

Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga
álbmotmeahccestivra
Møtested: Nesseby rådhus, Varangerbotn, Nesseby kommune
Dato: 12.04.2024
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Program
Konstituering
Saksbehandling
Lunsj kl. 11.30.
Informasjon om verneområdene
Honorar og reiseregning

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
9/24	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
10/24	Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av elektronisk underskrivere		
11/24	Godkjenning av protokoll fra forrige møte		
RS 3/24	Delegasjonssaker		
12/24	Orienteringssaker		
13/24	Eventuelt		
14/24	Konstituering av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2024		2024/772
15/24	Budsjett for driftsmidler Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2024		2020/10563
16/24	Budsjett for tiltaksmidler og vedlikeholdsmidler 2024 Varangerhalvøya nasjonalparkstyre, tiltaksplan		2020/10563
17/24	Møteplan for 2024 - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre		2024/685
18/24	Tilsyn med infopunkt Varangerbotn - Varanger samiske museum - samarbeidsavtale		2024/685
19/24	Ny veileder om oppfølging av ulovlige forhold i Verneområder		2024/1794
20/24	Orienteringssaker - protokoll fra foregående møte		2024/685
21/24	Årsmelding for 2022 og 2023		2024/685
RS 4/24	Referat møte mellom Varangerfjæras venneforening og Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 14.11.2023		2023/1775
RS 5/24	Rapport for tiltaksmidler- Varangerhalvøya nasjonalparkstyre - 2023		2020/10563
RS 6/24	Referat fra møte mellom Varanger samiske museum og Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 16.01.2024		2024/685
RS 7/24	Referat Hamningberg bygdelag og Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 14.11.2023		2023/1775
RS 8/24	Møtereferat Vardø kommune og Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 14.11.2023		2023/1775
RS 9/24	Utvidet virketid - tillatelse til frakt av utstyr til rehabilitering av gamle - Dispensasjon fra verneforskriften - Varangerhalvøya nasjonalpark - Vadsø kommune 19/1 - kjøring med snøskuter vinter 2023 - Steinar Ittelin		2023/2771
RS 10/24	Dispensasjon til bruk av snøskuter til hytte		2024/948
RS 11/24	Anmodning om ny rutine - Varangerhalvøya nasjonalpark - kopi av dispensasjoner til Finnmark politidistrikt		2024/3566

RS 12/24	Referat fra bestandsplanmøter 8. mars og 11. mars - Elgjakt 2024 FEFO	2024/2942
RS 13/24	Kopi av tillatelse - fotografere ved fjellrevhi - Varangerhalvøya nasjonalpark - motorferdsel i forbindelse med avisrapportasje om Statens naturoppsyns arbeid med fjellrev - SAGAT	2024/3385
RS 14/24	Oppfølging av regjeringens kraft- og industriløft - Informasjon- og diskusjonsunderlag for åpne kontordager om helhetlig prosess for behandling av nett- og kraftproduksjon i Finnmark - NVE	2023/11294

9/24 Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet
10/24 Godkjenning av innkalling og sakliste, valg av elektronisk underskrivere
11/24 Godkjenning av protokoll fra forrige møte
RS 3/24 Delegasjonssaker
12/24 Orienteringssaker
13/24 Eventuelt

Arkivsaksnr: 2024/772-3

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 08.04.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	14/24	12.04.2024

Konstituering av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2024

Vedlegg:

- 1 Oppnevning av medlemmer - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2024 - 2028
- 2 Vedtekter nasjonalpark- og verneområdestyrer - januar 2024

Forvalters innstilling

Styret

Det velges ny leder og nestleder, som også deltar i arbeidsutvalget.

Arbeidsutvalget

Det velges en representant, samt vara.

Nye vedtekter (vedlagt) tas til etterretning.

Organisasjonsform og sektorkode i brønnøysundregisteret.

Saksopplysninger

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre / Várnjárgga álbmotmeahccestivra / Varenkinniemen kansalistarhaan styyri har behov for å konstitueres etter kommune og fylkestingsvalget høsten 2023.

Det er nyoppnevnt ny representant som fast med personlig varamedlemmer for Vadsø-, Nesseby-, Vardø-, Båtsfjord – kommuner og Finnmark Fylkesting. Disse fremkommer av vedlagt brev fra Miljødirektoratet 21.03.2024.

De to representantene oppnevnt av Sametinget, med personlig vara består ut 2025.

Arbeidsutvalg

Arbeidsutvalget består av leder, nestleder for styret samt en valgt representant. Minst en av representantene er oppnevnt av sametinget.

I forrige periode ble også en fast representant valgt som vara til arbeidsutvalget, om en ikke var tilgjengelig.

Fra vedtektene;

6.9 Opprettelse av et arbeidsutvalg Nasjonalpark-/verneområdestyret kan nedsette et arbeidsutvalg bestående av medlemmer fra nasjonalpark-/verneområdestyret. Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven og verneforskriftene i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. Arbeidsutvalgets vedtak skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene i forvaltningsplan eller andre retningslinjer og i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften.

Organisasjonsform og sektorkode i Brønnøysundregisteret

Dagens registrering foreslås endret fra

Næringskode: *aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted.*

Sektorkode: *7000 Ideelle organisasjoner.*

Til :

Næringskode(r):

84.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern

Sektorkode:

6100 Statsforvaltningen

Endringen passer bedre med styrets virksomhet.

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre har denne næringskoden og sektorkoden i Brønnøysundregisteret.

Bestemmelser Angående Signaturrett og Prokura.

Signatur foreslås endret fra:

-Styrets leder alene

til:

- Styrets leder alene*
- Daglig leder alene*

Prokura foreslås uendret til

- Daglig leder alene*

[Forsiden](#) | [Produkter og tjenester](#) | **Nøkkelopplysninger fra Enhetsregisteret**

Nøkkelopplysninger fra Enhetsregisteret

Organisasjonsnummer:	917 954 356
Navn/foretaksnavn:	VARANGERHALVØYA NASJONALPARKSTYRE
Organisasjonsform:	Annen juridisk person
Forretningsadresse:	c/o Statsforvalteren T og Finnmark Statens hus Damsveien 1 9800 VADSØ
Kommune:	VADSØ
Postadresse:	c/o Statsforvalteren T og Finnmark Postboks 700 9815 VADSØ
Internettadresse:	www.nasjonalparkstyre.no/varangerhalvoya/
Registrert i Enhetsregisteret:	08.12.2016
Daglig leder:	Geir Østereng
Aktivitet/bransje:	Forvaltningsområdet for Varangerhalvøya Nasjonalpark, Persfjorden, Syltefjorden Landskapsvernområde, Syltefjorden naturreservat, Sandfjordneset Naturreservat, Ytre Syltevik Naturreservat.
Næringskode(r):	94.991 Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted
Sektorkode:	7000 Ideelle organisasjoner
Styre:	
Styrets leder:	Jens-Petter Falkensten
Nestleder:	Hanne Iversen Noste
Styremedlem:	Birger Knudsen Trine Noodt Frank Inge Sivertsen Ingvild Maria Leifsdatter Halvorsen Torbjørn Tangen
Signatur:	Styrets leder alene.
Prokura:	Daglig leder alene. Styrets leder alene.
Underenhet(er):	-

Dagens Registrering i Brønnøysundregisteret.
Ved ny konstituering oppdateres dette og noen endringer foreslås i tillegg.

Om Prokura:

I næringslivet kan prokura benyttes som fullmakt. Dersom man er tildelt prokura for en virksomhet kan man opptre og underskrive på vegne av foretaket i det meste som angår driften.

En person som har fått tildelt prokura kalles for en *prokurist*. Når prokuristen signerer noe på vegne av foretaket må han eller hun skrive en tilføyelse som viser prokuraforholdet. Det kan for eksempel tilføyes «pr. Prokura».

Det er noen begrensninger for hva en prokurist har myndighet til å utføre: Prokura kan ikke brukes til å overdra, behefte eller selge virksomhetens faste eiendom. Prokurister kan heller ikke opptre på foretakets vegne i søksmål.

Om Signaturrett

Styret kan tildele visse personer signaturrett på vegne av virksomheten, det kan for eksempel være utvalgte styremedlemmer, daglig leder eller navngitte ansatte.

--

I den praktisk hverdagen sender nasjonalparkforvalter (daglig leder) ut brev, kontrakter og avtaler på vegne av nasjonalparkstyret. Da er det praktisk at forvalter har både Prokura og Signaturrett.

I dag signeres en rekke dokumenter med elektronisk underskrift – som en setning under brevet, men særlig ved kontrakter og avtalesignering er det praktisk å signere på utsendelsen for å ivareta at korrekt versjon er signert. Ofte er styreleder en helt annen plass enn hvor forvalter er. Da er det praktisk at forvalter kan signere på vegne av styret.

Nye avtaler styrebehandles alltid på forhånd.

--

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus
9815 VADSØ

Trondheim, 21.03.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/7797

Saksbehandler:
Ingrid Moe Dahl

Oppnevning av medlemmer til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/ Várnjárgga álbótmeahccestivra/ Varenkinniemen kansalistarhaan styri

Miljødirektoratet har delegert myndighet etter naturmangfoldloven § 62 andre ledd tredje punktum til å bestemme at et særskilt oppnevnt organ er forvaltningsmyndighet for et område vernet med hjemmel i naturmangfoldloven kapittel V, jf. forskrift av 8. januar 2021 nr. 65 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven og forskrift 12. januar 2021 nr. 82 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet.

Myndigheten omfatter også revidering av nasjonalpark-/verneområdestyrenes vedtekter og forvalternes instruks.

Etter forslag mottatt fra kommuner og fylkeskommunen, og i samsvar med likestillings- og diskrimineringsloven § 28, vil Miljødirektoratet oppnevne følgende personer til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/ Várnjárgga álbótmeahccestivra/ Varenkinniemen kansalistarhaan styri for perioden 2024-2027:

Fra Vardø kommune

Birger Knudsen

Personlig vara: Yvonne Andersen Banglund

Fra Vadsø kommune

Wenche Pedersen

Personlig vara: Stein Mathisen

Fra Båtsfjord kommune

Elise Lund Holm

Personlig vara: Ronald Wærnes

Fra Nesseby kommune

Bård Kostamo Olsen

Personlig vara: Toril Iversen

Fra Finnmark fylkeskommune

Willy Pedersen

Personlig vara: Kristin Rajala

Oppnevningen gjelder også for 2028 inntil nytt styre er oppnevnt.

I tillegg kommer styremedlemmer oppnevnt av Sametinget med funksjonstid 2021/22-2025.

Forvalter orienterer de valgte medlemmene og kaller inn til konstituerende møte så snart som mulig. Styret velger selv leder og nestleder.

Vedlagt dette brevet finnes også oppdaterte vedtekter for styret fastsatt av Miljødirektoratet 19.01.2024 som gir bestemmelser om styrets myndighet og oppgaver. Vedtektene er felles for alle nasjonalpark- og verneområdestyrer.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Ingrid Moe Dahl
seniorrådgiver

Kopi til:
Geir Østereng

Vedlegg

- 1 Vedtekter nasjonalpark- og verneområdestyrer - januar 2024

Vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven § 62

Fastsatt av Miljødirektoratet 19.01.2024 med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 62 annet ledd tredje punktum, jf. delegeringsvedtak 8. januar 2021 nr. 65 og 15. januar 2021 nr. 82

1. Vedtektenes formål

Formålet med vedtektene er å gi bestemmelser om oppnevning av nasjonalpark- og verneområdestyret, og om styrets og nasjonalpark- /verneområdeforvalters myndighet og oppgaver.

Vedtektene skal videre legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene som forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyret i samsvar med verneformålet og i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser.

2. Oppnevning og sammensetning av nasjonalpark- og verneområdestyrer

Nasjonalpark-/verneområdestyret oppnevnes av Miljødirektoratet etter innstilling fra berørte kommuner, fylkesting og Sameting.

Oppnevningsperioden for medlemmene i styret følger valgperioden for henholdsvis kommunestyrene, fylkestingene og Sametinget. Sammensetningen av nasjonalpark-/verneområdestyret skal følge kravene til kjønnsfordeling i likestillingsloven § 28.

Hver kommune skal være representert med ett medlem og innstiller en kvinne og en mann blant kommunestyrets medlemmer. Hver fylkeskommune skal være representert med ett medlem fra fylkestinget/fylkesrådet, og innstiller en kvinne og en mann blant fylkestingets/fylkesrådets medlemmer.

Medlemmene skal ha personlige varamedlemmer som møter når det faste medlemmet har forfall.

Nasjonalpark-/verneområdestyret velger selv sin leder og nestleder.

3. Nasjonalpark-/verneområdestyrets myndighet

Nasjonalpark-/verneområdestyret har følgende myndighet etter naturmangfoldloven:

- forvaltningsmyndighet etter verneforskrifter
- myndighet til å gi dispensasjon fra verneforskriftene med hjemmel i verneforskriftens dispensasjonsbestemmelser og naturmangfoldloven § 48
- myndighet til å utføre skjøtsel i verneområdene etter naturmangfoldloven § 47
- håndheving etter naturmangfoldloven §§ 69 – 72 og § 73.

Utøving av myndigheten skal skje i samsvar med naturmangfoldloven, herunder alminnelig bestemmelser om bærekraftig bruk i lovens kapittel 2.

Alle medlemmene i nasjonalpark-/verneområdestyret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretagelse av verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven. Medlemmene av nasjonalpark-/verneområdestyret skal forvalte verneområdene i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde.

Nasjonalpark-/verneområdestyret er en juridisk person med myndighet til å inngå avtaler og påta seg forpliktelser innenfor de økonomiske rammene styret disponerer.

Forvaltningsknutepunkt for verneområdet(ene) fastsettes av Miljødirektoratet.

4. Nasjonalpark-/verneområdestyrets sekretariat

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal ha et sekretariat som består av en eller flere nasjonalpark-/verneområdeforvaltere.

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter(e) ansettes av Statsforvalteren.

Ansettelsen skjer etter egen instruks for ansettelse av nasjonalpark-/verneområdeforvalter utarbeidet av Klima- og miljødepartementet, og i dialog med styret.

Nasjonalpark-/verneområdeforvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet.

Statsforvalteren har personal- og administrativt ansvar for nasjonalpark-/verneområdeforvalteren. Ved permisjon, langtidsfravær, eller der forvalter varsler om fratredelse fra sin stilling, skal Statsforvalteren i dialog med styret komme til enighet om hvordan forvalters arbeidsoppgaver skal løses inntil forvalter er tilbake, eller ny forvalter er ansatt.

Nasjonalpark-/verneområdestyret disponerer forvalterens arbeidstid.

5. Om møtene i nasjonalpark-/verneområdestyret

Kommuneloven kap. 11 om saksbehandlingen i folkevalgte organer kommer til anvendelse så langt de passer, med de tilpasninger som er fastsatt i disse vedtektene. Kommuneloven kap. 8 §§ 8-1 og 8-2 gjelder tilsvarende.

Nasjonalpark-/verneområdestyret bør tre sammen minst fire ganger hvert år og ellers når lederen bestemmer. Lederen plikter å kalle inn dersom minst en tredel av medlemmene ønsker det.

Innkalling til møte i nasjonalpark-/verneområdestyret skal varsles senest 2 uker før møtet. Endelig innkalling med saksdokumentene sendes senest 1 uke før møtet. Nasjonalpark-/verneområdestyret avgjør selv om det vil ta opp eventuelle saker som ettersendes senere enn dette.

Det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av styreleder og ett medlem som velges ved møtets begynnelse. Eventuelle protokolltilførsler må fremsettes i møtet.

Forvalters tilråding til vedtak skal fremgå av møteprotokollen.

For at nasjonalpark-/verneområdestyret skal være beslutningsdyktig må minimum halvparten av representantene være til stede. Vedtak fattes ved flertallsbeslutninger. Ved stemmelikhet har lederen dobbeltstemme.

6. Nasjonalpark-/verneområdestyret oppgaver

Nasjonalpark-/verneområdestyret har følgende oppgaver:

6.1. Behandle søknader

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle søknader og treffe vedtak etter verneforskriftene eller etter naturmangfoldloven § 48, jf. § 77 annet punktum, i tråd med forvaltningsloven og naturmangfoldlovens bestemmelser.

Vedtak etter verneforskrifter og naturmangfoldloven § 48 som nasjonalpark-/verneområdestyret, forvalter eller arbeidsutvalget fatter, skal registreres i Miljøvedtaksregisteret innen tre virkedager, jf. forskrift om Miljøvedtaksregisteret § 3. Vedtak som gjelder håndheving (retting, tvangsmulkt mv) etter naturmangfoldlovens kap. IX skal ikke registreres i Miljøvedtaksregisteret.

Alle vedtak fattet av nasjonalpark-/verneområdestyret, forvalter eller arbeidsutvalget skal sendes i kopi til Statsforvalteren.

6.2 Forberedende klagesaksbehandling

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle klager på sine vedtak som forberedende klageinstans etter forvaltningslovens bestemmelser. Nasjonalpark-/verneområdestyret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Dersom

nasjonalpark-/verneområdestyret ikke finner grunn til å endre vedtaket som følge av klagen, skal saken oversendes klageinstansen.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtakene som fattes av styret, eller av forvalter og arbeidsutvalg på vegne av nasjonalpark-/verneområdestyret.

Når det klages på vedtak truffet av nasjonalpark-/verneområdestyret, må forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret før saken eventuelt endes over til Miljødirektoratet som klageinstans. Også for vedtak truffet av arbeidsutvalget eller forvalter etter delegert myndighet, skal forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret.

Ved oversendelse av klagen til Miljødirektoratet skal nasjonalpark-/verneområdestyret fremstille saken på en oversiktlig måte og tilrettelegge grunnlaget for klageinstansens behandling. Kopi av alle sakens dokumenter skal vedlegges (kronologisk). Dersom forvalters innstilling fraviker nasjonalpark-/verneområdestyrets vedtak, skal dette fremgå av saksfremstillingen og møteprotokollen.

6.3 Delegere myndighet til forvalter

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi forvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret:

1. Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.
2. Behandle søknader etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48:
 - a) når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret,
 - b) når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og
 - c) når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.
3. Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlig forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.
4. Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalpark-/verneområdestyret.
5. Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.
6. Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.

7. Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.

Beslutningen om å delegere myndighet til forvalter må gjøres skriftlig og det må fremgå hvilken delegert myndighet forvalter har. Beslutning om delegert myndighet skal publiseres på nasjonalpark-/verneområdestyrets nettsider.

6.4 Følge opp brudd på verneforskriftene, naturmangfoldloven og enkeltvedtak

Nasjonalpark-/verneområdestyret har et selvstendig ansvar for å følge opp alle ulovlige forhold i verneområdene i medhold av reglene i naturmangfoldloven kap. IX om Håndheving og sanksjoner, som styret får kjennskap til. Dette kan f.eks. være brudd på naturmangfoldlovens bestemmelser, overtredelser av bestemmelser i verneforskriftene, eller brudd på enkeltvedtak eller vilkår i gitte tillatelser.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal vurdere hvorvidt overtredelsen skal anmeldes til politiet etter naturmangfoldloven § 75, eller sendes Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74. I vurderingen skal nasjonalpark-/verneområdestyret sikre at hensynet til både allmennpreventive og individualpreventive hensyn ivaretas for best mulig å kunne forebygge miljøkriminalitet. Dersom forholdet anmeldes, skal kopi av anmeldelse, samt avgjørelsesbeslutningen fra politiet, sendes Miljødirektoratet.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal i tillegg vurdere og følge opp ulovlige forhold i verneområdene etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 69 første ledd (stans og retting), § 70 andre ledd (tiltak ved uforutsette miljøkonsekvenser av lovlig virksomhet), § 71 første ledd (direkte gjennomføring) og § 73 første ledd (tvangsmulkt).

6.5 Utarbeide og revidere forvaltningsplaner

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal utarbeide og revidere forvaltningsplan for verneområdet. Oppstart av planarbeidet skal skje i dialog med Miljødirektoratet. Forvaltningsplaner skal utarbeides innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene.

Forvaltningsplanen skal konkretisere hvordan formålet med vernet skal nås, og skal inneholde en flerårig tiltaksplan og en besøksstrategi. Før forvaltningsplanen sendes på høring skal endelig utkast sendes Miljødirektoratet for faglig gjennomgang. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

6.6 Skjøtsel og besøksforvaltning

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal ut fra en vurdering av om verneformålet i de enkelte verneforskrifter oppnås, vurdere behov for og nødvendig gjennomføring av skjøtsel og tilrettelegging.

Plan for skjøtsel og eventuell tilrettelegging i nasjonalparker og landskapsvernområder skal inngå i forvaltningsplanen, jf. naturmangfoldloven §§ 35 og 36 siste ledd.

Forvaltningstiltak iverksettes på et kunnskapsbasert grunnlag i samsvar med vedtatte forvaltnings- og skjøtelsesplaner.

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan legge til rette for at verneområdenes potensial for verdiskapning utnyttes innenfor rammen av verneforskriftene og naturmangfoldloven i samsvar med besøksstrategi og forvaltningsplan. Nasjonalpark-/verneområdestyret bør innlede et samarbeid med lokalt reiseliv, øvrig reiseliv og aktuelle besøkssteder i dette arbeidet for å sikre at hensynet til verneområdet ivaretas. Nasjonalpark-/verneområdestyret er forvaltningsmyndighet og skal ikke opptre som kommersiell aktør.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal utarbeide årlige prioriteringer av skjøtelses- og forvaltningstiltak i verneområdene i tråd med den flerårige tiltaksplanen.

Som forvaltningsmyndighet skal nasjonalpark-/verneområdestyret i besøksstrategien vurdere behovet for særskilte informasjonstiltak. Nasjonalpark-/verneområdestyret er hovedansvarlig for informasjonstiltak og skal gjennomføre dette i henhold til Miljødirektoratets merkestrategi.

Nasjonalpark-/verneområdestyret tildeles etter søknad til Miljødirektoratet årlig midler til skjøtsel og forvaltning til prioriterte tiltak i henhold til vedtatte forvaltnings- og skjøtelsesplaner. Tildelingene skjer ut ifra de budsjettmessige rammer det enkelte året. Nasjonalpark-/verneområdestyret prioriterer bruken av de tildelte midlene. Alle tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- og tiltaksplan for verneområdene og andre relevante styringsdokumenter.

6.7 Grensemerking

Nasjonalpark-/verneområdestyret har ansvar for at det gjennomføres nødvendig grensemerking og vedlikehold av merkingen i verneområdene. Merkingen skal gjennomføres etter retningslinjer gitt av Miljødirektoratet i veileder om Opprettelse av verneområder (M-481).

6.8 Oppnevne rådgivende utvalg

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal oppnevne et rådgivende utvalg. Utvalget skal bestå av representanter for de ulike interessene i området. Formålet er å legge til rette for et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndigheten, offentlige organ, grunneiere, næringsliv, frivillige organisasjoner og samiske interesser der det er relevant.

Rådgivende utvalg kan bl.a. bestå av representanter for grunneiere og rettighetshavere, friluftsråd, næringsliv, frivillige organisasjoner (f.eks. natur- og miljøorganisasjoner) og særlig berørte offentlige organer.

Nasjonalpark- og verneområdestyret bør ha minst ett årlig dialogmøte med rådgivende utvalg.

6.9 Opprettelse av et arbeidsutvalg

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan nedsette et arbeidsutvalg bestående av medlemmer fra nasjonalpark-/verneområdestyret.

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven og verneforskriftene i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. Arbeidsutvalgets vedtak skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene i forvaltningsplan eller andre retningslinjer og i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften.

6.10 Opprettelse av et administrativt kontaktutvalg

For å sikre at god samordning mellom forvaltning av verneområdene og annen kommunal forvaltning, bør nasjonalpark-/verneområdestyret oppnevne et administrativt kontaktutvalg bestående av representanter fra administrativt nivå i de ulike kommunene.

Formålet er å formalisere forvalteren sin administrative kontakt mot kommunene og samordning med kommunal forvaltning ellers, å etablere kunnskap om forvaltningen av verneområdene i kommuneadministrasjonen og bidra til lokalkunnskap i forvalterens innstilling til styret.

6.11 Naturbase og rapportering

Nasjonalpark-/verneområdestyret har ansvar for at opplysninger i Naturbase om verneområdet er oppdatert.

Rapporter og anmeldelser for brudd på naturmangfoldloven og verneforskriften skal sendes til Miljødirektoratet.

7. Nasjonalpark-/verneområdeforvalters oppgaver

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter har følgende oppgaver:

7.1 Sekretariat

Nasjonalpark-/verneområdeforvalters hovedoppgave er å være sekretariat for nasjonalpark-/verneområdestyret og faglig forberede alle styresaker.

Forvalteren skal bidra til at verneområdene forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften og at saksbehandlingen følger forvaltningslovens bestemmelser.

Forvalteren skal i samråd med nasjonalpark-/verneområdestyret sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning av verneområdene uavhengig av administrative grenser.

7.2 Fatte vedtak etter delegert myndighet

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter kan fatte vedtak etter delegert myndighet. Dette

forutsetter at nasjonalpark-/verneområdestyret i skriftlig beslutning har delegert aktuell myndighet til forvalter etter pkt. 6.3.

Det skal komme frem av saksutredningen hvis forvalter fatter vedtak etter delegert myndighet. Alle vedtak som fattes etter delegert myndighet, skal refereres for styret.

Vedtak forvalteren fatter etter delegert myndighet etter pkt. 6.3 skal være i tråd med naturmangfoldloven, verneforskriften og forvaltningsplan. Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi særskilte retningslinjer for behandlingen av denne typen saker.

8. Statsforvalterens klagerett

Statsforvalterne har klagerett på vedtak fattet av nasjonalpark- og verneområdestyret jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning.

9. Samarbeid med SNO lokalt

Statens naturoppsyn har tilsynsmyndighet i verneområdet, jf. lov om statlig naturoppsyn.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal etablere et samarbeid med SNO lokalt.

10. Endring av vedtektene

Miljødirektoratet kan endre disse vedtektene.

Arkivsaksnr: 2020/10563-32

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 08.04.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyret/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	15/24	12.04.2024

Budsjett for driftsmidler Varangerhalvøya nasjonalparkstyret 2024

Vedlegg:

- 1 Kopi av behovsmelding til Miljødirektoratet for driftsutgifter i 2024 - Varangerhalvøya nasjonalparkstyret
- 2 Søknad 24S1A722.pdf

Forvalters innstilling

Styret tar tildelingene til drift av styret for 400 000 kr, forvaltningsplanmidler 50 000 kr, og Drift og vedlikeholdsutgifter på 100 000 kr til etterretning.

Utgifter på vedlikehold utover 100 000 kr belastes tiltaksmidlenes budsjett. Skissert Vedlikehold og drift var innmeldt å omfatte 318 000 kr, hvor kun 100 000 kr ble fordelt av Miljødirektoratet jfr. fordelingsnøkkel mellom styrene i Norge.

Saksopplysninger

Det vises til vedlagt søknad om midler (behovsmelding) for drift av styret 2024, samt forvaltningsplanmidler.

Driftsmidler styret

Styret søkte om 400 000 kroner til drift av styret, dvs honorar og møteutgifter, reiser og fikk tildelt 400 000 KR.

Styret søkte om 50 000 kr til arbeid med forvaltningsplaner og fikk tildelt 50 000 kr.

Drift og vedlikeholdsutgifter

318 000 kr ble omsøkt. Makstildeling per styre var imidlertid 100 000 kr. Det foreslås at det som kan belastes tiltaksmidlene belastes her.

Vurdering

Tildeinger var

Tildeling på post 1420.21:

<i>Styrer</i>	<i>Tildelt drift av styret</i>	<i>Tildelt grunnstøtte drift</i>	<i>Tildelt forvaltningsplaner/besøks strategier/kartlegginger</i>	<i>Total tildeling post 1420.21 per styre</i>
Rohkunborri	390 000	50 000	420 000	860 000
Reisa	260 000	50 000	80 000	390 000
Øvre Dividal	480 000	50 000	100 000	630 000
Ånderdalen	250 000	75 000	25 000	350 000
Lyngsalpan	360 000	75 000	-	435 000
Nordkvaløy/Rebbernesøy	200 000	25 000	300 000	525 000
Kvænangsbotn/Navitdalen	250 000	50 000	-	300 000
Seiland	340 000	50 000	-	390 000
Stabbursdalen	450 000	50 000	100 000	600 000
Anarjohka	460 000	25 000	200 000	685 000
Varangerhalvøya	400 000	100 000	50 000	550 000
Øvre Pasvik	280 000	75 000	-	355 000
Lopphavet	75 000	25 000	-	100 000
SUM TROMS OG FINNMARK	4 195 000	700 000	1 275 000	6 170 000

NB: I tildelingen på 1420.21 fremgår det trolig tallet 4 895 000,- til drift av styret, det er fordi summene for "drift av styret" og "grunnstøtte drift" er slått sammen og tildeles over samme post og prosjekt. Tildelingen til forvaltningsplaner mm fremgår trolig av egen sum i styringsportalen.

Fra: ikke-svar@miljodir.no[ikke-svar@miljodir.no]
Sendt: 20.12.2023 11:06:34
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Kopi av levert søknad

Kopi av innsendt søknad via Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter: Behovsinnmelding statsforvalteren - 2024

Søknaden ligger som vedlegg.

Sendt av: Geir Østereng [geir.ostereng@statsforvalteren.no]
Dato: 20.12.2023 11:06

Referansenummer (i søknadssenter): 24S1A722

Med vennlig hilsen
Miljødirektoratet

NB: Ikke svar på denne e-posten.
Dette er en automatisk generert utsending og svar på denne vil ikke bli lest.

BEHOVSINNMELDING STATSFORVALTEREN - 2024

Organisasjonsnummer: 917954356

Foretaksnavn VARANGERHALVØYA NASJONALPARKSTYRE

Adresse: c/o Statsforvalteren i Troms og Finnmark, 9815 VADSØ

E-postadresse: sftfpost@statsforvalteren.no

Kontaktperson

Navn: Geir Østereng

Telefonnummer: 41470437

E-postadresse: geir.ostereng@statsforvalteren.no

Utfyller

Navn: Geir Østereng

Mottaker: Miljødirektoratet

SØKNAD

REFERANSENR.: 2451A722

Om søknaden

Er søker verneområdeforvalter eller statsforvalter? Verneområdeforvalter

Hvilken statsforvalter hører du til? Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Tiltak

Oversikt over alle tiltak					
Navn	Kapittelpost	Fagområde	Kostnadsart	Ansvarlig	Beløp
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre - drift styret	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder	Lønn, Driftskostnader	Geir Østereng	400 000
Forvaltningsplanarbeide	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder	Lønn, Driftskostnader	Geir Østereng	50 000
Drift og vedlikeholdsutgifter Varangerh NP Styre	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder	Driftskostnader, Kjøp av tjenester	Geir Østereng	218 000
					668 000

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre - drift styret

Navn på tildeling/prosjekt/tiltak: Varangerhalvøya nasjonalparkstyre - drift styret

Beskrivelse av tildeling/prosjekt/tiltak:

Drift av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre som består av 7 medlemmer og 7 vara.
Honorarer, reiseutgifter - 6-8 styremøter i året, i tillegg kommer digitale arbeidsutvalgsmøter.
Styremøter gjennom året fordelt på de 4 kommuner i ansvarsområdet.
Planlegger et styremøtebesøk hos Øvre Pasvik nasjonalparkstyre på Svanhovd.
En regional samling for verneområdestyrer i T og F i Tromsø- opplæring verneområdestyrer

Referanse til tildelingsbrev/VØI: Miljødirektoratets ref :2023/8969 - 13.11.2023

Kapittelpost: 142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet

Fagområde: Forvaltning verneområder

Underområde: Drift av nasjonalpark- og verneområdestyrer

Kostnadsart:

- Lønn
- Driftskostnader

Ansvarlig saksbehandler hos statsforvalteren: Geir Østereng

Omsøkt beløp: Kr 400 000

Er tiltaket flerårig? Nei

Er tiltaket geografisk nærliggende relevante verneområder, naturtyper, leveområder for trua arter etc.:
Nei / Ikke relevant

Forvaltningsplanarbeide

Navn på tildeling/prosjekt/tiltak: Forvaltningsplanarbeide

Beskrivelse av tildeling/prosjekt/tiltak:

Det meldes behov for midler til møter knyttet til forvaltningsplanarbeidet.

Referanse til tildelingsbrev/VØI: 2023/8969 _ 13.11.2023

Kapittelpost: 142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet

Fagområde: Forvaltning verneområder

Underområde: Forvaltningsplaner og besøksstrategier for nasjonalparker og andre store verneområder

Kostnadsart:

- Lønn
- Driftskostnader

Ansvarlig saksbehandler hos statsforvalteren: Geir Østereng

Omsøkt beløp: Kr 50 000

Er tiltaket flerårig? Nei

Er tiltaket geografisk nærliggende relevante verneområder, naturtyper, leveområder for trua arter etc.:
Nei / Ikke relevant

Drift og vedlikeholdsutgifter Varangerh NP Styre

Navn på tildeling/prosjekt/tiltak: Drift og vedlikeholdsutgifter Varangerh NP Styre

Beskrivelse av tildeling/prosjekt/tiltak:

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre har en rekke årlige driftsutgifter knyttet til forvaltningen av områdene.

- Utgift besøksstrategiske nettsider
- Utgifter lager for utstyr knyttet til tiltaksgjennomføring
- Bidrag til årlig vedlikehold til atkomstveier til startpunkter for verneområdene (7kr/m)
- Enkelt vedlikehold av toaletter (4) og gapahuker (4), åpen hytte (1) og oppsynshytte (1)
- Vedlikehold hengebru (1)bruer som må løftes ut av elv for vinteren/sommer (1)
- Ved for 4 gapahuker ved startpunkt
- Informasjonspunkt Kiberg - leie lokale
- årlig befaring helikopter bygg og forvaltningssaker

Da det er signalisert at vi tildeles 100 000 kr for driftsutgifter for Varangerhalvøya nasjonalpark, og det er budsjettert beløp utover dette omsøkt. Da grunntildelingen (100 000 kr) ikke vil være fullstendig dekkende for budsjett på driftsutgifter 318 000 kr årlig. Omsøkes 218 000 kr i tillegg.

Referanse til tildelingsbrev/VØI: 2023/8969_13.11.2023

Kapittelpost: 142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet

Fagområde: Forvaltning verneområder

Underområde: Drift av nasjonalpark- og verneområdestyrer

Kostnadsart:

- Driftskostnader
- Kjøp av tjenester

Ansvarlig saksbehandler hos statsforvalteren: Geir Østereng

Omsøkt beløp: Kr 218 000

Er tiltaket flerårig? Nei

Er tiltaket geografisk nærliggende relevante verneområder, naturtyper, leveområder for trua arter etc.:

Nei / Ikke relevant

Vedlegg

 Protokoll _søknad om driftsmidler Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2024.pdf (Prosjektbeskrivelse)

 Protokoll _søknad om driftsmidler Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2024.pdf ()

 Protokoll sak _ søknad om tiltaksmidler og drift 2024 varanger npstyre.pdf (Annet)

 Geir Østereng for VARANGERHALVØYA NASJONALPARKSTYRE

Leveret 20.12.2023

Arkivsaksnr: 2020/10563-33

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 09.04.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra	16/24	12.04.2024

Budsjett for tiltaksmidler og vedlikeholdsmidler 2024, rullering av tiltaksplan

Vedlegg:

- 1 Status for tiltaksgjennomføring i 2023 og bestilling av oppdrag i 2024, søknad om tiltaksmidler 2024
- 2 Tiltaksplan VNP-styre 2023_2024_endelig_b
- 3 Saksprotokoll - status for tiltaksgjennomføring i 2023 og bestilling av oppdrag i 2024 - søknad om tiltaksmidler 2024 - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre
- 4 Tiltaksplan VNP-styre 2024_2025_vedlagt søknad om midler

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre budsjetterer for 2024 med 460 000 kr jfr. Tabell 1. I tillegg kommer «etablere informasjon på Vardøya» 200 000 kr, samt 20 000 kr til vedlikehold hengebru og 420 000 kr til vedlikeholdsløft på atkomstvei Komagdalen. Finansiert over tildeling på 142031 --) 1 100 000 kr.

Tildeling på 110 000 kr til SNO basert på vår søknad og dialog for tiltak tas til etterretning.

Styrets budsjett - Drift og vedlikehold

I tillegg kommer 100 000 kr finansiert over 1420.21 til drift og vedlikehold jfr. Revidert tabell 2, hvor tiltak merket rødt utgår/ løses på annet vis (under).

Diverse utgifter til skiltmaterielle etc. belastes Ytre Syltevika/ infomateriell Vardø.

Nasjonalparkforvalter gis oppdrag å innarbeide tiltakene i utkast til tiltaksplan for 2024 - 2025 jfr. vedtak i denne saken.

Aktiviteter og tiltak som ikke krever midler men fremgår av utkast til tiltaksplan 2024-2025 gjennomføres som planlagt.

Saksopplysninger

Tiltaksmidler

I styremøte 14.11.2023 vedtok styret å søke om 460 000 kr til tiltaksmidler.

I 2023 var 200 000 kr avsatt til å øke informasjon om nasjonalparken på Vardøya. Da det ikke kunne gjennomføres på tampen av året 2023, kom forvalter i samråd med styreleder til at dette beløpet i tillegg ble inkludert i søknad for 2024.

I tillegg søkte styret om 750 000 kr til vedlikeholdsløft på adkomstvei til startpunkt Komagdalen på tiltaksmidlene.

Omsøkte tiltak for SNOs løsning av bestilte tiltak var 110 000 kr.

Totalt omsøkt ble da 660 000 + 750 000 kr + 110 000 kr = 1 520 000kr

I tillegg kom 318 000 kr i driftsmidler /vedlikehold omsøkt.

Tildeling på Tiltaksmidler for 2024 ble

- 110 000 kr til tiltak som løses av SNO som omsøkt
- Tiltaksmidler Totalramme på 1 100 000 kr, hvorav kommentar fra Miljødirektoratet på tiltak «Vedlikeholdsløft grusvei til startpunkt Komagdalen». *Understreker at det fortsatt er viktig å få avklart ansvar, eierforhold, og vedlikehold for årene fremover når det gjelder denne veistrekningen. Tiltaksmidlene kan i utgangspunktet ikke finansiere denne typen vedlikehold. Det må ikke brukes mer midler enn ytterst nødvendig for å gjennomføre tiltaket og fortrinnsvis ikke over 500 000 kr.*

Tildeling på drift og vedlikehold

Maxbeløp for tildeling på driftsmidler/vedlikehold er 100 000 kr/år jfr. fordelingsbrøk (25,50,75,100) mellom nasjonalparkene i Norge

Varangerhalvøya er tildelt maxbeløp 100 000 kr for 2024.

Tabell 1

<p>Tiltak som ikke ble påbegynt eller slutført i 2023, omsøkes midler for i 2024. Dette er; Dobbelklikk for å åpne dokument</p> <p>Tiltak 1: Gjennomføre besøksstrategi Ytre Syltevik NR – 150 000 kr Tiltak 3: Ferdigstille utskifting av klopper Storelva, Nattfjelldalen – 50 000 kr, erosjonsutbedring sti 10 000 kr Tiltak 8: Gruslegging av sti – Komagdalen – kanalisere tråkk pga. slitasje – 250 000 kr Tiltak 19: Besøksteller Komagdalen – nyetablering, samt videreføre teller Nattfjelldalen For disse tiltakene søkes det om 460 000 kr i tiltaksmidler for 2024, på vegne av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre.</p>
<p>Det søkes om 318 000 kr til drift og vedlikehold jfr. Tabell 2 – side 4 i saken.</p>

Omsøkte tiltak for Drift og vedlikehold 2024» var:

Tabell 2

Driftskostnad	Beskrivelse	Sum eks. mva pr. år
Lagerlokaleleie Vadsø havn	Innendørs oppbevaring av tilhenger, skuterslede, elgtrekkbrett, infortavler og utstyr	20 000 kr
Informasjonspunkt Kiberg, innendørs utstilling	Infopunkt åpent juni – september jfr. Besøksstrategi. Leie lokale årlig	50 000 kr
Drift gapahuk Varanger samiske museum	Tilsyn og søppeltømming jfr. avtale - gapahuk	10 000 kr
Informasjon opplegg for barn og unge	Brosjyrer, material fuglekasser	20 000 kr**
Startpunkt Komagdalen Gapahuk 5404-1/1/9010 Dotanktømming hvert 5 år Vedlikehold ankomstvei til startpunkt 7km grus	-Gapahuk festeavgift - 10 sekk ved 5000kr/5 7 kr/m – 7km	610 kr 1100 kr 1000 kr 49 000 kr***
Startpunkt Nattfjelldalen Festeavgift gapahuk 54104-35/1/9021 Dotømming Ved for parkering Vedlikehold atkomstvei startpunkt 4 km	Gapahuk festeavgift (Vadsø kommune) 20 sekker ved 7 kr/km – 3500 m grusvei	830 kr 0 kr 2200 kr 24 500 kr
Startpunkt Ordo Festeavgift gapahuk 7-1-9005 Dotømming hvert 3 år Ved Vedlikehold atkomstvei til startpunkt grus Ordo	Gapahuk og do 6000 kr/3 10 sekker 7kr/m a 4 km	Ingen 2000 kr 1200 kr 28 000 kr**
Infopunkt Sandfjorddalen		

Oppsynshytte 5443-18/1/86 Ved infopunkt Vedlikehold atkomstvei grus 4 km	Festeavgift 10 sekker ved 7 kr/m	1660 kr 1200 kr 28 000 kr
Infopunkt Varangerbotn	Ved gapahuk 30 sekker	3300 kr
Åpen hytte – Bjørneskarhytta	Hytte åpen for allmennheten ½ eierskap festeavgift – 20 sekker ved	830 kr 2200 kr
Annet	Årlig befarings med helikopter	50 000 kr (12000 kr per time)*
Vedlikehold Hengebru komagdalen	Årskontroll hengebru Vedlikehold 4 gapahuker, 4 doer startpunkt, klopper	20 000 kr 10 000 kr *
Totalt Omsøkt		318 000 kr
Budsjett etter tildeling		93 200 kr
Overskudd drift – diverse utgifter		6 800 kr
Budsjettert forbruk		100 000 kr

*nedprioritert i 2024

** finansiert over 2023 budsjettet

***finansiert over tiltaksmidler 2024 i egen post

I og med at stipulert underskudd løses dette ved at årskontroll hengebru overføres på budsjett for Tiltaksmidler (20 000 kr), slik at 10 000 kr føres på tilsyn gapahuk Varangerbotn (nytt) og rest 6800 kr – kommer på «Diverse».

Tilførsel av grus på atkomstveier til startpunkter kan allikevel gjennomføre jfr. avtaler i 2023, foruten til Nattfjelldalen som foreslås løst ved. evt. overskudd på forøvrige tiltaksposter.

Grusing av veien til startpunkt Komagdalen er egen post over tiltaksmidlene.

En helikoptertur, hvor diverseoppdrag løses kan kombineres med oppdrag i Ytre Syltevik, med søppelutfløyning i regi av SNO høsten 2024.

Vurdering

Styret vil kunne gjennomføre sine planlagt tiltak innenfor tildelt budsjett.

Arkivsaksnr: 2020/10563-22

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 07.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra		14.11.2023

Status for tiltaksgjennomføring i 2023 og bestilling av oppdrag i 2024, søknad om tiltaksmidler 2024

Vedlegg:

- 1 Tiltaksplan VNP-styre 2023_2024_endelig_b
 - Statens naturoppsyn går gjennom tiltak gjennomført i 2023 i møte
 - Forvalter gjennomgår forøvrige tiltak jamfør Tiltaksplan 2023-2024 i møte

Forvalters innstilling

Oppsummering av tiltak for 2023 tas til etterretning ref. plan og budsjett for 2023 i styresak 01.03.2023 i denne sak side 3.

Tiltak som ikke ble påbegynt eller slutført i 2023, omsøkes midler for i 2024. Dette er;

Tiltak 1: Gjennomføre besøksstrategi Ytre Syltevika NR – 150 000 kr
Tiltak 3: Ferdigstille utskifting av klopper Storelva, Nattfjelldalen – 50 000 kr, erosjonsutbedring sti 10 000 kr
Tiltak 8: Gruslegging av sti – Komagdalen – kanalisere tråkk pga. slitasje – 250 000 kr
Tiltak 19: Besøksteller Komagdalen – nyetablering, samt videreføre teller Nattfjelldalen
For disse tiltakene søkes det om 460 000 kr i tiltaksmidler for 2024, på vegne av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre.

Det søkes om 318 000 kr til drift og vedlikehold jfr. Tabell 2 – side 4 i saken.

Tiltak bestilt av Statens naturoppsyn i 2023 foreslås videreført i 2024

15 Sjøppelaksjon – lokalitet Finnmarkssvineblom – 10 000 kr

16 Sjøppelaksjon i naturreservat – Ytre Syltevikka – 80 000 kr

17 Fjerning av større element av marint avfall - 20 000 kr

Totalt oppsummert søkes det om 110 000 kr på vegne av SNO Vadsø og Tana for 2024, gitt tiltak 15,16 og 17 fra 2023.

Samtlige tiltak innarbeides i tiltaksplan for 2024 – 2025. Legges i Naturoppdrag.

Saksopplysninger

I styremøte 01.03.2023 vedtok Varangerhalvøya nasjonalparkstyre følgende budsjett på totalt 1 500 000 kr (se utvalgssak 01.03.2023) s 3.

I løpet av året ble tiltak 1. «Gjennomføre besøksstrategi Ytre Syltevikka» og Tiltak 8. Gruslegging av sti i Koamgdalen – kanalisere sti pga. slitasje utsatt, av kapasitetsmessige årsaker. De behøvde mer detaljplanlegging før gjennomføring.

I septemberrapport for forbruk av midler ble dette meldt inn og bevilgning på 300 000 kr frafalt. Slik at totalbudsjettet for styret ble 1 200 000 kr. I tillegg kom 110 000 kr for tiltakene SNO gjennomfører for oss (15, 16 og 17).

Besøksteller Nattfjelldalen er videreført, mens besøksteller Komagdalen er ikke gjennomført i 2023 da telleren med batteri vi ble tildelt av Miljødirektoratet ikke fungerte. Disse foreslås gjennomført også i 2024.

Enkelte tiltak gjennomføres innkjøp til nå i November, slik at komplett regnskap kan legges frem i januar 2024. Det tilstrebes at de tildelte midler benyttes.

Styret melder inn behov for 318 000 kr til drift og vedlikehold jamfør tabell 2.

Av tiltak som ikke krever ekstra midler som planlegges gjennomført ved bestilling av oppdrag hos statens naturoppsyn, tjenestekjøp eller ved forvalters gjennomføring fremgår av Tabell 3.

Følgende tiltak videreføres fra 2023

Hvor	Tiltaksbeskrivelse	Foreslås gjennomført av
Syltefjorddalen naturreservat - randsone	Fjerne sandlupiner – lete etter spredning i nærområdet – oppfølging av lokalitet 2 ganger i sesong. Fjerne rot for planter der det er mulig.	Statens naturoppsyn Tana
Sandfjordneset naturreservat	Jage sau ut av naturreservatet, sette gjerdestolper ut i elva før saueslipp og tas inn etter sanking, videreføre infoskriv som ber	Statens naturoppsyn Vadsø

	besøkende samle søppel og legge ved parkeringen utenfor gjerdet – lever søpla til mottak	
Ytre Syltevika naturreservat	Videreføre infoskriv som ber besøkende samle søppel og legge i storsekker utenfor verneområdet – levere søpla til mottak – storsekk plasseres på utsida av naturreservat	Sno Vadsø
Startpunkt, Nattfjelldalen, Ordo, Komagdalen	Overvåke slitasje – Bevaringsmål Natstat	SNO i samarbeid med nasjonalparkforvalter
Varangerhalvøya nasjonalpark - randsone	Motorferdseløpsyn i spesielle innsatsområder om behov og etter nærmere avtale med nasjonalparlstyret Ved lokaliteter for rovfuglarter som har funksjonsområde i parken, som påbegynner hekking i mars/april/mai i randsone av nasjonalparken	SNO evt. i samarbeid med Reinpolitiet
Varangerhalvøya nasjonalpark - ORDO	Montere plankett på stein og sett ved nasjonalparkgrensa ved Syltefjordelva Ordo	SNO Tana
Varangerhalvøya nasjonalpark - ORDO	- Utplassere grill på sydsida, utstyrskasse for bru - Jekke opp gapahuk, den er for lav - kle gapahuk med bjørkestaur innvendig	Forvalter Forvalter/ SNO Jfr. Avtale med snekker om ferdigstilling
Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen	Tilsyn mht. praksis for telting og el-sykling	SNO Vadsø
Varangerhalvøya nasjonalpark – Nattfjelldalen	- Kle gapahuk med bjørkestaur innvendig	Jfr. Avtale med snekker om ferdigstilling
Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen	Legg på klopp over Finnelva ved gapahuken juni, tas inn i okotber	Forvalter/SNO Tilfør ved i vedkasse for gapahuken
Varangerhalvøya nasjonalpark – Nerslåtta og ORDO	Sett opp skilt snøskuterløype ang- sone med egen bestemmelse for rasting (15 m)	SNO i samarbeid med forvalter, Vadsø kommune

	<ul style="list-style-type: none"> - Møte med løypestikkere og Vadsø kommune ang. snøskuterløypen og stikking av trasé - Ved nyetableringer av fjellrevhi ved hovedferdselsårer – i samråd med vernemyndighet og kommune vurdere adaptive tiltak 	
Varangerhalvøya nasjonalpark – Høyelva	Sett opp tavle langs barmarksløypa – Høyelva, og karttavle på baksiden av gapahuken til utmarkslaget i Nerslåtta	Forvalter og utmarkslaget VJ
Varangerhalvøya nasjonalpark	Mer informasjon ved bruhytta til fiskere ang-båling, telting, søppel og el-sykling	Forvalter og Komagvær jff
Varangerhalvøya nasjonalpark	Elg på vinterbeite Komagdalen og Syltefjorddalen Telle elg i de to dalene når man er der på oppdrag – noteres under observasjon i naturoppdrag	SNO og forvalter
Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde	Registrere fugl ved utløp av vesterelva – dato og antall av hver art legges i Artsobservasjoner, relatert til evt. forstyrrelser av surfere	SNO og forvalter
Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde	Sti Syltevikmoan – vurdere tiltak mht. slitasje	SNO og forvalter
Syltefjorddalen naturreservat, Varangerhalvøya nasjonalpark	Sjekk av fellingsplasser i verneområdet mht. at motorferdselsforbud følges OBS. 2 periode elgvald Vilkår i dispensasjoner	SNO Tana
Varangerhalvøya nasjonalpark	Stiskolen – arrangeres i august – Nattfjelldalen, og Pasvik Dokumentere utfordring med paralelle stier Komagdalen digitalt som case til stiskolen	Forvalter i samarbeid med SNO sentralt, vadsø og Øvre Pasvik nasjonalparkstyre

Varangerhalvøya nasjonalpark, Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde	Bistå forvalter ved fuglekassesnekring for barn - Vuonnamarkanat	SNO
---	--	-----

Forøvrige løpende tiltak som følges opp av forvalter

- Kjøpe inn ved og frakte ut til startpunktene, infopunkt, oppsynshytta og Bjørneskarhytta i forbindelse med årlig tilsyn start av sesong.
- Ved behov bistå Båtsfjord røde kors med frakt av ved til linjehytter om behov i forbindelse med andre oppdrag.
- Montere toalett inntil Stormheimbua inntil buas vegg
- Bjørneskarhytta – montere nytt vindu i samarbeid med Komagvær jff. HMS sjekk gass, brannvarsler, gassvarsler etc.
- Tracklog for anbefalt sommer og vinterrute fra Komagdalen til Ordo – legges på nett evt. i samarbeide med lokalt turlag. Posisjon for åpne buer og linjehytter legges på nett.
- Følge med på beitetrykk elg i vierområder vinterstid
- Oppsynshytta i Sandfjorddalen – ferdigstille utbedringspunkter slik at den er klar til bruk, montere 2 nye vindu, solcellepanel.
- Støtte opp om de lokale foreningenes arbeid for å bidra til at åpne buer og hytter vedlikeholdes
- Følge opp punkter i plan for drift – grusing veger startpunkter etc.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjårgga álbmotmeahccestivra		01.03.2023

Budsjett for tiltak i regi av Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre 2023 – etter tildeling

Forvalters innstilling

Styret søkte om 2300 000 kr på egne vegne, og fikk innvilget 1 500 000 kr hvor 280 000 kr omfatter drift og vedlikehold.

Styret søkte om 110 000 kr for tiltak bestilt av SNO og fikk innvilget dette.

Nasjonalparkstyret vedtar budsjett på tiltaksmidler på 1 500 000 kr jamfør liste under, og tar til etterretning at SNO er tildelt 110 000 kr i tillegg.

1	Gjennomføre besøksstrategi Ytre Syltevíka NR	150 000
2	Hengebrukkontroll - skifte av dekke	40000
3	Utskifting klopper ved storelva sti Nfjedalen vnp	75000
5	Skiltmateriell ny merkevare NP	310 000*
6	Bålpanne og vedkasse ved ny gapahukNattfjeldalen	15000
7	Startpunkt - Ordo - grus etter flom	40000
8	Gruslegging av sti - kanalisere sti pga. slitasje	150000
**9	Slutføre Parkering - Infopunkt Varangerbotn	130 000
10	Informasjonspunkt i Vardø kommune	200 000
15	Søppelaksjon - lokalitet for Finnmarkssvineblommen	10000
16	Søppelaksjon i naturreservat	80000
17	Fjerning av større element av marint avfall	20000
18	OVERSIKT DRIFT og VEDLIKEHOLD VNP	280000
19	Besøksteller Nfjeldalen og Komagdalen (ny)	1
20	Diversepost	110000

Dekkes av styrets driftsmidler

13	Info og undervisningsmateriell for barn og unge	15000	Utenfor postformål	0
14	Profileringsmateriell - lokal verdiskaping	20000	Utenfor postformål	0

Om ledig driftsmidler på slutten av året;

12	Øversettelse av besøksstrategisk nettside -finsk	35000	Utenfor postformål	0	
*11	Utbedre atkomstveier til startpunkt - akutt	800000	Annet	0	Forvaltningsmyndighet

Tilbakemelding fra Miljødirektoratet

11*Viktig å få avklart ansvar, eierforhold og vedlikehold. Tiltaksmidlene kan i utgangspunktet ikke finansiere denne type vedlikehold.

9** Bør primært finansieres fra andre kilder

Tabell 2 Utgifter drift og vedlikehold 2024 – Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Driftskostnad	Beskrivelse	Sum eks. mva pr. år
Lagerlokaleleie Vadsø havn	Innendørs oppbevaring av tilhenger, skuterslede, elgtrekkbrett, infortavler og utstyr	20 000 kr
Informasjonspunkt Kiberg, innendørs utstilling	Infopunkt åpent juni – september jfr. Besøksstrategi. Leie lokale årlig	50 000 kr
Informasjon opplegg for barn og unge	Brosjyrer, material fuglekasser	20 000 kr
Startpunkt Komagdalen Gapahuk 5404-1/1/9010 Dotanktømming hvert 5 år Vedlikehold ankomstvei til startpunkt 7km grus	-Gapahuk festeavgift - 10 sekk ved 5000kr/5 7 kr/m – 7km	610 kr 1100 kr 1000 kr 49 000 kr
Startpunkt Natfjelldalen Festeavgift gapahuk 54104-35/1/9021 Dotømming Ved for parkering Vedlikehold atkomstvei startpunkt 4 km	Gapahuk festeavgift (Vadsø kommune) 20 sekker ved 7 kr/km – 3500 m grusvei	830 kr 0 kr 2200 kr 24 500 kr
Startpunkt Ordo Festeavgift gapahuk 7-1-9005 Dotømming hvert 3 år Ved Vedlikehold atkomstvei til startpunkt grus	Gapahuk og do 6000 kr/3 10 sekker 7kr/m a 4 km	Ingen 2000 kr 1200 kr 28 000 kr
Infopunkt Sandfjorddalen Oppsynshytte 5443-18/1/86 Ved infopunkt Vedlikehold atkomstvei grus 4 km	Festeavgift 10 sekker ved 7 kr/m	1660 kr 1200 kr 28 000 kr
Infopunkt Varangerbotn	Ved gapahuk 30 sekker	3300 kr
Åpen hytte – Bjørneskarhytta	Hytte åpen for allmennheten ½ eierskap festeavgift – 20 sekker ved	830 kr 2200 kr
Annet	Årlig befaring med helikopter	50 000 kr (12000 kr per time)
Vedlikehold Hengebru komagdalen	Årskontroll hengebru Vedlikehold 4 gapahuker, 4 doer startpunkt, klopper	20 000 kr 10 000 kr
Totalt		318 000 kr

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 14.11.2023

Behandling

Som innstilt med tillegg;

I tillegg omsøkes 750 000 kr til vedlikeholdsløft på ankomstevei til Startpunkt Komagdalen. Enstemmig.

Vedtak

Som innstilt med tilføyelse; det søkes om 750 000 kr vedlikeholdsløft på ankomstvei til startpunkt Komagdalen. Enstemmig.

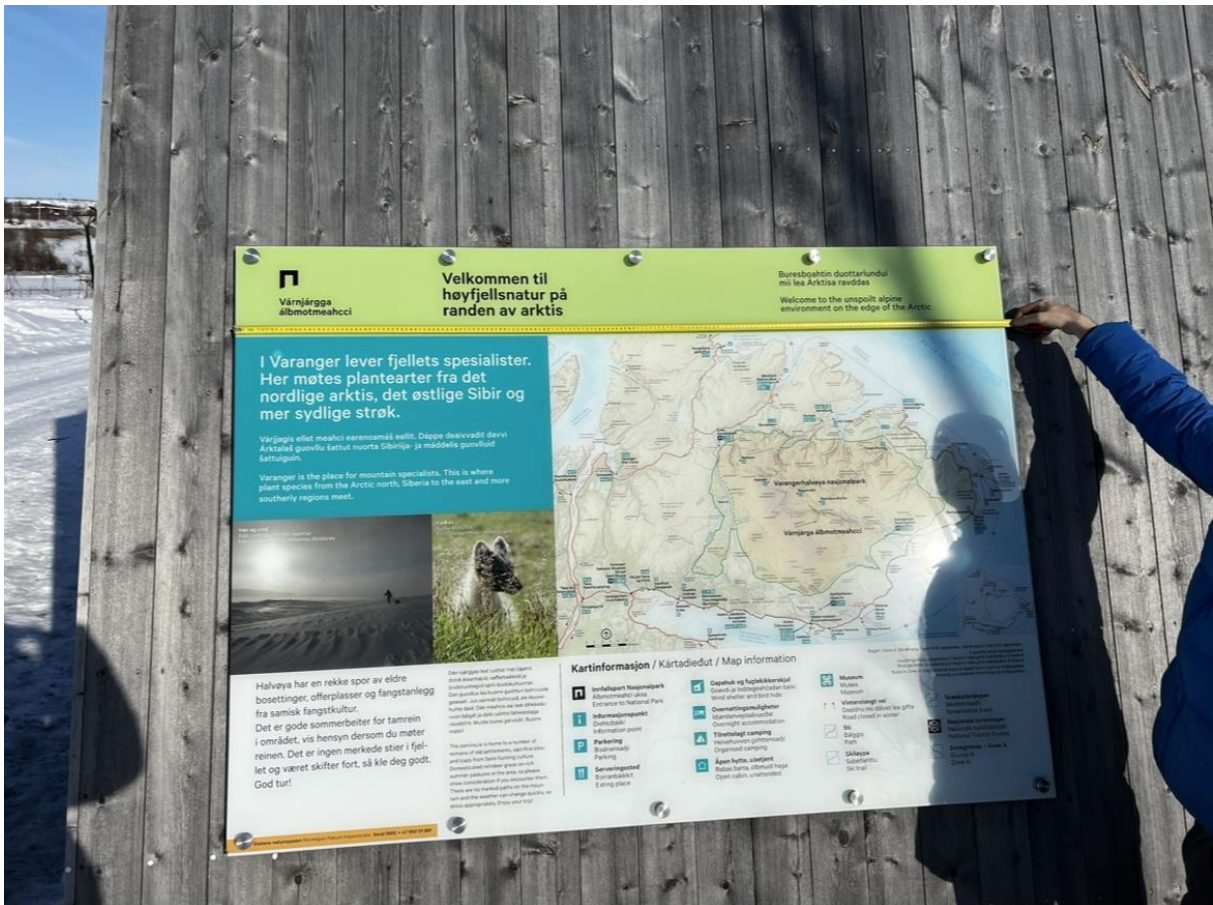
Varangerhalvøya Nasjonalparkstyret / Várnjårgga álbmotmeahccestivra / Varenkinniemen Kansalistarhaan styri

Varangerhalvøya nasjonalpark/ Várnjårgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen
Kansalistaras

Persfjorden – Syltefjorden Landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona
suodjemeahcci

Syltefjorddalen Naturreservat / Oardu luondumeahcci

Sandfjordneset Naturreservat og Ytre Syltevika Naturreservat

Karttavle på infopunkt i Varangerbotn

Bakgrunn

Denne planen omfatter tiltak som Varangerhalvøya nasjonalparkstyre vil gjennomføre i 2024 som del av forvaltningen av verneområdene som Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre forvalter

- Varangerhalvøya Nasjonalpark 1804 km²
- Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde 246 Km²
- Syltefjorddalen Naturreservat 19 km²
- Sandfjordneset Naturreservat 0,5 km²
- Ytre Syltevika Naturreservat 8,3 km²

Totalt 2078 km²

Hvert år blir forvaltningen av verneområdene tildelt midler for å styrke og ivareta verneverdiene i verneområdene. Dette er statlige investeringsmidler som skal gå til investering i informasjon, skjøtsel og tilrettelegging, samt større anskaffelser av nødvendig utstyr for å ivareta verneformålet. Hvor mye er avhengig av innmeldt behov fra nasjonalparkstyret, tilgjengelige budsjettmidler i Miljødirektoratet og prioriteringer til styret.

Tiltakene i planen baseres på trusler mot verneverdier, mål om å bedre naturtilstanden og tiltak på bakgrunn av nasjonalparkens besøksstrategi som sikrer en forutsigbar og målrettet forvaltning. Planen synliggjør også hva vernemyndigheten gjennomfører av tiltak, og har bestilt av tjenester hos Statens naturoppsyn.

Enkelte tiltak kan ikke forventes ferdigstilt før i 2025, og planen har således et toårig perspektiv. I 2023 er det igangsatt tiltak som ferdigstilles i 2024.

Mål

Målet med tiltaksplanen er at den skal gi grunnlaget for en målrettet og forutsigbar forvaltning av tiltaksmidlene til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2024-2025. Planen er da en plan som synliggjør planlagt skjøtsel og ressurser i disse områdene.

Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder i [Norge 2020-2025](#) sier;

"Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Forankring

Tiltaksplanen baseres på prioriteringer i nasjonalparkstyremøte 14 november 2023, avklaring med styreleder etter oppsummering av planlagte tiltak i 2023 som ikke ble helt ferdig, samt bestillingsdialog med statens naturoppsyn 14.11.2023.

En del av tiltakene er overført fra 2023 til 2024 da det ikke var kapasitet til gjennomføring av alt. Tiltak som ikke ble gjennomført i 2023 er omsøkt for 2024. Planen har et toårig perspektiv.

Tildeling av midler fra Miljødirektoratet, kapasitet hos nasjonalparkforvalter og SNO er bestemmende for hva som blir gjennomført. Oppdragene konkretiseres i Naturoppdrag.

Ferdigstilling jamfør tidligere prioriteringer av nasjonalparkstyret

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre vedtok besøksstrategi i 2015, og tiltakslista her har vært prioritert de siste årene for gjennomføring.

- Informasjonspunkt Varangerbotn Vuonnabahta (utendørs jfr. ny merkevare) - ferdig
- Informasjonspunkt Kiberg Bierge (innendørs – åpent sommerstid) – oppgraderes noe i 2024

Nye Startpunkt:

- Komagdalen/ Stuorrajohka/Komagdaali - ferdig
- Nattfjellaldalen/ Idjaávži, Koppakuru - ferdig
- Startpunkt Ordo/ Orda/ Ortojärvi -ferdig
- informasjonspunkt i Sandfjorddalen - ferdig
- Utvidet parkering i Varangerbotn – noe skilting gjenstår

Til grunn for plan ligger søknad om midler og tildeling.

SØKNAD for 2024

Omsøkte tiltaksmidler til Varangerhalvøya nasjonalpark og de 4 andre verneområdene er i **2024 660 000 kr.** I tillegg er der søkt om 750 000 kr til vedlikeholdsløft på atkomstvei til startpunkt Komagdalen. Totalt 1 430 000 kr.

Det er også meldt inn behov for 318 000 kroner for dekning for utgifter drift og vedlikehold.

I tillegg er det omsøkt 110 000 kr som SNO disponerer på konkrete oppdrag jfr. bestilling fra styret. Det er bestilt en rekke dagsverk av SNO for arbeid med verneområdene i 2024.

TILDELING i 2024

Avklares når søknad er behandlet
Søknad omfatter

Tiltak som gjennomføres av SNO som budsjettansvarlig i 2024		
Hvor	HVA	Gjennomføres av
Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde 10 000 kr	Søppelaksjon etter nærmere anvisning Hestmanneset (lokalitet for Finnmarkssvineblommen)	SNO (avtale med skoleklasse i Vardø)
Ytre Syltevika naturreservat 80 000 kr	Fortsette søppelaksjon i NR Utfrakt av avfall med helikopter (60 000 kr)	SNO Også større objekt av metall fjernes om de kan løftes av HK – trålkuler og blåser, tanker etc. Innkjøp av BIG BAGS M3
Ytre Syltevika NR, Sandfjordneset NR, Persfjorden – Syltefjorden NR	Fjerning av større elementer av marint avfall og notposer på strendene i V-områdene ved behov (20 000 kr)	SNO Vadsø Evt. utflyging med HK samkoordinert med Ytre Syltevika

Bestilte ressurser for arbeid med tiltak som løses med bistand fra Statens naturoppsyn jamfør bestillingsdialogen i året 2024

Tiltak som gjennomføres av Nasjonalparkstyret som budsjettansvarlig i 2024		
Post 142021		
Hvor	HVA	Gjennomføres av
Ytre Syltevika naturreservat 150 000 kr	Gjennomføre besøksstrategi for naturreservatet - Lage karttavle, tematavler, skilt og plakater. Portal ved inngang til naturreservatet.	Nasjonalparkstyret
Varangerhalvøya nasjonalpark Startpunkt Komagdalen 250 000 kr	Gruslegging av eksisterende sti – kanalisering for å unngå parallelle tråkk utenom kjørespor	Nasjonalparkstyret
Varangerhalvøya nasjonalpark Startpunkt Nattfjelldalen 60 000 kr	Ferdigstille utskifting av kloppe ved Storelva langs sti til Nattfjelldalen, erosjonstiltak ved sti til Nattfjelldalen	Nasjonalparkstyret
Varangerhalvøya nasjonalpark Startpunkt Komagdalen Besøksteller Komagdalen	På sti etablere ny tråkketeller, alternativt benytte innkjøpt E-TREX teller	Nasjonalparkstyret i samarbeid med Statens naturoppsyn
Varangerhalvøya nasjonalpark Besøksteller Nattfjelldalen	Viderefører tråkketeller på sti til Nattfjelldalen	Statens naturoppsyn
Vardø Turistinfo 200 000 kr	Infotavler NP ved turistinfo, og nye små infopunkt på Vardøya	Nasjonalparkstyret

Forøvrige løpende tiltak som følges opp av forvalter

- Kjøpe inn ved og frakte ut til startpunktene, infopunkt, oppsynshytta og Bjørneskarhytta i forbindelse med årlig tilsyn start av sesong.
- Ved behov bistå Båtsfjord røde kors med frakt av ved til linjehytter om behov i forbindelse med andre oppdrag.
- Montere toalett inntil Stormheimbua inntil buas vegg
- Bjørneskarhytta – montere nytt vindu i samarbeid med Komagvær jff. HMS sjekk gass, brannvarsler, gassvarsler etc.
- Tracklog for anbefalt sommer og vinterrute fra Komagdalen til Ordo – legges på nett evt. i samarbeide med lokalt turlag. Posisjon for åpne buer og linjehytter legges på nett.
- Følge med på beitetrykk elg i vierområder vinterstid
- Oppsynshytta i Sandfjorddalen – ferdigstille utbedringspunkter slik at den er klar til bruk, montere 2 nye vindu, solcellepanel.
- Støtte opp om de lokale foreningenes arbeid for å bidra til at åpne buer og hytter vedlikeholdes
- Følge opp punkter i plan for drift – grusing veger startpunkter etc.

Tabell for Driftsmidler innmeldt for 2024 (142021)

Tabell 2 Utgifter drift og vedlikehold 2024 – Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Driftskostnad	Beskrivelse	Sum eks. mva pr. år
Lagerlokaleleie Vadsø havn	Innendørs oppbevaring av tilhenger, skuterslede, elgtrekkbrett, infortavler og utstyr	20 000 kr
Informasjonspunkt Kiberg, innendørs utstilling	Infopunkt åpent juni – september jfr. Besøksstrategi. Leie lokale årlig	50 000 kr
Informasjon opplegg for barn og unge	Brosjyrer, material fuglekasser	20 000 kr
Startpunkt Komagdalen Gapahuk 5404-1/1/9010 Dotanktømming hvert 5 år Vedlikehold ankomstvei til startpunkt 7km grus	-Gapahuk festeavgift - 10 sekk ved 5000kr/5 7 kr/m – 7km	610 kr 1100 kr 1000 kr 49 000 kr
Startpunkt Nattfjelldalen Festeavgift gapahuk 54104-35/1/9021 Dotømming Ved for parkering Vedlikehold atkomstvei startpunkt 4 km	Gapahuk festeavgift (Vadsø kommune) 20 sekker ved 7 kr/km – 3500 m grusvei	830 kr 0 kr 2200 kr 24 500 kr
Startpunkt Ordo Festeavgift gapahuk 7-1-9005 Dotømming hvert 3 år Ved Vedlikehold atkomstvei til startpunkt grus	Gapahuk og do 6000 kr/3 10 sekker 7kr/m a 4 km	Ingen 2000 kr 1200 kr 28 000 kr
Infopunkt Sandfjorddalen Oppsynshytte 5443-18/1/86 Ved infopunkt Vedlikehold atkomstvei grus 4 km	Festeavgift 10 sekker ved 7 kr/m	1660 kr 1200 kr 28 000 kr
Infopunkt Varangerbotn	Ved gapahuk 30 sekker	3300 kr
Åpen hytte – Bjørneskarhytta	Hytte åpen for allmennheten ½ eierskap festeavgift – 20 sekker ved	830 kr 2200 kr
Annet	Årlig befaring med helikopter	50 000 kr (12000 kr per time)
Vedlikehold Hengebru komagdalen	Årskontroll hengebru Vedlikehold 4 gapahuker, 4 doer startpunkt, klopper	20 000 kr 10 000 kr
Totalt		318 000 kr

Forøvrigt tiltak som ikke behøver eksterne midler tilført

Følgende tiltak videreføres fra 2023

Hvor	Tiltaksbeskrivelse	Foreslås gjennomført av
Syltefjorddalen naturreservat - randsone	Fjerne sandlupiner – lete etter spredning i nærområdet – oppfølging av lokalitet 2 ganger i sesong. Fjerne rot for planter der det er mulig.	Statens naturoppsyn Tana
Sandfjordneset naturreservat	Jage sau ut av naturreservatet, sette gjerdestolper ut i elva før saueslipp og tas inn etter sanking, videreføre infoskriv som ber	Statens naturoppsyn Vadsø

	besøkende samle søppel og legge ved parkeringen utenfor gjerdet – lever søpla til mottak	
Ytre Syltevikka naturreservat	Videreføre infoskriv som ber besøkende samle søppel og legge i storsekker utenfor verneområdet – levere søpla til mottak – storsekk plasseres på utsida av naturreservat	Sno Vadsø
Startpunkt, Nattfjelldalen, Ordo, Komagdalen	Overvåke slitasje – Bevaringsmål Natstat	SNO i samarbeid med nasjonalparkforvalter
Varangerhalvøya nasjonalpark - randsone	Motorferdseloppsyn i spesielle innsatsområder om behov og etter nærmere avtale med nasjonalparlstyret Ved lokaliteter for rovfuglarter som har funksjonsområde i parken, som påbegynner hekking i mars/april/mai i randsone av nasjonalparken	SNO evt. i samarbeid med Reinpolitiet
Varangerhalvøya nasjonalpark - ORDO	Montere plankett på stein og sett ved nasjonalparkgrensa ved Syltefjordelva Ordo	SNO Tana
Varangerhalvøya nasjonalpark - ORDO	- Utplassere grill på sydsida, utstyrskasse for bru - Jekke opp gapahuk, den er for lav - kle gapahuk med bjørkestauro innvendig	Forvalter Forvalter/ SNO Jfr. Avtale med snekker om ferdigstilling
Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen	Tilsyn mht. praksis for telting og el-sykling	SNO Vadsø
Varangerhalvøya nasjonalpark – Nattfjelldalen	- Kle gapahuk med bjørkestauro innvendig	Jfr. Avtale med snekker om ferdigstilling
Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen	Legg på klopp over Finnelva ved gapahuken juni, tas inn i okotber	Forvalter/SNO Tilfør ved i vedkasse for gapahuken
Varangerhalvøya nasjonalpark – Nerståtta og ORDO	Sett opp skilt snøskuterløype ang- sone med egen bestemmelse for rasting (15 m)	SNO i samarbeid med forvalter, Vadsø kommune

	<ul style="list-style-type: none"> - Møte med løypestikkere og Vadsø kommune ang. snøskuterløypen og stikking av trasé - Ved nyetableringer av fjellrevhi ved hovedferdselsårer – i samråd med vernemyndighet og kommune vurdere adaptive tiltak 	
Varangerhalvøya nasjonalpark – Høyelva	Sett opp tavle langs barmarksløypa – Høyelva, og karttavle på baksiden av gapahuken til utmarkslaget i Nerståtta	Forvalter og utmarkslaget VJ
Varangerhalvøya nasjonalpark	Mer informasjon ved bruhytta til fiskere ang. båling, telting, søppel og el-sykling	Forvalter og Komagvær jff
Varangerhalvøya nasjonalpark	Elg på vinterbeite Komagdalen og Syltefjorddalen Telle elg i de to dalene når man er der på oppdrag – noteres under observasjon i naturoppdrag	SNO og forvalter
Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde	Registrere fugl ved utløp av vesterelva – dato og antall av hver art legges i Artsobservasjoner, relatert til evt. forstyrrelser av surfere	SNO og forvalter
Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde	Sti Syltevikmoan – vurdere tiltak mht. slitasje	SNO og forvalter
Syltefjorddalen naturreservat, Varangerhalvøya nasjonalpark	Sjekk av fellingsplasser i verneområdet mht. at motorferdselsforbud følges OBS. 2 periode elgvald Vilkår i dispensasjoner	SNO Tana
Varangerhalvøya nasjonalpark	Stiskolen – arrangeres i august – Natfjelldalen, og Pasvik Dokumentere utfordring med paralelle stier Komagdalen digitalt som case til stiskolen	Forvalter i samarbeid med SNO sentralt, vadsø og Øvre Pasvik nasjonalparkstyre

Varangerhalvøya nasjonalpark, Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde	Bistå forvalter ved fuglekassesnekring for barn - Vuonnamarkanat	SNO
---	--	-----

Andre tiltak med eksisterende finansiering som gjennomføres i 2024 - kartlegginger

- Fuglekartlegging i sone A av Varangerhalvøya nasjonalpark
- Ekspertvurdering av 3 nedlagte grustak i Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde mht. egnethet og metodikk for eventuell naturrestaurering

Klopp ved brua over Storelva som man må krysse på vei opp til Nattfjelldalen – skiftes ut. Materialer innkjøpt i 2023, arbeidet gjenstår.

Parallele stier av ATV spor – omsøkt tiltak i 2024 – legge grus i 1,4 m bredde i midten av kjøresporet 500 meter for å spare kantvegetasjonen. Utsatt fra 2023. Vurdert i samarbeid med stiskolen.

Turistinfo Vardø kommune, Infopunkt Hornøya NR

Infotavler om nasjonalpark etableres. Mer informasjon innendørs om nasjonalparken.

Infotavler om nasjonalparken på strategiske steder på Vardøya hvor turistene er innom – med utsikt mot land og verneområdene. I samarbeid med Vardø kommune.

Bilde fra sti fra utvidet parkering ved E75, sti er avsmålet og anlagt fra parkering ned mot gapahuk, med lyssetting ved gapahuk. Noe skilting gjenstår på parkeringen– infopunkt Varangerhalvøya nasjonalpark –Vuonnabahta – Varangerbotn.

Årlig tilførsel av ved til startpunkt

Driftsutgift: Årlig tilsyn av hengebru i Komagdalen med hengebrueksper.

Driftsutgift: Leie av lokale for innendørs Infopunkt Kiberg

Arkivsaksnr: 2024/685-7

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 09.04.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyret/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	17/24	12.04.2024

Møteplan for 2024 – Varangerhalvøya nasjonalparkstyret

Forvalters innstilling

Styret vedtar møteplan for 2024.

Saksopplysninger

Styremøter forslag

Møte	Dato	Sted	Aktivitet
1	12 februar	Teams	
2	12 april	Nesseby, Varangerbotn	Konstituering, budsjett, møteplan etc.
3	23 mai	Teams	Forvaltningsplanarbeid
4	7 juni	Hamningberg	Befaring Hamningberg og Sandfjorddalen
5	30 august	Ordo og Syltefjorddalen	Forvaltningsplanarbeid
	18-19 september	Svanvik og Vaggetem	Pasvik Npark besøk
6	24 november	Vadsø	Bestillingsdialog SNO

AU møter – fortløpende

Møte	Dato	Type
1	14. februar	Teams
2	19 februar	Teams
3		
4		

Vurdering

Styremøter legges utenom kommunestyremøter, fylkesting og sametingsmøter.
Fuglekassesnekring for barn i gapahuken – Vuonnamarkanat

I 2023 var møte/ aktivitetsplan som følger:

Møte og aktivitetsplan 2023 Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Møte	Dato	Sted	Saker
1	16 januar	E-post	Søknad om midler
2	1 mars	Varangerbotn	Budsjett
3	3 - 4 mai	Båtsfjord	Forvaltningsplan
4	21 juni	Vadsø	Åpning gapahuk ettermiddag
5	6 - 7 september	Nordreisa, besøk Reisa Np styre	
6	14 november	Vardø	Bestillingsdialog SNO

- Befaring i mars/ 23 eller 24 mars (vær og føreavhengig)
- Fuglekassesnekring for barn i gapahuken – Vuonnamarkanat i august/september
- Åpning gapahuk i Ordo i månedsskiftet juli/august
- Rådgivende utvalg – i Vardø mandag 13 November kl. 18-20
- *I tillegg møter knyttet til forvaltningsplanarbeid

Styremøte 4 ble utsatt pga. for få oppmøtte. Sak ble delegert til arbeidsutvalget. Åpning av gapahuk - gjennomført.

Rådgivende utvalgsmøte ble nedprioritert i 2024. da man ønsket å ha fler møter med foreninger separat isteden.

Reisa nasjonalparkstyre ble besøkt.
To styrearrangementer med åpninger av gapahuker/ startpunkter i 2023.

Arkivsaksnr: 2024/685-3

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 08.02.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	18/24	12.04.2024

Tilsyn med infopunkt Varangerbotn – Varanger samiske museum - avtale

Vedlegg:

1 Avtale med Nasjonalparken 2024 sign av VSM

Tilsyn med infopunkt Varangerbotn – Varanger samiske museum – forslag til avtale

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret inngår formell avtale med museet for tilsyn med gapahuken og informasjonspunktet.

Saksopplysninger

I sesongen er gapahuken ved utendørs informasjonspunkt mye brukt.

Det er utplassert to søppeldunker for å unngå forsøpling, og det krever tilsyn for å se til at gapahuken fremstår på en bra og innbydende måte, som ledd i besøksstrategien for nasjonalparkstyret. Tilsyn hittil har skjedd ved dugnad og skippertak av forvalter og museet særlig. Det krever litt ressurser å se til at søppelbøtter ikke ryr over, og at man i sesong for bruk av ved ser til at det er tilgjengelig i gapahuken. Det har vært litt utfordringer med hærverk som øker behovet for tilsyn. Ved å inngå avtale med museet tilser vi at det er jevnlig tilsyn og søppeltømming, med påfyll av ved.

Kostnad er 10 000 eks. mva. som en driftsutgift.

Avtale om tilsyn av gapahuk i Vuonnabahta / Varangerbotn 2024

Det er inngått avtale mellom Várjjat Sámi Musea – Varanger Samiske Museum (VSM) og styret i Varangerhalvøya nasjonalpark om at VSM skal ha tilsyn med Varangerhalvøya nasjonalparks formidlingspunkt den sk. Gapahuken som li

VSM skal utføre følgende oppgaver i 2024:

- Tilsyn med gapahuken
- Opprydding ved behov
- Melde fra til nasjonalparkforvalteren om det oppstår behov for reparasjoner og / eller vedlikehold
- Tømme søppeldunker
- Fylle på med ved når det er behov, Varangerhalvøya nasjonalpark kjøper inn ved

For dette fakturerer VSM 10 000,- eks mva

Det tas en årlig befarings av gapahuken der begge parter deltar.

Ingvild m. bj. pettersen

For VSM Ingvild Marie Bjørnå Pettersen

For Varangerhalvøya
nasjonalpark

Administrasjon:

Endresens vei 4
N-9840 Vuonnabahta/Varangerbotn

Telefon: + 47 41 07 00 50
Org.nr: 894 316 462
Bankkonto: 4930 14 27386

Arkivsaksnr: 2024/1794-2

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 08.04.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	19/24	12.04.2024

Ny veileder om oppfølging av ulovlige forhold i verneområder

Vedlegg:

- 1 Ny veileder - Varangerhalvøya nasjonalpark - oppfølging av ulovlige forhold i verneområder
- 2 Oppfølging av ulovlige forhold

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre tar veilederen til etterretning.

Saksopplysninger

Miljødirektoratet har oppdatert veilederen fra 2016 om oppfølging av ulovlige forhold til 2024 versjon. Den klargjør forvaltningens fremgangsmåter og alternativer for oppfølging når ulovlige forhold oppstår. Del angående fastsettelse av Miljøgebyrer er konkretisert.

Vurdering

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus
9815 VADSØ

Trondheim, 09.02.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/1686

Saksbehandler:
Hege Langeland

Ny veileder om oppfølging av ulovlige forhold i verneområder

Vi har revidert vår tidligere veileder M-617 | 2016 og erstattet denne med ny veileder Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder M-2692|2024. Veilederen ligger på våre nettsider under [Forvaltning av verneområder: Rundskriv og veiledere](#).

Veilederen har et nytt kapittel om overtredelsesgebyr, som vi håper vil være nyttig i det videre arbeidet fremover.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Tone Lise Alstad Eid
seksjonsleder

Hege Langeland
seniorrådgiver

Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder

M-2692 | 2024

Kolofon

Tittel: Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder

Sammendrag

Overtredelser av naturmangfoldlovens bestemmelser om verneområder, verneforskrifter og enkeltvedtak bør følges opp med forvaltnings sanksjoner av allmennpreventive hensyn. Denne veilederen gir en oversikt over virkemidler som kan benyttes av forvaltningen når det oppdages ulovlige tiltak eller virksomhet i verneområder. Reaksjoner på overtredelser kan være anmeldelse til politiet eller overtredelsesgebyr og pålegg om retting eller stans. Forvaltningen kan også ilegge tvangsmulkt eller rette opp et ulovlig forhold selv når vilkårene for dette er oppfylt. Overtredelser bør i mange tilfeller følges opp med både retting og en sanksjon som overtredelsesgebyr eller anmeldelse til politiet. Veilederen gir praktiske råd om hvordan de ulike virkemidlene bør benyttes.

Veilederen erstatter tidligere veileder M-617 | 2016.

Utførende institusjon (institusjonen er ansvarlig for innholdet i rapporten):

Miljødirektoratet

M-nummer: 2692 **År:** 2024 **Sidetall:** 31

Utgiver: Miljødirektoratet

Emneord: verneområder, ulovligheter, retting og overtredelsesgebyr

Innhold

1. Innledning	5
1.1 Hva er en overtredelse?	5
1.2 Hvilke virkemidler finnes?	5
1.3 Forvaltningstiltak	5
1.4 Sanksjoner	6
1.5 Hvorfor bør virkemidlene brukes?	6
2. Retting og stans	7
2.1 Hva er retting og stans?	7
2.2 Plikt til å rette på eget tiltak.....	7
2.3 Pålegg om retting og stans.....	7
2.4 I hvilke saker bør retting og stans brukes?	8
2.5 Hvem treffer vedtak om retting og stans?	8
2.6 Vilkår for retting og stans	9
2.7 Fremgangsmåte for pålegg om stans	9
2.7.1 Skriftlig vedtak om stans	10
2.7.2 Muntlig stans på stedet.....	10
2.8 Fremgangsmåte for retting	11
2.8.1 Forhåndsvarsling av retting	11
2.8.2 Kravene til enkeltvedtak for retting	12
2.8.3 Oppfølging etter at rettingsfristen er gått ut.....	12
2.9 Retting/stans og anmeldelse/overtredelsesgebyr	13
3. Tvangsmulkt.....	13
3.1 Hva er tvangsmulkt	13
3.2 I hvilke saker bør tvangsmulkt brukes?	14
3.3 Hvem avgjør om tvangsmulkt skal ilegges?	14
3.4 Vilkår for tvangsmulkt	14
3.5 Fremgangsmåte for tvangsmulkt	15
3.5.1 Engangsbeløp eller løpende	15
3.5.2 Forhåndsvarsel av tvangsmulkt	15
3.5.3 Vedtak om tvangsmulkt.....	15
3.5.4 Innkreving av tvangsmulkt.....	16
4. Direkte gjennomføring	16
4.1 Hva er direkte gjennomføring?	16

4.2	I hvilke saker bør vi bruke direkte gjennomføring?	17
4.3	Hvem avgjør om det skal utføres direkte gjennomføring?	17
4.4	Vilkår for direkte gjennomføring	17
4.5	Fremgangsmåte for direkte gjennomføring	18
4.6	Dekning av utgifter ved direkte gjennomføring	19
4.7	Politibistand i konfliktfylte saker	19
5.	Overtredelsesgebyr	20
5.1	Hva er overtredelsesgebyr?.....	20
5.2	I hvilke saker bør vi ilegge overtredelsesgebyr?.....	20
5.2.1	Mindre alvorlige overtredelser	20
5.2.2	Sakstyper	20
5.3	Hvem treffer vedtak om overtredelsesgebyr?.....	21
5.4	Hvem kan pålegges overtredelsesgebyr?.....	22
5.5	Straffbarhetsvilkårene	22
5.5.1	Brudd på bestemmelser	22
5.5.2	Det må ikke foreligge straffrihetsgrunn	22
5.5.3	Overtrederen må ha skyldene.....	23
5.5.4	Overtrederen må ha utvist tilstrekkelig skyld	23
5.6	Foreldelse	23
5.7	Fakta må være klart og dokumenterbart	24
5.8	Hvilke undersøkelser kan gjøres av forvaltningen?	24
5.9	Særlig om vernet mot selvinkriminering	25
5.10	Oversendelse av saker for overtredelsesgebyr til Miljødirektoratet	26
5.10.1	Hvem kan oversende en sak om overtredelsesgebyr?	27
5.10.2	Før oversendelse av saken.....	27
5.10.3	Hva skal oversendes?.....	27
5.10.4	Miljødirektoratets vurdering av saken	28
5.11	Saksbehandlingen ved overtredelsesgebyr	28
5.12	Overtredelsesgebyrets størrelse	29
6.	Anmeldelse	29
6.1	Generelt om politianmeldelse	29
6.2	Overtredelser som bør anmeldes	30
6.3	Foreldelse	31

1. Innledning

1.1 Hva er en overtredelse?

Denne veilederen gir veiledning om oppfølging av ulovlige forhold i verneområder. Med ulovlige forhold mener vi overtredelser av regelverket for verneområder, dvs. brudd på bestemmelser i naturmangfoldloven, verneforskrifter og enkeltvedtak. Enhver handling som er i strid med forbud eller pålegg i naturmangfoldloven, verneforskrifter eller enkeltvedtak med hjemmel i disse, er å anse som en overtredelse av regelverket.

Eksempler på dette er:

- Bygging uten tillatelse
- Ferdsel i områder med ferdselsforbud
- Graving og oppgradering av kjørespor/enkle veier uten tillatelse
- Motorferdsel utover det som følger av en tillatelse
- Bruk av droner i områder med droneforbud

Brudd på vilkår i tillatelser er også overtredelser som bør følges opp, f.eks. når et tilbygg har et større areal eller annen utforming enn det som følger av tillatelsen.

1.2 Hvilke virkemidler finnes?

Naturmangfoldloven har flere bestemmelser som bør brukes for å følge opp overtredelser. Oppfølging bør skje for å opprettholde verneverdiene i verneområdet, men også for å hindre at nye overtredelser skjer i fremtiden.

I oppfølgingen av overtredelser skiller vi mellom

- 1) *forvaltningstiltak* som kan brukes for å stanse og rette opp i et ulovlig forhold og
- 2) *sanksjoner* som har som formål å straffe den eller de som har begått et lovbrudd.

I denne veilederen vil vi gi noen retningslinjer for når det er aktuelt å benytte disse virkemidlene og fremgangsmåten.

1.3 Forvaltningstiltak

Formålet med forvaltningstiltakene er å få stanset og rettet ulovligheter, for eksempel å få fjernet et ulovlig tiltak eller gjenopprettet naturverdier. Forvaltningstiltakene har ikke som formål å straffe overtrederen, men gjøres av hensyn til verneverdiene og verneformålet.

Naturmangfoldloven har følgende bestemmelser om forvaltningstiltak for å følge opp ulovligheter i verneområder:

- Retting, stans og avbøtende tiltak (§ 69)
- Direkte gjennomføring (§ 71)

- Tvangsmulkt (§ 73)

Forvaltningstiltakene kan i utgangspunktet benyttes på alle typer overtredelser av lov, forskrift og enkeltvedtak.

I tillegg til forvaltningstiltak, kan overtrederen få en *sanksjon* som nevnt i kap. 1.4.

1.4 Sanksjoner

Bestemmelser om sanksjoner er noe annet enn det vi omtaler som forvaltningstiltak. Sanksjoner har som formål å virke som straff og formålet er at straffen skal virke preventivt mot nye overtredelser.

Naturmangfoldloven har to typer sanksjoner:

- Overtredelsesgebyr ilagt av Miljødirektoratet (§ 74)
- Straff ilagt av politiet eller domstolene (§ 75)

Sanksjoner kan bare ilegges for brudd på bestemmelser og enkeltvedtak som er nevnt i henholdsvis naturmangfoldloven § 74 for overtredelsesgebyr og § 75 for straff. Det kan ikke ilegges både overtredelsesgebyr og straff for samme forhold. Det betyr at en må velge om det skal ilegges overtredelsesgebyr eller om saken skal politianmeldes.

De alvorligste overtredelsene skal som hovedregel anmeldes til politiet, mens de øvrige kan være aktuelle å følge opp med overtredelsesgebyr dersom vilkårene for dette er oppfylt. Dette er nærmere omtalt i kap. 5 og 6.

1.5 Hvorfor bør virkemidlene brukes?

Det er viktig at forvaltningen følger opp overtredelser med disse virkemidlene. Helst bør dette skje så raskt forvaltningen får kjennskap til overtredelsen. Rask oppfølging gir en bedre signaleffekt og vil gjøre reaksjonene mer forståelig for overtrederen enn dersom oppfølgingen kommer lenge etter at overtredelsen er begått. For overtredelsesgebyr er det videre en foreldelsesfrist på 2 år.

Manglende oppfølging av overtredelser i verneområder kan føre til at respekten for vernereglene svekkes. Det vil også virke svært urettferdig overfor de som følger regelverket dersom manglende etterlevelse ikke får konsekvenser. En utbredt praksis med etterfølgende tillatelser vil gi et uheldig inntrykk av at det er «lettere å få tilgivelse enn tillatelse». I tilfeller der det likevel er hensiktsmessig å gi etterfølgende tillatelse, kan et overtredelsesgebyr for bruddet på søknadsplikten virke preventivt for senere tilfeller.

Hensynet til likebehandling tilsier at praksisen med oppfølging av overtredelser bør være ensartet og konsekvent. Denne veilederen har som formål at praksisen knyttet til håndtering av overtredelser blir så ensartet som mulig.

2. Retting og stans

2.1 Hva er retting og stans?

Overtredelser av regelverket (lov, forskrift eller enkeltvedtak) medfører ofte en endret og uønsket tilstand i verneområdet. Naturmangfoldloven § 69 første ledd gir hjemmel for å pålegge retting og stans i en slik situasjon.

Stans betyr at en pågående ulovlig handling må opphøre, for eksempel pågående graving, bygging eller hogst. Med retting menes som oftest gjenoppbygging av en tidligere tilstand, for eksempel rivning av ulovlige bygninger eller mindre byggetiltak, fjerning av ulovlig tilført masse eller hensatte gjenstander, eller tilbakeføring av en ulovlig anlagt vei.

2.2 Plikt til å rette på eget tiltak

Den enkelte tiltakshaver har etter § 69 andre ledd en egen plikt til å stanse eller rette opp i overtredelser som forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og (om mulig) gjenoppbygging av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak.

Tiltak som i seg selv kan medføre miljøforringelse av noen betydning, kan bare gjøres av den ansvarlige når forvaltningsmyndigheten har samtykket eller gitt pålegg.

Plikten til å gjøre tiltak som nevnt på eget initiativ gjelder bare når det ikke er "særlig urimelig". Hvorvidt det er særlig urimelig at vedkommende må gjøre tiltak, beror på en samlet vurdering av miljøvirkninger, effekten av tiltak, kostnadene og overtrederens skyld og økonomiske stilling.

Idet den enkelte har en slik plikt kan forvaltningen alltid påpeke plikten og anmode vedkommende om å rydde opp i forholdet, f.eks. ved å fjerne ulovlig søppel eller annet i strid med forskriften eller vedtaket. Dette kan være tilstrekkelig for at overtrederer ordner opp i det ulovlige forholdet.

2.3 Pålegg om retting og stans

Dersom overtrederer ikke ordner opp, forvaltningen vurderer det som utilstrekkelig med en mer uformell påpekning av plikt eller det haster med å få rettet forholdet, må det treffes

et formelt vedtak etter naturmangfoldloven § 69 som pålegger vedkommende å stanse eller rette opp i forholdet. Pålegg om retting og stans er ikke en form for straff, og et pålegg kan gis i tillegg til en straffesanksjon.

Et vedtak etter naturmangfoldloven § 69 er et enkeltvedtak. Vedkommende som pålegges stans eller retting skal ha et skriftlig forhåndsvarsel med frist til å uttale seg før det treffes et vedtak (som hovedregel, det er noen unntak fra dette se pkt 2.7 og 2.8). Et vedtak om stans eller retting kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser.

Som nevnt over har den som forårsaker fare for skade en viss plikt til selv å iverksette tiltak på eget initiativ for å sikre at forringelse av naturmangfoldet ikke skjer, etter naturmangfoldloven § 69 annet ledd. Vedkommende kan imidlertid ikke selv igangsette tiltak som i seg selv kan medføre skade eller forringelse uten samtykke eller pålegg fra forvaltningsmyndigheten.

2.4 I hvilke saker bør retting og stans brukes?

Tiltak som er i strid med loven, en forskrift eller et vedtak, bør stanses og kreves rettet. Dette er et av de viktigste virkemidlene loven gir både å få gjenopprettet det ulovlige forholdet, men også for å motvirke at søknadspliktige tiltak gjennomføres uten eller før det foreligger en tillatelse.

Dersom stans og retting benyttes der vilkårene er til stede, vil man redusere utviklingen av en praksis som gjør det lønnsomt å ta seg til rette og gjennomføre tiltak uten å søke eller i strid med vilkår for en gitt tillatelse, og øke respekten for regelverket. Dersom retting vil forverre situasjonen for naturmangfoldet, for eksempel fordi det må brukes tyngre redskaper eller maskiner, bør pålegg om retting imidlertid ikke gis.

Pålegg om retting kan for eksempel gå ut på å kreve rivning og fjerning av ulovlige bygninger, anlegg og konstruksjoner eller fjerning av tilført masse.

2.5 Hvem treffer vedtak om retting og stans?

Nasjonalpark- og verneområdestyrer, statsforvalteren, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet kan gi pålegg om retting og stans. Det vil være forvaltningsmyndigheten for verneområdet som har primæransvaret for å følge opp overtredelser med pålegg om retting og stans.

Kommunene har ikke delegert myndighet etter naturmangfoldloven § 69, så dersom forvaltningsmyndigheten ligger til en kommune, bør kommunen ha et samarbeid med statsforvalteren om oppfølging av ulovlige forhold. Et alternativ er at

sanksjonsbestemmelsene i plan- og bygningsloven benyttes dersom det også foreligger en overtredelse av plan- og bygningsloven.

2.6 Vilkår for retting og stans

For å kreve retting av et forhold som allerede er utført, eller stans av et pågående forhold, kreves at tiltakene er i strid med naturmangfoldloven, forskrifter eller enkeltvedtak etter loven eller forskriftene. Det er ikke et krav om at det har oppstått skade på naturmangfoldet eller at det er fare for slik skade, det er tilstrekkelig at handlingen ikke er tillatt.

Et pålegg om retting/stans skal etter naturmangfoldloven § 69 rettes mot «den ansvarlige», og dette kan være både enkeltpersoner og juridiske personer (for eksempel selskaper, stiftelser og foreninger).

Dersom en arbeidstaker har begått overtredelsen i forbindelse med utførelsen av sine arbeidsoppgaver, bør et pålegg normalt rettes mot arbeidsgiveren. Når en selvstendig oppdragsmottaker har begått overtredelsen, beror det på en konkret vurdering hvorvidt pålegget skal rettes mot denne og/eller oppdragsgiver. (Momenter i vurderingen er hvilke opplysninger som ble gitt fra oppdragsgiver og hva som var arbeidsopdraget. Var oppdraget av en slik art at oppdragstakeren hadde en undersøkelsesplikt?). Dersom det er flere «ansvarlige» for overtredelsen, kan pålegget rettes mot alle eller én enkelt. Oppdragsgiver og eier bør alltid underrettes med kopi av pålegget dersom pålegget rettes mot oppdragstaker.

2.7 Fremgangsmåte for pålegg om stans

Dersom et ulovlig forhold oppdages mens det fortsatt pågår, bør det pålegges stans. Dette for å begrense omfanget av ulovligheten og for å hindre eventuelle skadevirkninger på naturverdier eller risiko for dette.

Det vil ofte ikke være hensiktsmessig å forhåndsvarsle et pålegg om stans fordi det er ønskelig at virksomheten stanses med det samme for å begrense omfanget av ulovligheten og eventuelle skadevirkninger. Forvaltningsloven § 16 tredje ledd åpner for at forhåndsvarsling kan unnlates bl.a. når det er fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres eller når varsel av andre grunner må anses åpenbart unødvendig.

Dersom pålegg om stans skal gjennomføres uten forhåndsvarsel, må en være sikker på at forholdet er ulovlig slik at en ikke risikerer å stanse lovlig virksomhet.

Dersom det i noen tilfeller likevel er hensiktsmessig å forhåndsvarsle et vedtak om stans, vises til kap. 2.8 om hva et forhåndsvarsel skal inneholde. I et forhåndsvarsel om stans, kan

det være nødvendig å gi den ansvarlige en kortere frist for å uttale seg enn i et forhåndsvarsel om retting.

2.7.1 Skriftlig vedtak om stans

Pålegg om stans er et enkeltvedtak og enkeltvedtak skal som hovedregel være skriftlige, jf. forvaltningsloven § 23. I en del tilfeller kan det være formålstjenlig å fatte vedtaket muntlig først og deretter nedtegne det skriftlig, se nærmere om dette i kap. 2.7.2.

Vedtak om stans skal inneholde:

- 1) Sakshistorikk: Bakgrunn og korrespondanse, herunder vedtak i saken.
- 2) Rettslig grunnlag: Informasjon om hvilke bestemmelser som er overtrådt, naturmangfoldloven § 69 første ledd og litt om innholdet i denne bestemmelsen.
- 3) Vurdering: Begrunnelse for hvorfor pålegget om stans gis.
- 4) Beskrivelse av pålegget: Hva kreves stanset?
- 5) Frist for stansing: skal stansing skje umiddelbart eller innen en frist? Vedkommende bør pålegges å varsle forvaltningsmyndigheten om når stansing er oppfylt.
- 6) Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles.
- 7) Informasjon om klageadgangen, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage i tråd med bestemmelsene om underretning om vedtak i forvaltningsloven § 27.
- 8) Adgangen til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter etter forvaltningsloven §§ 18 – 19.

Dersom det treffes et skriftlig vedtak om stans, kan det være hensiktsmessig å samtidig forhåndsvarsle et fremtidig pålegg om retting dersom det på dette tidspunktet er klart hvilke rettingstiltak som vil bli krevd og med hvilken frist. I kap. 2.8.1 er det veiledning om hva et forhåndsvarsel skal inneholde.

2.7.2 Muntlig stans på stedet

Etter forvaltningsloven § 23 skal et enkeltvedtak være skriftlig om det ikke av praktiske grunner vil være særlig byrdefullt for forvaltningsorganet. Når det haster med stans, kan pålegg om stans gis muntlig og senere nedtegnes skriftlig. Fordelen med dette er at det muntlige vedtaket får umiddelbar virkning.

Muntlig pålegg er ofte det mest praktiske. Ulovlige forhold oppdages ofte av Statens naturoppsyn på oppsyn eller ved undersøkelser av innkomne tips. Da kan pålegg om øyeblikkelig stans gis muntlig på stedet av naturoppsynet. Det skal i slike tilfeller muntlig opplyses om bakgrunn, rettslig grunnlag, mulige konsekvenser av ikke å følge pålegget og klageadgangen. Det må også opplyses om hvem i forvaltningen som kan kontaktes i anledning saken. Pålegget om stans bør deretter snarest mulig gjøres skriftlig.

Dersom pålegg om stans er gjort av Statens naturoppsyn i felt, skal dette varsles til forvaltningsmyndigheten for videre oppfølging derfra.

Et muntlig vedtak om øyeblikkelig stans kan også gjøres av forvaltningsmyndigheten som har myndighet til å treffe vedtak om dette (se kap. 2.5). Pålegget om stans bør også i slike tilfeller snarest mulig gjøres skriftlig. For nasjonalpark- og verneområdestyrer kan myndigheten til å pålegge stans delegeres fra styrene til forvalter jf. vedtektene for styrene.

Det er viktig at et pålegg om stans følges opp av forvaltningsmyndigheten, slik at det blir avklart hva som skjer videre med saken. Det må avklares om det skal kreves retting eller om vedkommende først skal gis anledning til å søke om tillatelse selv om et tiltak er utført/påbegynt.

2.8 Fremgangsmåte for retting

Et pålegg om retting skal følge reglene for enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

2.8.1 Forhåndsvarsling av retting

Hovedregelen etter forvaltningsloven § 16 er at den ansvarlige skal forhåndsvarsles om at det vil komme et vedtak om retting. Hovedregelen er at forhåndsvarslet skal være skriftlig.

Forhåndsvarselet skal inneholde:

- 1) Bakgrunn for at pålegg vurderes
- 2) Rettslig grunnlag: Informasjon om hvilke bestemmelser som er overtrådt, naturmangfoldloven § 69 første ledd og litt om innholdet i denne bestemmelsen.
- 3) Tiltaket som vurderes pålagt, så konkret som mulig og med frist for gjennomføringen
- 4) Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles (tvangsmulkt og direkte gjennomføring)
- 5) Frist for å uttale seg i saken, normalt 14 dager.

Dersom det er særlig byrdefullt å gi skriftlig underretning om retting, kan underretningen gis muntlig eller på annen måte, jf. forvaltningsloven § 16 andre ledd. Generelt sett må imidlertid forhåndsvarsel om retting være skriftlige.

I enkelte unntakstilfeller kan forhåndsvarsling unnlates og regler om dette finnes i forvaltningsloven § 16 tredje ledd. Forhåndsvarsel kan bl.a. unnlates når kravet til forhåndsvarsel fører til fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres. Et eksempel på dette er at det haster å kreve retting for å hindre eller redusere skade på naturmangfoldet. Forhåndsvarsel kan også unnlates unntaksvis når vedkommende på annen måte har fått kjennskap til at vedtak skal treffes og har hatt rimelig foranledning og tid til å uttale seg eller varsel av andre grunner må anses åpenbart unødvendig.

2.8.2 Kravene til enkeltvedtak for retting

Hovedregelen er at pålegg om retting skal skje i et skriftlig vedtak.

Vedtaket skal inneholde informasjon om:

- 1) Sakshistorikk: Bakgrunn og korrespondanse, herunder vedtak i saken.
- 2) Rettslig grunnlag: Informasjon om hvilke bestemmelser som er overtrådt, naturmangfoldloven § 69 første ledd og litt om innholdet i denne bestemmelsen.
- 3) Vurdering: Begrunnelse for hvorfor pålegget gis.
- 4) Beskrivelse av pålegget: Hva kreves gjennomført? Dette må beskrives så klart og tydelig som mulig slik at ingen tvil oppstår om hva som konkret skal gjøres og hvordan. Dette er særlig viktig for å skape klarhet om når et rettingspålegg er oppfylt og for når eventuell løpende tvangsmulkt dermed kan opphøre.
- 5) Frist for gjennomføring: Det er viktig å fastsette en frist, fordi fristen får betydning for når forvaltningen kan iverksette nye tiltak som følge av at pålegget ikke er gjennomført (direkte gjennomføring eller tvangsmulkt). Fristen må være rimelig slik at den ansvarlige har en reell mulighet til å oppfylle pålegget. Vedkommende bør pålegges å varsle forvaltningsmyndigheten om når rettingspålegget er oppfylt, og dokumentere dette f.eks. gjennom bilder, video eller på annen etterrettelig måte. Ved mer kompliserte rettingspålegg bør befarings i fellesskap vurderes.
- 6) Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles innen fastsatt frist. Disse er: Direkte gjennomføring på den ansvarliges regning og fastsettelse av tvangsmulkt.
- 7) Informasjon om klageadgangen, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage i tråd med bestemmelsene om underretning om vedtak i forvaltningsloven § 27. Dersom et forhold kreves rettet med kort frist og før klagefristen går ut (eller klagen realitetsbehandles), må det i vedtaket tas med informasjon om at mottakeren har rett til å begjære oppsettende virkning (dvs. be om at gjennomføringen utsettes) etter forvaltningsloven § 42.
- 8) Adgangen til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter etter forvaltningsloven §§ 18 – 19.

2.8.3 Oppfølging etter at rettingsfristen er gått ut

Forvaltningsmyndigheten må etter at fristen i pålegget er gått ut følge opp saken og undersøke om rettingen er utført.

Dersom rettingen er utført som pålagt i vedtaket, bør forvaltningsmyndigheten følge opp med en bekreftelse på at rettingen er i samsvar med pålegget. Dette bør gjøres skriftlig slik at det blir en formell og dokumenterbar avklaring på at pålegget er etterkommet og gjennomført på riktig måte.

Dersom retting ikke utføres, eller bare delvis utføres, må det vurderes om forvaltningsmyndigheten skal igangsette tvangsmulkt eller om retting bør gjøres av forvaltningen selv på den ansvarliges regning, såkalt direkte gjennomføring.

Fremgangsmåten for tvangsmulkt er nærmere beskrevet i kap. 3 og direkte gjennomføring i kap. 4.

2.9 Retting/stans og anmeldelse/overtredelsesgebyr

Et pålegg om retting eller stans har som formål å få rettet opp og reversert det ulovlige forholdet. Selv om et ulovlig forhold anmeldes, kan og bør det derfor gis pålegg om retting og stans dersom forholdene ligger til rette for det.

Det samme gjelder dersom forvaltningen har krevd retting først. At det er stilt krav om retting har i utgangspunktet ikke betydning for om forholdet i tillegg bør anmeldes eller medføre et overtredelsesgebyr.

Et vedtak om retting kan likevel ha betydning ved straffeutmålingen eller utmålingen av et overtredelsesgebyr. Dersom forholdet anmeldes, bør det derfor i anmeldelsen opplyses om at pålegg er gitt og eventuelt om pålegget er gjennomført.

For overtredelsesgebyr, bør det som hovedregel tas stilling til om ulovligheten skal kreves rettet før det bes om at Miljødirektoratet ilegger overtredelsesgebyr. Se nærmere om dette i kap. 5.

3. Tvangsmulkt

3.1 Hva er tvangsmulkt

Naturmangfoldloven § 73 gir adgang til å fatte vedtak om tvangsmulkt. Tvangsmulkt er en pengebot som kan gis til den som ikke etterkommer et pålegg om retting. Formålet med tvangsmulkten er å legge press på den ansvarlige om å utføre rettingen i samsvar med pålegget. Mulkten kan gis som engangsbeløp som påløper når fristen for å gjennomføre vedtaket er oversittet eller som en løpende mulkt.

Det skal alltid være mulig for den ansvarlige å unngå tvangsmulkten ved å gjennomføre pålegget innen en fastsatt frist. Er fristen i vedtaket utløpt uten at forholdet er rettet, kan tvangsmulkt kreves fra dette og helt frem til rettingen er gjennomført. Tvangsmulkt løper ikke dersom etterlevelse av pålegget er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige.

Tvangsmulkten kan føles som en bot eller et gebyr, men regnes ikke som straff. Det betyr at det kan ilegges overtredelsesgebyr for ulovligheten som var grunnlaget for krav om retting eller at forholdet kan politianmeldes selv om det gis tvangsmulkt.

Vurderingen av om det skal fattes vedtak om tvangsmulkt bør som hovedregel tas uavhengig av om saken politianmeldelse eller besluttes å følge opp med overtredelsesgebyr.

3.2 I hvilke saker bør tvangsmulkt brukes?

I klare saker hvor et pålegg om retting ikke har blitt etterkommet, bør tvangsmulkt brukes i vid utstrekning for å få den ansvarlige til å gjennomføre rettingen. Informasjon om at tvangsmulkt kan benyttes dersom pålegget ikke utføres, eller et mer konkret forhåndsvarsel om tvangsmulkt, bør rutinemessig gis i vedtaket om retting for å opplyse tiltakshaver om virkningene av ikke å gjennomføre pålegget innen fastsatt frist.

Dersom et pålegg om retting er gitt, tilsier dette i seg selv at forvaltningsmyndigheten vurderer det som viktig at pålegget utføres av hensyn til verneverdiene, allmennpreventive hensyn, presedensvirkning el. Et pålegg om retting tilsier derfor at terskelen for å bruke tvangsmulkt bør være lav.

3.3 Hvem avgjør om tvangsmulkt skal ilegges?

Nasjonalpark- og verneområdestyrer, statsforvalteren, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet har myndighet til å ilegge tvangsmulkt. Det vil imidlertid vanligvis være forvaltningsmyndigheten for verneområdet sin oppgave å påse at gitte pålegg blir fulgt og vurdere om det bør ilegges tvangsmulkt. Kommunen har ikke myndighet til å ilegge tvangsmulkt etter naturmangfoldloven.

3.4 Vilkår for tvangsmulkt

Vilkår for å anvende tvangsmulkt er:

1) Det foreligger overtredelse av en plikt

Plikten kan følge direkte av naturmangfoldloven eller være pålagt med hjemmel i naturmangfoldloven, forskrift eller enkeltvedtak med hjemmel i loven. Dette kan f.eks. være en plikt til å gjennomføre noe (f.eks. retting) eller en plikt til å avstå fra eller stanse noe (f.eks. pålegg om stans av et ulovlig tiltak).

2) Plikten må være klar og tydelig

Det skal ikke være tvil om hva den ansvarlige må gjøre for å oppfylle plikten. Tvangsmulkt kan derfor ikke fastsettes for å gjennomføre den generelle aktsomhetsplikten etter naturmangfoldloven § 6 uten at forvaltningen på forhånd har konkretisert i et pålegg hva den ansvarlige plikter å foreta seg for å overholde bestemmelsen.

3) Plikten må være mulig å overholde/oppfylle

Foreligger det tvil om hvorvidt det er mulig å oppfylle plikten, for eksempel på grunn av forhold utenfor den ansvarliges kontroll, bør tvangsmulkt ikke anvendes.

3.5 Fremgangsmåte for tvangsmulkt

Fastsetting av tvangsmulkt er enkeltvedtak og skal følge forvaltningslovens regler for enkeltvedtak med forhåndsvarsel og vedtak med klageadgang. Tvangsmulkten skal pålegges den ansvarlige for overtredelsen. Hvor en enkeltperson har handlet på vegne av en bedrift/selskap skal tvangsmulkten ilegges bedriften/selskapet.

3.5.1 Engangsbeløp eller løpende tvangsmulkt

Det finnes ulike former for tvangsmulkt: Tvangsmulkt kan fastsettes som et engangsbeløp som påløper når fristen for å gjennomføre vedtaket er oversittet eller som en løpende mulkt med et beløp som påløper per dag/uke/måned. Det er også mulig å kombinere de to tvangsmulktformene, for eksempel ved at det først fastsettes en engangsmulkt, som deretter går over til en løpende mulkt når fristen for engangsmulkten er utløpt.

3.5.2 Forhåndsvarsel av tvangsmulkt

Forhåndsvarselet må redegjøre for hva saken gjelder, jf. forvaltningsloven § 16. Det må klart angis hva den ansvarlige plikter å gjøre for å unngå at tvangsmulkt løper, fristen for gjennomføring og tvangsmulktens størrelse. Det anbefales at parten gis en frist på 1-2 uker for å komme med sine merknader til varselet, før et evt. vedtak fattes. Generell informasjon om forvaltningsmyndighetens adgang til å treffe vedtak om tvangsmulkt i selve det vedtaket som fastsetter plikten, tilfredsstillende ikke kravene til forhåndsvarsel.

Beløpets størrelse fastsettes etter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, men bør settes tilstrekkelig høyt til at den får ønsket effekt. Det kan sees hen til eksisterende praksis etter plan- og bygningsloven og forurensningsloven.

Det kan være hensiktsmessig å forhåndsvarsle tvangsmulkt i selve pålegget om retting, særlig dersom det er ønskelig at tvangsmulkten skal igangsettes så snart fristen for å rette er gått ut. De kravene som gjelder til et forhåndsvarsel, må i tilfelle fremgå av vedtaket og tiltakshaver må også ha anledning til å uttale seg til dette.

3.5.3 Vedtak om tvangsmulkt

Vedtaket om tvangsmulkt må klart angi hva parten må gjøre for å unngå at tvangsmulkt påløper, fristen for å utføre forpliktelsen og tvangsmulktens størrelse. Det må videre opplyses om adgangen til å påklage avgjørelsen.

Vedtak om tvangsmulkt kan påklages etter forvaltningslovens regler om klage over enkeltvedtak. Hovedregelen etter forvaltningsloven § 42 er at slik klage ikke gis oppsettende (utsettende) virkning. Dette betyr at tvangsmulkten løper, selv om vedtaket påklages, så lenge ikke noe annet er bestemt. Dersom det forvaltningsvedtak som tvangsmulkten er knyttet til påklages, og denne klagen gis oppsettende virkning, bør også tvangsmulktvedtaket utsettes til denne klagen er avgjort.

Klima- og miljødepartementet kan frafalle påløpt tvangsmulkt. Dette kan være aktuelt i særlige tilfeller.

3.5.4 Innkreving av tvangsmulkt

For at tvangsmulkten skal ha ønsket og følbart effekt av å ikke gjennomføre pålegget, er det viktig at tvangsmulkten innkreves. For dagmulker er det hensiktsmessig at dette gjøres jevnlig. For engangsmulker kan dette gjøres med en gang fristen for gjennomføring er utløpt. Statens Innkrevingsentral (SI) kan foreta slik innkreving, og senere inndring dersom tvangsmulkten ikke betales. Dette forutsetter at statsforvalteren har avtale med SI for å gjennomføre dette. Hvis ikke må forvaltningsmyndigheten selv sende slik innkreving. Tvangsmulkten tilfaller Staten.

Dersom den ansvarlige ikke betaler tvangsmulkten ved innkreving fra SI, kan denne inndrives. Vedtak om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg etter tvangsfullbyrdsloven (tvfl.) § 7-2 bokstav e). Dersom statsforvalteren har avtale med SI vil inndring bli gjennomført derfra. Hvis det ikke foreligger slik avtale, må forvaltningsmyndigheten gjøre dette på egen hånd. Dette kan gjøres på følgende måte:

- utsendelse av to ukers varsel om forestående tvangsfullbyrdsing, jf. tvfl. § 4-18.
- deretter: begjæring om utlegg for namsmannen etter tvfl. § 7-3, første ledd
- namsmannen vil etter dette forelegge kravet for den ansvarlige med uttalefrist på 2 uker, før det tas utlegg. Utlegg forutsetter at namsmannen finner grunnlag for dette, og at det er verdier å ta utlegg i.

4. Direkte gjennomføring

4.1 Hva er direkte gjennomføring?

Direkte gjennomføring er forvaltningens adgang til selv å sørge for fysisk gjennomføring av pålegg etter naturmangfoldloven § 69 første ledd og § 70 andre ledd dersom pålegget ikke gjennomføres av den ansvarlige. Direkte gjennomføring kan også brukes når det haster å få gjennomført tiltak eller når det ikke kan påvises en ansvarlig.

Naturmangfoldloven § 71 regulerer adgangen forvaltningen har til selv å gjennomføre tiltakene og hjemmel til å kreve dekning av utgiftene til dette.

4.2 I hvilke saker bør vi bruke direkte gjennomføring?

Hovedregelen er at den ansvarlige for overtredelsen bør pålegges retting slik at vedkommende selv må sørge for gjenoppretting etter overtredelsen.

Tiltak det haster med å få gjennomført av hensyn til naturmangfoldet, kan imidlertid gjennomføres direkte av forvaltningen uten pålegg om retting først. I en konkret vurdering av om en skal bruke direkte gjennomføring uten pålegg, må det legges vekt på hvor mye det haster, hvor stor skade som kan oppstå og hvor stor interesse den ansvarlige må antas å ha i selv å gjennomføre tiltakene.

Direkte gjennomføring bør også gjennomføres der det ikke kan påvises en ansvarlig, f.eks. fjerning av ulovlig henlagte gjenstander som ikke har en påviselig eier.

Dersom et pålegg om retting ikke er gjennomført, selv etter bruk av tvangsmulkt, vil dette tale for direkte gjennomføring.

4.3 Hvem avgjør om det skal utføres direkte gjennomføring?

Nasjonalpark- eller verneområdestyrer, statsforvalteren, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet har myndighet til å iverksette direkte gjennomføring. De fleste påleggene etter naturmangfoldloven § 69 vil være gitt av forvaltningsmyndigheten for verneområdet og det vil da vanligvis være forvaltningsmyndigheten sin oppgave å påse at gitte pålegg blir etterlevd. Dersom påleggene ikke blir fulgt opp av den ansvarlige, må samme myndighet vurdere direkte gjennomføring.

I noen tilfeller kan det være aktuelt å bruke adgangen til direkte gjennomføring uten at det er gitt et pålegg til den ansvarlige i forkant. Forvaltningsmyndigheten vil som regel ha kjennskap til det ulovlige forholdet og er den myndigheten som oftest er nærmest til å vurdere spørsmålet om direkte gjennomføring uten foregående pålegg. Statsforvalteren, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet, kan imidlertid også iverksette direkte gjennomføring, men det forutsettes kontakt med forvaltningsmyndigheten for verneområdet før dette besluttes.

4.4 Vilkår for direkte gjennomføring

Som hovedregel forutsetter adgangen til direkte gjennomføring at det er gitt et pålegg om retting som den ansvarlige ikke har oppfylt innen fristen, for eksempel at det er gitt pålegg om rivning av et ulovlig byggverk som ikke er etterkommet.

Det er to alternative unntak fra hovedregelen om at det må være gitt et pålegg til den ansvarlige:

- 1) det haster med å gjennomføre tiltaket av hensyn til naturmangfoldet, for eksempel for å hindre eller redusere skade på naturmangfoldet
- 2) det kan ikke påvises noen ansvarlig som et pålegg kan rettes mot.

I disse tilfellene kan direkte gjennomføring foretas, selv om det ikke er gitt et pålegg om retting i forkant.

4.5 Fremgangsmåte for direkte gjennomføring

Avhengig av hva slags type gjenopprettingstiltak som er aktuelt, må det vurderes om tiltaket kan gjøres av forvaltningen selv (saksbehandler eller forvalter), av Statens naturoppsyn etter avtale eller om det bør anskaffes en ekstern oppdragstaker. Reglene om offentlige anskaffelser skal i tilfellet benyttes for sistnevnte tilfelle.

Beslutning om direkte gjennomføring er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og skal som utgangspunkt *forhåndsvarsles*, jf. forvaltningsloven § 16 og tilfredsstillende kravene i forvaltningsloven kap. V. Er det særlig byrdefullt å gi skriftlig forhåndsvarsel, kan underretning gis muntlig eller på annen måte.

Det finnes imidlertid flere unntak fra kravet om forhåndsvarsling i forvaltningsloven § 16 tredje ledd, som kan være aktuelle i en sak om direkte gjennomføring. I praksis vil det ikke være aktuelt med forhåndsvarsling når det haster å få gjennomført rettingen eller når det ikke kan påvises en ansvarlig. I hastetilfeller bør det likevel vurderes å gi muntlig underretning der tiltakshaver er kjent.

Vedtaket om direkte gjennomføring skal som hovedregel gis skriftlig. Det er unntak fra kravet om skriftlighet når det av praktiske grunner vil være særlig byrdefullt for forvaltningsorganet, jf. forvaltningsloven § 23. Terskelen for hva som er særlig byrdefullt skal samtidig ikke være for høy i slike saker, men må vurderes ut fra forholdene i den enkelte sak. Selve vedtaket kan da ligge i den eksplisitte handlingen eller ved at tiltaket gjennomføres. Dersom vedtaket ikke treffes skriftlig med underretning til den ansvarlige, kan den ansvarlige kreve at vedtaket nedtegnes skriftlig, jf. forvaltningsloven § 27.

Vedtaket kan påklages på vanlig måte (også dersom det ikke er fattet skriftlig) innen tre uker. Dersom et vedtak påklages, bør det vurderes om gjennomføring av vedtaket kan utsettes til klagen er behandlet, jf. forvaltningsloven § 42. Skjer gjennomføringen før klagesaken er avgjort, får klageinstansens vedtak bare betydning ved at den ansvarlige fritas for dekning av utgifter.

4.6 Dekning av utgifter ved direkte gjennomføring

Utgifter ved direkte gjennomføring kan kreves dekket av den ansvarlige, jf. naturmangfoldloven § 71 andre ledd. Kravet er tvangsgrunnlag for utlegg.

I praksis må forvaltningen i første omgang betale utgiftene selv. Utgiftene kan kreves tilbakebetalt av den ansvarlige i etterkant. Regninger som påløper ved gjennomføringen, kan altså ikke fortløpende sendes den ansvarlige. Dette betyr at forvaltningsmyndigheten selv må ha penger til å kunne dekke disse utgiftene i første omgang før direkte gjennomføring igangsettes. Det kan videre ta noe tid før innkreving av forvaltningens utlegg finner sted dersom den ansvarlige ikke betaler frivillig.

De utgiftene forvaltningen i ettertid kan kreve dekket er nødvendige og forsvarlige utgifter. Hva som er nødvendig og forsvarlig, må vurderes innenfor den tid man har til rådighet for å skaffe oppdragsmottakere, maskiner og lignende og det må utvises et fornuftig skjønn. Eksempler på hva som kan kreves dekket er vederlag til oppdragsmottakere, overtidutbetaling, materiellutgifter og erstatning for bruk av andres eiendom. Administrasjonskostnader kan ikke kreves dekket.

Så snart det økonomiske kravet er klarlagt, sendes et spesifisert og begrunnet krav om betaling til den ansvarlige. Det bør gis en betalingsfrist på ca. 3 uker. Kravet om utgiftsdekning er ikke et enkeltvedtak, og kan ikke påklages, men det kan prøves av domstolen.

Dersom betaling ikke skjer innen fristen bør følgende gjøres:

- utsendelse av to ukers varsel om forestående tvangsfullbyrding, jf. tvangsfullbyrdsloven (tvfl.) § 4-18.
- deretter; begjæring om utlegg for namsmannen etter tvfl. § 7-3 første ledd
- namsmannen vil etter dette forelegge kravet for den ansvarlige med uttalefrist på 2 uker, før det tas utlegg. Utlegg forutsetter at namsmannen finner grunnlag for dette og at det er verdier å ta utlegg i.

4.7 Politibistand i konfliktfylte saker

Dersom den tiltaket retter seg mot, fysisk motsetter seg direkte gjennomføring eller nekter å etterkomme et pålegg om å stanse virksomheten, kan forvaltningsmyndigheten ikke selv gripe fysisk inn. I slike situasjoner må myndighetene be om assistanse fra politiet.

I svært konfliktfylte saker vil man kunne få bistand fra politiet i forbindelse med direkte gjennomføring dersom berørt part fysisk motsetter seg dette, jf. politiloven § 2 første ledd,

pkt. 5-6. Man bør da ha etablert forhåndskontakt med politiet, slik at de kjenner saken og på forhånd har fått anledning til å vurdere grunnlaget for bistand under gjennomføringen.

5. Overtredelsesgebyr

5.1 Hva er overtredelsesgebyr?

Overtredelsesgebyr kan gis for overtredelser i verneområder etter nærmere regler i naturmangfoldloven § 74. Forvaltningsloven kap. IX har generelle regler om bruk av overtredelsesgebyr som supplerer naturmangfoldloven § 74.

Overtredelsesgebyr er en administrativ sanksjon, men regnes som straff etter Den europeiske menneskerettskonvensjon. Overtredelsesgebyr er et alternativ til å politianmelde en ulovlig handling. Overtredelsesgebyr kan ilegges i tillegg til forvaltningstiltak som stans, retting og tvangsmulkt.

Bruk av overtredelsesgebyr skal bidra til å skape respekt for regelverket og ilegges ut fra individual- og allmennpreventive hensyn. Overtredelsesgebyr skal brukes på overtredelser som isolert sett vurderes som mindre alvorlige.

5.2 I hvilke saker bør vi ilegge overtredelsesgebyr?

5.2.1 Mindre alvorlige overtredelser

Det er forutsatt at overtredelsesgebyr skal forbeholdes overtredelser som isolert sett vurderes som mindre alvorlige overtredelser. Omfattende brudd på loven, forskrifter eller tillatelser, vil være så alvorlige at de bør følges opp med politianmeldelse.

Som mindre alvorlig overtredelser regnes formalovertredelser, (mindre) brudd på vilkår i tillatelser og overtredelser av lite omfang og som er uten eller med svært små konsekvenser for natur eller dyreliv.

Overtredelsesgebyr kan vurderes når allmennprevensjonen vurderes tilstrekkelig ivaretatt gjennom overtredelsesgebyr, f.eks. fordi et raskt og følbart gebyr vurderes mer hensiktsmessig enn et forelegg som kommer på et senere tidspunkt.

5.2.2 Sakstyper

Overtredelsesgebyr kan brukes som reaksjonsform på de fleste sakstypene forutsatt at overtredelsen vurderes som mindre alvorlig. Det er bl.a. ilagt overtredelsesgebyr for ulovlig

bruk av droner, ferdsel i områder med ferdselsforbud, brudd på vilkår i byggetillatelse, hogst, samt ved brudd på søknadsplikten hvor det i ettertid er gitt tillatelse.

Likebehandlingsprinsippet innebærer at like saker skal behandles likt. Ulovlig bruk av droner og ferdsel i ferdselsforbudsområder er eksempler på overtredelser hvor skyldgraden og karakteren av overtredelsens er relativt lik i mange saker. Disse sakene ønsker vi derfor at oversendes Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr fremfor å politianmeldes. Dersom det er skjerpene omstendigheter ved overtredelsen, kan det likevel være grunn til å anmelde forholdet, noe som kan vurderes av Miljødirektoratet i den enkelte sak.

Overtredelsesgebyr bør ikke benyttes på forsettlige overtredelser. Skyldgraden tilsier da som oftest at forholdet bør politianmeldes ut fra preventive grunner. Overtredelser vil være forsettlige dersom det er gitt avslag på en søknad og tiltaket likevel gjennomføres.

Når det er utført et søknadspliktig tiltak uten at det foreligger en tillatelse i forkant, kan overtredelsesgebyr ilegges dersom vedkommende får etterfølgende tillatelse. I slike tilfeller foreligger et brudd på søknadsplikten.

Videre kan det vurderes å ilegge overtredelsesgebyr for et forhold som er henlagt av politiet pga. manglende kapasitet eller når politiet har henlagt saken for overføring til forvaltningen for oppfølging med overtredelsesgebyr.

Det kan ikke gis overtredelsesgebyr for manglende oppfølging av pålegg om retting etter § 69. Det skyldes at naturmangfoldloven § 74 ikke gir adgang til å ilegge gebyr for brudd på vedtak etter § 69.

5.3 Hvem treffer vedtak om overtredelsesgebyr?

Miljødirektoratet er delegert myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74. Myndigheten er ikke videredelegert til andre forvaltningsorganer. Dette skyldes at ordning med overtredelsesgebyr i verneområder er ny og at det er behov for å utvikle en ensartet praksis på området.

Dersom forvaltningen blir kjent med overtredelser som bør følges opp med overtredelsesgebyr, må saken oversendes til Miljødirektoratet. I kapittel 5.10 gis det veiledning om hva som bør gjøres før oversendelse av saken og hvilke opplysninger og dokumenter som må være med i oversendelsen.

5.4 Hvem kan pålegges overtredelsesgebyr?

Sanksjonen kan pålegges den som er skyld i en overtredelse. Både fysiske og juridiske personer, dvs. både privatpersoner og foretak, organisasjoner ol, kan ilegges overtredelsesgebyr. Forvaltningsorganer anses som juridiske personer og kan ilegges overtredelsesgebyr på samme måte som foretak.

Er overtredelsen begått av en arbeidstaker innenfor rammen av tjenesten, ilegges arbeidsgiver overtredelsesgebyret.

I oppdragsforhold, kan overtredelsesgebyr ilegges både oppdragsgiver og oppdragstaker dersom vilkårene er oppfylt for begge. Det er gitt veiledning om dette i kap. 5.5.5.

5.5 Straffbarhetsvilkårene

Overtredelsesgebyr regnes som straff og de fire straffbarhetsvilkårene i strafferetten må være oppfylt for at overtredelsesgebyr skal kunne ilegges. Dette gjelder følgende vilkår:

- 1) handlingen må bryte en lov- eller forskriftsbestemmelse, eller en bestemmelse/vilkår i enkeltvedtak med hjemmel i forskrift eller lov
- 2) det må ikke foreligge en straffrihetsgrunn
- 3) overtrederen må ha skyldevne
- 4) overtrederen må ha utvist tilstrekkelig skyld (uaktsomhet eller forsett)

5.5.1 Brudd på bestemmelser

Det må foreligge en overtredelse, det vil si at det er foretatt en handling som bryter med bestemmelser i naturmangfoldloven, verneforskrifter eller bestemmelser/vilkår i enkeltvedtak etter dette regelverket. Den enkelte skal vite hva man kan straffes for og i strafferetten gjelder det et klarhetsprinsipp. Det innebærer bl.a. at forbudsbestemmelsen som er overtrådt må være tilstrekkelig klar. Tilsvarende kan vi bare ilegge gebyr for brudd på vilkår i en tillatelse dersom vilkårene er tilstrekkelig klare.

5.5.2 Det må ikke foreligge straffrihetsgrunn

Det følger av straffeloven at noen situasjoner er så spesielle at handlinger som normalt ville være ulovlige kan gjennomføres uten at man kan straffes. Disse situasjonene er regulert i straffeloven § 17 om nødrett, § 18 om nødverge og § 19 om selvtekt.

5.5.3 Overtrederen må ha skyldevne

I straffeloven § 20 er det to vilkår som være oppfylt for at personen som har begått det ulovlige skal ha skyldevne:

- vedkommende må være over 15 år, se straffeloven § 20 første ledd
- det må ikke foreligge en utilregnelighetsgrunn som nevnt i straffeloven § 20 andre ledd

5.5.4 Overtrederen må ha utvist tilstrekkelig skyld

Vi må vite hvem som er skyld i overtredelsen og hvem et gebyr skal rettes mot.

Overtredelsesgebyr kan bare ilegges den eller de som har utvist tilstrekkelig skyld. Fysiske personer må ha handlet forsettlig eller uaktsomt. For foretak og andre juridiske personer gjelder det også et krav om at den som har handlet på foretakets vegne har opptrådt forsettlig eller uaktsomt.

Det er i mange saker åpenbart hvem som har skyld i overtredelsen og som et gebyr skal rettes mot. I andre saker kan dette være mer krevende å vurdere fordi det er flere som er involvert i hendelsen.

Særlig om oppdragsforhold

Tiltakshaver som har fått en tillatelse kan ha brukt en entreprenør til å utføre tiltaket. Dersom tiltaket bryter med tillatelsen og vilkårene for denne, er spørsmålet hvem av dem som har opptrådt uaktsomt eller forsettlig. Er det tiltakshaver som tillatelsen er utstedt til og som har igangsatt tiltaket? Eller er det utførende entreprenør, eller er eventuelt begge parter som har skyld i overtredelsen?

Svaret på spørsmålet blir hvem av dem som kan klandres for overtredelsen. Dette må vurderes på bakgrunn av opplysninger og dokumentasjon (bevisene) som foreligger i saken. Tiltakshaver kan ha vært aktsom og gjort det han kan for å få entreprenøren til å utføre oppdraget i tråd med tillatelsen: Han har f.eks. informert om at tiltaket skal utføres i et verneområde og må gjøres i henhold til tillatelsen, gitt kopi av denne til å ha med i felt, og foretatt befaringsammen med entreprenøren. Dersom entreprenøren likevel utfører i strid med vilkårene, og ulovligheten dermed skyldes at entreprenøren uaktsomt eller forsettlig har utført tiltaket i strid med oppdraget og tillatelsen, taler mye for at tiltakshaver ikke kan straffes. I slike tilfeller kan entreprenøren være den som bør ilegges et overtredelsesgebyr.

5.6 Foreldelse

Overtredelsesgebyr kan bare ilegges for overtredelser som ikke er foreldet. Det er en foreldelsesfrist på 2 år etter naturmangfoldloven § 74 for illeggelse av overtredelsesgebyr.

Foreldelsesfristen regnes fra tidspunktet den ulovlige handlingen er sluttført. Dette gjelder også for ulovlige byggetiltak, hvor det avgjørende blir når byggearbeidene er sluttført. Foreldelsesfristen avbrytes ved at det gis forhåndsvarsel eller fattes vedtak om overtredelsesgebyr.

5.7 Fakta må være klart og dokumenterbart

Beviskravet for de faktiske forholdene som legges til grunn for overtredelsesgebyret er som hovedregel *klar sannsynlighetsovervekt*. Dette betyr at overtredelsesgebyr bare kan brukes når det er relativt enkelt å klarlegge de faktiske forholdene.

De faktiske opplysningene som er grunnlaget for å ilegge en sanksjon må være avklart og det må på bakgrunn av bevisene foreligge klar sannsynlighetsovervekt for at gjerningspersonen har gjort den ulovlige handlingen og at det er utvist tilstrekkelig grad av skyld. Vi kan ikke ilegge gebyr basert på antakelser eller påstander.

Vi må kunne dokumentere:

- a) overtredelsen – hva er gjort og hvor
- b) når den er begått for å avklare at forholdet ikke er foreldet
- c) av hvem

Dokumentasjon kan være rapport fra Statens naturoppsyn eller rapporter fra befaringsforvaltningsmyndigheten har gjennomført. Bilder som dokumenterer forholdet, bør være en del av denne dokumentasjonen. Dersom det er hentet bevis/dokumentasjon fra nettet, må det tas skjermdumper for å sikre bevisene. Tips fra publikum må sjekkes og følges opp med befaringsrapport el.

5.8 Hvilke undersøkelser kan gjøres av forvaltningen?

Dersom forvaltningsmyndigheten blir oppmerksom på et forhold som kan være gjort i strid med regelverket eller tillatelser, er det forvaltningsmyndighetens oppgave å klarlegge dette nærmere.

Forvaltningen kan gjøre undersøkelser for å klarlegge om det er begått en overtredelse, omfanget av overtredelsen, virkninger på verneverdiene og hvem som har utført handlingen. Dette er nødvendig for å kunne gjennomføre forvaltningstiltak og for senere å vurdere om en overtredelse bør føre til sanksjoner.

Det følger av straffeprosessloven § 225 at "Etterforskning utføres av politiet". Forvaltningen skal altså ikke etterforske, dette tilligger politiet som utfører etterforskning innenfor de rammene som gjelder for avhør, sikring av bevis, øvrige undersøkelser osv.

Forvaltningen kan imidlertid alltid som et ledd i sine undersøkelser:

- 1) innhente opplysninger ved søk i databaser, som f.eks. grunnboken
- 2) dokumentere tiltaket gjennom bilder, kartfesting etc.
- 3) snakke med grunneier, tiltakshaver og andre for å finne ut om det har skjedd noe ulovlig, og for å kunne ta stilling til om det er noe som skal pålegges rettet eller følges opp i sanksjonssporet.

Dersom det i en samtale blir tydelig at det foreligger en ulovlig handling som det er aktuelt å gi vedkommende en sanksjon for, skal forvaltningsmyndigheten opplyse om at det kan foreligge en rett for vedkommende til å forholde seg taus, se nærmere om dette i kap. 5.9 om vernet mot selvinkriminering.

Det er viktig å være oppmerksom på at naturmangfoldloven bestemmelser om granskning (§ 64) og pålegg om å gi opplysninger (§ 65) er delegert til Miljødirektoratet for å gi Statens naturoppsyn de nødvendige fullmaktene i kontrollsituasjoner. Forvaltningsmyndigheten er ikke tilsynsmyndighet og har ikke myndighet etter disse lovbestemmelsene.

Forvaltningsmyndigheten kan derfor ikke foreta granskning eller pålegge noen å gi opplysninger. Undersøkelser og spørsmål som stilles fra forvaltningsmyndigheten må derfor baseres på frivillighet hos den man snakker med.

Ettersom forvaltningens mulighet for undersøkelser vil være utilstrekkelige i noen saker, kan det være nødvendig å anmelde forholdet til politiet. Forholdet må anmeldes dersom det er behov for etterforskning for å avklare faktum eller for å avklare hvem et gebyr skal rettes mot (enten fordi gjerningspersonen er ukjent eller det er behov for å avklare ansvarsforholdet mellom flere involverte). Dette gjelder også selv om overtredelsesgebyr vurderes som en riktig sanksjon. Politiet kan etter å ha etterforsket saken, henlegge saken for overføring til forvaltningen for ileggelse av overtredelsesgebyr etter straffeprosessloven § 71c. I en anmeldelse av slike saker bør det da signaliseres at overtredelsesgebyr kan være aktuelt når saken er etterforsket og at det bør tas kontakt med Miljødirektoratet for nærmere dialog om dette.

5.9 Særlig om vernet mot selvinkriminering

Selvinkrimineringsvernet er retten til å forholde seg taus og ikke måtte bidra til egen domfellelse, dvs. en rett til å nekte å svare på spørsmål eller gi opplysninger på annen måte dersom dette kan utsette vedkommende for straff.

Det følger av forvaltningsloven § 48 at forvaltningen plikter til å orientere om selvinkrimineringsvernet i tilfeller der det kan foreligge en taushetsrett. I lovbestemmelsen står det at i *en sak om administrativ sanksjon skal forvaltningsorganet gjøre parter som det er aktuelt for, oppmerksom på at det kan foreligge en rett til ikke å svare på spørsmål eller utlevere*

dokumenter eller gjenstander når svaret eller utleveringen vil kunne utsette vedkommende for administrativ sanksjon eller straff.

En kort, generell veiledning vil normalt være tilstrekkelig. En slik begrenset orientering gjør at parten blir oppmerksom på sine rettigheter.

Grensen for når man plikter å orientere om vernet kan være vanskelig å trekke. Plikten til å orientere gjelder bare overfor parter som står i en situasjon der vernet mot selvinkriminering faktisk vil slå inn. Dvs. at man mistenker at vedkommende man ber om opplysninger fra kan ha gjort noe straffbart, og bruddet tenkes fulgt opp med en straffesanksjon gjennom anmeldelse eller gebyr. Dette er som regel på det tidspunkt en sak går over fra å være en ordinær forvaltningssak til å bli en sak om overtredelsesgebyr. Stiller man spørsmål utelukkende for å avklare et pålegg om retting og hvem dette skal rettes mot, trer vernet og dermed orienteringsplikten, ikke inn. Dersom det senere kommer frem opplysninger som gjør saken mer alvorlig og endrer vurderingen av hvilke tiltak det ulovlige forholdet skal følges opp med, vil plikten til å orientere gjelde fra dette tidspunktet.

Er man derimot på et felt hvor man vet at anmeldelse eller gebyr er sannsynlig, inntreer plikten, og vedkommende skal orienteres om at han kan ha rett til å forholde seg taus eller ikke måtte utlevere dokumenter eller lignende.

Hva hvis man har innhentet opplysninger, men ikke informert om vernet? Forklaringer/bevis som er innhentet i strid med selvinkrimineringsvernet kan medføre at bevisene anses som ulovlig innhentet og ikke kan brukes, men det er ingen automatikk i dette. Det vil bero på en samlet vurdering og i praksis blir det ofte avgjørende hvilke andre bevis man har. Denne vurderingen tas av politi/domstol, og i første omgang av Miljødirektoratet når det gjelder saker om overtredelsesgebyr. Manglende orientering får dermed ingen betydning for om en sak bør anmeldes eller sendes Miljødirektoratet for vurdering av gebyr. Det er imidlertid viktig at det opplyses om at opplysninger er innhentet uten at man informerte om selvinkrimineringsvernet.

5.10 Oversendelse av saker for overtredelsesgebyr til Miljødirektoratet

Dersom forvaltningsmyndigheten blir kjent med overtredelser som bør følges opp med overtredelsesgebyr, bør saken oversendes til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet avgjør i det enkelte tilfellet om overtredelsesgebyr bør ilegges som reaksjon. Miljødirektoratet kan også ilegge overtredelsesgebyr på eget initiativ.

5.10.1 Hvem kan oversende en sak om overtredelsesgebyr?

Nasjonalpark- og verneområdestyrer, statsforvalter og kommuner med forvaltningsmyndighet for verneområder kan sende saker til Miljødirektoratet for bruk av overtredelsesgebyr.

Særlig om nasjonalpark- og verneområdestyrer

For nasjonalpark- og verneområdestyrer er det styrene som beslutter om en sak skal oversendes til Miljødirektoratet med sikte på overtredelsesgebyr. Styrene kan delegere til sine forvaltere myndighet til å sende over saker til Miljødirektoratet uten styrebehandling. Dette bør gjøres for å sikre en rask oppfølging av ulovlighetsaker.

Dersom saken skal legges frem for styret, kan den legges frem med en innstilling fra forvalter som i andre saker. Styrets konklusjon vedørende om en sak skal oversendes for overtredelsesgebyr, vil være en beslutning i styret, men ikke et enkeltvedtak (og kan derfor ikke påklages).

5.10.2 Før oversendelse av saken

Forvaltningsmyndigheten kan ta kontakt med Miljødirektoratet for enkle forhåndsavklaringer av om en sak er egnet for overtredelsesgebyr.

Beslutningen av om det bør ilegges gebyr avgjøres av Miljødirektoratet etter at det er sendt en formell henvendelse om saken og vi har gått gjennom de skriftlige dokumentene.

Før saken oversendes til Miljødirektoratet må forvaltningsmyndigheten ha vurdert om det skal gjøres forvaltningstiltak som nevnt i kap. 1.3. Vi forutsetter at et pågående ulovlig forhold er stanset før saken vurderes for overtredelsesgebyr. Spørsmålet om et forhold skal rettes bør også avklares og igangsettes av forvaltningsmyndigheten før saken oversendes til Miljødirektoratet for overtredelsesgebyr. Når det er varslet et krav om retting, kan prosessen med å ilegge et overtredelsesgebyr gå parallelt med rettingssaken.

Miljødirektoratet ønsker at overtredelser følges opp raskt, slik at et eventuelt overtredelsesgebyr ikke kommer for lenge etter at overtredelsen er utført. Dette vil virke mer preventivt enn om overtredelsesgebyret kommer lenge etter at lovbruddet er gjennomført.

5.10.3 Hva skal oversendes?

I oversendelsen må det gis opplysninger som har betydning for vurderingen av om det kan og bør ilegges overtredelsesgebyr. Oversendelsen bør som hovedregel unntas offentlighet etter offentleglova § 24 annet ledd.

All informasjon som opplyser saken, skal følge oversendelsen til Miljødirektoratet. Oversendelsesbrevet kan vise til andre dokumenter som oversendes, men må inneholde informasjon om de meste sentrale forholdene.

I oversendelsesbrevet må følgende informasjon gis:

- hva som har skjedd, når, hvor og av hvem
- hvilken bestemmelse (eventuelt vilkår i en tillatelse) som er brutt
- navn og kontaktinformasjon på den/de som har begått handlingen
- kort om bevisene i saken
- hvordan forvaltningsmyndigheten vurderer alvorlighetsgraden av overtredelsen, f.eks. konsekvenser
- informasjon om hvordan overtredelsen er fulgt opp med forvaltningstiltak, f.eks. om det er gitt pålegg om retting eller om det er gitt eller aktuelt med etterfølgende tillatelse.

Følgende dokumenter vedlegges:

- rapport fra tilsyn, dokumentbevis, bilder, kartfestinger ol. Alle dokumenter må være datert, herunder også bilder dersom det oversendes bildefiler
- vedtak og korrespondanse i saken.

Overtrederen skal ikke ha kopi av oversendelsen eller varsles på dette stadiet. Miljødirektoratet vil forhåndsvarsle overtrederen dersom vi går videre med en sak om overtredelsesgebyr.

5.10.4 Miljødirektoratets vurdering av saken

Miljødirektoratet vurderer konkret for hver enkelt sak om vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt. Vi vil vurderer om det foreligger et avklart faktum og bevisituasjon som viser at den aktuelle overtrederen har begått den konkrete handlingen med uaktsomhet eller forsett, og at forholdet ikke er foreldet.

Vi må også forsikre oss om at bestemmelsen eller enkeltvedtaket som er overtrådt er tilstrekkelig klart.

Videre vil Miljødirektoratet vurderer om det er forholdsmessig å ilegge overtredelsesgebyr og om saken er så alvorlig at den må anmeldes.

Dersom Miljødirektoratet ikke går videre med saken, blir forvaltningsmyndigheten orientert om dette og bakgrunnen for beslutningen.

5.11 Saksbehandlingen ved overtredelsesgebyr

Miljødirektoratet sørger for saksbehandlingen i en sak om overtredelsesgebyr.

Overtrederen vil få et forhåndsvarsel og mulighet til å uttale seg før det gis et vedtak om å ilegge overtredelsesgebyr. Ileggelse av overtredelsesgebyr er et enkeltvedtak som kan påklages av den som får gebyret. Klima- og miljødepartementet er klagemyndighet for vedtak om overtredelsesgebyr.

Forvaltningsmyndigheten får kopi av forhåndsvarsel og vedtak i saken.

5.12 Overtredelsesgebyrets størrelse

Miljødirektoratet utmåler overtredelsesgebyrene individuelt etter forskrift 11. desember 2020 nr. 2726 om øvre ramme for overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74.

I forskriften er det fastsatt at overtredelsesgebyr ikke skal overstige seks ganger folketrygdens grunnbeløp for foretak og to ganger folketrygdens grunnbeløp for fysiske personer. Overtredelsesgebyrene vil som oftest ligge langt under de foreslåtte maksimale grensene ettersom de alvorligste overtredelsene vil følge straffesporet.

Utmåling av overtredelsesgebyr skjer på bakgrunn av en helhetsvurdering. I vurderingen av overtredelsesgebyr mot fysiske personer kan det blant annet legges vekt på overtredelsens omfang og virkninger, fordeler som er eller kunne vært oppnådd ved lovbruddet, samt overtrederens skyld og økonomiske evne, jf. forvaltningsloven § 46.

Momenter som kan vektlegges i utmålingen av overtredelsesgebyr for foretak følger av forvaltningsloven § 46 annet ledd. Det kan bl.a. legges vekt på om overtredelsen er begått for å fremme foretakets interesser, om foretaket har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen, om det foreligger gjentakelse og foretakets økonomiske evne.

Miljødirektoratet har i sin praksis sett hen til politiets bøtenivå for overtredelser. Overtredelsesgebyret skal virke tilstrekkelig preventivt, samtidig som gebyret skal være forholdsmessig tatt i betraktning overtredelsens omfang og virkninger.

6. Anmeldelse

6.1 Generelt om politianmeldelse

De alvorlige overtredelsene skal følges opp med politianmeldelse. Forvaltningen må vurdere konkret i hver enkelt sak om en overtredelse er så alvorlig at den bør følges opp med politianmeldelse.

Begrunnelsen for å bruke politianmeldelse i disse sakene, er først og fremst den sterke allmennpreventive effekten dette har, ved at straffen virker avskrekkende på andre som får

høre om saken. Straffen kan også ha individualpreventiv effekt, ved at den som straffes ikke begår nye overtredelser i fremtiden.

Det kan ikke ilegges overtredelsesgebyr dersom en sak politianmeldes. Videre kan en sak som det er ilagt overtredelsesgebyr for, ikke politianmeldes. Dette skyldes at begge sanksjonene regnes som straff og at det er et forbud mot dobbeltstraff. Det er først og fremst alvorlighetsgraden som avgjør om et forhold bør politianmeldes eller føre til overtredelsesgebyr.

Politianmeldelse stenger ikke for andre forvaltningstiltak som stans, retting, direkte gjennomføring og bruk av tvangsmulkt. Forvaltningen bør som hovedregel ikke legge sine forvaltningstiltak på vent i påvente av at en straffesak blir avgjort. Det er tvert imot viktig at f.eks. vedtak om retting gis så snart som mulig, der forvaltningen mener dette skal gjøres. Forvaltningen må gjøre sine vurderinger uavhengig av de strenge krav til bevisvurdering som gjelder i strafferetten.

6.2 Overtredelser som bør anmeldes

Det må foretas en konkret vurdering av om en overtredelse bør føre til politianmeldelse eller overtredelsesgebyr. De alvorlige overtredelsene skal alltid politianmeldes ettersom bruk av overtredelsesgebyr vil være en for mild reaksjon og gir en uheldig signaleffekt i slike saker.

Det er for forvaltningen avgjørende å ha kontroll med naturinngrep, arealendringer og motorferdsel for å kunne forvalte verneområdene på en slik måte at verneformålet ivaretas. Ulovlige irreversible naturinngrep og arealendringer, samt overtredelser av motorferdselsforbud bør derfor som hovedregel anmeldes. Ved brudd på vilkår i tillatelser vil valg av sanksjon kunne vurderes ut fra omfang av skade.

Generelt bør saken anmeldes hvor ett eller flere av disse momentene er til stede:

- **Omfattende brudd på lov/forskrift/tillatelse**

Hva slags type brudd er det? Hvor alvorlig er bruddet? Er det flere lovbrudd samtidig? Overtredelsens art eller antall brudd på en verneforskrift kan tilsi at overtredelsen anses som alvorlig.

- **Overtredelsen har store konsekvenser for naturmangfoldet eller risiko for dette**

Hvilke konsekvenser har lovbruddet for naturmangfoldet? Kunne lovbruddet fått store konsekvenser? Forholdet skal anmeldes når overtredelsen har medført irreversibel skade eller skade det tar lang tid å reparere. Det samme gjelder i tilfeller hvor det ikke har intrådt skade, men dette skyldes flaks eller tilfeldigheter.

- Det foreligger sterk grad av utvist skyld

Har gjerningspersonen gjort lovbruddet forsettlig (med vilje)? Har gjerningspersonen handlet klanderverdig og er sterkt å bebreide for lovbruddet? Forsettlig overtreddelser skal normalt anmeldes.

- Det foreligger sterke allmennpreventive hensyn

Kan en strengere sanksjon hindre at andre gjør det samme lovbruddet senere? Slike hensyn veier tungt når håndteringen av en overtreddelse kan få betydning for andres adferd.

Eksempler på overtreddelser som normalt bør anmeldes i verneområder:

- Ulovlig fysiske inngrep av varig karakter, for eksempel veibygging, oppføring av bygninger eller andre anlegg.
- Søker gjennomfører tiltaket selv om det er gitt avslag på søknaden.
- Ulovlig motorferdsel.

I sakstyper hvor Miljødirektoratet har praksis for å ilegge overtreddelsesgebyr, vil hovedregelen være at overtreddelsesgebyr skal benyttes og at slike saker ikke skal politianmeldes. Dette gjelder ulovlig bruk av droner og brudd på ferdselsforbud.

Dersom det gis etterfølgende tillatelse for et ulovlig gjennomført tiltak, vil overtreddelsesgebyr ofte kunne være en mer egnet reaksjon enn politianmeldelse. Dette vil imidlertid bero på alvorlighetsgraden av overtreddelsen og konsekvensene det har hatt at tiltaket er utført uten tillatelse i forkant.

Miljødirektoratet bistår i vurderingen av om en sak bør politianmeldes eller oversendes for overtreddelsesgebyr.

6.3 Foreldelse

Overtrederer kan ikke straffes dersom det straffbare forholdet er foreldet. Brudd på naturmangfoldloven foreldes etter 10 år, jf. straffeloven § 86.

Foreldelsesfristen løper fra den dagen det straffbare forholdet er opphørt og avbrytes ved rettslige skritt som medfører at den mistenkte får stilling som siktet (f.eks. ved utferdigelse av et forelegg, ransaking eller pågripelse). Fristen avbrytes ikke ved at et forhold anmeldes.

Tlf.: 73 58 05 00
post@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim:
Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo:
Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet.

Vi jobber for et rent og rikt miljø. Hovedoppgavene våre er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Arkivsaksnr: 2024/685-8

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 09.04.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyret/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra	20/24	12.04.2024

Orienteringssaker styremøte 2 /2024

Vedlegg:

- 1 Orienteringssaker Styremøte 2 2024
- 2 Møteprotokoll ST 1 2024 12 februar VNPstyret_delvis u.off_2
- 3 ARKTIS 2030_søknad_24sept

Forvalters innstilling

-Orienteringssaker og protokoll fra styremøte 1/2024 tas til orientering (vedlagt) .

«Arealer under press»

Styret er positiv til å delta i den del i prosjektet «Arealer under press» som evt. kan støtte opp om forvaltningsplanprosessene for Syltefjorddalen naturreservat og Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og nasjonalparken mht. kartlegging av historisk bruk og brukstyper av arealene mht. eventuelle fremtidige skjøtselsbehov og metoder.

Saksopplysninger

Det vises til 3 vedlegg

Vi har mottatt forespørsel om å være med i et prosjekt som heter «Arealer under press Varanger» .

5.4 hadde forvalter møte med initiativtakerne -

Orienteringssaker Styremøte 2/2024 - 12 april 24

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Befaringer

- Forvalter har vært ute med Statens naturoppsyn i Komagdalen på foringsrunde på fjellrevhiene. Aktivitet på alle hi med foring i Norddelen av nasjonalparken.
- Vårvintertilsyn på hengebrua – brua er OK etter vinterstormene hittil, en mutter ble strammet, stige fraktet til brua
- Vindu fraktet til Bjørneskarhytta, HMS – runde gjennomført (røykvarsler, gassvarsler, brannslukningsapparat). Her var 35 sekker ved.
- Hyttebok registrert to siste år for å få bilde av besøksutviklingen. Dokumenterer besøket på linjehyttene for å få bilde av besøksutviklingen, hvor besøkende er ifra og hvilke ruter de går.
- Maling til ytterdør, ny gasslange og gassvarsler tilført Stormheim/ Huhtircohat. Vi la av 5 sekker ved her.
- Fotografteam som var gitt dispensasjon til å fotografere fjellrev på hi ble kontrollert mht. å tilse at praksis stemte overens med dispensasjonene som var gitt.

Annet

- To fjellrever påkjørt på 2 måneder i område Langbunes til Domen i Vardø.

Protokoller fra arbeidsutvalgsmøter – oppfølging av brudd på verneforskriftene

Protokoll fra forrige styremøte (se referatsak)

Tilbakemelding fra Finnmark politidistrikt om praksis for kopi av vedtak fra vernemyndigheten

Vedtak gjort på delegert myndighet fra styret av forvalter siden sist (refererte saker)

Møter

Opplæringsamling for nasjonalparkstyret 3-4 april i Tromsø. Fem av 7 faste- og 3 vararepresentanter fikk opplæring og truffet andre representanter.

Møte med Nasjonale turistveier

- De leter etter lokalitet for utkikkspunkt mellom Krampenes og Kiberg
 - Har foreslått brua i Komagvær som mulig lokalitet (panoramaglass i gulv)
 - Komagvær jff va positiv – her vil det også etableres pukkellaksfelle, her er asfalterte areal fra før
- De ønsker lokalitet for utkikkspunkt mellom Svartnes og Hamningberg
 - mulig «parkeringsareal nedenfor grustak ved Charlottenberg» er aktuelt. Her parkerer noen campingbiler allerede i område som er slitt av grustaksvirksomheten i landskapsvernområdet. Bør vurderes i en besøksstrategi.
- Etablerer toalett med tømmestasjon i Hamningberg i sommer

Toalett og bål plass 1

Nasjonale turistveier er positiv til at det etableres info om verneområdene ved toalettet. Form og størrelse avtales nærmere. Dette vil være i tråd med besøksstrategi for Ytre Syltevika naturreservat.

Møte med Varangerhalvøya regionalpark ny leder Ronald Wærnes.

Strategisamling Varanger regionalpark 10.04.

Møte med Komagvær jeger og fiskeforening (referat kommer senere).

Andre saker

- Rester av leir i Nattfjelldalen etter hesteleir, fjerning og ønske om utlegg av ved
- Toalett tilknyttet hytte, pålegg om fjerning, tidligere vedtak
- Utplassert gompi i Komagdalen mars 2023 – søknadspliktig – reineier får beskjed om å søke skriftlig.

Møteprotokoll

Utvalg: Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjårgga
álbmotmeahccestivra

Møtested: PC, Teams

Dato: 12.02.2024

Tidspunkt: 14:00 -

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Jens-Petter Falkensten	Leder	Vadsø kommune
Hanne Iversen Noste	Nestleder	Unjárgga gielda - Nesseby kommune
Birger Knudsen	Medlem	Vardø kommune
Trine Noodt	Medlem	Troms og Finnmark fylkeskommune
Ingvild M. L. Halvorsen	Medlem	Sametinget - Sámediggi

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Frank Inge Sivertsen	Medlem	Sametinget - Sámediggi

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader:

Øvrige frammøtte:

Navn

Torbjørn Tangen

Geir Østereng

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
1/24	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
2/24	Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av elektronisk underskrivere		
3/24	Godkjenning av protokoll fra forrige møte		
4/24	Behandling av søknad om å filme fjellrev ved fjellrevhi - Hederberg Film AB - Varangerhalvøya nasjonalpark		2023/11200
5/24	Behandling av klage på avslått søknad om å oppføre grillstue ved gnr.16 bnr.4 i Lille Frøkenhola - Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde		2023/9616
6/24	Behandling av søknad om oppsett av solcellepanel på Hubehytta - Varangerhalvøya nasjonalpark - UIT COAT /Varanger karft		2019/2232
RS 1/24	Søknad - Varangerhalvøya nasjonalpark - dispensasjon til bruk av snøskuter - Svanevannene - Bergebyvatn til skuterløype 2 - Kjersti Schanche		2024/948
RS 2/24	Delegasjonssaker		
7/24	Orienteringssaker		
8/24	Eventuelt		

1/24 Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 12.02.2024

Behandling

Styremedlemmene som var oppnevnt for 2022-2023 var innkalt da nytt styre med valg av medlemmer etter valget ikke var kommet på plass. Frank Inge Sivertsen hadde meldt forfall. Seks av syv faste medlemmer møtte.

Vedtak

Seks av syv faste styremedlemmer møtte, og styret er beslutningsdyktig. Enstemmig.

2/24 Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av elektronisk underskrivere

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 12.02.2024

Behandling

Vedtak

Innkalling og saksliste godkjent. Ingvild Halvorsen valgt som godkjenner av protokoll sammen med styreleder. Enstemmig.

3/24 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 12.02.2024

Behandling

Vedtak

Protokoll fra styremøte 6 /2023 er allerede godkjent på e-post. Enstemmig

4/24 Behandling av søknad om å filme fjellrev ved fjellrevhi - Hederberg Film AB - Varangerhalvøya nasjonalpark

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 12.02.2024

Behandling

Alternativt til innstilt:

1. Praksis for behandling av søknader om filming utsettes vedtak om tillatelse for filming ved hi er gyldig, og erfaringene av tillatelsen etter filmingen er gjennomført er evaluert.

2. Som innstilt med tilføyelse.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre kjenner seg ikke igjen i Miljødirektoratets vurdering knyttet til dispensasjon fra fjellrevforskriften,

om at fjellrevene ved de to aktuelle hiene i Varanger er mer vant til menneskelig nærvær, enn fjellrever på andre hi,

og vil være mindre sårbar for forstyrrelser. Styret legger mer vekt på Naturmangfoldlovens føre-
var prinsipp § 9, for å unngå at

påvirkningen på fjellrevene blir for stor i en gjenetableringsfase av bestanden jfr.

Naturmangfoldlovens § 10.

Vedtak

Enstemmig vedtak:

1. Praksis for behandling av søknader om filming av fjellrev utsettes til denne tillatelsen for filming ved hi er gjeldende, og oppsummeringen av erfaringene av tillatelsen etter filmingen er gjennomført.

2. Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir dispensasjon fra verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark § 3, 3.1 til kortvarig forstyrrelse av dyrelivet jamfør Naturmangfoldloven § 48 til Herdenberg Film AB, i forbindelse med filming for dokumentar og film om fjellrev.

Det gis tillatelse til å filme i utvalgte perioder jfr. vilkår under.

Perioden 1-22 mars 2024 og 23 september – 10 oktober 2024

Motorferdsel 1-22 mars 2024

Det gis tillatelse jamfør naturmangfoldlovens § 48 til å benytte to snøskutere med slede – to turer tur/ retur - til punktet hvor slede som utgjør leiren - minimum 1 km fra hiene, kan plasseres. Uttransport inn i området og for anvisning av sted kamuflasjetelt kan plasseres, skjer i følge med Statens naturoppsyns representant. Mellom lokalitetene skal ski benyttes for minst mulig motorisert ferdsel og støy i hi-områdene.

Kamuflasjetelt

Kamuflasjetelt kan utplasseres på hi 1: minimum 100 meter fra hiet, uten at fotografers atkomststrute til teltet er synlig fra hiet

Kamuflasjetelt kan utplasseres på hi 2: minimum 100 meter fra hiet, uten at fotografers atkomststrute til teltet er synlig fra hiet.

- Forutsetning for plassering er at kamuflasjeteltet kan besøkes hovedsakelig uten at revene ser at fotografen går til og fra kamuflasjen. Om ikke må teltet plasseres lenger unna dvs. der dette kriteriet er innfridd.
- Plassering av kamuflasjeteltet hvor fotograf sitter skal ikke hindre revenes atkomst til foringsautomater. Det gis tillatelse til å filme i inntil 8 timer av gangen som omsøkt, for øvrig 5 ganger innen 96 (4 døgn) timer per hi.
- Om etablert fjellrevpar på hiet viser gjentagende nærgående atferd til fotograf eller leir, skal filmingen avsluttes, for å unngå habituering til mennesker.
- For øvrig vises til dispensasjon fra fjellrevforskriften med vilkår gitt av Miljødirektoratet. De aktuelle vilkårene gjelder også jamfør denne tillatelsen. Tilsvarende brudd på disse ansees som brudd på vilkårene for denne dispensasjonen, og vernebestemmelsenes bestemmelser om at dyrelivet er fredet fra unødige forstyrrelser.

Perioden 23 juli – 10 august 2024

- I valpeperioden gis tillatelse til oppsett av to fjernstyrte kamera på hvert hi, med et besøk for oppsett og et besøk for nedtaking i løpet av 96 timer.
- Det gis ikke tillatelse til å sette opp kamuflasjetelt på hi, da toleransegrensen for fjellrever med unger ikke er kjent, for hvor mye forstyrrelser som skal til før de endrer næringssøk, habitueres til mennesker eller i ungeperioden, velger å bytte hi eller flytter valper til alternative hi.

Begrunnelsen er hensyn til naturmangfoldlovens § 9 føre – var hensyn og naturmangfoldlovens §§ 10 og 12 om samlet belastning og valg av beste miljøforsvarlige metode. Tiltak med fotograf nær hiåpning kan potensielt virke inn på et helt års produksjon i en av nasjonalparkens fåtallige fjellrevhi med jevnlig ynglinger. Forstyrrelsen ansees som unødig og er nevneverdig jamfør naturmangfoldlovens § 48.

Vilkår

- Tillatelsen gjelder for 2024. Jamfør Naturmangfoldlovens §§9 og 10 (føre var hensyn og samlet belastning) ønsker ikke styret å tillate ytterligere filming på de to lokalitetene i 2025, for å unngå en situasjon at fjellrevene blir vant til mennesker, eller endrer naturlig atferd.
- Søknaden sier at innsatsen og tiltakene som skal bidra til å ivareta fjellreven som art skildres i filmene. Det stilles som vilkår at produsent beskriver at opprettelse av større sammenhengende områder som nasjonalparker inngår som et av de sentrale tiltakene som bidrar til å sikre leveområdene for fjellreven.
- Det fremkommer at serien vil kunne få mange seere. Det vil være fare for at den bidrar til at flere oppsøker området for å fotografere fjellrev og derfor skal det ikke formidles hvor på Varangerhalvøya filmingen har skjedd, og man skal ikke kunne gjenkjenne områdene rundt via karakteristiske gjenkjennbare elementer i landskapsbildet.
- *I dokumentaren i seg selv eller i rulletekst for naturdokumentarfilmene skal det fremgå at fjellreven i Norge er fredet fra forstyrrelser i egen forskrift. Filming ved hi krever egen tillatelse. Dyrelivet i nasjonalparkene er i tillegg beskyttet mot unødige forstyrrelser.*
- Erfaringene fra filmingen og revenes atferd av dette skal noteres i logg og evalueres sammen med Miljødirektoratet, SNO Vadsø og nasjonalparkforvalter i eget møte etter filming i 3 periode.
- Nasjonalparkforvalter og Statens naturoppsyn Vadsø skal få beskjed to dager på forhånd før filming påbegynner for hver periode.

Dette har bakgrunn i;

Andre sammenliknbare nasjonalparker har i dag for stor aktivitet av fotografer ved fjellrevhi, og en økt tilstrømning av fotografer som vil filme fjellrev på hi er uønsket som bieffekt av programserien. Fra årets sesong har nærgående fotografer blitt anmeldt på Dovrefjell pga. unødige forstyrrelser.

Generell begrunnelse for del i søknad som er avslått

Nasjonalparkstyret ønsker ikke å tillate virksomhet som kan påvirke yngling hos fjellreven negativt så lenge effektiv bestandsstørrelse kun består av 10 individer, og anbefalingen er minimum 20 per delbestand.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre kjenner seg ikke igjen i Miljødirektoratets vurdering knyttet til dispensasjon fra fjellrevforskriften, om at fjellrevene ved de to aktuelle hiene i Varanger er mer vant til menneskelig nærvær, enn fjellrever på andre hi, og vil være mindre sårbar for forstyrrelser. Styret legger mer vekt på Naturmangfoldlovens føre - var prinsipp § 9, for å unngå at påvirkningen på fjellrevene blir for stor i en gjenetableringsfase av bestanden jfr.

Naturmangfoldlovens § 10.

Forvalters innstilling

5/24 Behandling av klage på avslått søknad om å oppføre grillstue ved gnr.16 bnr.4 i Lille Frøkenhola - Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 12.02.2024

Behandling

Vedtak

Som innstilt. Enstemmig

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre opprettholder sitt avslag på omsøkt ettergodkjennelse av allerede oppført grillstue på gnr. 15 bnr. 4. i Lille Frøkenhola.

Vi kan ikke se at klage inneholder opplysninger som endrer vurderingen. Tiltaket strider mot verneformålet og påvirker landskapet nevneverdig. Det er da ikke hjemmel for å gi dispensasjon jamfør verneforskriften og Naturmangfoldlovens § 48 da grillstua påvirker landskapets art og karakter.

Styret opprettholder også sin vurdering om at dersom ikke bygget er fjernet fullstendig fjernet til 1 juli 2024 pålegges tvangsmulkt (jfr. Naturmangfoldlovens § 73) på 500 kr pr påløpte dag etter fristen.

Saken oversendes Miljødirektoratet for endelig avgjørelse jamfør forvaltningslovens § 33.

6/24 Behandling av søknad om oppsett av solcellepanel på Hubehytta - Varangerhalvøya nasjonalpark - UIT COAT /Varanger karft

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjårgga álbmotmeahccestivra - 12.02.2024

Behandling

Tilføyelse under vilkår:

- Solcellepanel kan alternativt plasseres på hytta, men solcellepanelet med oppheng må isåfall være rød og mest mulig lik med den karakteristiske rødfargen som linjehyttene har.

Vedtak

Enstemmig vedtatt

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir dispensasjon jamfør Naturmangfoldlovens § 48 og Verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark, til å sette opp et solcellepanel på 140cm x 70 cm på uthusbygget til Hubehytta mot syd.

Vilkår

- Solcellepanel kan alternativt plasseres på hytta, men solcellepanelet med oppheng må isåfall være rød og mest mulig lik med den karakteristiske rødfargen som linjehyttene har.

-Bilde av oppsatt panel skal sendes til fmtfpost@statsforvalteren.no med oppgitt referanse 2019/2232, innen sommeren 2024.

Behandling av søknad om oppsett av solcellepanel på Hubehytta – UIT COAT / Varanger Kraft – Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir dispensasjon jamfør Naturmangfoldlovens § 48 og Verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark, til å sette opp et solcellepanel på 140cm x 70 cm på uthusbygget til Hubehytta mot syd.

Vilkår

-Bilde av oppsatt panel skal sendes til fmtfpost@statsforvalteren.no med oppgitt referanse 2019/2232, innen sommeren 2024.

RS 1/24 Søknad - Varangerhalvøya nasjonalpark - dispensasjon til bruk av snøskuter - Svanevannene - Bergebyvatn til skuterløype 2 - Kjersti Schanche

RS 2/24 Delegasjonssaker

7/24 Orienteringssaker

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 12.02.2024

Behandling

Vedtak

Orienteringssaker lagt frem i møtet av forvalter. Vedlagt til protokoll. Enstemmig.

8/24 Eventuelt

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 12.02.2024

Behandling

1. Forvalter orienterte om nye opplysninger med flere forhold knyttet til byggesak i Persfjorden - syltefjorden landskapsvernområde [REDACTED]
2. I styremøte 6/2023 ble det bestemt at mulig avvik angående meldingsplikt og motorferdsel relatert til elgjakt ble utsatt. Da saken ikke var klar til dette møtet delegeres saken til arbeidsutvalget, som tar stilling til sakene så fort som mulig.
3. Referatsak 1/24 - søknad om å dispensasjon for kjøring med snøskuter fra hytte ved Svanevannene til Ordojavri - behandles delegert av forvalter da den ansees som kurant.

Vedtak

1. To forhold med brudd på verneforskriften knyttet til byggesak [REDACTED]
2. Saker angående meldingsplikt ved felling av elg i nasjonalparken og motorferdsel relatert til elgjakt i 2023, delegeres til arbeidsutvalget.
3. Referatsak 1/24 - søknad om å dispensasjon for kjøring med snøskuter fra hytte ved Svanevannene til Ordojavri - behandles delegert av forvalter da den ansees som kurant.

Arealer under press i Varanger

Varangerhalvøya ligger i et nær arktisk klima og temperaturen stiger fort. En edruelig framskrivning indikerer at regionen vil se en økning i temperatur på 3.7 grader de neste 80 år (Hanssen-Bauer et al. 2022). Samtidig ser regionen økt turisme, økt interesse for industri-relatert utvikling og en stadig økende gjengroing. Det er mange interesser og aktører som skal dele de produktive arealene mellom havet og snaufjellet; rødlistede arter og vierkratt, sauer og reinsdyr, utbyggere, jordbruk, eventuell vindkraft – og uoppdragne arter som krøkebærlyngen.

Tap av areal er den største trusselen mot biodiversitet i Norge. Det fører til tap av biodiversitet som igjen fører til at arealer binder mindre CO₂.

Dette prosjektet vil tilrettelegge for en **helhetlig regional planlegging** der arealbruk sees i samsvar med landskapspraksiser og nye utfordringer knyttet til klimaforandring, som hurtig gjengroing og påfølgende tap både av beitemark og potensielt jordbruksland. Prosjektet ser på sammenhengen mellom beite, gjengroing og forvaltning av landskap på Varangerhalvøya. Prosjektet vil arbeide frem metoder for verdsetting av arealer, der praksiser, økologi, historisk og samtidig bruk og planlegging integreres i et helhetssyn på arealene. I tillegg vil vi kartlegge hvordan man best, i en likevekt mellom vern og praksis, kan ivareta arealenes evne til å binde CO₂ gjennom biodiversitet, i en varmere fremtid.

I forprosjektet vil vi undersøke og innsirkle geografiske områder, hvilke kommuner som vil være med i et hovedprosjekt, andre forskningspartnere og landskapsbrukere. Dette gjøres gjennom arkiv- og feltarbeid, et lokalt seminar og et forskningsseminar.

Hovedprosjektet vil være en bred undersøkelse av hvordan ulike forvaltnings- og bruksinteresser i et gitt territorium utfordres og støtter sammen i en tid der både klimaforandringer og øvrige landskapsinngrep forventes å føre til uoversiktlige og raske forandringer i de økologiske systemene. Ved å koble erfaringer fra tre ulike forskningshistorier i regionen ønsker vi å se på:

- Forholdet mellom bruk og gjengroing
- Forholdet mellom bruk og forvaltning
- Forholdet mellom forvaltning og gjengroing.

Prosjektet gjør operativt helt ny kunnskap om gjengroing i Finnmark. Data fra prosjektet *To Manage or Not: Assessing the benefits of managing ecosystem disservices* (MONEC) viser en eksplosiv vekst i krøkebærlyng over de siste 50 årene, noe som fører til forringelse både av beitedekke og av bæreforekomster. I tillegg har deltakere i prosjektet forsket på forholdet mellom vernestrategier, bruk og gjengroing. Tilsammen har deltakere et unikt grunnlag for et forskningsarbeid som handler om en bærekraftig langsiktig bruk av arealer i Varangerregionen.

Et av premissene for prosjektet er at variert landskapspraksis (beiting, fôruttak, vedhogst, bærplukking m.m.) tradisjonelt har vært helt sentralt i å skape det unike landskapet i Varanger, og at vernetiltak eller øvrige (demografiske) endringer som gjør at slik bruk endres, kan svekke landskapets produktive potensiale. Et av de viktige spørsmålene er hvordan gjengroing kan forhindres gjennom god bruk. Et annet er om kommunene må vurdere mer differensierte og til dels radikale forvaltningsmetoder der brenning av krøkebærhei kan være én (foreløpige resultater viser at det bare er brenning som kan nøytralisere giften i krøkebærlyngen og dermed gi grobunn for urter og bær).

Prosjektet vil bygge en god dialog mellom de ulike interessene i Varanger-territoriene. Flere brukere vil være del av både forprosjekt og hovedprosjekt. I hovedprosjektet ønsker vi også å utvikle en god

måte å få opp 'folkefortellinger' som forteller oss både om fortidig og nåtidig bruk av landskapet. Dette for å sikre at lokale brukeres perspektiver og erfaringer er med å forme både problemstillinger, metoder og resultater. Her vil det være en sterk samisk komponent.

For hovedprosjekt vil vi søke Norsk Forskningsråd (FRIPRO), samt eventuelt fylkeskommunale midler.

Måloppnåelse Fylkeskommunale planer:

Regjeringen forventer at kommunene identifiserer og tar hensyn til viktig naturmangfold i sin arealplanlegging, og at FNS bærekraftsmål legges til grunns for planleggingen, (Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2019-2023).

Som mange Finnmarkskommuner har Vardø kommune en eldre arealplan som kan ansees som lite relevant for dagens samfunn. Kommunen ønsker blant annet å legge til rette for jordbruk.

Kommunene i Øst-Varanger satser på industri-relaterte utvikling (nødvendigheten av dette underbygges f. eks. av rapporten Varanger = Utvikling fra Menon Economics (2021)). Den industrirelaterte interessen kommer pr nå fra turistnæringen og fiskeriene, og det er grunn til å tro at regionen vil preges av en oppgang i begge næringene i tiårene som kommer. I tillegg er det fokus på de store vindressursene på halvøya (Fylkeskommunen, Varangerkraft, Menon Economics).

Dette prosjektet ser nødvendigheten av å foreta en vurdering av arealene i kommunene fra et økologisk og landskapspraksis-perspektiv, før man regulerer for industrirelatert utbygging. Næringer må samarbeide i disse arealene for at de miljømessige målene skal kunne nås.

Med Vardø kommune som partner vil forprosjektet bidra til å etablere nye hensyn til samarbeid og dialog i arealforvaltningen. Prosjektet hjelper kommunen til å ta høyde for uforutsette problemstillinger; klima- miljø og bærekraftsperspektiv som åpner fremtidige problemstillinger som kommunen ønsker å være i forkant av. Med sitt ønske om å skaffe seg fullstendig oversikt over sine ressurser, er kommunen i forkant av å utnytte de lokale verdiene til å skape vekst og gjøre nordområdene til sentrum for grønn omstilling.

Måloppnåelse av regjeringens nordområdepolitikk.

Nordområdemeldingen understreker betydningen av en 'bærekraftig bruk og vern av arealer' som en 'viktig forutsetning for økt verdiskaping i Nord-Norge' (Meld.St.9, kap 4.3). Dette forprosjektet vil ta for seg uforutsette faktorer i planarbeid, basert på ny kunnskap om gjengroing av beite- og jordbruksmark, og med en sterk vilje til å møte regjeringens forventning om å bevare naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutvikling. Ved å tilrettelegge for en helhetlig forvaltning som tar hensyn til tradisjonell og lokal landskapsbruk og -glede, vil prosjektet bidra til 'helhetlig og økosystembasert forvaltning', bærekraftig næringsutvikling, og ivaretagelse av urfolksinteresser (Meld.St. 9, kap. 4), samt interkommunalt planarbeid med 'medvirkning for dem som planen angår' (Meld.St.9, kap 4.3.7).

Måloppnåelse FNs bærekraftsmål:

Prosjektet adresserer FNs bærekraftsmål på flere måter. Særlig Sustainable Development Goal (SDG) 2. 3 og 2. 4. som presiserer viktigheten av å sikre bærekraftige systemer for matproduksjon og metoder som gir økt produktivitet og produksjon, «som bidrar til å opprettholde økosystemene, som styrker evnen til tilpasning til klimaendringer, ekstremvær, tørke, oversvømmelse og andre katastrofer, og som gradvis bedrer arealenes og jordas kvalitet».

Prosjektet ønsker å balansere fylkeskommunens og kommunenes planer med FN bærekraftsmål.

I vårt arbeid vil vi diskutere hvordan biodiversiteten i arealer best kan bevares, og om horisontal gjengroing må forvaltes og begrense for at man skal kunne drive jordbruk og reindrift (f. eks. ved brenning, ferdsl og beite). SDG 15.4, 15.5 og 15. 8 er derfor relevante, men spesielt 15.9, som

dreier seg om å 'integre verdien av økosystemer og biologisk mangfold i nasjonale og lokale planleggingsprosesser'.

Prosjekt mål (8000)

Prosjektets overordnede mål er å sikre en helhetlig og bærekraftig forvaltning av arealer i Varanger. Med dette menes *økologisk* bærekraftig i den forstand at forvaltning tar vare på biodiversitet og arealers evne til å binde CO2 på et dypt nivå; *sosial* bærekraft ved at lokale landskapsbrukere kan opprettholde sine historiske praksiser; og *demokratisk* bærekraft i den forstand at alle brukere har en produktiv plattform der de kan dele perspektiver på arealforvaltning i kommunene.

Prosjektet har som mål å koble kunnskap fra ulike områder, skape samtale på tvers av næringer, og omforente strategier for god arealbruk. Prosjektet vil søke å finne fram til felles forståelse for begreper og beskrivelser av bærekraft og god arealbruk, mellom fagfolk, forvaltning og utøvere/interessenter. Et viktig mål for hovedprosjektet er derfor å en god plattform der ulike interesser kan diskutere gode strategier for regionen – på tvers av kommuner. Forprosjektet vil teste ut ett format for en slik plattform.

Prosjektet ønsker å bidra til at økt økonomisk aktivitet og utvikling i regionen skjer innen rammene av god forståelse for de økologiske og landskapsmessige sammenhengene i regionen.

Forprosjektets hovedmål er å forankre prosjektet i regionen, prøve ut arbeidsformer og knytte kontakt med flere kommuner og aktører som kan være med i et hovedprosjekt.

Delmål forprosjekt:

- Formidler ny kunnskap om horisontal gjengroing av krøkebær, Sølvbunke og vierkratt. Sammen med lokale brukere bygge ny kunnskap om arealer og landskapspraksiser, historisk og nåtidig i et tverrfaglig perspektiv.
- Vurdere muligheten for medvirkning av landskapsbrukere og kunnskapsbærere i et større prosjekt og i utarbeidelsen av en regional strategi for ivaretagelse av arealer i fremtiden.
- Dokumentere areal typer og landskapspraksiser i Varanger
- Utvikling av testkart for nytt kart-lag for artsdatabasen/økologisk grunnkart for utvalgte områder i Varanger. Et slikt kart skal ideelt kunne formidle landskap som prosess, både i nåtid og fremtid. Hvordan kan områder komme til å se ut under ulike scenarioer? Av særlig viktighet er det å produsere kart som er mindre statiske enn de kartene vi vanligvis ser: Dagens planleggingspraksis tar lite hensyn til temporær bruk av arealer eller den hurtige endringen i arealer på grunn av klimaforandring, og dagens kart gir svært statiske bilder av landskap i sterk endring. Dette prosjektet har som mål å utvikle kart som kan vise landskapsaktiviteter og økologiske forandring (suksesjon)
- Test av en plattform for dialog mellom brukere, aktører og interesser. En slik plattform kan være fysiske og/eller digital. Det viktige er at vi finner en god måte å få ulike interessert i territoriet til å gå i dialog med hverandre og med forvaltningen. En slik plattform kan sikre medbestemmelse og ta vare på tradisjonelle praksiser samtidig som den kan finne måter å sikre næringsutvikling på. I forprosjektet testes plattformen ut som et fysisk bruker-seminar i forbindelse med utstilling der vi inviterer til innspill på vårt foreløpige arbeide.

Foreløpige delmål i hovedprosjekt

- Læring og dokumentasjon sammen med brukere og forvaltning
- Testing av metoder for å hindre gjengroing (f. eks. brenning av kreklingmark)
- Foreslå tiltak for å hindre gjengroing (som f. eks. brenning/svedjebuk, økt beite).

- I dialog med forvaltning og brukere undersøke om det er mulig å skape gode unntak fra vernebestemmelser
- Etablering av en plattform for dialog mellom brukere, aktører og interesser.
- Utarbeiding av et nytt kartlag til Artsdatabanken/Økologisk grunnkart. Dette kartlaget skal være en oppdatert oversikt over arealene på Varangerhalvøya som inneholder landskapspraksiser, landskapstyper og vegetasjonsforandring.

Resultat (3000)

Hovedprosjektet ønsker som hovedresultat å finne metode og modell for en helhetlig og bærekraftig forvaltning av arealer i Varanger. Et hovedresultat vil være produksjonen av et kart-lag til artdatabanken /økologisk grunnkart der man har full oversikt landskapspraksis og sårbare arealer, samt en modell/plattform for dialog med brukere i regionen.

Forprosjektet vil fungere som en utprøving av arbeidssteder, arbeidsformer og samarbeidspartnere. Det vil gi inspirasjon til Vardø kommunes pågående arbeid med å kartlegge sine arealer, men med vinkling og perspektiver som ikke tilligger kommunens pålagt oppgaver.

I forprosjektet vil vi oppnå følgende resultater:

- Gjennom feltarbeid få en foreløpig oversikt over hvilke problemer som er aktuelle i fem testområder i Varanger: Austerdalen, Komagværstranda- og dalen, Kiberg, Svartnes og Persfjorden.
- Gjennom kart fra hvert av de fem områdene få representert og vist frem den kunnskapen vi så langt har og inviterer til supplering av denne.
- Gjennom brukerseminaret i august 2024 invitere til dialog rundt våre funn og problemstillinger, invitere til innspill og teste en modell for dialog mellom lokale brukere, og kommuner. Vi kommer til å invitere representanter fra alle kommuner i Varanger. Resultatet av dette håper vi blir at flere kommuner vil gå inn i en søknad om hovedprosjekt om landskaps- og arealbruk i Varanger.
- Gjennom et forskerseminar i september 2024 oppsummere og gjøre et godt stykke innledende arbeide på søknad om hovedprosjektmidler. Dette vil fortsett frem mot full søknad til NFR (Fripro) vinteren 2024/2025.

Resultatet av forprosjektet vil således bli at:

- vi får en rekke lokale brukere og interesser i tale.
- Vardøs omkringliggende kommuner får innsyn i arbeidet og dermed kan vurdere å bli med i et hovedprosjekt. Vi ønsker å ha alle kommunen i Varanger med i et hovedprosjekt.
- flere får en økt bevissthet om viktigheten av å bevare arealer, økt bevisstgjøring om hva som skal til for å bevare arealers biodiversitet og evne karbonbinding.
- vi etablerer et godt grunnlag for et hovedprosjekt
- vi utformer en søknad om hovedprosjekt.

I et hovedprosjekt vil områdene utvides til å gjelde hele Varangerhalvøya. Et hovedprosjekt vil tilsvarende legges opp med stor feltaktivitet der både forskere og lokale brukere, historikere og forvaltere deltar.

Et resultat av prosjektet vil være kompetanseheving på økologisk sammenheng, både for kommunene, for forskere, for lokale beitedrivere, reindriftsnæringen, og for lokale brukere – fra turgåere til bærplukkere.

Skriftlige resultater:

I forprosjektet vil det vi skriver i første rekke være rettet mot lokale deltakere og brukere, både i forvaltningen og blant brukere.

I et hovedprosjekt vil det produseres vitenskapelige artikler, formidlende tekster, kronikker og en prosjektbok på engelsk.

Impact (1500)

Betydning for kommunene i Varanger.

Varanger kan bli den første regionen i Norge som har komplett oversikt over sine arealer og bygger seg kunnskap om hvordan best ivareta dem i et bærekraftperspektiv. I tillegg vil kommunen i Varanger i løpet av og i etterkant av dette prosjektet kunne sette i verk strategiske planer for forvaltning av gjengroing og dermed for en langsiktig ivaretagelse av beitemark og potensielt jordbruksland.

Dette vil igjen ha betydning/viktighet for følgende målgrupper og sluttbrukere:

Betydning for reindriften og beitedrivere (se også Prosjektorganisering/ Betydning for urfolk):

Beitekvaliteten både i reinbeiter og i sauebeiter vil bli bedre om man klarer å iverksette strategier for forvaltning av krøkebærlyng og vierkratt. Effekten av krøkebær på reinbeiter er enorm, og en god strategi kan potensielt redde næringen.

Betydning for lokale brukere, fra bærplukkere til bønder:

En strategi for å hindre horisontal gjengroing vil ha stor betydning for både utmark og bærmark.

Betydning for næringsutvikling:

Hele prosjektet vil ha betydning for bolyst og bosetning i regionen, for å sikre næring og en bærekraft utvikling.

Aktiviteter (5000)

1) Arkivarbeid Vardø:

Arkiv-arbeid for Marianne Lien, Janike Kampevold Larsen, Ida Højlund Rasmussen (PhD): Det er behov for en grundig gjennomgang av Vardø museums arkiv med tanke på å finne eldre materiale som omhandler eller omtaler historisk landskapsbruk. Ikke minst med tanke på slåttebruk og -teiger og torvproduksjon på Svartnes. Rasmussen blir igjen i to uker i Vardø for å forberede feltarbeid samt følge opp jordforbedringsarbeidet som starter høsten 2023 (som det ikke søkes midler om i denne søknaden).

2) Feltarbeid juni 2024

Feltarbeid der vi observerer gjengroing og overlapp mellom beitemark og gjengroing og gjennomfører intervjuer. Her vil vi også gå sammen med lokale brukere og kunnskapsbærere og lære fra dem.

I løpet av én 2-ukers felttur vil vi besøke fem områder på Varangerhalvøya som vi tror kan bli viktige i hovedprosjektet.

- Austerdalen (Syltefjord): observasjon og kartlegging av beitetrykk (hvor mange rein beiter og hva er tradisjonell bruk av dette med hensyn til annen beiting, sau-geit)?

- Komagvær og Komagværdalen: felttur sammen med beitedrivere.
- Persfjord
- Svartnes og Kiberg. Begge stedene har en mengde gamle myrteiger, og ikke alle er registrert. For Vardø kommune er de også viktige steder for industriutbygging og det er svært viktig å få oversikt over disse arealene. Det er grunn til å tro at deler av de arealene som er regulert til industri kanskje ikke bør utbygges på grunn av karbonlagringskapasiteten de har.

Metoder: **Deltagende** befaringer der lokale kunnskapsbærere og brukere (beitedrivere og reieneiere) samt representanter fra kommune går med oss i landskapet. Vi vil **undersøke** tilstanden i beitene, graden av gjengroing, og oppgradere kunnskapen om torvmark. Vi vil **lære** fra beitedrivere om beitemønstre. Vi ønsker også å invitere med en bestemt arkeolog fra UiT som har arbeidet på Varangerhalvøya. I hovedprosjektet vil **eksperimenter** for forvaltning av krøkebær og bunkegress (Sølvbunke) bli viktig, slik som slåing og nedbeiting av bunkegress og brenning av krøkebærhei. Dette kan danne grunnlag for fremtidige forvaltningsstrategier.

3) Lokalt seminar i Vardøs flerbrukshus august 2024

Hovedprosjektet vil ha en rekke workshops mellom representanter for ulike næringer der vi diskuterer vokabular: hva menes med bærekraft, hva forstår man som biodiversitet, hva er langsiktige mål for regionen? Dette formatet tester vi ut i forprosjektet i et åpent seminar mellom landskapsbrukere i regionen. I et slikt brukerseminar vil brukere fra bærplukkere til Varanger kraft være invitert, ikke til en politisk diskusjon, men til en diskusjon om verdisetting, god bruk av areal og dermed av bærekraft.

Dette seminaret er åpent og vi vil invitere bredt i befolkningene, både i Vardø, Vadsø, Tana og Båtsfjord kommuner. Før dette bruker-seminaret i august vil vi ha arbeidet med å tegne ut og kartfeste resultater fra feltturen i juni. I dette arbeidet vil vitenskapelig assistent være viktig og vi søker om honorar for ham for ti ukers arbeid. Vi ønsker å ansette en bestemt student på dette arbeidet. Han er meget flink med kart og kombinerer dette arbeidet med sin egen masteroppgave.

Til dette seminaret reiser de samme forskerne som var på feltturen i juni, med unntak av arkeologen: dvs vi blir 6 personer som skal ha reise og opphold dekket.

Vi inviterer representanter fra Vadsø kommune, Båtsfjord kommune, Varanger Museum og Varanger kraft, samt lokale historikere og Dyrk Varanger. Disse betaler egen reise, men får middag på prosjektet.

4: Utstilling

Seminaret inkluderer en utstilling av det arbeidet vi hittil har gjort. Kommunen bidrar med ca. 60.000,- til produksjon av trykte kopier av kursarbeidet m/kart, til større kart om kan veggenges, til transport av materiale fra AHO til Vardø. Utstilling over to dager og kommunen dekker fingermat av lokale råvarer tilberedt av Varangerkokken Tor Emil Sivertsen. På dette åpne seminaret vil vi oppfordre lokale landskapsbrukere til å gi innspill på arbeid og engasjere flere til å dele sin erfaring om bruken av territoriene i Vardø kommune.

5: Forskerseminar på Svanhovd:

Oppsummering og forberedelse av søknad for hovedprosjekt vinter 2024/25. Tilstede: kommunene Vardø, Vadsø, Tana og Båtsfjord, samt prosjektets 4 hovedforskere, JKLarsen, Marianne Lien, Tine Hegli, Kari Anne Bråthen. I tillegg har vi to åpne plasser, det vil bli klart i løpet av prosjektperioden hvem som fyller disse.

Dersom mulig og nødvendig kan antallet deltakere økes ytterligere, enten ved at vi bruker tiloversblitte midler og/eller at deltakere kan finansiere eget opphold.

Målgrupper (1500)

Ulike forvaltningsorganer og næringsinteresser som ønsker utbygging inkludert f. eks. Varanger kraft samt turistnæringen.

Kommunene i Varanger: Vardø, Vadsø, Tana og Båtsfjord kommuner.

Arbeidet som s i forprosjektet er av betydning for å få flere kommuner med i et hovedprosjekt. Det er svært viktig at vi får demonstrert hvilke typer problemer knyttet til arealbruk vi ser på, og hvordan vårt arbeid kan bidra til å lette kommunenes forvaltningsarbeid.

Arbeidet som kan gjøres i et hovedprosjekt vil kunne ha betydning for kommuner over hele landet.

Lokale brukere, særlig beitedrivere og reindriften, men også bærplukkere og turgåere.

Det vil være av stor betydning for reindriften om vi kan finne måter å temme krøkelyngen på. Det kan også ha betydning for sauers beitemønster.

Bærplukkere: Sanking har lange tradisjoner i Varanger, som tradisjonelt er rik på bær. Foreløpige eksperimenter med brenning av krekling i Passvik, Høybukta og i Kvænangen viser at der vi har brent er tyttebærene tilbake igjen to år etter. Tradisjonsbærere og brukere vil ha stor glede av at bærmarkene forvaltes på en god måte.

Organisering

Relevans for urfolk (1500)

Prosjektet tar sikte på å bidra til å opprettholde og forbedre biodiversiteten i Varanger-territoret.

Prosjektet ser biodiversitet som tett sammenvevd med en bærekraftig bruk av territoriene, og reindriften er en av næringene som bidrar til å opprettholde artsrikdommen.

Prosjektet ønsker å ha reineiere som aktive deltakere i prosjektet, slik Kari Anne Bråthens MONEC-prosjekt og Marianne Liens prosjekt om digitalisering av reindriften allerede samarbeider aktivt med reineiere (Jan Ivvar Smuk og Kate Utsi). På denne måten kan vi både lære fra disse utøvernes forhold til landskap og bidra til at deres vokabular på gjengroing og arealdrift økes.

Samtidig vil et hovedprosjekt søke å etablere gode plattformer for dialog mellom ulike interesser i territoriene, fra reindriften til kommuner til kraftindustrien. Dette vil også involvere lokale praksiser i landskapet i et område som er preget både av kvensk, samisk og norsk. I det vi kaller brukermøter ønsker vi å se på det vokabularet de ulike gruppene bruker for å beskrive landskap og verdier i landskapet, med håp om å bedre forståelse mellom gruppene. Her vil et samisk vokabular for landskap være helt sentralt da dette inneholder mange flere valører og hensyn enn det norske. I et hovedprosjekt ønsker vi blant annet at én av PhD-stillingene kan knyttes til den samiske høgskolen og handle om naturforståelse og vokabular, på en eller annen måte.

Prosjektet vil ha en svært høy relevans for urfolk, deres praksiser og deres muligheter for å ivareta disse i en tid som er preget både av klimaforandringer og sterke utbyggingsinteresser.

Samarbeidspartnere (1500)

Forprosjektets kjernegruppe består av 4 seniorforskere som alle har drevet forskning i Varanger i mange år: Kari Anne Bråthen (UiT) i COAT siden 2005, Marianne Lien (UiO) har forsket på bureisingstiden og jordbrukshistorie i Varanger, Janike Kampevold Larsen (AHO) og Tine Hegli (AHO) har blant annet prosjektert det nye felleskapsdrivhuset i Vardø, og startet en kartlegging av

arealer i Vardø kommune som tyder på at beskyttet jordbruksmark (ref Miljøatlas/ Miljødirektoratet) trues av gjengroing av krøkebærlyng, sølvbunke og vierkratt. Gruppen inkludere en PhD-stipendiat som jobber med jord-nettverk og ressurser i Vardø kommune og en vitenskapelig assistent som vil delta på feltarbeid og har hovedansvaret for kartproduksjon.

Hovedpartner: Kommunen i Vardø, v/ Teknisk, Næring og Plan (TNP); Teknisk sjef Alonza Garbett
Deltakere: Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Landbruksdirektøren Torhild Gjølme
Beitedrivere: Arnt Stømer (Komagvær), Tore Solstad og Mikkelsen (Indre Kiberg).
Reindriftseier: Jan Ivvar Smuk, Kate Utsi
Lokalhistorikere: Båtsfjord historielag, Ulf Thyrrhaug (Vardø)
Dyrk Varanger

Vi er i dialog med Riksantikvaren (Geir Tvedt) som er interessert i arbeidet og gjerne vil være tilstede på seminar i august 2024.

Vi har hatt dialog med Nasjonalparkstyret (Geir Østereng), som vi håper å få med i et hovedprosjekt. Varanger Kraft støttet Drivhuset i Vardø med solcellepanel på taket. De inviteres til diskusjonen om bærekraft i et hovedprosjekt.

Forprosjektorganisering (1500)

JK Larsen vil lede prosjektet. Hele kjernegruppen vil alle være med på alle aktivitetene, med unntak av det innledende arkivarbeidet der bare Lien, Larsen og Rasmussen deltar.

Tine Hegli vil sammen med vit.ass. ha hovedansvaret for å forberede utstillingen i forbindelse med bruker-seminaret i august 2024.

JKLarsen og Hegli vil sammen arrangere brukerseminaret i august.

JKLarsen vil ha hovedansvaret for å arrangere forskerseminar i september 2024.

Vitenskapelig assistent vil ha hovedansvaret med å produsere gode kart som vi kan bruke til å kommunisere med lokale brukere og kommunene.

Teknisk sjef i Vardø kommune vil være med på deler av feltarbeidet i juni og også være sentral i avviklingen av brukerseminaret i august. Han vil også være med på forskerseminaret i september.

Milepælsplan med start og sluttdatoer. PLAN (1500 tegn)

April 2024: Arkivarbeid

Juni 2024: felttur

August 2024: Seminar med lokale brukere

September/oktober 2024: Forskerseminar, søknadsskriving på Svanhovd.

I første omgang vil prosjektet ha effekt i Varangerregionen som har særegen geologi, biodiversitet og særegne beitemønstre. Problemstillingene gjør seg imidlertid gjelden over hele Finnmark og Tromsø. Kartlag blir eksempel for alle fylker.

Forklaring til budsjett. 1,2,3,4,

JKL jobber i 20 % hvorav 5 finansieres av prosjektet. Vit. Ass i 11 uker og egenandel på de andre forskerne på 10 % og 6% hver. I tillegg dedikerer planavdelingen i Vardø kommune 3 ukers egentid til å feltarbeid og brukerseminar.

Arkiv-arbeid april 2024:

Det regnes en kostnad på ca. 10.000,- for hver av de tre forskerne: ca. 4000 i reiser (Fly og flytog: flypriser har gått opp, men er litt vanskelig å forutsi), mat og en delt leid leilighet. Leiebil for en uke: 7000. Til Rasmussens påfølgende opphold settes av 10.000,- i uken, stort 20.000,-.

Felttur: Per person: 4000 i reiseutgifter. Pr uke: 10.000 i overnatting og mat.

Bruker-seminar i august:

Reise og opphold for seks personer, hver med 4000 i reiseutgifter 24.000,-. Oppholdet blir på fem dager. Vanlig diett for hver: 720 x 6 x 5 dager: 21.600. Totalt: **45.600.**

Varangerkokken lager mat til 20 personer: estimert pris 400 pr pers. **8000,-**

Forskerseminar i september, Svanhovd.

Brukt Svanhovds konferansepakke enkeltrom: 1700 pr person i 4 dager = 6800 pr person.

Reise 4000 pr person, dvs 10800 pr pers. Kostnad kan bli like dyrt fra Tromsø som fra Oslo.

Eventuelle kortreise deltakere kan utjevnet av en utenlandskap gjest eller to.

10 personer: **108000,-** for 4 dager.

Arkivsaksnr: 2024/685-6

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 09.04.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	21/24	12.04.2024

Årsmelding for 2022 og 2023

Forvalters innstilling

Årsmeldinger for 2022 og 2023 vedtas og sendes til kommunene, Finnmark fylkeskommune, Statsforvalteren og Miljødirektoratet.

Saksopplysninger

I 2020 lagde styret årsmelding. Styret vedtok i 2023 at man lager årsmelding for 2021, 2022 og 2023 for å synliggjøre arbeidet som er gjort. I november vedtok vi årsmelding for 2021.

Vurdering

Vedlagt saksfremlegg på nett, ligger link til forslag til Årsmeldinger for Varangerhalvøya nasjonalparkstyre for 2022 og 2023.

<https://www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya/styret/motedokumenter>

- ✓ Årsmelding 2022
- ✓ Årsmelding 2023

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyret**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyret.no/Varangerhalvøya

VARANGERFJÆRAS VENNEFORENING
c/o Espen Robertsen Skallelv
9804 VADSØ

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2023/1775-36 432.3

Deres ref.

Dato 02.01.2024

Referat møte mellom Varangerfjæras venneforening og Varangerhalvøya nasjonalparkstyret 14.11.2023

Dato 14.11.2023 Kl 18.45 – 19.30 Vardø Hotell

Tilstede:

Fra Varangerfjæras venneforening: Espen Oskar Robertsen og Aksel Robertsen
Fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyret: Jens Petter Falkensten (leder), Birger Knutsen,
Torbjørn Tangen og Trine Noodt. Geir Østereng (nasjonalparkforvalter)

Foreningen vedlikeholder hytta i Ytre Syltevik naturreservat litt etter litt. Hytta er malt med linjoldemaling, og nå står taket for tur. Inntil bytte av tak er det gamle taket trukket med presenning. Toalettet har fungert bra og hytteboka viser at det er flere som setter pris på hytta og området.

Det er behov for nytt 2-fags vindu med sprusser. Nasjonalparkstyret har muligens et eldre vindu fra Bjørnskardhytta, da det skal byttes. Vi gir beskjed.

Det er byttet ovn og det er behov for noen brannplater. Nasjonalparkstyret har en brannplate til overs fra bytte av ovn på Stormheim. Forvalter kan formidle denne til foreningen.

Foreningen har hatt opplegg i forbindelse med Pomordagene om fjære og sjøtema.

Foreningen er tilbudt forpaktningssavtale på «Finnvikstua» - tilsynshytta som sto ved den gamle telegraflinja mellom Vesterelv og Sandfjorddalen. Foreningen merket seg at Reinbeitedistrikt 6 ikke ønsker at den ikke benyttes i juni måned pga. kalvingsområde, noe Finnmarkseiendommen også har trukket frem i forpaktningssavtalen. Grunneier har stilt krav om at den ikke utvides. Dette gjør at man nødvendigvis ikke kan etablere toalett ved hytta, slik nasjonalparkstyret har anbefalt mht. at alle åpne buer har toalett i verneområdene.

Nasjonalparkstyret følger med på slitasjen av stiene i området da perletur via Indre Syltevik har medført mye mer trafikk enn tidligere, noe også nasjonalparkbrosjyren bidrar til. Veien inn til parkeringen ved Syltevikmoan skal flikkes på, da det er store hull i den.

Nasjonalparkstyret skal lage en infotavle om Ytre Syltevik naturreservat.
Foreningen anbefaler boka Liv og røre i Syltefjord I og II, av Margido Olsen.

Nasjonalpark	Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjårgga álbmotmeahcci
Naturreservat	Syltefjorddalen naturreservat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturreservat, Sandfjordneset Naturreservat
Landskapsvernområde	Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

Nasjonalparkstyret trykker før jul opp kartene som ble lagd i målestokk 1:110 000 over Varangerhalvøya jfr. tidligere innspill fra foreningen.

Med hilsen

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

From: ikke-svar@miljodir.no[ikke-svar@miljodir.no]
Sent: 19.12.2023 14:07:59
To: Østereng, Geir[geir.ostereng@statsforvalteren.no]
Subject: Kvittering for levert rapportKvittering for innsendt rapport via Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter: Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31)

Rapporten ligger som vedlegg.

Sendt av: Geir Østereng [fmfigos@statsforvalteren.no]
Dato: 19.12.2023 14:07

Saksnummer (hos mottaker): 2023/456
Referansenummer (i søknadssenter): 23R21BC9

Med vennlig hilsen
Miljødirektoratet

NB: Ikke svar på denne e-posten.
Dette er en automatisk generert utsending og svar på denne vil ikke bli lest.

RAPPORT - MIDLER TIL TILTAK I VERNEOMRÅDER (KAP 1420 POST 31) - 2023

Organisasjonsnummer: 917954356
 Foretaksnavn: VARANGERHALVØYA NASJONALPARKSTYRE
 Navn: Geir Østereng

Telefonnummer (fra søknad): 41470437
 E-postadresse (fra søknad): sftfpost@statsforvalteren.no

Mottaker: Miljødirektoratet
 Saksnr.: 2023/456

ØKONOMISK RAPPORT

REFERANSEN.R.: 23R21BC9

Tiltak

Sum udisponert: Kr 661 117

Oversikt over alle tiltak						
Navn	Tiltakskategori	Verneområde	Øk. ansvarlig	Innvilget beløp	Status	Økonomisk forbruk
Gjennomføre besøksstrategi Ytre Syltevíka NR	Tilrettelegging og informasjon	Ytre Syltevíka naturreservat (VV0000046)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Hengebrukkontroll - skifte av dekke	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárdgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistas (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	9 000
Utskifting klopper ved storelva sti Nfjedalen vnp	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárdgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistas (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Igangsatt - ikke sluttført	30 000
Informasjonspunkt Kiberg	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárdgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistas (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Ikke aktuelt	
Skiltmateriell ny merkevare NP	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárdgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistas (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	314 000

Bålpanne og vedkasse ved ny gapahuk Nattfjelldalen	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistasaras (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	7 000
Startpunkt - Ordo - grus etter flom	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistasaras (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	40 000
Gruslegging av sti - kanalisere sti pgs. slitasje	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistasaras (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Slutføre Parkering - Infopunkt Varangerbotn	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistasaras (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	86 604
Informasjonspunkt i Vardø kommune	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistasaras (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Igangsatt - ikke sluttført	0
Utbedre atkomstveier til startpunkt - akutt	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistasaras (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Oversettelse av besøksstrategisk nettside -finsk	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistasaras (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	
Info og undervisningsmaterieell for barn og unge	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistasaras (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	
Profileringsmaterieell - lokal verdiskaping	Annet	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistasaras (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	

Søppelaksjon - lokalitet for Finnmarkssvineblommen	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde/ Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci (VV00002438)	Lokalt SNO	10 000	Sluttført	10 000
Søppelaksjon i naturreservat	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Ytre Syltevika naturreservat (VV00000046)	Lokalt SNO	80 000	Sluttført	80 000
Fjerning av større element av marint avfall	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde/ Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci (VV00002438)	Lokalt SNO	20 000	Sluttført	20 000
OVERSIKT DRIFT og VEDLIKEHOLD VNP	Annet	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistas (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	244 439
Besøkteller Nfjelldalen og Komagdalen (ny)	Kartlegging	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistas (VV00002437)	Lokalt SNO	0	Igangsatt - ikke sluttført	30 840
Samlet pott	Pott for gjennomføring av prioriterte tiltak		Forvaltningsm.	1 500 000	Sluttført	0
Oppgradering Infopunkt Kiberg	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistas (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	57 000
Etablering av doer på åpne buer	Tilrettelegging og informasjon	Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistas (VV00002437)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	20 000
				1 610 000		948 883

Gjennomføre besøksstrategi Ytre Syltevika NR

Navn på tiltaket: Gjennomføre besøksstrategi Ytre Syltevika NR

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Ytre Syltevika naturreservat (VV0000046)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 150 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Omsøkes 2024. Omsøkte midler sendt i retur - 150 000 kr -

Hengebrukkontroll - skifte av dekke

Navn på tiltaket: Hengebrukkontroll - skifte av dekke

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 40 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 9 000

Kommentar:

Gjennomført hengebrukkontroll med hengebruekspert
Redskapskasse etablert ved hengebrua.

BM. ikke mottatt faktura fra hengebruekspert

Utskifting kloppe ved storelva sti Nfjedalen vnp

Navn på tiltaket: Utskifting kloppe ved storelva sti Nfjedalen vnp

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 75 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Igangsatt - ikke sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 30 000

Kommentar:

Bestilt produksjon av kloppmaterial, som legges ut i 2024

Omsøkt 70 000 kr - forbruk 30 000 --) omprioritert til anna tiltak ; 40 000 kr

Informasjonspunkt Kiberg

Navn på tiltaket: Informasjonspunkt Kiberg

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 40 000

Behandlingsstatus: Utenfor postformål

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke aktuelt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Ført på driftsutgifter

Skiltmaterieell ny merkevare NP

Navn på tiltaket: Skiltmaterieell ny merkevare NP

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 200 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 314 000

Kommentar:

Implementert kvensk navn på nasjonalparken på infomaterieell

- Veipekerskilt til startpunkt i tre, bestilt og satt opp
 - nye karttavler i aluminium, bestilt og satt opp alle steder
 - nye Stipeker skilt, satt opp stpnkt Nattfjelldalen, Ordo og Komagdalen
 - ny portal i corten i Komagdalen satt opp
 - nye store karttavler i Kiberg og Varangerbotn bestilt
 - Karttavler i glass på lager
 - Motorferdsel/ Elyskkelforbudsskilt byttet byttet og satt opp flere (inkl. engelsk tekst)
- Budsjett 200 000 kr - forbruk 314 000 - Omprioritert = 114 000 om prioritert fra nnen post

Bålpanne og vedkasse ved ny gapahukNattfjelldalen

Navn på tiltaket: Bålpanne og vedkasse ved ny gapahukNattfjelldalen

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 15 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 7 000

Kommentar:

Bålpanner etablert ved gapahuk etter innkjøp, forvalter snekret vedkasse av restmaterial. Bålplass bygd av forvalter og SNO. Restmaterial fra gapahukbygging solgt - inntektsført.

Budsjett 10 000 - forbruk 7000 kr - Rest : 3000 kr

Startpunkt - Ordo - grus etter flom

Navn på tiltaket: Startpunkt - Ordo - grus etter flom

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 40 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 40 000

Kommentar:

Gjennomført

Parkering ved gapahuk for startpunkt Ordo gruset

Gruslegging av sti - kanalisere sti pgs. slitasje

Navn på tiltaket: Gruslegging av sti - kanalisere sti pgs. slitasje

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 150 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Avsatte midler 150 000 kr sendt i retur - behøvde mer tid for planlegging før gjennomføring

Slutføre Parkering - Infopunkt Varangerbotn

Navn på tiltaket: Slutføre Parkering - Infopunkt Varangerbotn

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 130 000

Behandlingsstatus: Annet

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Slutført

Økonomisk forbruk: Kr 86 604

Kommentar:

Sti fra parkering gruset på nytt, lys langs sti inn mot gapahuk etablert, lys ved karttavle på vegg av gapahuk etableres. Ny bålpanne og glassvindu etc. etter hærverk ved gapahuken.

Designet oversiktskart over museumsområde/ infopunkt nasjonalpark.

Budsjett: 130 000 rk - forbruk 86604 = Rest omprioritert: 43396 kr

Informasjonspunkt i Vardø kommune

Navn på tiltaket: Informasjonspunkt i Vardø kommune

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 200 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Igangsatt - ikke slutført

Økonomisk forbruk: Kr 0

Kommentar:

Plan for mer infomateriell -Karttavler - Cortenståltavler og karttavler på Vardøya utarbeidet og befart

- Hestmannes

- Infobygg Hornøya

- Festningen

- Heksemonumentet

Grunneiertillatelser og søknad og tillatelser for etablering fra grunneiere gjenstår.

Innkjøp av materiell gjenstår.

Budsjett: 200 000 kr Forbruk: 0 : 200 000 kr meldt ubenyttet desember 2023

Utbedre atkomstveier til startpunkt - akutt

Navn på tiltaket: Utbedre atkomstveier til startpunkt - akutt

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 800 000

Behandlingsstatus: Annet

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Ikke tildelt midler

Oversettelse av besøksstrategisk nettside -finsk

Navn på tiltaket: Oversettelse av besøksstrategisk nettside -finsk

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 35 000

Behandlingsstatus: Utenfor postformål

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Engelsk oversettelse nettside - 6000 kr

Nettside oversatt til finsk. Lagt inn av driftselskap for nettside. Finansiert av Forvaltningsplanmidler.

Info og undervisningsmaterieell for barn og unge

Navn på tiltaket: Info og undervisningsmaterieell for barn og unge

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 15 000

Behandlingsstatus: Utenfor postformål

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Benyttet - driftsmiddell pott

Profileringsmaterieell - lokal verdiskaping

Navn på tiltaket: Profileringsmaterieell - lokal verdiskaping

Tiltakskategori: Annet

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 20 000

Behandlingsstatus: Utenfor postformål

Innvilget beløp: Kr 0
Status: Sluttført
Økonomisk forbruk:
Kommentar:
Styremidler- Utprøvd i begrenset grad

Søppelaksjon - lokalitet for Finnmarkssvineblommen

Navn på tiltaket: Søppelaksjon - lokalitet for Finnmarkssvineblommen
Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon
Verneområde: Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde/ Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci (VV00002438)
Øk. ansvarlig: Lokalt SNO
Søknadsbeløp: Kr 10 000
Behandlingsstatus: OK
Innvilget beløp: Kr 10 000
Status: Sluttført
Økonomisk forbruk: Kr 10 000
Kommentar:
Ungdomsskoleklasse gjennomførte. Tjenestekjøp SNO.

Søppelaksjon i naturreservat

Navn på tiltaket: Søppelaksjon i naturreservat
Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon
Verneområde: Ytre Syltevika naturreservat (VV00000046)
Øk. ansvarlig: Lokalt SNO
Søknadsbeløp: Kr 80 000
Behandlingsstatus: OK
Innvilget beløp: Kr 80 000
Status: Sluttført
Økonomisk forbruk: Kr 80 000
Kommentar:
Ikke utfyllt

Fjerning av større element av marint avfall

Navn på tiltaket: Fjerning av større element av marint avfall
Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon
Verneområde: Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde/ Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci (VV00002438)
Øk. ansvarlig: Lokalt SNO
Søknadsbeløp: Kr 20 000
Behandlingsstatus: OK
Innvilget beløp: Kr 20 000
Status: Sluttført
Økonomisk forbruk: Kr 20 000
Kommentar:
Post benyttet til å dekke deler av helikopterleie ved fjerning av avfall i Ytre Syltevika NR

OVERSIKT DRIFT og VEDLIKEHOLD VNP

Navn på tiltaket: OVERSIKT DRIFT og VEDLIKEHOLD VNP
Tiltakskategori: Annet
Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjårgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 280 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 244 439

Kommentar:

Leie lokale infopunkt Kiberg: 40 000 kr

Materiell arr Barn - fuglekasser 5200 kr

Grus atkomst Startpunkt Ordo - 30 000 og 25400 kr drift

Grus til atkomstvei startpunkt Komagdalen - 49 000 kr

Grus til atkomstvei P Sandfjorddalen - 28 000 kr

Reperasjon atkomstvei startpunkt Nattfjelldalen - 14600 kr

Lagerleie - 9300 kr

Ved 1000 kr

Bru i vinteropplag - 2500 kr

Festeavgift 2 gapahuker, åpen hytte og oppsynshytte - 5000 kr

Maling utedoer og gapahuker - 3300 kr

Septiktømming startpunkt Ordo - 1500 kr

Drift besøksstrategisk nettside, bildebank - 6100 kr

Porto brosjyremateriell - 5400 kr

Lagerleie - henger og materiell prosjekter - 18139

SUM 244 439 kr

Helikoptertur - 50 000 kr Utgikk

Budsjett 280 000 kr

Rest: 36 000 kr

Besøksteller Nfjelldalen og Komagdalen (ny)

Navn på tiltaket: Besøksteller Nfjelldalen og Komagdalen (ny)

Tiltakskategori: Kartlegging

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Lokalt SNO

Søknadsbeløp: Kr 1

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Igangsatt - ikke sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 30 840

Kommentar:

Besøksteller Nattfjelldalen gjennomført -

Besøksteller Komagdalen ikke igangsatt da utstyret ikke fungerte.

Innkjøp av TRAFX tellere

Samlet pott

Navn på tiltaket: Samlet pott

Tiltakskategori: Pott for gjennomføring av prioriterte tiltak

Verneområde:

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 0

Behandlingsstatus: OK

Innvilget beløp: Kr 1 500 000

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 0

Kommentar:

Se delrapportering på hver tiltak.

Tildelt, 1500 000 kr, 500 000 kr meldt underforbruk.

Forbruk på resterende 1 mill ble 941 750 kr.

Oppgradering Infopunkt Kiberg

Navn på tiltaket: Oppgradering Infopunkt Kiberg

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 57 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 57 000

Kommentar:

Gjennomført

Etablering av doer på åpne buer

Navn på tiltaket: Etablering av doer på åpne buer

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Varangerhalvøya nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen kansalistaras (VV00002437)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 20 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 20 000

Kommentar:

Etablering av do på Stormheim

 Geir Østereng for VARANGERHALVØYA NASJONALPARKSTYRE

Leveret 19.12.2023

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

VARANGER SAMISKE MUSEUM
Endresens vei 4
9840 VARANGERBOTN

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2024/685-1 432.3

Deres ref.

Dato 25.01.2024

Referat fra møte mellom Varanger samiske museum og Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 16.01.2024

Deltakere

Ingvild Marie Bjørnå Pettersen – daglig leder Varanger samiske museum
Geir Østereng, Nasjonalparkforvalter og sekretær for Varangerhalvøya nasjonalparkstyre
(referent)

Ny oversiktstavle over museumsområdet:

Nasjonalparkstyret har inngått avtale med Trollbinde mht. å lage en plakat som beskriver hva som er på området ved Varanger samiske museum. Plakat fra Lesjaskogkirka benyttes som eksempel. Om det kommer innen budsjett, ønsker vi å lage en infoplakat om Vuonnamarkanat også.

Oversiktsplakaten bør inneholde – kart med beskrivelse av hva som er på området

Qr-kode som viser til museets hjemmeside og nasjonalparkens hjemmeside

Språk Nordsamisk, norsk og engelsk.

Geir oversender oversiktskart til designer – slik at det lages et kart

Ingvild lager forslag til tekst som beskriver området.

Plakat plasseres ved Parkering ved E6, og ved parkering nedenfor museet.

Det behøves P-skilt til parkeringene.

Vuonnamarkanat plakat

Bør ha en kort tekst om markedet og bakgrunnshistorien for markedet.

Språk nordsamisk, norsk og engelsk. Et stort bilde som viser markedet og aktiviteten.

Et lite bilde som viser aktiviteten ved bodene.

Plasseres ved jfr. museets beskrivelse.

I året som gikk

Tiltak i samarbeid mellom museet, nasjonalparkstyret og Nesseby kommune.

- Parkering som ble utbedret nærmest gapahuken i 2022, fikk etablert grøntsoner i overgang mellom parkering og gapahuk i 2023
- Atkomst fra nytt parkeringsareal ved E6 ned mot gapahuken ble gruset og avsmålet.

Nasjonalpark	Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjårgga álbmotmeahcci
Naturresevat	Syltefjorddalen naturresevat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturresevat, Sandfjordneset Naturresevat
Landskapsvernområde	Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

- Stien nærmest gapahuken ble utvidet i bredde og fikk lyspunkt slik at besøkende som parkerer ved E6 ledes via gapahuken bort til museet.

Innkjøp og arbeid relatert til gapahuken i 2023 av nasjonalparkstyret

- Det ble kjøpt inn to nye søppelkasser i 2023
- Det ble kjøpt ny bålpanne og skifta et vindu av glassmester
- Pipemontasje innunder taket ble forsterket i 2023 av snekker
- Ved i gapahuken kun i deler av sesongen pga. uønska aktivitet
- Lys til stien fikk vi fra Nesseby kommune

Gjenstår:

- Informasjonstavle ved parkering ved E6, som forteller om innhold på museumsområdet - lages i 2024, plasseres jfr. kart under
- Infotavle som fokuserer på Vuonnamarkanat - lages i 2024
- Skilting av infopunkt nasjonalpark ved E6 fra syd omsøkes Statens vegvesen. Samtidig omsøkes endret skilt ved avkjørsel til museet hvor type museum fremkommer på nordsamisk og norsk, nemlig; Várjjat Sámi Musea – Varanger Samiske Museum
- Asfaltering av utbedret parkering øverst ved E6 (?)
- Infotavla på gapahuken for nasjonalparken skal få påmontert lys

Vuonnamarkanat 2023

- ✓ Ca. 50 fuglekasser ble snekret av ivrige barn i 2023 som aktivitet i regi av nasjonalparkstyret.
- Erfaringen er at det er en populær aktivitet som kan gjentas neste år. Dag Broch er kontaktperson for Vuonnamarkanat i 2024.

Besøk ved museet i 2023

Besøkstall oppsummert for 2023 ved Mortensnes og Varanger samiske museum er igjen på nivå med besøkstall før corona – epedemien, til ca. 9838 besøkende.

Gapahuken

Etter noe hærverk på gapahuken i 2022 hadde politiet oppslag i samarbeid med museet og nasjonalparkstyret i 2023. Nasjonalparkstyret hadde oppslag i sosiale media om temaet. Det har vært samarbeid mellom museet og oppvekstsenteret – en dag med rydding i gapahuken. Ungdomsklubben like ved har også fokus på å unngå hærverk på museumsområdet.

Generell info om nasjonalparken

- ✓ Nasjonalparkforvalter formidler brosjyrer ved behov til museet.
- ✓ Ny nettside for nasjonalparken, nettsida www.varangerhalvoya.no kan formidles til turistene. Nettsida fins nå også på finsk.
- ✓ Forvalter kan bidra ved opplæring av sommervikarer for museet om nasjonalparken, om behov.

Avtale om tilsyn med gapahuken

Det er behov for en avtale om tilsyn og drift av gapahuken mellom nasjonalparkstyret og museet, da jevnlig tilsyn av museet krever noe ressurser til å tømme søppel, rydde og tilføre ved. Ved innkjøpes av nasjonalparkstyret.

Det bør være en årlig befaring ved start av barmarkssesongen med nasjonalparkforvalter og museet.

Avtalen bør inneholde;

- Hyppighet for tilsyn og oppgaver
- Varsling til nasjonalparkforvalter om avvik
- Påfylling av ved
- Kompensasjon for arbeidet 10 000 kr eks. mva.

Ingvild lager forslag til avtale.

Geir lager utkast til søknad om veiskilt til vegvesenet.

Avtalen må godkjennes av nasjonalparkstyret om det er en fast driftsutgift.

Forvalter drøfter evt. nye oppfølgingspunkt med nasjonalparkstyret før gjennomføring.

Møtetid kl 10 -11.15.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

HAMNINGBERG BYGDELAG
Postboks 82
9951 VARDØ

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2023/1775-35 432.3

Deres ref.

Dato 25.01.2024

Referat Hamningberg bygdelag og Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 14.11.2023

Sted: Vardø hotell, 14.11.2023. kl. 18 -18.45.

Tilstede:

Sissel Holt, Hamningberg Bygdelag

For Varangerhalvøya nasjonalparkstyre: Jens Petter Falkensten (leder), Torbjørn Tangen, Birger Knutsen, Trine Noodt og Geir Østereng, nasjonalparkforvalter (referent).

Bygdelaget er fornøyd med samarbeidet med nasjonalparkstyret og Statens Naturoppsyn

- Bygdelaget har årlig ryddeaksjon jfr. tjenestekjøp av Statens naturoppsyn, som årlig får oppdraget fra nasjonalparkstyret.
Viktig at man har nok storsekker for å rydde i på stedet når man har ryddedag. I år var det 10 storsekker tilgjengelig. Gjenstående ryddeområde begynner å bli ganske langt unna Hamningberg, og det er over en time å gå en vei. Bygdelaget kunne tenkt seg en liten justering av beløp for arbeidet. Har hittil fått 20 000 kr årlig.
- Ordning med at turister kan ta med pose og rydde søppel i Ytre Syltevik naturreservat, mens de går tur fungerer fint. Kunne vært utvidet ved at man setter ut sekker og infoskriv ved utløp av Vesterelva i Persfjorden.
- Nasjonal turistvei bygger i sommer et toalett ved campingbilparkeringen. Nasjonalparkstyret vil se på muligheten for å informere mer om verneområdene med infotavler like ved. Ønsker møte med turistveiene.
- For øvrig i Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde rydder lokale og turister strandavfall og samler ved veikanten. Torfinn Rasmussen, som er SNO`s lokalkontakt samler inn dette og frakter med bilhenger til avfallsselskapet på Svartnes.

I møte ble punktene i Besøksstrategi for Ytre Syltevik naturreservat gjennomgått. Et av punktene er ; «Samarbeide med Båtsfjord kommune og Hamningberg bygdelag angående tiltak for å unngå at gresslettene inntil buffersonen av naturreservatet ødelegges av villcamping.»

Nasjonalpark

Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjårgga álbmotmeahcci

Naturreservat

Syltefjorddalen naturreservat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturreservat, Sandfjordneset Naturreservat

Landskapsvernområde

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

Oppfølgingspunkter

- Møte med nasjonale turistveier og Båtsfjord kommune om løsninger for villparkering og tilrettelegging ved Skjåvika
- Nasjonalparkstyret ønsket å lage en «portal» i drivtømmer ved inngangen til naturreservatet. Innspill fra bygdelaget om at man ikke bygger en så stor portal at landskapsbildet blir ødelagt.
- Bygdelaget vil bli involvert ved utarbeidelse av portal og infotavler over naturreservatet.
- Infoskriv og sekker for innsamling av avfall ved utløp av Vesterelva etableres i 2024.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre setter stor pris på samarbeidet og jobben som Hamningberg bygdelag gjør for å bidra til at kystsonen er ren for avfall.

Med hilsen

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi: Statens naturoppsyn Vadsø

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyret**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyret.no/Varangerhalvøya

Vardø kommune
Postboks 292
9951 VARDØ

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2023/1775-43 432.3

Deres ref.

Dato 25.01.2024

Møtereferat Vardø kommune og Varangerhalvøya nasjonalparkstyret 14.11.2023

Tid og sted: 14.11.2023, kl. 14-15, Vardø hotell.

Deltakere: Fra Vardø Kommune: Tor - Erik Labahå (ordfører), Hallgeir Sørnes (kommunedirektør), Alonza Garbett (Kommunalsjef TNP)

Fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyret:

Jens-Petter Falkensten (leder), Hanne Iversen Noste, Ingvild Halvorsen, Birger Knutsen, Torbjørn Tangen, Trine Noodt. Geir Østereng (nasjonalparkforvalter)

Infopunkt Vardø kommune

Nasjonalparkstyret fikk tildelt 200 000 kr til infopunkt i Vardø kommune i 2023, og ønsket å drøfte hvor styret burde prioritere disse midlene. Tilbakemelding var at det i tillegg til hva som er etablert i kommunen på fastlandet, er behov for mer informasjon om nasjonalparken og verneområdene på Vardøya. Turistinfobygget og omegn er godt egnet, samt ved lokaliteter hvor det er mye turister.

Nasjonalparkforvalter og Alonza Garbett tar en befaring, slik at det er en plan for hvor det bør etableres mer informasjon.

Vedlikehold av grusvei i Komagdalen

Grusveien opp til Komagdalen på sydsida av elva er i svært dårlig tilstand, og nasjonalparkstyret får henvendelser fra hytteeiere og brukere som spør om det er plan for vedlikehold.

Nasjonalparkstyret disponerer 49 000 kr eks. mva til vedlikehold av veien i 2023, og villie drøfte mulighet for samarbeide med Vardø kommune. Vardø kommune har 319 000 kr til overs til formålet etter siste vedlikeholdsrunde i 2019, da det også var samarbeid med nasjonalparkstyret.

Nasjonalparkstyret vil kjøpe inn grus på årets budsjett som kan lagres til 2024. Ønsker samarbeid med Vardø kommune om utlegging. Det bør lages en handlingsplan for vedlikeholdet, da veien behøver en standardheving.

Høring angående snøskuterløyper

Vardø kommune påpeker at snøskuterløypene i Vardø kommune er viktig for byens kommunens befolkning. Ved siste høring var nasjonalparkstyret i mot foreslåtte endringer på løype med bl.a. løype via Oksevatn. Kommunen mener atkomst for isfiske vinterstid er viktig

Nasjonalpark

Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjårgga álbmotmeahcci

Naturresevat

Syltefjorddalen naturresevat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturresevat, Sandfjordneset Naturresevat

Landskapsvernområde

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

å tilrettelegge for. Enighet om at et møte i forkant for at saken ble lagt ut på høring, kunne bidratt til å opplyst saken mer mht. å finne løsninger som ivaretar løypeinteressene og hensyn til naturmangfoldet i verneområdene.

Med hilsen

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

Steinar Fredrik Ittelin
Bergveien 35
9802 Vestre Jakobselv

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2023/2771-3 432.3

Deres ref.

Dato 09.02.2024

Utvidet virketid for dispensasjon til bruk av snøskuter for frakt av utstyr for rehabilitering av gamle 19/1 i Vadsø kommune - Varangerhalvøya nasjonalpark - Steinar Ittelin

Det vises til gitt dispensasjon til bruk av snøskuter for kjøring til Gamme i Ner slåtta i Vadsø kommune 20.03.2023 (vedlagt).

Da man ikke er i havn med frakten av utstyr og kjøreturene på dispensasjonen er benyttet i 2023, og det er behov for å gjøre arbeidet ferdig, ønsker Steinar Ittelin å utvide virketiden for tillatelsen til bruk av snøskuter. Dette ble formidlet til forvalter etter utløp av tillatelsen.

Behandlingsmåte

I styresak 13/2016 delegerte Varangerhalvøya nasjonalparkstyre myndighet til forvalter for å gjøre vedtak i saker av kurant karakter. Som omfatter saker etter verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel og motorferdsel. Som i dette tilfellet. Styrets behandling av søknad om rehabilitering av gammen tidligere gir føringer til at transport gjøres på snøføre.

Saken er vurdert jamfør Naturmangfoldlovens § 8-12 og Verneforskriften for Varangerhalvøya Nasjonalpark. Behovet for kjøring i sum er det samme og er likt og vurderingene for påvirkning på naturen og vurdering jamfør verneforskriften blir som i tidligere vedtak i sak med referanse 2023/2771 - 2. Det vises til dette vedtaket.

Vedtak:

Med hjemmel i verneforskriftens § 3 punkt 6.3 bokstav g) gis Steinar Fredrik Ittelin m.fl. tillatelse til å benytte gitt dispensasjon datert 20.03.2023 med virketid 20.03.2023 – 4.05.2023 i 2024 for en større tidsramme, da utvidet til og med fra 9.2.24 til og med 4 mai 2024.

Utvidet dispensasjon gjelder også fører Jon Isak Ittelin og Isak Forsmo Ittelin.

Nasjonalpark Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjårgga álbmotmeahcci
Naturresevat Syltefjorddalen naturresevat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturresevat, Sandfjordneset Naturresevat
Landskapsvernområde PERSFJORDEN-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jmfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jmfør forvaltningslovens § 32.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

- 1 Tillatelse til bruk av snøskuter for frakt av utstyr til rehabilitering av gamle -
Dispensasjon fra verneforskriften - Varangerhalvøya nasjonalpark - Vadsø kommune
19/1 - kjøring med snøskuter vinter 2023 - Steinar Ittelin

Kopi til:

Statens Naturoppsyn Vadsø	Postboks 133	9811	VADSØ
Finnmarkseiendommen	Postboks 700	9815	VADSØ
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN
REINBEITEDISTRIKT 6	Postboks 614	9811	VADSØ
Vadsø kommune			

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

Steinar Fredrik Ittelin
Bergveien 35
9802 Vestre Jakobselv

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2023/2771-2 432.3

Deres ref.

Dato 20.03.2023

Dispensasjon til bruk av snøskuter for frakt av utstyr for rehabilitering av gamme i Varangerhalvøya nasjonalpark

Det vises til deres søknad 15. mars 2023.

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriftens § 3 punkt 6.3 bokstav g) gis Steinar Fredrik Ittelin m.fl. tillatelse til maksimalt fire – 4 – turer med snøskuter, for frakt av utstyr til gamme ved Ner slåtta i Øvre Flintelv i Vadsø kommune.

Kjøringen til og fra gammen skal skje langs traséen som er avmerket i søknaden, kart 1. Kjøringen kan også utføres av Jon Isak Ittelin og Isak Forsmo Ittelin. Tillatelsen er gyldig fra og med 20 mars 2023 til og med 4 mai 2023.

Tillatelsen er gyldig på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder for **transport av materialer og utstyr**. Den kan ikke benyttes til ren persontransport, men ved ledig plass for passasjer i tillegg til utstyr, kan andre sitte på.
- Kjøring med to snøskutere i følge regnes som to turer, likeledes regnes tre snøskutere i følge som tre turer osv.
- All kjøring skal skje hensynsfullt, på snø- og isdekket mark, og begrenses til et minimum. Dyre- og fuglelivet, herunder rein, skal ikke forstyrres unødig.
- Tillatelse etter motorferdselloven må i tillegg være innhentet fra Vadsø kommune.
- Vedlagt kjøreseddel skal fylles ut i forkant av hver tur med kulepenn/tusj som ikke kan viskes ut, og tas med i tilfelle kontroll. Kjøreseddel som er signert av nasjonalparkforvalter er gyldig.
- Ved tillatelsens utløp skal kopi av kjøreseddel sendes til nasjonalparkstyret.

Nasjonalpark

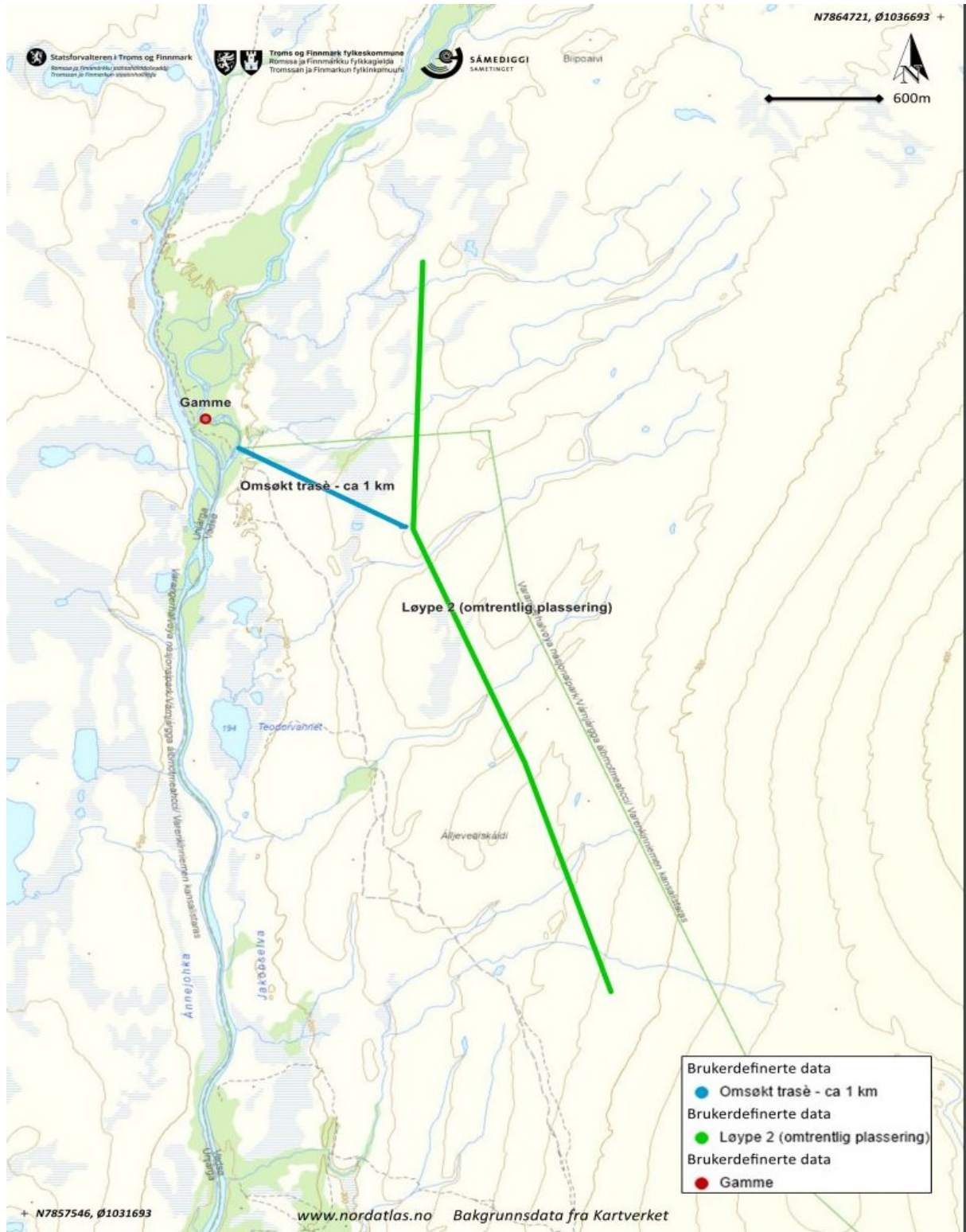
Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjárgga álbmotmeahcci

Naturresevat

Syltefjorddalen naturresevat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturresevat, Sandfjordneset Naturresevat

Landskapsvernområde

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

Kart 1. Blå linje viser omsøkt trasè.

Klageadgang

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jmfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jmfør forvaltningslovens § 32.

Søknaden

Det søkes om dispensasjon fra motorferdselsforbudet for Varangerhalvøya nasjonalpark, til å kjøre 4 turer med snøskuter for frakt av utstyr til en gamle i Nerslåtta i forbindelse med rehabilitering av denne. Det søkes om å kjøre fra snøskuterløype 2 i Vadsø kommune, korteste mulig vei innen verneområdet.

Sjåfører er søker pluss to medhjelpere. Det er gitt dispensasjon til å rehabiliterer gammen, og det er fra nasjonalparkstyrets side stilt vilkår til at nødvendig utstyr fraktes på snøføre.

Regelverket

Saken er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark. Naturmangfoldloven § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Motorferdselloven gjelder i tillegg, men den har kommunen myndighet på.

Verneforskriften § 3 punkt 6.1. gir et generelt forbud mot motorferdsel:
"Motorferdsel i nasjonalparken er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter."

I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del kjøreførmål. I søkers tilfelle er det § 3 punkt 6.3. bokstav g) som kommer til anvendelse. Dette punktet sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på hytter, klopper o.l.

Gamme vurderes til å komme under *og lignende* for avsnitt over. Det vurderes som at verneforskriften hjemler for å kunne gi denne type tillatelse for frakt av utstyr ved rehabilitering av gamle.

Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Styret har før gitt tillatelse til transport av utstyr til gammen i forbindelse med vedlikehold, for omtrent 10 år siden.

Søknaden er behandlet på delegert myndighet fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyre.

I styresak 13/2016 delegerte styret myndighet til forvalter for å gjøre vedtak i saker av kurant karakter. Som omfatter saker etter verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel og motorferdsel. Som i dette tilfellet. Styrets behandling av søknad om rehabilitering av gammen gir føringer til at transport gjøres på snøføre. Dette er vektlagt.

Vurdering av søknaden

Søk i databasene "Naturbase" og "Artskart" viser at nasjonalparken er leve- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Varangerhalvøya er ikke minst et viktig leveområde for den fåtallige og sårbare fjellreven. Den omsøkte traséen går delvis gjennom sone A, men går ikke i umiddelbar nærhet av ynglelokalitet for fjellrev. Sone A området er særlig viktig for våtmarksfugl i sommerhalvåret, men vinterstid er ikke disse fugleartene tilstede.

Kjøring med motorisert kjøretøy vil medføre en del støy som kan virke forstyrrende på dyre- og fugleliv. Krattområdene langs den omsøkte traséen er viktige oppholdssteder for viltet på vinterstid. Ferdsel med beltekjøretøy på snødekket mark vil imidlertid ikke gi skader på planteliv og terreng i samme grad som ved kjøring på barmark.

Avstanden fra åpen skuterløype nummer 2 i nasjonalparken til gamma er relativt kort (under 1km). Omfanget av kjøringa vurderes derfor som begrenset, og forstyrrelsen vil være forbigående, og ha liten betydning for den samlede belastningen for kjøring i området mht. Naturmangfoldlovens § 10. I og med at kjøringen skal foregå på snødekt mark, vil det heller ikke ha noen påvirkning på kulturminner i området. Behovet for kjøringen vil være et engangstilfelle i 2023 knyttet til rehabiliteringen.

Ut i fra det som er nevnt over, mener nasjonalparkforvalter at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om mulige virkninger på naturmiljøet, og dermed kommer ikke naturmangfoldloven § 9 til anvendelse.

På bakgrunn av kunnskapen som er omtalt ovenfor, vurderer nasjonalparkforvalter at frakt til gamma av dette omfang kan tillates til formålet. Det er vektlagt at nasjonalparkstyret har stilt vilkår til transport av utstyr på snøføre relatert til rehabiliteringen av gamma.

Det vurderes at det ikke er aktuelt å pålegge søker utgifter for tiltak som forhindrer eller begrenser skader på naturmiljøet (Naturmangfoldloven § 11).

Når det gjelder naturmangfoldlovens § 12, mener nasjonalparkforvalter at denne er tatt hensyn til i dette tilfellet. Antallet turer er på et minimum, og kjøringen skal skje langs en definert trasé som er så kort som praktisk mulig fra åpen snøskuterløype.

Signerte kjørelogger er vedlagt til søker.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

VADSØ KOMMUNE
REINBEITEDISTRIKT 6

Postboks 614 9811 VADSØ
Rasengveien 9840 VARANGERBOTN
2

FINNMARKSEIENDOMMEN
STATSFORVALTEREN I TROMS OG
FINNMARK

Postboks 133 9811 VADSØ
Postboks 700 9815 VADSØ

FINNMARK POLITIDISTRIKT
Statens Naturoppsyn Vadsø

Postboks 501 9917 KIRKENES

KJØRESEDDDEL – sak 2023/2771

ÅR 2023

Kjøreseddelen er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det **skal** brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk

Kjørelogg som signert av nasjonalparkforvalter er gyldig.

	Dato	Navn Blokkbokstaver og Signatur
1. tur		
2. tur		
3. tur		
4. tur		

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

Kjersti Schanche
Várjjatgeaidnu 1016
9840 VARANGERBOTN

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2024/948-8 432.3

Deres ref.

Dato 16.02.2024

Dispensasjon til bruk av snøskuter til hytte ved Svanevannan – Varangerhalvøya nasjonalpark – Vadsø kommune

Vi viser til søknad av 06.02.2024 om å kjøre snøskuter fra hytte ved Njuvccujávrrit/Svanevannene til snøskuterløype 2 i Vadsø kommune for å ha adgang til Ordovatn, for å hente vatn.

Saken er behandlet av nasjonalparkforvalter, som i sak 13/2013 i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre er delegert myndighet til å fatte vedtak i saker som behandles etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel. I og med at saken er ny – ble søknaden lagt frem for nasjonalparkstyret i styremøte 12.02.2024, og da den vurderes for å ha liten betydning for verneverdiene kan den behandles av forvalter på delegert myndighet jfr. eksisterende praksis for kjøring til hytter i nasjonalparken hvor det gis dispensasjoner for inntil 3 år av gangen.

Nasjonalparkstyrets vedtak

Med hjemmel i verneforskriftens § 3 punkt 6.3 f gis Kjersti Schanke tillatelse til maksimalt seks - 5 - turer tur/retur for transport av vatn fra hytta til snøskuterløype 2 i Vadsø kommune. langs traséen som er tegnet inn på kartet på neste side. Tillatelsen gjelder til og med 4. mai det enkelte år. For årene 2024, 2025 og 2026.

Tillatelsen gjelder Kjersti Schanke og Øystein Nilsen.

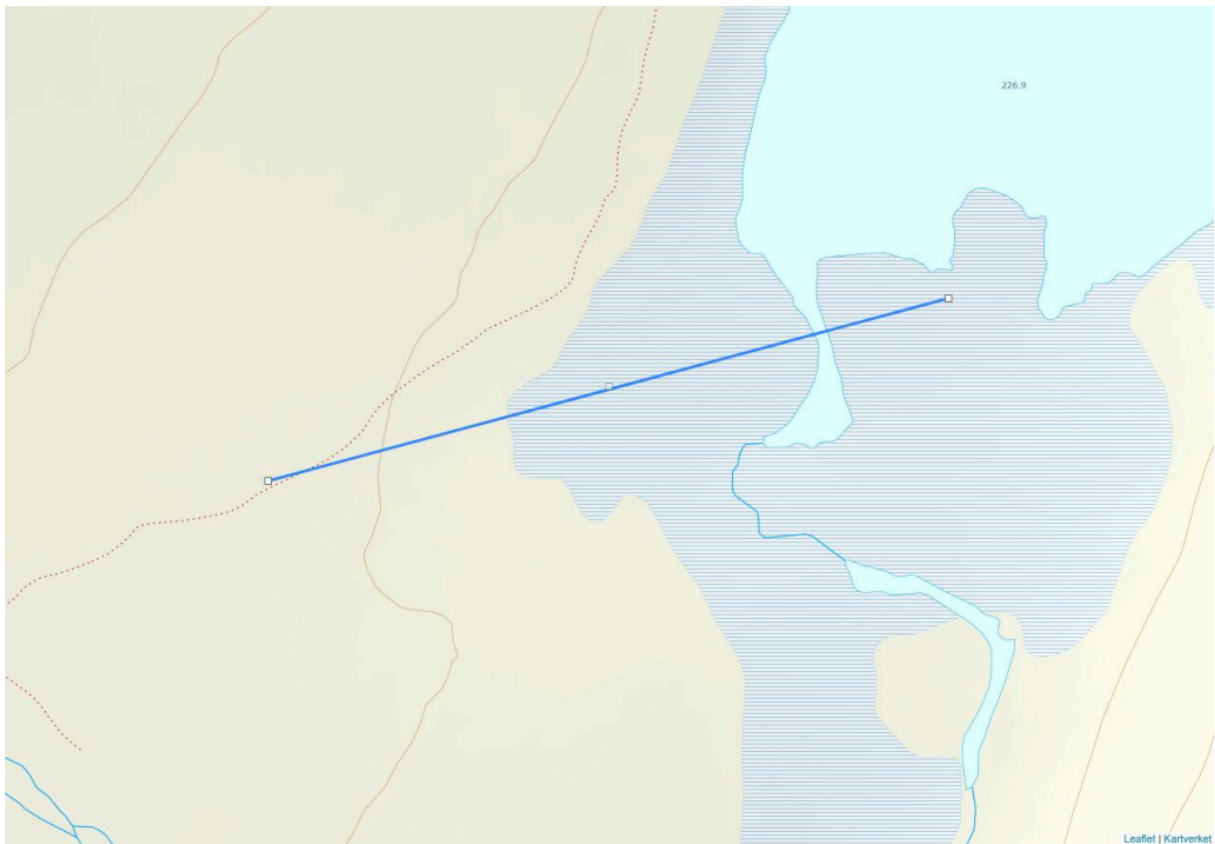
Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder kun for transport av Vann, materialer, varer og utstyr, og den kan ikke benyttes til ren persontransport.
- Vedlagt kjøreseddel skal fylles ut i forkant av hver tur med kulepenn/tusj som ikke kan viskes ut. Kun Kjøreseddel som er signert av forvalter er gyldig.
- Kjøreseddelen må medbringes i felt sammen med dette brevet i tilfelle kontroll.
- All ferdsel skal skje hensynsfullt, og begrenses til et minimum. Dyrelivet, herunder reinflokker, i området skal ikke forstyrres unødig.

Nasjonalpark Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjårgga álbmotmeahcci
Naturresevat Syltefjorddalen naturresevat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturresevat, Sandfjordneset Naturresevat
Landskapsvernområde Pर्सfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

- Ved tillatelsens utløp skal kopi av kjøreseddel sendes forvaltningsmyndigheten, dette før neste gangs søknad.
- Det skal kun kjøres på snø- og isdekket mark. Tillatelse etter motorferdselloven må være innhentet fra Vadsø kommune.
- Om snøskuterløype 2 er stengt grunnet reinflytting må Reinbeitedistrikt 6 kontaktes på forhånd for å tilse at ikke kjøringen vil skape problemer for reindriften og reinsens behov for beitero. Åsllat Niilas Sara Smuk tlf. 40390736 eller John Arne Neshavn tlf. 99105008.

Linjer:

Start:Latitude: 70,4392466107417 Longitude: 29,197123752286

Stopp:Latitude: 70,4406259230448 Longitude: 29,2124967054907

Kart som viser omsøkt trase, den del som berører nasjonalparken.

Søknaden til Porthytta

Kjersti Schanke har hytte på vestsiden av nasjonalparken like ved Svanevannan gnr. 20 Bnr.1 Fnr.1. De ankommer hytta på vestsiden av nasjonalparkgrensen, men her er det ingen vatn å hente vatn ifra. De henter vatn i Ordo, og beste trasè tilsier at de bør kjøre via nasjonalparken til snøskuterløype 2, da terrenget er for skrått utenom.

Det søkes om 5 årlige turer fra 12.02.2024 – til 01.05. 2028. Snøskuter med Reg. EA2201. Førere er Kjersti Schanche/Øystein Nilsen.

Regelverket

Søknadene er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og Naturmangfoldsloven (NML). Motorferdselloven gjelder i tillegg, men den har kommunen myndighet på.

Verneforskriften

Formålet med vernet er beskrevet i verneforskriftens § 2, hvor det i paragrafens første ledd står:

” Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark er å bevare et stort og i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner”

Forskriftens § 3 punkt 6.1. gir et generelt forbud mot motorferdsel:

”Motorferdsel i nasjonalparken er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter.”

I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 bokstav a – i åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del kjøreformål. I søkers tilfelle er det § 3 punkt 6.3. bokstav f, som kommer til anvendelse. Dette punktet sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av varer til hytter.

Forvalter legger til grunn at dette også gjelder vatn.

Naturmangfoldloven § 7 -prinsipper for offentlig beslutningstaking:

Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

I lovens § 8 står det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for, jmf § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jmf § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag.

Etter NML § 11 er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter NML § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av mangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

Vurdering av saken

Naturverdiene i Nasjonalparken

Varangerhalvøya er den mest arktisk pregete delen av Fastlands-Norge. Plantelivet er særpreget som følge av at halvøya er et møtested for arter fra det nordlige Arktis, det østlige Sibir og mer sørlige planter.

Innlandsisen under de siste istidene har ligget fastfrosset over store deler av halvøya, og dermed i liten grad endret landskapet. Halvøya består i hovedsak av fjellvidder, og vegetasjonsløse blokkhav (earru) dominerer store deler av de høyereliggende platåene.

Søk i databasene "Naturbase" og "Artskart" viser at nasjonalparken er leve- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Varangerhalvøya er ikke minst et svært viktig leveområde for den fåtallige og sårbare fjellreven.

Dyrelivet er sparsomt over store deler av de sentrale fjellområdene. Halvøya er blant de aller viktigste områdene i landet for både fjellrev og snøugle, som begge er utrydningstruede, og som kan yngle/ hekke i dette området i år med smånagere.

Sommerstid har området en spesialisert høyfjellsflora og et fugleliv med forekomst av arter som trives lengst nord og øst på norsk fastland.

Forvalter har befart området tidligere og kunnskapen vurderes for god jmf § 8, og før- var hensyn er lite aktuell.

Kjøring med motorisert kjøretøy vil medføre en del støy som kan virke forstyrrende på dyre- og fugleliv. Området har åpen snøskuterløype like ved og kjøring 4-500m vurderes for å ha lite påvirkning, og har liten betydning på samlet belastning jfr. Naturmangfoldlovens § 10. Området er åpent høyfjellsterreng med noen få vatn. Ferdsel med beltekjøretøy på snødekket mark vil imidlertid ikke gi skader på planteliv og terreng i samme grad som ved kjøring på barmark. Vierområdene benyttes av elgen som i denne tiden behøver ro på vinterbeite. Det er ikke registrert hekkeplasser for sjeldne arter som fins der på vinteren, og heller ikke yngleplasser for fjellrev berøres av ruta.

Omfanget av kjøringa vurderes som begrenset, og forstyrrelsen vil være forbigående. Ruta er skånsom mht. forekomst av trua og sårbare dyrearter. Vi mener derfor at en kjøring langs denne definerte traséen et fåtall ganger ikke bidrar vesentlig til den samlede belastningen på økosystemet i området.

Hytta ligger uveisomt til og atkomst til Ordovatn og åpen snøskuterløype i området for å kunne hente vatn vurderes som en kurant årsak. \

Jamfør søknad innvilges inntil 5 turer. Praksis er inntil 6 turer til hytter årlig innen nasjonalparken. Gitt behovet vurderes snøskuter som mest hensiktsmessig virkemiddel mht. Naturmangfoldlovens § 12.

I og med at traseen går via snøskuterløype 2 i Vadsø kommune må Reinbeitedistrikt 6 ved Åsllat Niilas Sara Smuk tlf. 40390736 eller John Arne Neshavn tlf. 99105008 kontaktes på forhånd i de tilfeller snøskuterløypa er blitt stengt, grunnet evt. tidlig reinflytting, som skjer enkelte år.

Klageadgang

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljøverndepartementet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningslovens § 32.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg: kjørelogg 2024,2025,2026

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	VADSØ
Finnmark politidistrikt	Postboks 501	9917	KIRKENES
Statens naturoppsyn vadsø			
Várjætjárga - reinbeitedistrikt 6 v/ Ásllat	Rasengveien	9840	VARANGERBOTN
Niillas Sara Smuk	2		

KJØRESEDDER – sak 2024/948

ÅR 2024

Kjøreseddelen er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det **skal** brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk

Send inn kjøreløgen etter sesongen.

	Dato	Navn Blokkbokstaver og Signatur
1. tur		
2. tur		
3. tur		
4. tur		
5. tur		

KJØRESEDDDEL – sak 2024/948

ÅR 2025

Kjøreseddelen er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det **skal** brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk

Send inn kjøreløgen etter sesongen.

	Dato	Navn Blokkbokstaver og Signatur
1. tur		
2. tur		
3. tur		
4. tur		
5. tur		

KJØRESEDDDEL – sak 2024/948

ÅR 2026

Kjøreseddelen er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det **skal** brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk

Send inn kjøreloggen etter sesongen.

	Dato	Navn Blokkbokstaver og Signatur
1. tur		
2. tur		
3. tur		
4. tur		
5. tur		

Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre
Postboks 700
9815 Vadsø

Deres referanse:

Vår referanse:

Sted, dato:

Hammerfest 210324,

VEDTAK TIL FINNMARK POLITIDISTRIKT – MOTORFERDSEL I UTMARK

Finmark politidistrikt har gått igjennom sine rutiner opp mot blant annet behandling av vedtak angående dispensasjon fra lov om motorferdsel fra kommunene/nasjonalparkstyrene. Politiet i Finnmark har kommet frem til at kommunene/nasjonalparkstyrene ikke trenger å sende inn vedtak eller kopi av vedtak opp mot dispensasjoner fra lov om motorferdsel i utmark til Finnmark politidistrikt.

Finmark politidistrikt har den siste tiden mottatt svært mange vedtak/kopi av vedtak angående dispensasjon fra lov om motorferdsel i utmark fra forskjellige kommuner/nasjonalparkstyrene. Politiet må først registrere vedtakene med vedlegg. Deretter må de gjennomgås og så arkiveres.

Det er kommunene/nasjonalparkstyrene som er bevilgende myndighet i disse sakene og derfor må kommunene/nasjonalparkstyrene arkiverer disse. I tillegg må de som får innvilget motorferdsel i utmark ha med seg vedtaket når de foretar motorferdselen. Politiet ser derfor ikke behovet for å registrere disse vedtakene i sitt system fordi politiet får dokumentene enten av søkeren eller kommunen/nasjonalparkstyre, ved behov.

Politiet håper på forståelse og at det i fremtiden ikke blir sendt inn vedtak/kopi av vedtak angående dispensasjon fra lov om motorferdsel ifra kommunene/nasjonalparkstyrene til politiet.

Med hilsen

Rune J. Nordbakk

Politioverbetjent

Avsnittsleder Øko/miljø tlf. 95729851

From: Anders Aarthun Ims[aim@fefe.no]
Sent: 14.03.2024 14:48:45
To: oddeinarsiri@gmail.com[oddeinarsiri@gmail.com];
Erlend.Eide@tana.kommune.no[Erlend.Eide@tana.kommune.no];
stein@joks.net[stein@joks.net]; henriksror@hotmail.no[henriksror@hotmail.no];
jan.hansen@nesseby.kommune.no[jan.hansen@nesseby.kommune.no];
torguh@gmail.com[torguh@gmail.com];
susanne.u.olsen@hotmail.com[susanne.u.olsen@hotmail.com];
gunnarnoste@hotmail.com[gunnarnoste@hotmail.com]; torbjorn@autosalg-
as.no[torbjorn@autosalg-as.no];
joachim.berg.96@outlook.com[joachim.berg.96@outlook.com];
gunlaug.egeland@varanger-kraft.no[gunlaug.egeland@varanger-kraft.no];
ida.haetta@vardo.kommune.no[ida.haetta@vardo.kommune.no];
kristiansenjohnarne@gmail.com[kristiansenjohnarne@gmail.com];
komagvar.jff@gmail.com[komagvar.jff@gmail.com];
inst@online.no[inst@online.no]; bfi_7@hotmail.com[bfi_7@hotmail.com]; gei-
west@online.no[gei-west@online.no];
Elisabeth.Kvivesen@batsfjord.kommune.no[Elisabeth.Kvivesen@batsfjord.kommune.no]; perjorge@online.no[perjorge@online.no]; Kristin Hornset[kro@fefe.no];
Anders Aarthun Ims[aim@fefe.no]; Østereng,
Geir[geir.ostereng@statsforvalteren.no]
Cc: Postmottak Tana kommune[postmottak@tana.kommune.no]; Postmottak
Nesseby kommune[postmottak@nesseby.kommune.no]; Postmottak Vadsø
kommune[postmottak@vadsø.kommune.no]; Postmottak Vardø
kommune[postmottak@vardo.kommune.no]; Postmottak Berlevåg
kommune[postmottak@berlevag.kommune.no]; Postmottak Båtsfjord
kommune[postmottak@batsfjord.kommune.no]; Postmottak FeFo[post@fefe.no];
Einar Asbjørnsen[eja@fefe.no]
Subject: Referat fra bestandsplanmøter 8. mars og 11. mars
Hei igjen,

Og takk for godt bestandsplanmøte på mandag (-:

Her følger referat fra møtet, med endelige kvoter, kvotefordeling på jaktfelt og stjernefelttrekning.

Legger også ved forskningsrapporten fra NIBIOs merkeprosjektet i Stabbursdalen – som kanskje kan være av interesse for dere også (-:

Anders

Vennlig hilsen / Dearvvuođaiguin

Anders Aarthun Ims
Utmarksforvalter / Meahccehálddašeaddji
Finnmarkseiendommen - Finnmarkkuopmodat (FeFo)

Mobiltelefon / Mátketelfovda +47 977 64 667
Sentralbord / Telefonguovddáš +47 789 55 000

www.fefe.no

[Facebook](#) [Instagram](#) [Twitter](#)

BESTANDSPLANMØTER 2024

for TANA-VARANGER BESTANDSPLANOMRÅDE

Referat fra bestandsplanmøter, 8. og 11. mars 2024

SAKSLISTE

- Sak 1. Bestandsplangruppa 2024 – sammensetning og kontaktinfo
- Sak 2. Bestandsstatistikk 2023 og kvote 2024
- Sak 3. Fordeling av fellingskvote på jaktfelt og trekning av stjernefelt for 2024
- Sak 4. Eventuelt

SAK 1 - Bestandsplangruppa

Bestandsplangruppa for Tana-Varanger bestandsplanområde består i 2024 av følgende medlemmer:

Odd Einar Siri	Tana kommune (ikke til stede)
Erlend Eide	Tana kommune
Stein Joks	Tana EJF
Bernt Ove Johnsen	Tana JFF (ikke til stede)
Susanne Utse Olsen	Nesseby kommune
Jan Hansen	Nesseby kommune
Gunnar Noste	Nesseby Herreds JFF
Torbjørn Bernhardsen	Vadsø kommune (ikke til stede ¹)
Joachim Berg	Vadsø JFF (ikke til stede)
Gunlaug Egeland	Vestre Jakobselv JFF
Ida Risttina Hætta	Vardø kommune (ikke til stede)
John Arne Kristiansen	Komagvær JFF (ikke til stede)
Knut Svendsen	Berlevåg kommune
Bjørn Pedersen	Berlevåg kommune (ikke til stede)
Geir Westberg	Berlevåg JFF
Elisabeth Kvivesen	Båtsfjord kommune
Per Arne Jørgensen	Båtsfjord JFF (ikke til stede)
Geir Østereng	Nasjonalparkforvalter Varangerhalvøya (ikke til stede)
Kristin Hornset	Finnmarkseiendommen
Anders Aarhun Ims	Finnmarkseiendommen

1 Marius Støme møtte for Vadsø kommune på vegne av Torbjørn Bernhardsen.

SAK 2 – Bestandsstatistikk og ny kvote for 2024

1.0. Bestandsmål og analysegrunnlag

Tabellen under gir en oversikt over målsetninger fastsatt i bestandsplan for de ulike valdene/delbestandene i Tana-Varanger bestandsplanområde.

Tabell 1.1. Målsetninger i bestandsplan for de ulike valdene/delbestandene i Tana-Varanger bestandsplanområde i de siste 4 planperiodene.

VALD/DELBESTAND	BESTANDSMÅL 2011-14	BESTANDSMÅL 2015-18	BESTANDSMÅL 2019-22	BESTANDSMÅL 2023-26	PRODUKTIVITETSMÅL 2023-26
Tana	redusere bestand	redusere bestand	redusere/stabilisere bestand (dvs. stabilisering fra estimert 907 dyr i 2014 til 800 dyr i 2022)	øke bestand moderat (dvs. 10% økning til 421 dyr ved telling første uka i februar 2027)	ku per okse på 1,5 kalv per ku på 0,75 kalv per kalvku på 1,28
Nesseby	stabilisere bestand/reducere litt	stabilisere bestand	øke bestand	stabil bestand (2022-nivå)	ku per okse på 1,0-1,5
Vadsø/Vardø	øke bestand	øke bestand	stabilisere bestand	stabil bestand (2022-nivå)	ku per okse på 1,0-1,5
Berlevåg	redusere bestand	stabilisere bestand	stabilisere bestand (2018-nivå)	stabil bestand (2022-nivå), evt. moderat reduksjon	ku per okse på 1,0-1,5
Båtsfjord	moderat øke bestand	stabilisere bestand	stabilisere bestand (2018-nivå)	stabil bestand (2022-nivå), evt. moderat reduksjon	ku per okse på 1,0-1,5

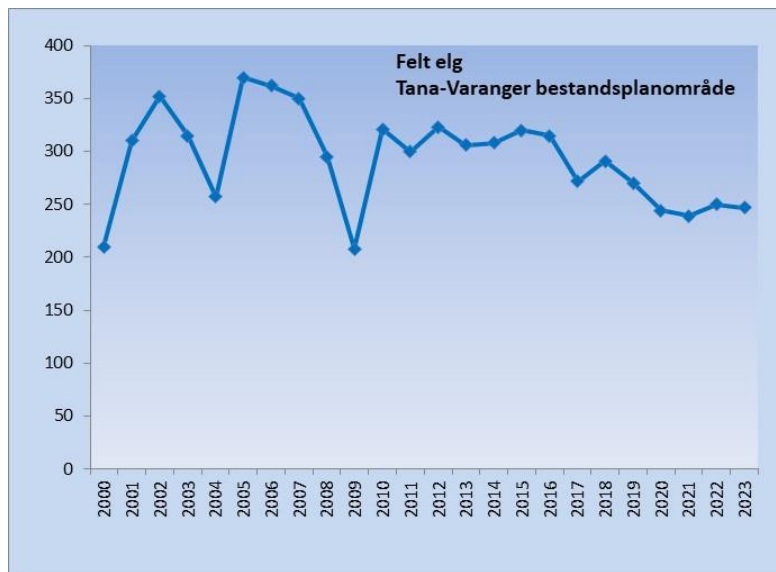
2.0. Bestandsvurderinger per 2023

2.1. Hele bestandsplanområdet

Tabellene og figurene som følger viser fellings-, sett-elg- og slaktevektdata for Tana-Varanger bestandsplanområde bakover i tid.

Tabell 2.1.1 Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i Tana-Varanger bestandsplanområde, perioden 2011-23.

ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL								
	fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote totalt	fellings-mål	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ungdyr	kalv				
2011	150	5		107	19	159	68	52	58	39	83	440	358	300	68 %	84 %	Målprofil er satt for delbestander, ikke for hovedbestand						
2012	161	4		125	1	149	79	45	60	61	78	440	359	323	73 %	90 %							
2013	161	5		126	1	109	77	46	40	58	85	402	328	306	76 %	93 %							
2014	180	7		99		118	74	60	54	47	73	404	327	308	76 %	94 %							
Totalt	652	21		457	21	535	298	203	212	205	319	1686	1372	1237	73 %	90 %	56 %	16 %	59 %	26 %			
2015	150	16		100	3	119	80	40	55	57	88	388	320	320	82 %	100 %	Målprofil er satt for delbestander, ikke for hovedbestand						
2016	170	15		81	2	117	84	41	55	55	80	385	332	315	82 %	95 %							
2017	146	20		100	2	117	67	39	57	44	65	385	331	272	71 %	82 %							
2018	116	14		97	6	91	80	36	34	48	93	324	272	291	90 %	107 %							
Totalt	582	65		378	13	444	311	156	201	204	326	1482	1255	1198	81 %	95 %	59 %	13 %	61 %	27 %			
2019	107	27		62	17	87	74	31	56	23	86	300	267	270	90 %	101 %	Målprofil er satt for delbestander, ikke for hovedbestand						
2020	109	28		63	16	67	78	48	30	31	57	283	243	244	86 %	100 %							
2021	58	59		80	26	57	78	31	40	23	67	280	240	239	85 %	100 %							
2022	67	71		130	12	13	82	35	35	31	67	293	243	250	85 %	103 %							
Totalt	341	185		335	71	224	312	145	161	108	277	1156	993	1003	87 %	101 %	65 %	14 %	54 %	28 %			
2023	68	42		119	27	12	68	27	44	29	79	268	226	247	92 %	109 %	Målprofil er satt for delbestander, ikke for hovedbestand						
2024																							
2025																							
2026																							
Totalt	68	42		119	27	12	68	27	44	29	79	268	226	247	92 %	109 %	67 %	11 %	62 %	32 %			

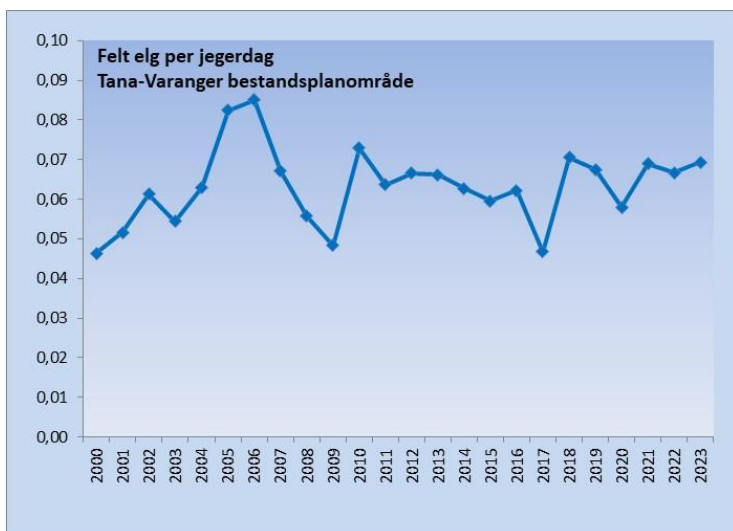
Figur 2.1.1. Felt elg i Tana-Varanger bestandsplanområde, perioden 2000-23.

Tabell 2.1.2. Avgang utenom ordinær jakt i Tana-Varanger bestandsplanområde, perioden 2011/12 – 2023/24 (per 14.02.2024), fordelt på dyrekategori og tapsårsak.

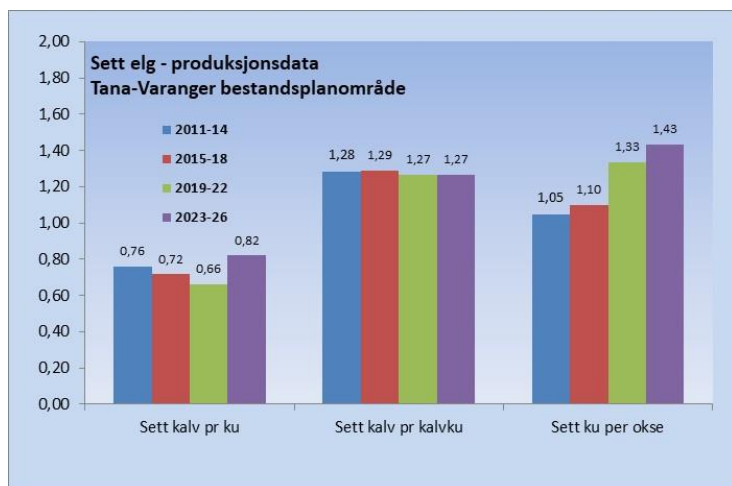
	ÅR	AVGANG UTENOM ORDINÆR JAKT						ÅRSAK		TOTAL AVGANG		
		okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	ukjent	påkjørt	andre årsaker	jakt-uttak	annen avgang	sum
TANA-VARANGER BESTANDSPLOMNRÅDE	2011/12	1	10	1	1	9	1	11	12	300	23	323
	2012/13	2	4	1	1	5	4	10	7	323	17	340
	2013/14	2	1	2	4	9	3	11	10	306	21	327
	2014/15	3	2	4	1	12	3	8	17	308	25	333
	Totalt	8	17	8	7	35	11	40	46	1237	86	1323
	2015/16	1	1		2	8	1	9	4	320	13	333
	2016/17	5	4	2	3	5		8	11	315	19	334
	2017/18	4	1	5		2		6	6	272	12	284
	2018/19	1	4	2	1	2	1	5	6	291	11	302
	Totalt	11	10	9	6	17	2	28	27	1198	55	1253
TANA-VARANGER BESTANDSPLOMNRÅDE	2019/20	6	7	4	5	10		16	16	270	32	302
	2020/21	1	3		2	2		4	4	244	8	252
	2021/22	2	3	2	1	5	2	10	5	239	15	254
	2022/23	2	7	1		4	1	7	7	250	15	265
	Totalt	11	20	7	8	21	3	37	32	1003	70	1073
	2023/24	1	3	2	1	5		7	5	247	12	259
	2024/25											
	2025/26											
2026/27												
Totalt	1	3	2	1	5		7	5	247	12	259	

Tabell 2.1.3. Sett elg-data for Tana-Varanger bestandsplanområde, perioden 2011-23.

TANA-VARANGER BESTANDSPLOMNRÅDE	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2011-14	2015-18	2019-22	2023-26
Antall observasjoner	2277	2469	2334	2274	2629	2576	2129	2582	4721	4489	3679	3295	4525	9354	9916	16184	4525
Sett elg per 8-timers dag	0,48	0,54	0,53	0,48	0,49	0,50	0,39	0,63	1,25	1,11	1,09	0,89	1,29	0,50	0,50	1,09	1,29
Felt elg per 8-timers dag	0,064	0,067	0,066	0,063	0,060	0,062	0,047	0,071	0,068	0,058	0,069	0,067	0,069	0,065	0,059	0,065	0,069
Sett kalv pr ku	0,73	0,83	0,71	0,76	0,75	0,78	0,60	0,73	0,62	0,65	0,71	0,70	0,82	0,76	0,72	0,66	0,82
Sett kalv pr kalvku	1,25	1,31	1,30	1,26	1,34	1,30	1,23	1,27	1,26	1,28	1,29	1,23	1,27	1,28	1,29	1,27	1,27
Andel ku med kalv	55 %	62 %	53 %	58 %	55 %	59 %	47 %	56 %	47 %	49 %	53 %	56 %	63 %	57 %	54 %	51 %	63 %
Sett ku per okse	0,99	1,13	1,10	0,98	1,09	0,96	1,28	1,11	1,56	1,22	1,31	1,23	1,43	1,05	1,10	1,33	1,43
Andel kalv i bestanden	27 %	31 %	27 %	27 %	28 %	28 %	25 %	28 %	27 %	26 %	29 %	28 %	33 %	28 %	27 %	27 %	33 %
Andel okse i bestanden	37 %	33 %	35 %	37 %	34 %	37 %	33 %	34 %	28 %	33 %	31 %	32 %	28 %	35 %	35 %	31 %	28 %

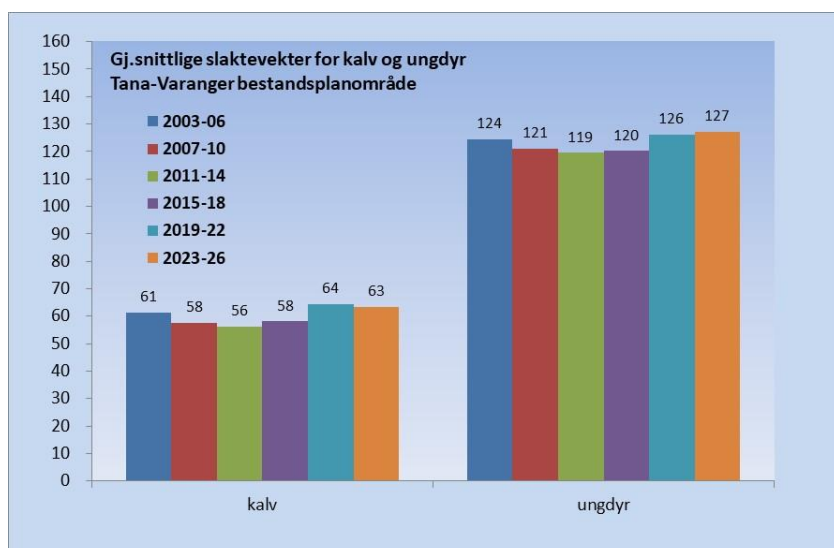
Figur 2.1.2. Felt elg per jegerdag (8 timers-dag) i Tana-Varanger bestandsplanområde, perioden 2000-23.

Figur 2.1.3. Produksjonsindekser (kalv per ku - kalv per kalvku - ku per okse) i Tana-Varanger bestandsplanområde, perioden 2011-23.

Tabell 2.1.4. Gjennomsnittlige slaktevekter i Tana-Varanger bestandsplanområde, perioden 2019-23, og gjennomsnittsvekter per planperiode, perioden 2003-23.

	ÅR	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
		kalv		kvige		ungokse		ku 2 år+		okse 2 år+	
TANA-VARANGER BESTANDS- PLANOMRÅDE	2019	67,5	86	122,3	23	125,7	56	172,0	31	196,1	73
	2020	64,8	57	123,0	31	132,0	30	174,3	48	192,1	78
	2021	59,4	67	123,4	23	122,5	40	173,1	31	194,5	78
	2022	65,2	67	127,0	31	132,2	35	176,9	35	198,5	82
	2023	63,3	79	128,9	29	126,1	44	172,4	27	188,9	68
	2003-06	61,3	408	120,8	192	127,6	210	157,9	169	187,1	325
	2007-10	57,6	325	120,1	207	121,6	210	161,7	196	189,9	237
	2011-14	56,3	319	117,3	202	121,6	210	155,7	206	184,9	300
	2015-18	58,1	326	118,4	204	121,9	201	160,4	156	184,5	311
	2019-22	64,4	277	124,1	108	127,5	161	174,2	145	195,3	311
	2023-26	63,3	79	128,9	29	126,1	44	172,4	27	188,9	68

Figur 2.1.4. Gjennomsnittlige slaktevekter per planperiode for kalv og ungdyr i Tana-Varanger bestandsplanområde, perioden 2003-23.

Kommentar

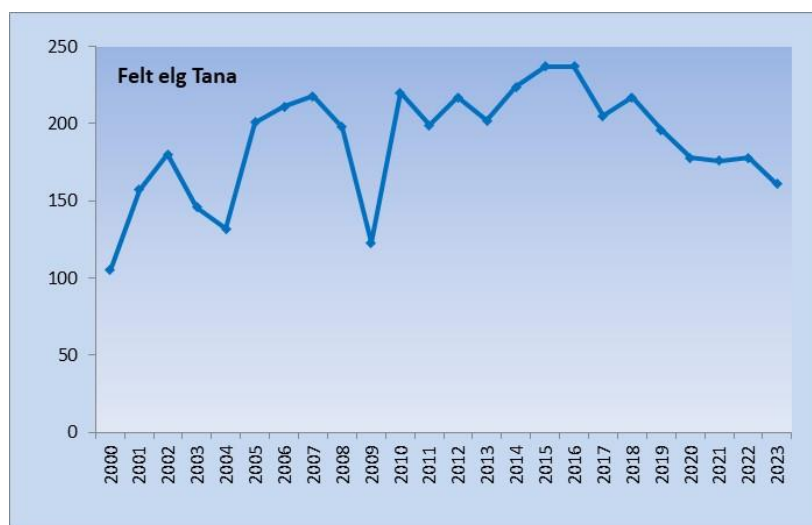
Sett elg-data for Tana-Varanger bestandsplanområde som helhet indikerer at bestanden er stabil eller svakt økende, og at ku/okse-forholdet og kalveproduksjonen er økende. Slaktevektene fra siste år er på samme nivå som i foregående planperiode.

2.2. Delbestand Tana

Tabellene og figurene som følger viser fellings-, sett-elg- og slaktevektdata for delbestand Tana bakover i tid. Datagrunnlaget for sett elg er vurdert som stort nok til at enkeltår kan brukes som referanse for bestandsutviklingen.

Tabell 2.2.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i delbestand Tana, perioden 2011-23.

	ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL				
		fri- dyr	okse	ku	ung- dyr	kalv	till- dyr	okse	ku	ung- okse	kvige	kalv	kvote totalt	fellings- mål	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ ungdyr
TANA	2011	106			70	124	53	38	34	24	50	300	250	199	66 %	80 %	Målprofil 2013-14*:			
	2012	108			71	121	62	33	34	38	50	300	250	217	72 %	87 %	max	max	min	min
	2013	108			71	81	55	34	27	29	57	260	220	202	78 %	92 %	60 %	30 %	40 %	25 %
	2014	132			47	81	58	48	34	27	57	260	220	224	86 %	102 %	Fellingsprofil 2011-14:			
	Totalt	454			259	407	228	153	129	118	214	1120	940	842	75 %	90 %	57 %	18 %	55 %	25 %
	2015	112			70	98	56	31	40	43	67	280	235	237	85 %	101 %	Målprofil 2015-18:			
	2016	131			51	98	65	33	35	43	61	280	250	237	85 %	95 %	max	max	min	min
	2017	112			70	98	52	35	39	31	48	280	250	205	73 %	82 %	55 %	20 %	50 %	30 %
	2018	102			70	68	57	31	25	39	65	240	210	217	90 %	103 %	Fellingsprofil 2015-18:			
	Totalt	457			261	362	230	130	139	156	241	1080	945	896	83 %	95 %	56 %	15 %	60 %	27 %
	2019	104			44	72	55	31	36	19	55	220	200	196	89 %	98 %	Målprofil 2019-22:			
	2020	104			44	52	52	42	24	19	41	200	180	178	89 %	99 %	max	max	min	min
	2021	53	33		67	47	60	25	27	18	46	200	180	176	88 %	98 %	55 %	20 %	50 %	30 %
	2022	52	53		105		58	30	24	22	44	210	180	178	85 %	99 %	Fellingsprofil 2019-22:			
	Totalt	313	86		260	171	225	128	111	78	186	830	740	728	88 %	98 %	62 %	18 %	52 %	26 %
	2023	52	22		83	23	42	20	28	19	52	180	160	161	89 %	101 %	Målprofil 2023-26:			
	2024																max	max	min	min
	2025																65 %	15 %	60 %	30 %
	2026																Fellingsprofil 2023-26:			
	Totalt	52	22		83	23	42	20	28	19	52	180	160	161	89 %	101 %	64 %	12 %	61 %	32 %

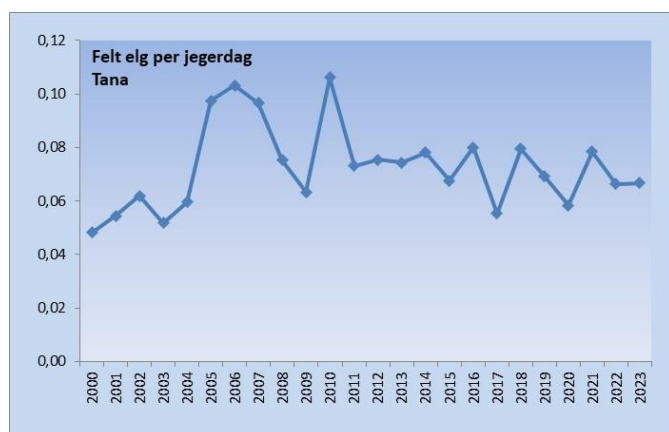
Figur 2.2.1. Felte elg i delbestand Tana, perioden 2000-23.

Tabell 2.2.2. Avgang utenom ordinær jakt i delbestand Tana, perioden 2011/12 – 2023/24 (per 14.03.2024), fordelt på dyrekategori og tapsårsak.

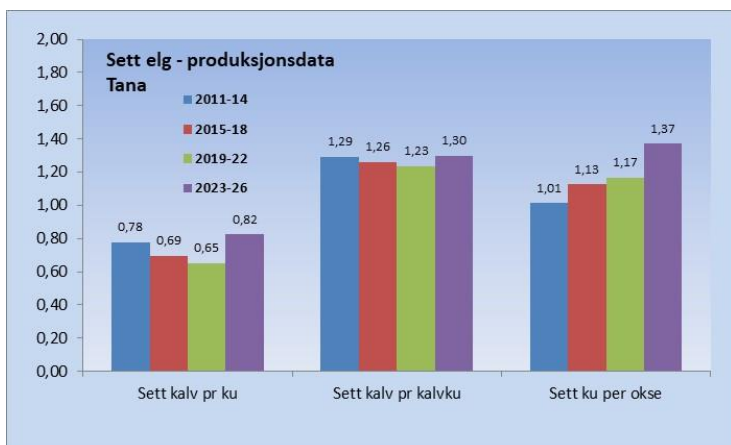
	ÅR	AVGANG UTENOM ORDINÆR JAKT						ÅRSAK		TOTAL AVGANG			
		okse	ku	ung- okse	kvige	kalv	ukjent	påkjørt	andre årsaker	jakt- uttak	annen avgang	sum	
TANA	2011/12	1	8	1	1	7	1	8	11	199	19	218	
	2012/13	1	4	1	1	5	3	8	7	217	15	232	
	2013/14	2		2	2	7	3	9	7	202	16	218	
	2014/15	1	2	2		9	2	7	9	224	16	240	
	Totalt	5	14	6	4	28	9	32	34	842	66	908	
	2015/16	1			1	5	1	5	3	237	8	245	
	2016/17	5	2	2	3	5		7	10	237	17	254	
	2017/18	4	1	4		1		6	4	205	10	215	
	2018/19	1	2	2	1	2	1	4	5	217	9	226	
	Totalt	11	5	8	5	13	2	22	22	896	44	940	
	2019/20	5	3		2	7		9	8	196	17	213	
	2020/21	1	2		1	2		4	2	178	6	184	
	2021/22	2	1	2		3	2	6	4	176	10	186	
	2022/23	2	5		2			3	6	178	9	187	
	Totalt	10	11	2	3	14	2	22	20	728	42	770	
	2023/24	1	2			2		2	3	161	5	166	
	2024/25												
	2025/26												
	2026/27												
	Totalt	1	2			2		2	3	161	5	166	

Tabell 2.2.3. Sett elg-data for delbestand Tana, perioden 2011-23.

TANA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2011-14	2015-18	2019-22	2023-26
Antall observasjoner	1545	1734	1671	1669	2084	2005	1696	1828	2314	3222	2172	2258	2402	6619	7613	9966	2402
Sett elg per 8-timers dag	0,57	0,64	0,65	0,60	0,60	0,66	0,50	0,68	0,88	1,08	1,00	0,85	1,03	0,61	0,60	0,95	1,03
Felt elg per 8-timers dag	0,073	0,075	0,074	0,078	0,068	0,080	0,055	0,080	0,069	0,058	0,078	0,066	0,067	0,075	0,070	0,067	0,067
Sett kalv pr ku	0,74	0,84	0,77	0,75	0,71	0,75	0,62	0,70	0,66	0,63	0,64	0,67	0,82	0,78	0,69	0,65	0,82
Sett kalv pr kalvku	1,23	1,31	1,36	1,25	1,33	1,28	1,23	1,21	1,24	1,24	1,22	1,24	1,30	1,29	1,26	1,23	1,30
Andel ku med kalv	56 %	62 %	55 %	58 %	53 %	58 %	49 %	56 %	53 %	51 %	52 %	53 %	62 %	58 %	54 %	52 %	62 %
Sett ku per okse	0,95	1,10	1,06	0,94	1,12	1,00	1,27	1,15	1,19	1,05	1,26	1,23	1,37	1,01	1,13	1,17	1,37
Andel kalv i bestanden	26 %	30 %	28 %	27 %	27 %	26 %	27 %	27 %	27 %	25 %	26 %	27 %	32 %	28 %	27 %	26 %	32 %
Andel okse i bestanden	38 %	33 %	35 %	38 %	34 %	36 %	33 %	34 %	34 %	37 %	33 %	33 %	29 %	36 %	34 %	34 %	29 %

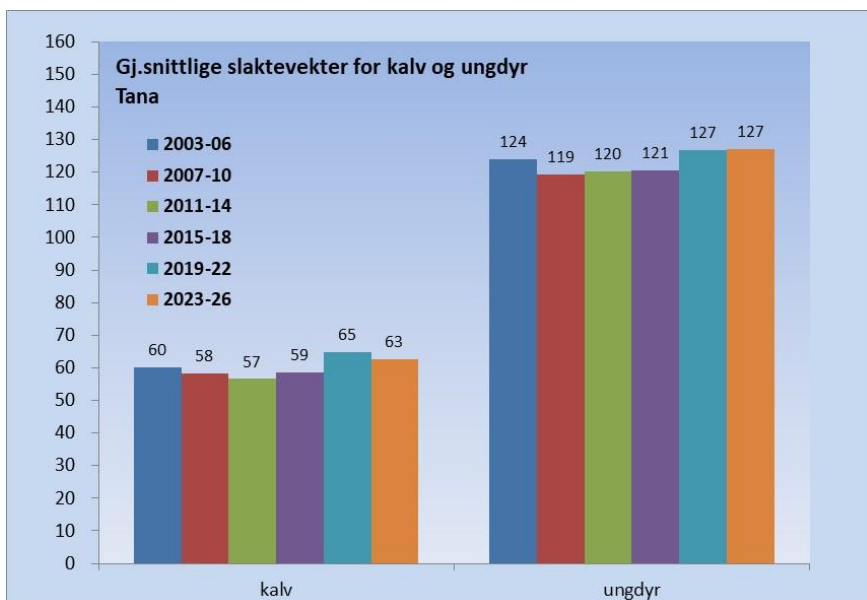
Figur 2.2.3. Felt elg per jegerdag (8 timers-dag) i delbestand Tana, perioden 2000-23.

Figur 2.2.4. Produksjonsindekser (kalv per ku - kalv per kalvku - ku per okse) for delbestand Tana, perioden 2011-23.

Tabell 2.2.4. Gjennomsnittlige slaktevekter i delbestand Tana, perioden 2019-23, og gjennomsnittsvkter per planperiode, perioden 2003-23.

	ÅR	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
		kalv		kvige		ungokse		ku 2 år+		okse 2 år+	
TANA	2019	67,2	55	122,2	19	125,7	36	172,0	31	193,3	54
	2020	64,0	41	123,9	19	132,6	24	172,4	42	197,6	52
	2021	61,5	46	122,9	18	124,6	27	176,7	25	190,6	60
	2022	65,6	44	127,7	22	132,0	24	177,9	30	198,8	58
	2023	62,5	52	128,8	19	125,8	28	169,1	20	188,0	42
	2003-06	60,2	212	119,1	96	128,4	112	157,7	90	187,5	180
	2007-10	58,3	226	119,2	125	119,4	129	161,2	136	190,5	145
	2011-14	56,6	214	117,9	116	122,5	128	154,9	155	184,3	229
	2015-18	58,7	241	119,1	156	122,2	139	162,0	130	186,3	230
	2019-22	64,7	186	124,3	78	128,3	111	174,4	128	195,0	224
2023-26	62,5	52	128,8	19	125,8	28	169,1	20	188,0	42	

Figur 2.2.5. Gjennomsnittlige slaktevekter per planperiode for kalv og ungdyr i delbestand Tana, perioden 2003-23.

Bestandsvurdering

Bestandsplanens mål for Tana er at bestanden skal **økes** moderat. I bestandsplanen er dette konkretisert til en 10% økning «til 421 dyr ved telling første uka i februar i 2027». En moderat høy produktivitet skal sikres gjennom et ku/okse-forhold på 1,5 og kalverater på 0,75 (kalv per ku) og 1,28 (kalv per kalvku).

I 2023 ble det i Tana felt til sammen 161 dyr av en tildelt kvote på 180 dyr. Antallet felte dyr var dermed kun 1 dyr fra fellingsmålet på 160 dyr. Fellingsprofilen for Tana er forøvrig i sin helhet innenfor målprofilen. Det vi si at fellingsuttaket så langt i planperioden synes å være godt innenfor avskytingsplanen. I tillegg til uttaket gjennom jakt er det registrert en avgang på 5 fallvilt (per 14.03.2024), hvorav 2 trafikkdrepte elg. Dette tilsvarer foreløpig en halvering i årlig irregulær avgang i forhold til planperioden 2019-22.

Indeksen «felt elg per jegerdag» indikerer at bestanden de siste årene fram til 2023 har vært nokså stabil. Høy fellingsprosent i 2023 (89% av kvoten) kan indikere en bestand i vekst, men må samtidig sees i sammenheng med at kvoten er redusert en del. Det observerte ku/okse-forholdet har økt til 1,4, som er tett under målsetningen på 1,5. Kalveratene fra 2023 endte også svært nær målsetningen, med «kalv per ku» på 0,8 og «kalv per kalvku» på 1,3.

Når det gjelder eventuelle effekter av siste års avskyting, så vil de først gjenspeiles i sett-elg-indeksene for 2024. Ut fra sett-elg-data alene er det derfor for tidlig å konkludere på om avskytingsplanen virker i ønsket retning. Det vi vet er at uttaket var ca. 10% lavere enn i 2022 og at den irregulære avgangen i 2023/24 kan se ut til å bli lavere enn i 2022/23. Videre vet vi at ku/okse-forholdet har økt, og at det ble felt en klart lavere andel ku og voksne dyr i 2023 enn i 2022. Det er derfor sannsynlig at bestanden før jakt vil bli større i 2024 enn i 2023.

FeFo kan ikke se at det har skjedd noe med bestandsutviklingen siste år som tilsier behov for endring i avskytingen i forhold til bestandsplan. FeFo foreslo derfor før møtet en videreføring av både fellingsmål, kvotestørrelse og kvotefordeling fra 2023. FeFo foreslo også å videreføre lokale reguleringer fra de siste årene, herunder en øvre grense på 6 felte dyr per jaktfelt. Lokale representanter i bestandsplangruppa støttet forslagene.

Det ble i bestandsplan satt som mål for planperioden å ha gjennomsnittlige slaktevekter på 65 kg for kalv, 125 kg for kvige og 127 kg for ungoxse. For 2023 endte gjennomsnittsvektene for kalv og ungoxse litt under målvektene (hhv. 62,5 kg og 126 kg), mens snittvekta for kvige (129 kg) endte litt høyere enn målvekta.

Fellingskvote for 2024 – Tana

På grunnlag av bestandsplan vedtatt med hjemmel i *Forskrift om hjortevilt*, og løpende vurderinger underveis, videreføres fellingsmålet på **160 dyr** og kvotestørrelsen på **180 dyr**, med følgende kvotefordeling:

52 fridyr + **22** okser + **83** ungdyr + **23** kalver = **180** dyr totalt

Kvoten fordeles på **52 jakttilbud**, med 3 eller 4 dyr per tilbud (med unntak av opplæringstilbudet, som får 6 dyr). Det kan felles inntil 6 dyr per jaktfelt. Tildeling av tilleggsdyr begrenses til ett dyr om gangen.

Jakttida settes til 25.09-31.10 for feltene 10-14, 18-31 og 46-50 (28 felt), og 25.09-03.11 for feltene 1-9, 15-17, 32-45 og 51 (24 felt).

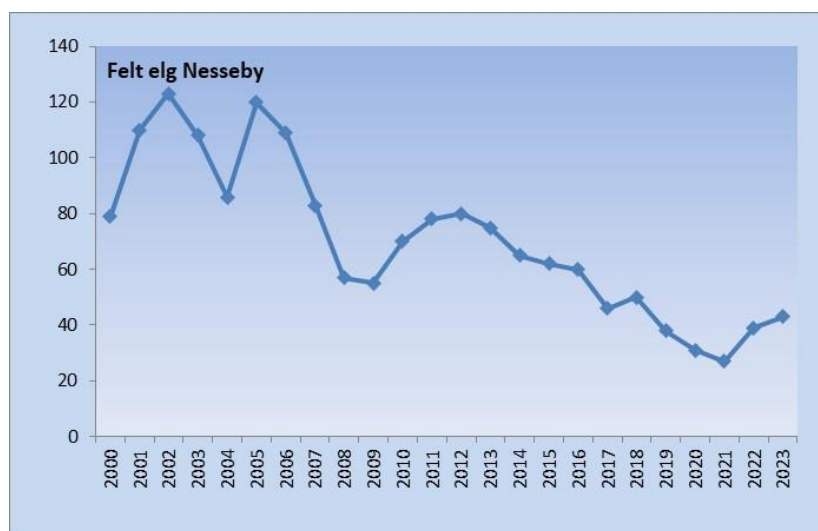
Jaktlag kan tillates flytting til ledig jaktfelt inntil 2 ganger.

2.3. Delbestand Nesseby

Datagrunnlaget for sett elg er vurdert som stort nok til at enkeltår kan brukes som referanse for bestandsutviklingen. Gjennomsnittstall for planperiodene bør likevel brukes som støttegrunnlag i vurderingene. Tabellene og figurene som følger viser fellings-, sett-elg-, slaktevekt- og fallviltdata for delbestand Nesseby bakover i tid.

Tabell 2.3.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i delbestand Nesseby, perioden 2011-23.

	ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL						
		fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	till.-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote totalt	fellings-mål	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ungdyr	kalv	
NESSEBY	2011	33			27	15	25	11	11	17	13	26	100	75	78	78 %	104 %	Målprofil 2011-14:				
	2012	41			40		19	11	8	21	17	23	100	75	80	80 %	107 %	max	max	min	min	
	2013	41			40		19	12	10	11	21	21	100	75	75	75 %	100 %	60 %	20 %	50 %	25 %	
	2014	38			37		25	11	10	14	17	13	100	75	65	65 %	87 %	Fellingsprofil 2011-14:				
	Totalt	153			144	15	88	45	39	63	68	83	400	300	298	75 %	99 %	50 %	13 %	72 %	28 %	
	2015	35	7		21		17	17	7	9	13	16	80	64	62	78 %	97 %	Målprofil 2015-18:				
	2016	38	4		21		17	13	8	15	9	15	80	64	60	75 %	94 %	max	max	min	min	
	2017	34	8		21		17	9	3	12	11	11	80	64	46	58 %	72 %	60 %	15 %	50 %	25 %	
	2018	14	6		20		20	13	4	4	9	20	60	45	50	83 %	111 %	Fellingsprofil 2015-18:				
	Totalt	121	25		83		71	52	22	40	42	62	300	237	218	73 %	92 %	59 %	10 %	66 %	28 %	
	2019		18		9	9	4	10		10	1	17	40	36	38	95 %	106 %	Målprofil 2019-22:				
	2020		18		9	9	6	14	3	2	6	6	42	36	31	74 %	86 %	max	max	min	min	
	2021		18			18		11	1	5	2	8	36	28	27	75 %	96 %	70 %	10 %	50 %	25 %	
	2022		6	12		11	7	6	13	3	4	5	14	42	33	39	93 %	118 %	Fellingsprofil 2019-22:			
	Totalt	6	66		29	43	16	48	7	21	14	45	160	133	135	84 %	102 %	77 %	5 %	59 %	33 %	
	2023		10	10		20	6	13	3	7	6	14	46	40	43	93 %	108 %	Målprofil 2023-26:				
	2024																	max	max	min	min	
	2025																	60 %	20 %	50 %	20 %	
	2026																	Fellingsprofil 2023-26:				
	Totalt	10	10		20		6	13	3	7	6	14	46	40	43	93 %	108 %	69 %	7 %	63 %	33 %	

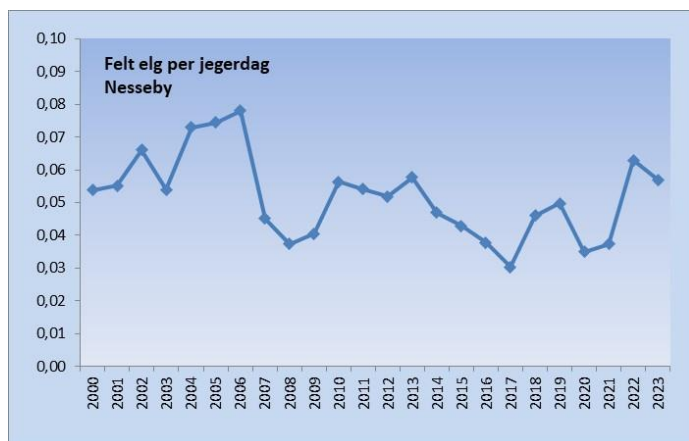
Figur 2.3.1. Felte elg i delbestand Nesseby, perioden 2000-23.

Tabell 2.3.2. Avgang utenom ordinær jakt i delbestand Nesseby, perioden 2011/12 – 2023/24 (per 14.03.2024), fordelt på dyrekategori og tapsårsak.

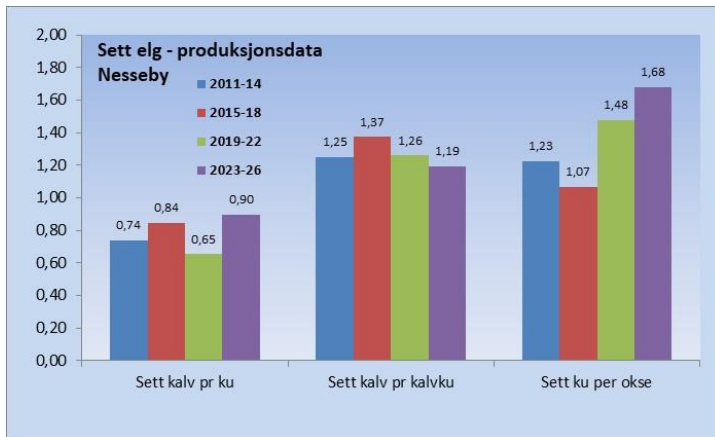
	ÅR	AVGANG UTENOM ORDINÆR JAKT					ÅRSAK		TOTAL AVGANG			
		okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	ukjent	påkjørt	andre årsaker	jakt-uttak	annen avgang	sum
NESSEBY	2011/12		1					1		78	1	79
	2012/13	1						2		80	2	82
	2013/14		1		1	1		1	2	75	3	78
	2014/15			2	1	1			4	65	4	69
	Totalt	1	2	2	2	2	1	4	6	298	10	308
	2015/16		1		1	3		4	1	62	5	67
	2016/17		2					1	1	60	2	62
	2017/18					1			1	46	1	47
	2018/19		1					1		50	1	51
	Totalt	4	4	1	4			6	3	218	9	227
	2019/20	1	3	3	2	3		7	5	38	12	50
	2020/21		1						1	31	1	32
	2021/22		2		1	2		4	1	27	5	32
	2022/23		2	1		1		4		39	4	43
	Totalt	1	8	4	3	6		15	7	135	22	157
	2023/24			2	2	2		5	1	43	6	49
	2024/25											
2025/26												
2026/27												
Totalt			2	2	2		5	1	43	6	49	

Tabell 2.3.3. Sett elg-data for delbestand Nesseby, perioden 2011-23.

NESSEBY	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2011-14	2015-18	2019-22	2023-26
Antall observasjoner	644	624	509	493	406	462	301	501	975	443	1030	696	1417	2270	1670	3144	1417
Sett elg per 8-timers dag	0,45	0,44	0,39	0,37	0,28	0,30	0,20	0,46	1,35	0,64	1,48	1,18	1,83	0,41	0,30	1,17	1,83
Felt elg per 8-timers dag	0,054	0,052	0,058	0,047	0,043	0,038	0,030	0,046	0,050	0,035	0,037	0,063	0,057	0,053	0,039	0,046	0,057
Sett kalv pr ku	0,72	0,80	0,65	0,76	1,05	0,90	0,63	0,82	0,50	0,53	0,81	0,81	0,90	0,74	0,84	0,65	0,90
Sett kalv pr kalvku	1,28	1,29	1,15	1,28	1,43	1,34	1,28	1,41	1,24	1,19	1,40	1,15	1,19	1,25	1,37	1,26	1,19
Andel ku med kalv	53 %	61 %	56 %	59 %	70 %	62 %	48 %	55 %	40 %	44 %	55 %	70 %	74 %	57 %	58 %	51 %	74 %
Sett ku per okse	1,19	1,24	1,34	1,14	1,12	0,75	1,74	1,03	1,80	1,69	1,33	1,17	1,68	1,23	1,07	1,48	1,68
Andel kalv i bestanden	28 %	31 %	27 %	29 %	36 %	28 %	29 %	29 %	24 %	25 %	31 %	30 %	36 %	29 %	30 %	28 %	36 %
Andel okse i bestanden	33 %	31 %	31 %	33 %	30 %	41 %	26 %	35 %	27 %	28 %	29 %	32 %	24 %	32 %	34 %	29 %	24 %

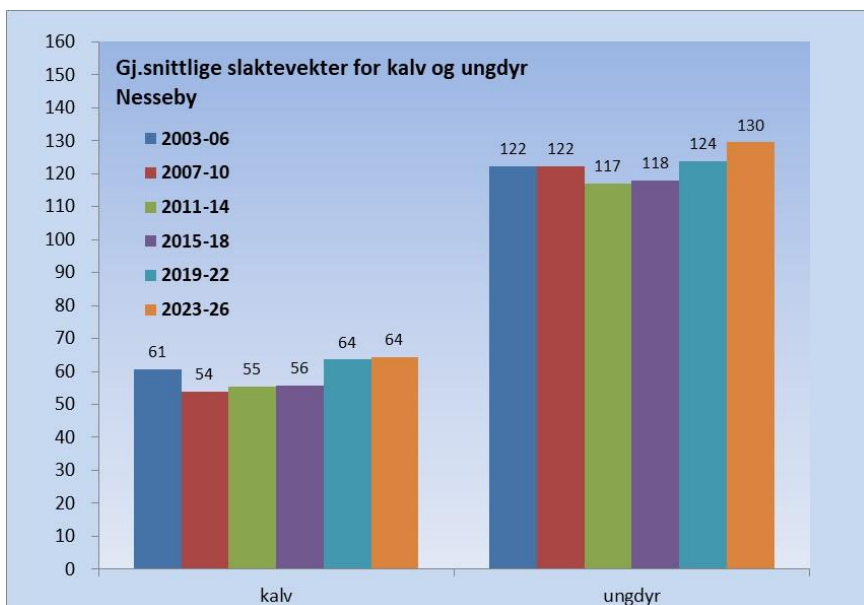
Figur 2.3.3. Felt elg per jegerdag (8 timers-dag) i delbestand Nesseby, perioden 2000-23.

Figur 2.3.4. Produksjonsindekser (kalv per ku - kalv per kalvku - ku per okse) for delbestand Nesseby, perioden 2011-23.

Tabell 2.3.4. Gjennomsnittlige slaktevekter i delbestand Nesseby, perioden 2019-23, og gjennomsnittsvekter per planperiode, perioden 2003-23.

	ÅR	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
		kalv		kvige		ungokse		ku 2 år+		okse 2 år+	
NESSEBY	2019	65,3	17	136,0	1	124,3	10	0,0	0	204,6	10
	2020	69,3	6	120,2	6	127,0	2	189,0	3	169,8	14
	2021	54,9	8	135,0	2	107,6	5	154,0	1	187,6	11
	2022	64,0	14	129,0	5	131,0	4	168,3	3	188,9	13
	2023	64,3	14	132,0	6	127,4	7	173,7	3	184,2	13
	2003-06	60,7	140	120,7	69	124,0	63	154,9	58	180,1	93
	2007-10	53,8	66	120,2	60	124,7	53	167,7	38	185,7	47
	2011-14	55,4	83	114,9	67	119,3	63	157,1	40	184,4	45
	2015-18	55,8	62	115,9	42	119,9	40	150,8	22	175,3	52
	2019-22	63,6	45	126,6	14	121,9	21	175,1	7	186,3	48
2023-26	64,3	14	132,0	6	127,4	7	173,7	3	184,2	13	

Figur 2.3.5. Gjennomsnittlige slaktevekter per planperiode for kalv og ungdyr i delbestand Nesseby, perioden 2003-23.

Bestandsvurdering

Bestandsplanens mål for Nesseby er at bestanden skal **holdes stabil** på 2022-nivå. En moderat høy produktivitet skal sikres gjennom et ku/okse-forhold på mellom 1,0 og 1,5.

I 2023 ble det i Nesseby felt til sammen 43 dyr av en tildelt kvote på 46 dyr. Antallet felte dyr var med det litt over fellingsmålet på 40 dyr. Fellingsprofilen var også tilnærmet innenfor målprofilen, med unntak av en noe for høy okseandel i uttaket. Fellingsuttaket siste år var derfor i rimelig bra samsvar med avskytingsplanen, både hva gjelder antall dyr og sammensetningen på uttaket. I tillegg til uttaket gjennom jakt viser fallviltstatistikken en avgang på 6 fallvilt (per 14.03.2024), hvorav 5 skyldes påkjørsler. Dette er litt høyere irregulær avgang per år enn i planperioden 2019-22.

Indeksen «felt elg per jegerdag» indikerer at bestanden gjennom de siste årene har vært økende. Indeksen for siste år kan imidlertid tyde på en utflåting eller svak nedgang i bestanden. På den annen side kan høy fellingsprosent siste år (93% av kvoten) tale for at bestanden ikke er på retur.

Når det gjelder eventuelle effekter av siste års avskyting, så vil de først gjenspeiles i sett-elg-indeksene for 2024. Ut fra sett-elg-data alene er det derfor for tidlig å konkludere på om avskytingsplanen virker i ønsket retning. Det vi vet er at uttaket i 2023 var ca. 10% høyere enn i 2022 og at fellingsmålet ble overskredet med 3 dyr. På den annen side er økningen i sin helhet tatt ut som ungdyr. Videre har ku/okse-forholdet økt til 1,7. Dette er godt over målsetningen, og vil mest sannsynlig kunne bidra til god kalverekruttering før jakta 2024.

Fra Nesseby opplyses det at kommunen har fått store utfordringer med mye elg vinterstid på sørsiden av Varangerfjorden. Dette inkluderer både mer elg langs veien og mer nærgående elg i tettbebyggelsen. Kommunen ønsker derfor å øke jakttrykket i dette området, dels gjennom å forskyve jakttrykket mer mot sørsiden av fjorden gjennom et par endringer i jaktfeltgrenser¹, og dels gjennom å øke antall tilleggsdyr på kvoten. FeFo tar innspillene fra Nesseby kommune til følge. Dette innebærer at jaktfeltgrensene endres som foreslått og at andelen tilleggsdyr på kvoten økes fra 6 til 10 dyr. FeFo foreslo før møtet å målrette tiltaket ytterligere ved at minst 5 av tilleggsdyrene forbeholdes jaktlag på sørsiden av fjorden. Lokale medlemmer av bestandsplan-gruppa støttet ikke dette forslaget. Dette ble begrunnet med at den store ansamlingen av dyr fra Varangerbotn og sørover på vinterstid er trekkelig fra Nord-Varanger og Tana (og eventuelt også Sør-Varanger). Dermed er det ikke formålstjenlig å forbeholde tilleggsdyr til sørsida. FeFo sluttet seg til denne vurderingen. En naturlig konsekvens av en økning av kvoten er at fellingsmålet også justeres litt opp.

For å «kjøle ned» ku/okse-forholdet litt foreslo FeFo før møtet en viss omfordeling mellom okse og fridyr på kvoten. FeFo foreslo i tillegg å videreføre lokale reguleringer fra de siste årene, herunder en øvre grense på 4 felte dyr per jaktfelt. De lokale i bestandsplangruppa støttet forslagene.

Det ble i bestandsplan satt som mål å opprettholde kalvevekter over 60 kg i gjennomsnitt. Kalvevekta fra 2023 var 64 kg i snitt og dermed godt over målvekta.

Fellingskvote for 2024 – Nesseby

På grunnlag av bestandsplan vedtatt med hjemmel i *Forskrift om hjortevilt*, og løpende vurderinger underveis, økes fellingsmålet fra 40 dyr til **43 dyr** og kvotestørrelsen fra 46 dyr til **50 dyr**. Kvotefordelingen blir som følger:

14 fridyr + **6** okser + **20** ungdyr + **10** tilleggsdyr = **50** dyr totalt

Grunnkvoten fordeles på **20 jakttilbud**, med 2 dyr per tilbud. Det kan felles inntil 4 dyr per jaktfelt. Tildeling av tilleggsdyr begrenses til 1 dyr per jaktlag.

Jakttida settes til 25.09-03.11.

Jaktlag kan tillates flytting til ledig jaktfelt etter 10. jaktdag.

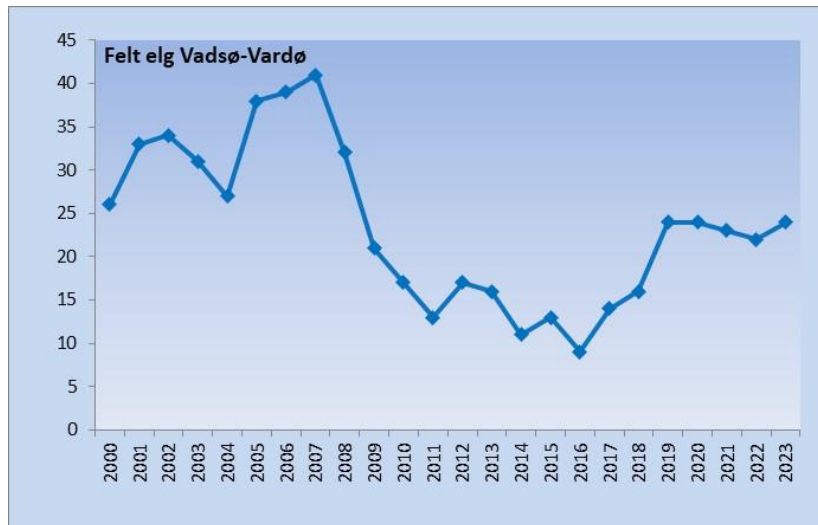
¹ Som et tiltak for å øke jakttrykket på sørsiden foreslår Nesseby kommune å 2-dele jaktfelt Oddajohka/Nyelv samtidig som to av feltene på nordsiden av fjorden (Åldajohka/Meskelv og Nieidavarri) slås sammen til ett felt.

2.4. Delbestand Vadsø-Vardø

Datagrunnlaget for sett elg i Vadsø-Vardø-bestanden er noe begrenset. Dette gjør at vi velger å bruke gjennomsnittsindeks for hele planperioder som referanse for bestandsutviklingen. Tabellene og figurene som følger viser fellings-, sett-elg-, slaktevekt- og fallviltdata for delbestand Nesseby bakover i tid.

Tabell 2.4.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i delbestand Vadsø-Vardø, perioden 2011-23.

	ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL					
		fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	till-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote	fellings-totalt	fellings-mål	felte	fellings-%	fellings-%	okse	ku	kalv/ungdyr
VADSØ-VARDØ	2011	5	4		7	3	4	1	2	5	1	4	23	18	13	57 %	72 %	Målprofil 2011-14:			
	2012	5	4		11	3	3	2	4	5	3	23	18	17	74 %	94 %	max	max	min	min	
	2013	5	4		11	3	4	1	1	7	3	23	17	16	70 %	94 %	60 %	15 %	60 %	20 %	
	2014	4	6		10	5	3		6	2		25	17	11	44 %	65 %	Fellingsprofil 2011-14:				
	Totalt	19	18		39	3	15	11	5	16	15	10	94	70	57	61 %	81 %	57 %	9 %	72 %	18 %
	2015		8		8			6		4	1	2	16	10	13	81 %	130 %	Målprofil 2015-18:			
	2016		8		8			3		3	3		16	10	9	56 %	90 %	max	max	min	min
	2017		8		8			5		4	1	4	16	8	14	88 %	175 %	70 %	10 %	60 %	20 %
	2018		6		6	4		7		3		6	16	8	16	100 %	200 %	Fellingsprofil 2015-18:			
	Totalt	30	30	4	30	4	21	14	5	12	64	36	52	81 %	144 %	88 %	81 %	60 %	23 %		
	2019		8		8	5	5	7		7	1	9	26	18	24	92 %	133 %	Målprofil 2019-22:			
	2020	4	5		9	4	5	9	3	1	6	5	27	20	24	89 %	120 %	max	max	min	min
	2021	4	5		9	5	6	4	5	4	3	7	29	25	23	79 %	92 %	70 %	10 %	60 %	20 %
	2022	5	5		9	1	5	6	2	6	3	5	25	22	22	88 %	100 %	Fellingsprofil 2019-22:			
	Totalt	13	23		35	15	21	26	10	18	13	26	107	85	93	87 %	109 %	66 %	11 %	61 %	28 %
	2023	4	5		9		6	8	3	5	2	6	24	19	24	100 %	126 %	Målprofil 2023-26:			
	2024																	max	max	min	min
	2025																	70 %	10 %	60 %	20 %
	2026																	Fellingsprofil 2023-26:			
	Totalt	4	5		9	6	8	3	5	2	6	24	19	24	100 %	126 %	72 %	13 %	54 %	25 %	

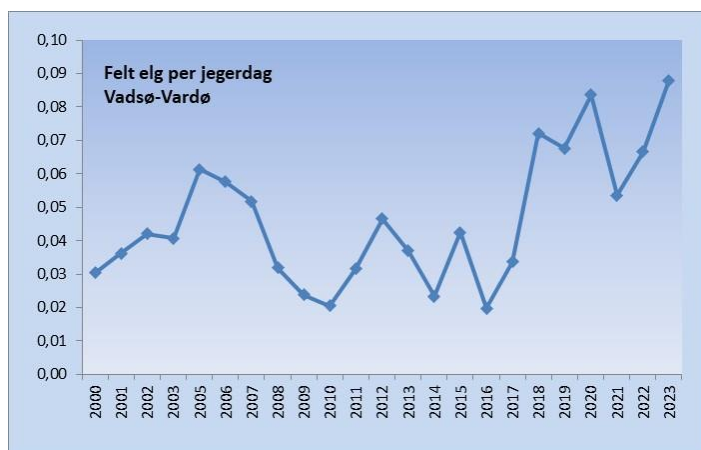
Figur 2.4.1. Felte elg i delbestand Vadsø-Vardø, perioden 2000-23.

Tabell 2.4.2. Avgang utenom ordinær jakt i delbestand Vadsø-Vardø, perioden 2011/12 – 2023/24 (per 14.03.2024), fordelt på dyrekategori og tapsårsak.

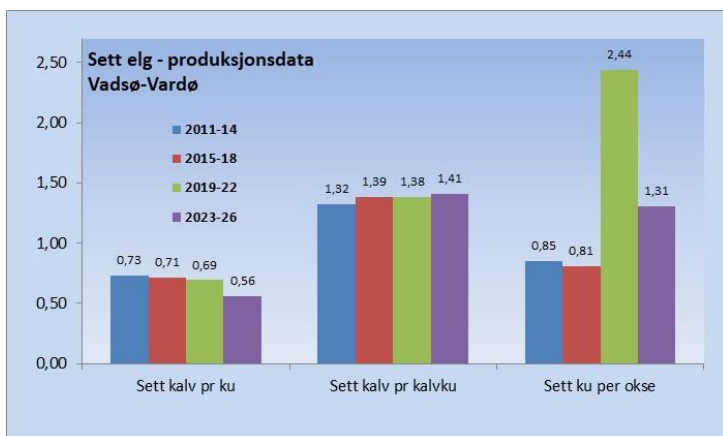
	ÅR	AVGANG UTENOM ORDINÆR JAKT					ÅRSAK		TOTAL AVGANG			
		okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	ukjent	påkjørt	andre årsaker	jakt-uttak	annen avgang	sum
VADSØ-VARDØ	2011/12								13		13	
	2012/13								17		17	
	2013/14				1	1		1	1	16	2	18
	2014/15	1				1		1	1	11	2	13
	Totalt	1			1	2		2	2	57	4	61
	2015/16									13		13
	2016/17									9		9
	2017/18			1					1	14	1	15
	2018/19									16		16
	Totalt			1					1	52	1	53
	2019/20		1	1	1				3	24	3	27
	2020/21				1				1	24	1	25
	2021/22									23		23
	2022/23									22		22
	Totalt		1	1	2				4	93	4	97
	2023/24		1			1			2	24	2	26
	2024/25											
	2025/26											
	2026/27											
	Totalt		1			1			2	24	2	26

Tabell 2.4.3. Sett elg-data for delbestand Vadsø-Vardø, perioden 2011-23.

VADSØ-VARDØ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2011-14	2015-18	2019-22	2023-26
Antall observasjoner	46	72	47	45	64	51	99	163	1173	552	217	196	492	210	377	2138	492
Sett elg per 8-timers dag	0,12	0,20	0,12	0,10	0,21	0,11	0,26	0,73	3,17	1,85	0,51	0,59	1,80	0,13	0,28	1,50	1,80
Felt elg per 8-timers dag	0,032	0,047	0,037	0,023	0,042	0,020	0,034	0,072	0,068	0,084	0,054	0,067	0,088	0,034	0,037	0,067	0,088
Sett kalv pr ku	0,91	0,90	0,39	0,77	0,33	0,88	0,36	1,02	0,66	0,85	0,56	0,57	0,56	0,73	0,71	0,69	0,56
Sett kalv pr kalvku	1,43	1,38	1,17	1,25	1,00	1,56	1,00	1,54	1,31	1,57	1,39	1,18	1,41	1,32	1,39	1,38	1,41
Andel ku med kalv	64 %	62 %	33 %	62 %	33 %	56 %	33 %	64 %	45 %	54 %	40 %	46 %	39 %	54 %	50 %	47 %	39 %
Sett ku per okse	0,58	0,95	1,20	0,72	0,78	1,00	0,69	0,83	2,71	2,65	2,14	1,41	1,31	0,85	0,81	2,44	1,31
Andel kalv i bestanden	25 %	31 %	18 %	24 %	13 %	30 %	13 %	32 %	33 %	38 %	28 %	25 %	24 %	25 %	24 %	33 %	24 %
Andel okse i bestanden	48 %	35 %	38 %	44 %	49 %	35 %	52 %	37 %	18 %	17 %	23 %	31 %	33 %	40 %	42 %	20 %	33 %

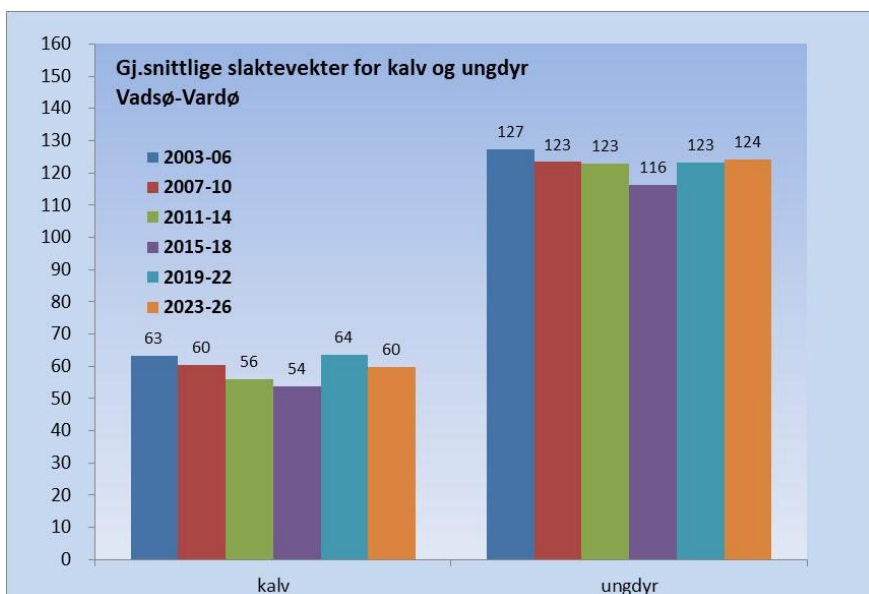
Figur 2.4.3. Felt elg per jegerdag (8 timers-dag) i delbestand Vadsø-Vardø, perioden 2000-23.

Figur 2.4.4. Produksjonsindekser (kalv per ku - kalv per kalvku - ku per okse) for delbestand Vadsø-Vardø, perioden 2011-23.

Tabell 2.4.4. Gjennomsnittlige slaktevekter i delbestand Vadsø-Vardø, perioden 2019-23, og gjennomsnittsvekter per planperiode, perioden 2003-23.

ÅR	GJENNOMSNTTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
	kalv		kvige		ungokse		ku 2 år+		okse 2 år+	
2019	72,3	9	111,0	1	121,7	7	0,0	0	211,7	7
2020	62,0	5	122,8	6	120,0	1	186,3	3	197,2	9
2021	51,4	7	119,0	3	126,5	4	159,0	5	225,5	4
2022	66,2	5	116,0	3	131,5	6	174,5	2	204,9	6
2023	59,8	6	130,5	2	121,6	5	186,7	3	188,6	8
2003-06	63,3	35	124,6	23	129,6	27	165,7	10	190,7	40
2007-10	60,4	20	122,2	18	124,5	20	153,6	17	186,9	36
2011-14	55,9	10	122,0	15	123,7	15	152,6	5	179,8	12
2015-18	53,7	12	111,0	5	118,1	14		0	178,0	21
2019-22	63,5	26	119,5	13	125,9	18	170,3	10	207,3	26
2023-26	59,8	6	130,5	2	121,6	5	186,7	3	188,6	8

Figur 2.4.5. Gjennomsnittlige slaktevekter per planperiode for kalv og ungdyr i delbestand Vadsø-Vardø, perioden 2003-23.

Bestandsvurdering

Bestandsplanens mål for Vadsø-Vardø er at bestanden skal **holdes stabil** på 2022-nivå. En moderat høy produktivitet skal sikres gjennom et ku/okse-forhold på mellom 1,0 og 1,5.

I 2023 ble hele den tildelte kvoten på 24 dyr felt. Uttaket var ca. 25% over fellingsmålet på 19 dyr. I tillegg var fellingsprofilen ikke i samsvar med målprofilen, med unntak av kalveuttaket. Det ble felt mer ku og mindre yngre dyr enn forutsatt i målprofilen. I tillegg til uttaket gjennom jakt viser fallviltstatistikken en avgang på 2 fallvilt (per 14.03.2024).

Indeksen «felt elg per jegerdag» indikerer at bestanden gjennom de siste årene har vært mer oppadgående enn nedadgående. Videre har ku/okse-forholdet «normalisert» seg til det nivået (1,3) det skal være i henhold til bestandsplan. Når det gjelder eventuelle effekter av siste års avskyting, så vil de først gjenspeiles i sett-elg-indeksene for 2024. Ut fra sett-elg-data alene er det derfor for tidlig å konkludere sikkert på om avskytingsplanen virker i ønsket retning. Det vi vet er at hele kvoten ble tatt ut i 2023 og at fellingsmålet ble overskredet med 5 dyr. At bestandspila fortsatt pekte oppover i 2023, etter flere år med avskyting som overstiger gjeldende fellingsmål på 19 dyr, kan indikere fellingsmålet er satt for lavt i forhold til målsetningen.

På bakgrunn av et høyere uttak siste år enn forutsatt i bestandsplan, og usikkerheten rundt bestandsmålet og bestandsstatusen, foreslo FeFo å heve fellingsmålet uten samtidig å endre kvotestørrelsen. På den måten vil trolig fellingsmålet bli mer riktig i forhold til stabiliseringsmålsetningen, samtidig som en ikke risikerer å felle flere dyr i 2024 enn i 2023. FeFo foreslo i tillegg å videreføre de lokale reguleringene fra de siste årene. De lokale i bestandsplangruppa støttet forslagene.

Det ble i bestandsplan satt som mål å opprettholde kalvevekter over 60 kg i gjennomsnitt. Kalvevekta fra 2023 var 60 kg i snitt og dermed akkurat på målvekta.

Fellingskvote for 2024 – Vadsø-Vardø

På grunnlag av bestandsplan vedtatt med hjemmel i *Forskrift om hjortevilt*, og løpende vurderinger underveis, økes fellingsmålet fra 19 dyr til **23 dyr**, mens kvotestørrelsen på **24 dyr** videreføres. Kvotefordelingen blir som følger:

$$4 \text{ fridyr} + 5 \text{ okser} + 9 \text{ ungdyr} + 6 \text{ tilleggsdyr} = 24 \text{ dyr totalt}$$

Grunnkvoten fordeles på **9 jakttilbud**, med 2 dyr per tilbud. Tilleggsdyrene fordeles med 2 dyr til Vadsø feltene 1-6, 3 dyr til Vadsø feltene 8-11 og 1 dyr til Vardø. Tildeling av tilleggsdyr begrenses til 1 dyr per jaktlag.

Jakttida settes til 25.09-03.11.

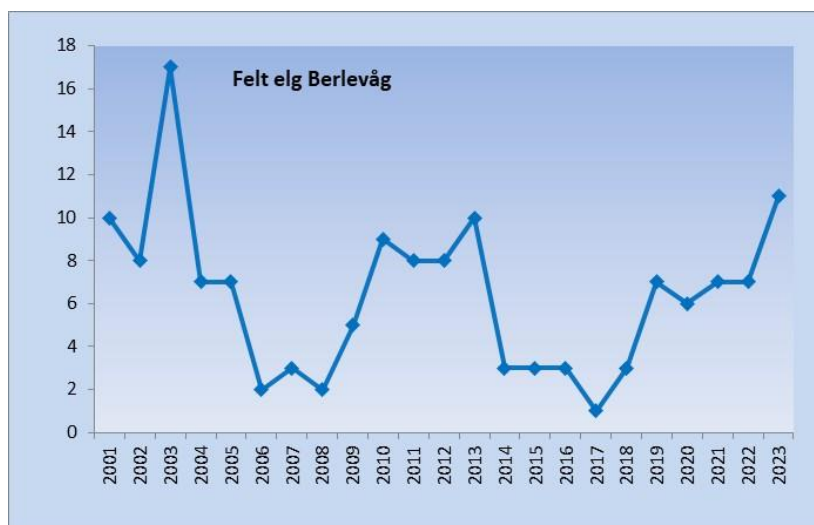
Jaktlag kan tillates flytting til ledig jaktfelt etter 10. jaktdag.

2.5. Delbestand Berlevåg

Datagrunnlaget for sett elg i Berlevåg-bestanden er svært begrenset. Data må derfor tolkes med varsomhet. Dette gjør at vi velger å bruke gjennomsnittsindeks for hele planperioder som referanse for bestandsutviklingen. Tabellene og figurene som følger viser fellings-, sett-elg-, slaktevekt- og fallviltdata for delbestand Berlevåg bakover i tid.

Tabell 2.5.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i delbestand Berlevåg, perioden 2011-23.

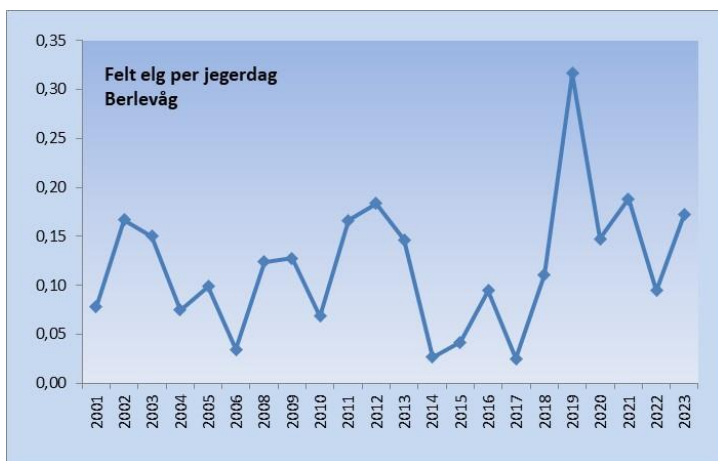
	ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL					
		fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	till-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote	fellings- totalt	felte totalt	fellings- kvote	fellings- mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ ungdyr	kalv
BERLEVÅG	2011	5			3	4	2		2	1	3	12	10	8	67 %	80 %	Målprofil 2011-14:				
	2012	5			3	4	2	2	1	1	2	12	10	8	67 %	80 %	max	max	min	min	
	2013	6			4	4	4	1		1	4	14	10	10	71 %	100 %	55 %	30 %	40 %	25 %	
	2014	6			3	5	1	1		1		14	10	3	21 %	30 %	Fellingsprofil 2011-14:				
	Totalt	22			13	17	9	4	3	4	9	52	40	29	56 %	73 %	60 %	14 %	55 %	31 %	
	2015	2				2	3	1	1		1	7	6	3	43 %	50 %	Målprofil 2015-18:				
	2016		2			1		1			1	3	3	3	100 %	100 %	max	max	min	min	
	2017		2			1					1	3	3	1	33 %	33 %	60 %	20 %	60 %	30 %	
	2018		1			1	1	2			1	3	3	3	100 %	100 %	Fellingsprofil 2015-18:				
	Totalt	2	5			4	3	1	2		4	16	15	10	63 %	67 %	83 %	10 %	60 %	40 %	
	2019	2				2	4	2		1	1	3	8	6	7	88 %	117 %	Målprofil 2019-22:			
	2020		4			2	3	3		1	2	9	7	6	67 %	86 %	max	max	min	min	
	2021		2			2	3	2		2	3	9	7	7	78 %	100 %	60 %	20 %	60 %	30 %	
	2022		3			3	3	3		1	3	10	8	7	70 %	88 %	Fellingsprofil 2019-22:				
	Totalt	5	6			5	9	10		5	11	36	28	27	75 %	96 %	94 %		63 %	41 %	
	2023	1	3			4	2	3	1	2	1	4	10	7	11	110 %	157 %	Målprofil 2023-26:			
	2024																max	max	min	min	
	2025																60 %	20 %	60 %	30 %	
	2026																Fellingsprofil 2023-26:				
	Totalt	1	3			4	2	3	1	2	1	4	10	7	11	110 %	157 %	71 %	9 %	64 %	36 %

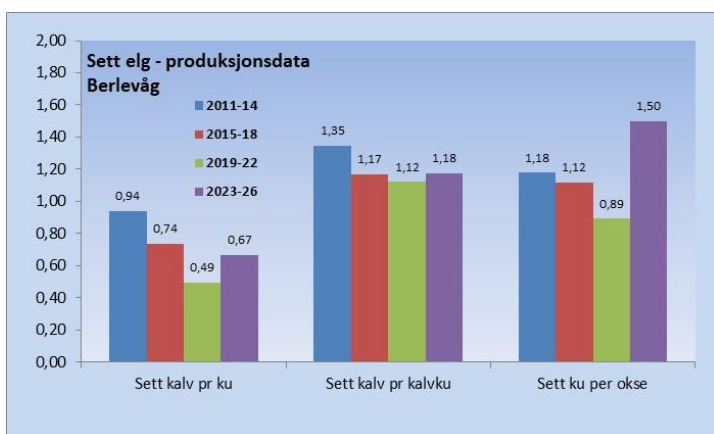
Figur 2.5.1. Felte elg i delbestand Berlevåg, perioden 2000-23.

Tabell 2.5.3. Sett elg-data for delbestand Berlevåg, perioden 2011-23.

BERLEVÅG	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2011-14	2015-18	2019-22	2023-26
Antall observasjoner	25	36	42	8	17	16	6	18	116	59	39	16	76	111	57	230	76
Sett elg per 8-timers dag	0,46	0,83	0,62	0,07	0,24	0,51	0,15	0,66	5,24	1,45	1,05	0,22	1,19	0,40	0,33	1,32	1,19
Felt elg per 8-timers dag	0,166	0,183	0,147	0,026	0,042	0,095	0,025	0,111	0,316	0,148	0,189	0,094	0,172	0,107	0,059	0,155	0,172
Sett kalv pr ku	1,17	1,43	0,75	0,50	0,60	1,20	0,33	0,67	0,47	0,26	0,69	1,00	0,67	0,94	0,74	0,49	0,67
Sett kalv pr kalvku	1,40	1,67	1,20	1,00	1,00	1,50	1,00	1,00	1,00	1,00	1,38	1,33	1,18	1,35	1,17	1,12	1,18
Andel ku med kalv	83 %	86 %	63 %	50 %	60 %	80 %	33 %	67 %	47 %	26 %	50 %	75 %	57 %	70 %	63 %	44 %	57 %
Sett ku per okse	0,67	1,00	1,60	2,00	0,71	1,67	3,00	1,00	0,82	0,73	2,67	0,50	1,50	1,18	1,12	0,89	1,50
Andel kalv i bestanden	32 %	42 %	32 %	25 %	20 %	43 %	20 %	25 %	18 %	10 %	33 %	25 %	29 %	34 %	28 %	19 %	29 %
Andel okse i bestanden	41 %	29 %	26 %	25 %	47 %	21 %	20 %	38 %	45 %	52 %	18 %	50 %	29 %	30 %	34 %	43 %	29 %

Figur 2.5.3. Felt elg per jegerdag (8 timers-dag) i delbestand Berlevåg, perioden 2000-23.

Figur 2.5.4. Produksjonsindekser (kalv per ku - kalv per kalvku - ku per okse) for delbestand Berlevåg, perioden 2011-23.

Tabell 2.5.4. Gjennomsnittlige slaktevekter i delbestand Berlevåg, perioden 2019-23, og gjennomsnittsvekter per planperiode, perioden 2003-23.

	ÅR	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
		kalv		kvige		ungokse		ku 2 år+			
BERLEVÅG	2019	67,3	3	123,0	1	132,0	1	0	175,0	2	
	2020	69,0	2	0	0	138,0	1	0	185,0	3	
	2021	56,0	3	0	0	125,0	2	0	251,0	2	
	2022	61,7	3	0	0	146,0	1	0	215,7	3	
	2023	70,5	4	136,0	1	128,0	2	192,0	1	216,3	3
	2003-06	73,2	12	145,0	4	148,4	7	177,6	5	221,8	5
	2007-10	57,3	6	149,5	2	138,0	5	151,3	3	207,0	3
	2011-14	56,9	9	120,8	4	119,7	3	166,0	4	207,3	9
	2015-18	53,5	4	0	0	112,5	2	130,0	1	182,3	3
	2019-22	63,0	11	123,0	1	133,2	5	0	0	205,4	10
2023-26	70,5	4	136,0	1	128,0	2	192,0	1	216,3	3	

Bestandsvurdering

Bestandsplanens mål for Berlevåg er at bestanden skal **holdes stabil** på 2022-nivå, men med rom for moderat reduksjon av hensyn til vinterbeitetrykket. En moderat høy produktivitet skal sikres gjennom et ku/okse-forhold på mellom 1,0 og 1,5.

I 2023 ble hele kvoten på 10 dyr felt under jakta. I tillegg ble det felt en kalv under 50 kg som gikk på den såkalte «beredskapskvoten»². Antallet felte dyr var med det ca. 50% over fellingsmålet på 7 dyr. Bestanden ble derfor beskattet sterkere enn forutsatt i bestandsplanen. Fellingsprofilen var imidlertid godt i samsvar med målprofilen, med stor andel kalv/ungdyr som trolig dempet effekten av fellingsmåloverskridelsen. For øvrig er det i løpet av siste år (per 14.03.2024) ikke registrert avgang utenom ordinær jakt (fallvilt) i Berlevåg.

Selv om jakttrykket i Berlevåg økte siste år (fra 2 til 4 jaktlag), er sett-elg-materialet ennå for spinkelt til å kunne trekke sikre konklusjoner om de siste årenes bestandsutvikling. De store mellomårsvariasjonene i indeksene er også en effekt av lite datamateriale. Resultatet fra vinterbakketellingene fra årene 2021-23 (hhv. 18, 27 og 16 telte dyr) har ikke vist noen tydelig retning på bestandsutviklingen. Lokale representanter i bestandsplangruppa mener at bestanden er i vekst. Dette begrunnes blant annet med at det i år har blitt telt 14 dyr i Kongsfjorddalen/Risfjorddalen alene³. Det forhold at hele kvoten ble tatt ut i 2023 kan også indikere en bestand i vekst. En klar økning i det observerte ku/okse-forholdet i 2023 kan tyde på at det er godt med kyr i bestanden.

FeFo foreslo før møtet å videreføre kvote og fellingsmål fra 2023. De lokale i gruppa mente det var grunnlag for å øke fellingsmål og kvote til henholdsvis 10 dyr og 12 dyr. FeFo sluttet seg til denne vurderingen.

Det ble i bestandsplan satt som mål å opprettholde kalvevekter over 60 kg i gjennomsnitt. De 4 kalvene som ble felt i Berlevåg i 2023 hadde en gjennomsnittsvekt på 70,5 kg, som er langt over målvekta.

Fellingskvote for 2024 – Berlevåg

På grunnlag av bestandsplan vedtatt med hjemmel i *Forskrift om hjortevilt*, og løpende vurderinger underveis, økes fellingsmålet fra 7 til **10 dyr** og kvotestørrelsen fra 10 til **12 dyr**. Kvoten fordeles som følger:

2 fridyr + **3** okser + **4** ungdyr + **3** kalver = **12** dyr totalt

Kvoten fordeles på **4 jakttilbud** (fordelt på 2 jaktfelt), med 3 dyr per tilbud.

Jakttida settes til 25.09-03.11. Førsteperodejakt avsluttes seinest 07.10.

² Beredskapskvoten er en ekstrakvote i bestandsplan, som primært er øremerket felling av kalv under 50 kg. Beredskapskvoten skal også kunne nyttes til eventuell økning av kvoten seinere i planperioden dersom bestandssituasjonen tilsier det.

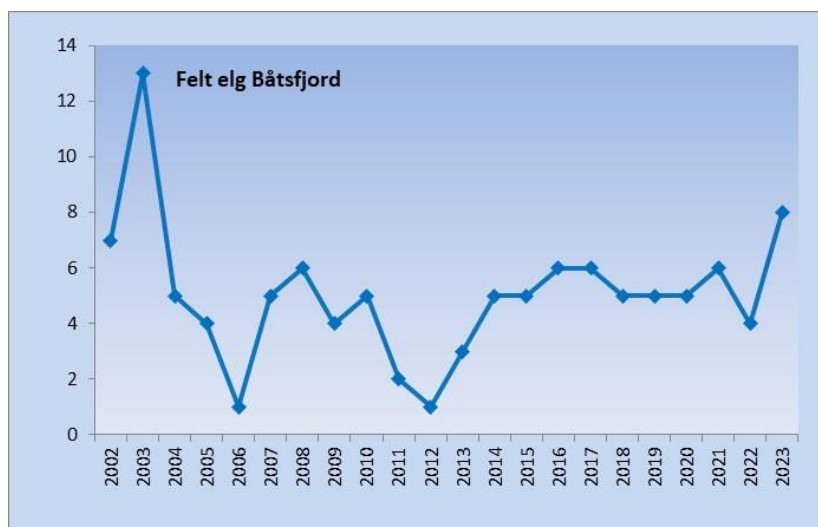
³ Kommunen planlegger telling i Gulgo og Molvik i nær framtid.

2.6. Delbestand Båtsfjord

Datagrunnlaget for sett elg i Båtsfjord-bestanden er svært begrenset. Data må derfor tolkes med varsomhet. Dette gjør at vi velger å bruke gjennomsnittsindeks for hele planperioder som referanse for bestandsutviklingen. Tabellene og figurene som følger viser fellings-, sett-elg-, slaktevekt- og fallviltdata for delbestand Båtsfjord bakover i tid.

Tabell 2.6.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i delbestand Båtsfjord, perioden 2011-23.

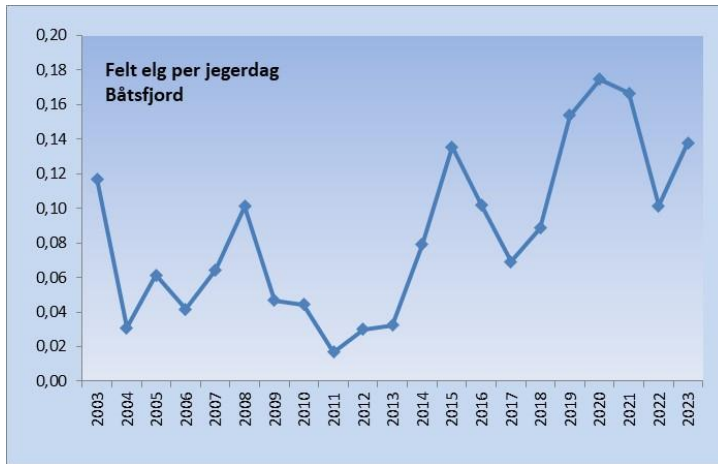
	ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL					
		fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	till-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote	fellings- totalt	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ ungdyr	kalv
BÅTSFJORD	2011	1	1			1	2	1	1				5	5	2	40 %	40 %	Målprofil 2011-14:			
	2012	2				1	2	1					5	4	1	20 %	25 %	max	max	min	min
	2013	1	1			1	2	2		1			5	5	3	60 %	60 %	60 %	15 %	60 %	30 %
	2014	1			2	2		1	1		3		5	5	5	100 %	100 %	Fellingsprofil 2011-14:			
	Totalt	4	3		2	3	8	5	2	1	3		20	19	11	55 %	58 %	75 %	18 %	36 %	27 %
	2015	1	1		1	1	1	1	1		2		5	5	5	100 %	100 %	Målprofil 2015-18:			
	2016	1	1		1	1	2	2	1		3		6	6	6	100 %	100 %	max	max	min	min
	2017		2		1	1	2	1	1	1	1		6	6	6	100 %	100 %	60 %	20 %	60 %	30 %
	2018	1			1	1	2	1	1		1		5	5	5	100 %	100 %	Fellingsprofil 2015-18:			
	Totalt	2	5		4	4	7	5	3	6	1	7	22	22	22	100 %	100 %	73 %	14 %	64 %	32 %
	2019	1	1		1	1	2			2	1	2	6	5	5	83 %	100 %	Målprofil 2019-22:			
	2020	1	1		1	1	1			2	3		5	5	5	100 %	100 %	max	max	min	min
	2021	1	1		2	1	1	1	2		3		6	6	6	100 %	100 %	60 %	20 %	60 %	30 %
	2022	1	1		2	1	1	2		1	1		6	6	4	67 %	67 %	Fellingsprofil 2019-22:			
	Totalt	4	4		6	4	5	3	6	2	9		23	22	20	87 %	91 %	82 %		85 %	45 %
	2023	1	2		3	2		2	2	1	3		8	7	8	100 %	114 %	Målprofil 2023-26:			
	2024																	max	max	min	min
	2025																	60 %	20 %	60 %	30 %
	2026																	Fellingsprofil 2023-26:			
	Totalt	1	2		3	2		2	2	1	3		8	7	8	100 %	114 %	80 %		75 %	38 %

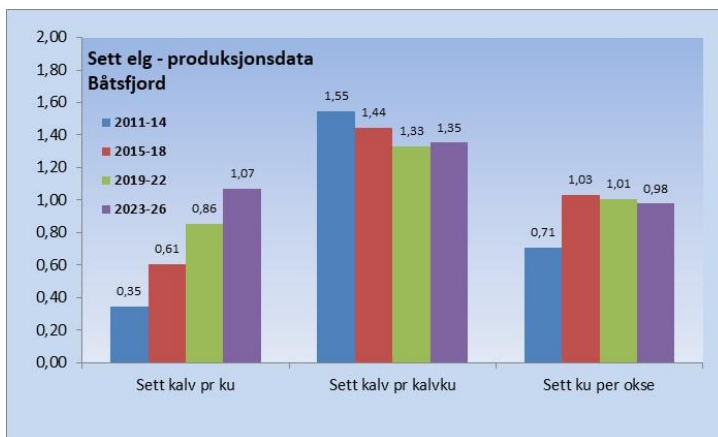
Figur 2.6.1. Felte elg i delbestand Båtsfjord, perioden 2000-23.

Tabell 2.6.3. Sett elg-data for delbestand Båtsfjord, perioden 2011-23.

BÅTSFJORD	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2011-14	2015-18	2019-22	2023-26
Antall observasjoner	17	3	65	59	58	42	27	72	143	213	221	129	138	144	199	706	138
Sett elg per 8-timers dag	0,14	0,09	0,70	0,78	1,57	0,71	0,31	1,27	4,40	7,44	6,14	3,28	2,38	0,45	0,83	5,17	2,38
Felt elg per 8-timers dag	0,017	0,030	0,032	0,079	0,136	0,102	0,069	0,088	0,154	0,175	0,167	0,102	0,138	0,037	0,092	0,147	0,138
Sett kalv pr ku	0,00	0,00	0,04	0,76	0,89	0,86	0,14	0,41	0,71	0,64	1,30	0,84	1,07	0,35	0,61	0,86	1,07
Sett kalv pr kalvku	*	*	1,00	1,60	1,45	1,33	*	1,57	1,67	1,04	1,37	1,58	1,35	1,55	1,44	1,33	1,35
Andel ku med kalv	0 %	0 %	4 %	48 %	61 %	64 %	0 %	26 %	43 %	34 %	95 %	53 %	79 %	22 %	41 %	54 %	79 %
Sett ku per okse	0,33	0,50	0,67	0,95	0,75	1,00	0,78	1,59	1,09	1,14	0,81	1,26	0,98	0,71	1,03	1,01	0,98
Andel kalv i bestanden	0 %	0 %	2 %	27 %	28 %	30 %	6 %	20 %	27 %	25 %	37 %	32 %	35 %	13 %	24 %	30 %	35 %
Andel okse i bestanden	75 %	67 %	59 %	37 %	41 %	35 %	53 %	31 %	35 %	35 %	35 %	30 %	33 %	51 %	38 %	35 %	33 %

Figur 2.6.3. Felt elg per jegerdag (8 timers-dag) i delbestand Båtsfjord, perioden 2000-23.

Figur 2.6.4. Produksjonsindekser (kalv per ku - kalv per kalvku - ku per okse) for delbestand Båtsfjord, perioden 2011-23.

Tabell 2.6.4. Gjennomsnittlige slaktevekter i delbestand Båtsfjord, perioden 2019-23, og gjennomsnittsvekter per planperiode, perioden 2003-23.

	ÅR	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)								
		kalv		kvige		ungokse		ku 2 år+		
BÅTSFJORD	2019	71,0	2	122,0	1	144,0	2	0	0	
	2020	69,0	3	0	0	133,0	2	0	0	
	2021	60,0	3	0	0	121,0	2	0	267,0	
	2022	71,0	1	135,0	1	0	0	0	208,5	
	2023	68,7	3	102,0	1	136,5	2	0	199,0	
	2003-06	71,2	9	0	0	75,0	1	161,2	6	222,9
	2007-10	63,0	7	123,5	2	118,3	3	168,5	2	219,2
	2011-14	67,0	3	0	0	120,0	1	178,0	2	186,4
	2015-18	66,4	7	145,0	1	141,0	6	167,0	3	227,6
	2019-22	66,7	9	128,5	2	132,7	6	0	0	228,0
	2023-26	68,7	3	102,0	1	136,5	2	0	0	199,0

Bestandsvurdering

Bestandsplanens mål for Båtsfjord er at bestanden skal **holdes stabil** på 2022-nivå, men med rom for moderat reduksjon av hensyn til vinterbeitetrykket. En moderat høy produktivitet skal sikres gjennom et ku/okse-forhold på mellom 1,0 og 1,5.

I 2023 ble hele kvoten på 8 dyr felt under jakta. Fellingsprofilen var godt i samsvar med målprofilen. Selv om fellingsmålet ble overskredet med ett dyr, tilsier stor andel kalv/ungdyr at beskatningen likevel var godt innenfor avskytningsplanen. I løpet av siste år (per 14.02.2024) er det ikke registrert avgang utenom ordinær jakt (fallvilt) i Båtsfjord.

Selv om jakttrykket økte siste år (fra 1 til 2 jaktlag), er sett-elg-materialet ennå for spinkelt til å kunne trekke sikre konklusjoner om de siste årenes bestandsutvikling. De store mellomårs-variasjonene i indeksene er også en effekt av lite datamateriale. Det forhold at hele kvoten ble tatt ut i 2023 kan tyde på at bestanden ikke er på retur. Det er også naturlig å forvente økt uttak når antall jaktlag øker.

I bestandsplanen er det satt som et mål at ku/okse-forholdet skal holdes mellom 1, 0 og 1,5. I 2023 observert jegerne et ku/okse-forhold på ca. 1,0, som akkurat er innenfor målsetningen.

FeFo kan ikke se at det har skjedd noe i bestandsutviklingen siste år som gjør det påkrevet med endringer i avskytingen i forhold til bestandsplan. FeFo foreslo derfor før møtet en videreføring av både fellingsmål og kvotestørrelse fra 2023. For å stimulere til økt ku/okse-forhold foreslo FeFo å gjøre det ene fridyret på kvoten om til okse. I bestandsplanmøtet ga kommunens representant uttrykk for at det ikke er ønskelig med en mer produktiv bestand så lenge målet er å stabilisere/redusere bestanden, og at ku/okse-forholdet derfor ikke bør økes utover 1,0.

Det ble i bestandsplan satt som mål å opprettholde kalvevekter over 60 kg i gjennomsnitt. De 3 kalvene som ble felt i Båtsfjord i 2023 hadde en gjennomsnittsvekt på 69 kg, som er langt over målvekta.

Fellingskvote for 2024 – Båtsfjord

På grunnlag av bestandsplan vedtatt med hjemmel i *Forskrift om hjortevilt*, og løpende vurderinger underveis, videreføres fellingsmålet på **7 dyr** og kvotestørrelsen på **8 dyr**. Kvotefordelingen blir som følger:

1 fridyr + **2** okser + **3** ungdyr + **2** kalver = **8** dyr totalt

Kvoten fordeles på **2 jakttilbud**, med 4 dyr per tilbud.

Jakttida settes til 25.09-03.11. Førsteperiodejakt avsluttes seinest 07.10.

SAK 3 – Fordeling av fellingskvote på jaktfelt og stjernefelttrekning

DELBESTAND TANA

Vald/delbestand	Feltnr	Feltnavn	fridyr	okse	ku	ungdyr	kalv	sum	Jakttid
Tana	1	Lakta(*)	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	2	Searbbat	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	3	Nurki(*)	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	4	Buolbmátvuopmi/Polmakdalen	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	5	Ringi(*)	1			2		3	25.09-03.11
Tana	6	Gollevárri	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	7	Skiipagurra	1			2		3	25.09-03.11
Tana	8	Sáttovári/Seidafjell	1			2		3	25.09-03.11
Tana	9	Luovtajohka	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	10	Háná(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	11	LieMan(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	12	Hárrejávri/Harrevann(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	13	Petterlund	1	1		1	1	4	25.09-31.10
Tana	14	Juovavuotna/Austertana	1	1		2	2	6	25.09-31.10
Tana	15	Juovaleahki/Juladalen	1			2		3	25.09-03.11
Tana	16	Riidoveadji/Riddovei(*)	1			2		3	25.09-03.11
Tana	17	Goškesvággi/Lille Molvik(*)	1			2		3	25.09-03.11
Tana	18	Alggašvárri	1			2		3	25.09-31.10
Tana	19	Ráttovuotna/Smalfjord	1			2		3	25.09-31.10
Tana	20	Bokcá(*)	1	1		1	1	4	25.09-31.10
Tana	21	Leiboš(*)	1	1		1	1	4	25.09-31.10
Tana	22	Deanodat/Vestertana(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	23	Golggotjohka/Gulbojok(*)	1	1		1	1	4	25.09-31.10
Tana	24	Geassájávri/Sommervann(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	25	Ridoaim	1			2		3	25.09-31.10
Tana	26A	Máskevári øst(*)	1	1		1	1	4	25.09-31.10
Tana	26B	Máskevári vest	1	1		1	1	4	25.09-31.10
Tana	27	Čoarveskáidi(*)	1	1		1	1	4	25.09-31.10
Tana	28	Hánáskáidi	1			2		3	25.09-31.10
Tana	29	Mohkkeveadji(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	30	Lišma(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	31	Horma(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	32	Hillagurra	1			2		3	25.09-03.11
Tana	33	Fanasgieddi/Båteng	1			2		3	25.09-03.11
Tana	34	Bildam(*)	1			2		3	25.09-03.11
Tana	35	Lákšjohka	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	36	Gurte(*)	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	37	Sirbmá	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	38	Buljjošvuopmi(*)	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	39	Levsse(*)	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	40	Ovddaldasvárri(*)	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	41	Borsi(*)	1	1		1	1	4	25.09-03.11
Tana	42	Loddevári-Linduvári(*)	1			2		3	25.09-03.11
Tana	43	Áitevárri(*)	1			2		3	25.09-03.11
Tana	44	Leawajohka/Levajok(*)	1			2		3	25.09-03.11
Tana	45	Darjohka(*)	1			2		3	25.09-03.11
Tana	46	Åitejohka(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	47	Gieddeoaim	1			2		3	25.09-31.10
Tana	48	Vesterbukt(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	49	Rustefjelbma	1	1		1	1	4	25.09-31.10
Tana	50	Basàvzi(*)	1			2		3	25.09-31.10
Tana	51	Savetvuopmi	1			2		3	25.09-03.11
		Grunnkvote	52	22		83	23	180	
		Tilleggsdyr							
		TOTALKVOTE	52	22		83	23	180	

DELBESTAND NESSEBY

Vald/delbestand	Feltnr	Feltnavn	fridyr	okse	ku	ungdyr	kalv	sum	Jakttid
Nesseby	1A	Oddajohka/Nyelv(*)	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	1B	Reahpen/Reppen(*)	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	2	Diergi(*)	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	3	Sabetvuopmi/Skidalen	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	4	Reikejohka(*)	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	5	Geresborri		1		1		2	25.09-03.11
Nesseby	6	Stivranat/Styrene(*)		1		1		2	25.09-03.11
Nesseby	7	Suovka/Suki		1		1		2	25.09-03.11
Nesseby	8	Rowejohka		1		1		2	25.09-03.11
Nesseby	9	Čiesttarákkas(*)	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	10	Rássejohka nedre og øvre	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	12	Aljjaveadji/Allevei(*)	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	13	Nieidavári-Áiddajohka/Meskelv(*)	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	15	Stallenvári(*)	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	16	Máttavárjohka/Bergeby vest	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	17	Skoarrojohka(*)	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	18	Eametoaivi/Kjerringhaugen	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	19	Suovejohka/Bergeby øst(*)		1		1		2	25.09-03.11
Nesseby	20	Bealátjohka/Hammernes	1			1		2	25.09-03.11
Nesseby	21	Gohppejohka(*)		1		1		2	25.09-03.11
		Grunnkvote	14	6		20		40	
		Tilleggsdyr	10					10	
		TOTALKVOTE	24	6		20		50	

DELBESTAND VADSØ-VARDØ

Vald/delbestand	Feltnr	Feltnavn	fridyr	okse	ku	ungdyr	kalv	sum	Jakttid
Vadsø-Vardø	1	Goaivbæski-Æimenbæ	1			1		2	25.09-03.11
Vadsø-Vardø	3	Flintelva-Østervann(*)	1			1		2	25.09-03.11
Vadsø-Vardø	4	Jakobselv(*)	1			1		2	25.09-03.11
Vadsø-Vardø	6	Jålma-Andersby	1			1		2	25.09-03.11
Vadsø-Vardø	8	Vinikka(*)		1		1		2	25.09-03.11
Vadsø-Vardø	9	Gammerabben		1		1		2	25.09-03.11
Vadsø-Vardø	10	Sabelhaugen(*)		1		1		2	25.09-03.11
Vadsø-Vardø	11	Skallelv		1		1		2	25.09-03.11
Vadsø-Vardø	1	Vardø(*)		1		1		2	25.09-03.11
		Grunnkvote	4	5		9		18	
		Tilleggsdyr	6					6	
		TOTALKVOTE	10	5		9		24	

DELBESTAND BERLEVÅG

Vald/delbestand	Feltnr	Feltnavn	fridyr	okse	ku	ungdyr	kalv	sum	Jakttid
Berlevåg	1	Gulgo 1.periode		1		1	1	3	25.09-07.10
Berlevåg	1	Gulgo 2.periode(*)	1	1		1		3	08.10-03.11
Berlevåg	2	Berlevåg 1.periode	1			1	1	3	25.09-07.10
Berlevåg	2	Berlevåg 2.periode(*)		1		1	1	3	08.10-03.11
		Grunnkvote	2	3		4	3	12	
		Tilleggsdyr							
		TOTALKVOTE	2	3		4	3	12	

DELBESTAND BÅTSFJORD

Vald/delbestand	Feltnr	Feltnavn	fridyr	okse	ku	ungdyr	kalv	sum	Jakttid
Båtsfjord	1	Syltefjorddalen 1.periode		1		2	1	4	25.09-07.10
Båtsfjord	1	Syltefjorddalen 2.periode(*)	1	1		1	1	4	08.10-03.11
		Grunnkvote	1	2		3	2	8	
		Tilleggsdyr							
		TOTALKVOTE	1	2		3	2	8	

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Elgen i Stabbursdalen i Finnmark

Arealbruk, trekk og leveområder

NIBIO RAPPORT | VOL. 10 | NR. 24 | 2024

Erling L. Meisingset, Øystein Brekkum, Erling J. Solberg & Rolf Rødven
Divisjon for Skog og utmark, Avdeling vilt- og utmarksressurser

TITTEL/TITLE

Elgen i Stabbursdalen i Finnmark - Areabruk, trekk og leveområder

FORFATTER(E)/AUTHOR(S)

Erling L. Meisingset, Øystein Brekkum, Erling J. Solberg & Rolf Rødven

DATO/DATE:	RAPPORT NR./ REPORT NO.:	TILGJENGELIGHET/AVAILABILITY:	PROSJEKTNR./PROJECT NO.:	SAKSNR./ARCHIVE NO.:
04.03.2024	10/24/2024	Åpen	10979	17/00056
ISBN:	ISSN:	ANTALL SIDER/ NO. OF PAGES:	ANTALL VEDLEGG/ NO. OF APPENDICES:	
978-82-17-03470-4	2464-1162	42	1	

OPPDRAAGSGIVER/EMPLOYER:

Stabbursdalen nasjonalparkstyre

KONTAKTPERSON/CONTACT PERSON:

Erling L. Meisingset

STIKKORD/KEYWORDS:

Elg, Stabbursdalen, Porsanger, Finnmark, arealbruk, sesongtrekk, forvaltning av elg

Moose, Stabbursdalen nationalpark, Finnmark, Norway, space use, migrations, management of moose

FAGOMRÅDE/FIELD OF WORK:

Viltøkologi

Ecology

SAMMENDRAG/SUMMARY:

Denne rapporten oppsummerer resultatene fra analyser av elgens forflytnings- og trekkmønster og leveområder for 12 GPS merka elger i Stabbursdalen nasjonalpark i Porsanger kommune i 2018. Ut fra GPS-elgenes posisjoner ble det analysert forflytningsmønster, trekkdistanser, trekkruiter og tidspunkt for vår- og høsttrekket, leveområdestørrelse i løpet av året og i jaktida og bruken av ulike habitatkategorier i løpet av året. I tillegg ble elgens forflytningsmønstre i forhold til inndelingen i bestandsplanområder og jaktfelt i regionen analysert. Totalt sett gir studien viktig innsikt i elgens arealbruk og kan bidra til bedre forvaltning og bevaring av elgbestanden og å sikre furuskogen i Stabbursdalen.

This report summarizes the results from analyses of the moose space use and migration patterns for 12 GPS marked moose in Stabbursdalen National Park in Porsanger municipality in the county of Finnmark in northernmost Norway in 2018. Based on the GPS positions of the moose, we analyzed movement patterns, migration distances, migration routes, and timing of the spring and autumn migrations, home range size during the year and during the hunting season, and the use of different habitat categories throughout the year. In addition, we analyzed moose movement patterns in relation to managementplan areas and hunting units in the region. Overall, the study provides important insight into the space use of the moose and can contribute to better management of the moose population and conservation of the worlds northernmost pine forest in Stabbursdalen.

NIBIONORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

LAND/COUNTRY: Norge/Norway
FYLKE/COUNTY: Finnmark
KOMMUNE/MUNICIPALITY: Porsanger
STED/LOKALITET: Stabbursdalen

GODKJENT /APPROVED

Bjørn Håvard Evjen

NAVN/NAME

PROSJEKTLEDER /PROJECT LEADER

Erling L. Meisingset

NAVN/NAME

Forord

I forbindelse med prosjekt «Elgen i Finnmark - områdebruk og forvaltning i et landskap i endring» ble det GPS merket 12 elger i Stabbursdalen i Porsanger i vinteren 2018. Formålet har vært å øke kunnskapen om elgens områdebruk som kunnskapsgrunnlag for forvaltningen av elgen og av den fredede furuskogen i Stabbursdalen nasjonalpark.

Prosjektet har vært ledet av NIBIO i samarbeid med NINA, Universitetet i Tromsø og flere forvaltningsaktører i regionen (Tana og Nesseby kommuner, Stabbursdalen nasjonalpark, Finnmarkseiendommen).

Elg i Finnmark prosjektet har vært i finansiert av Tana kommune, Regionalt forskingsfond Nord, Framsenteret, Stabbursdalen nasjonalparkstyre, Finnmark fylkeskommune (viltfondsmidler), Finnmarkseiendommen, NIBIO og midler fra samarbeidet med prosjektene COAT og AP. Merkingen av elg i Stabbursdalen har vært delvis finansiert av Stabbursdalen nasjonalparkstyre og det samme er denne rapporten.

Vi ønsker å takke for samarbeidet og håper at kunnskapen som har blitt produsert gjennom prosjektet kommer til nytte.

Tingvoll, 04.03.24

Erling L. Meisingset

Innhold

1	Innledning.....	10
1.1	Bakgrunn og formål med prosjektet.....	10
1.2	Elgens bestandsutvikling og kunnskapsgrunnlaget om elgen	10
1.2.1	Elgbestandens utvikling og forvaltningen av elg i Finnmark	10
2	Metoder.....	13
2.1	Studieområdet.....	13
2.2	Merking av elg	13
2.2.1	Antall merka elg og merkeplasser.....	13
2.2.2	Merkeprosedyrer og dataregistrering ved merking av elg.....	13
2.3	Datainnsamling.....	14
2.3.1	GPS halsbånd.....	14
2.3.2	Sikring og behandling av posisjonsdata	15
2.3.3	Kartdata.....	15
2.4	Analysen og definisjoner	15
2.4.1	Klassifisering av forflytningsmønster og trekketidspunkt.....	15
2.4.2	Leveområder og aktivitet	16
2.4.3	Habitatbruk	17
2.4.4	Analyseverktøy.....	17
2.4.5	Definisjoner av ord og uttrykk.....	17
3	Resultater og diskusjon	19
3.1	Elgens arealbruk og forflytningsmønster	19
3.1.1	Fordeling av elgens arealbruk i Porsanger	19
3.1.2	Trekkdistanser vår og høst	21
3.1.3	Trekketidspunkt og -varighet	22
3.1.4	Tid i sommer/høstområdet for trekkende elg	23
3.1.5	Trekkruter og nærmere beskrivelse av trekkene	23
3.1.6	Hovedtrekkretninger	23
3.2	Elgens leveområder	26
3.2.1	Størrelsen på årlige leveområder.....	26
3.2.2	Jakttidsleveområder og opphold under jakta	29
3.3	Elgens habitatbruk.....	30
3.3.1	Elgens habitatbruk	30
3.4	Elgens arealbruk og skala i forvaltningen	31
4	Oppsummering.....	33
5	Litteraturreferanser	34
6	Vedlegg	35
6.1	Kart med alle posisjoner per GPS merka elg.....	35

Sammendrag

Prosjektet «Elgen i Finnmark – områdebruk og forvaltning i et landskap i endring» i regi av NIBIO i perioden 2016-2021, har hatt som formål å undersøke elgens områdebruk i Finnmark. Hovedmålet med prosjektet var å undersøke elgens områdebruk i Finnmark for å gi forskningsbasert kunnskap til forvaltningen av elgbestanden. Stabbursdalen nasjonalpark med verdens nordlige furuskog er vinterområde for deler av elgbestanden i Porsanger. I en rapport fra 2014 ble det dokumentert omfattende beiteskader på yngre furu i og like utenfor nasjonalparken. Kunnskap om forflytningsmønster og arealbruk for elgen som oppholder seg i furuskogen i Stabbursdalen om vinteren er viktig for flere hensyn, blant annet å kunne forvalte furuskogen i Stabbursdalen for framtiden.

I denne rapporten oppsummerer vi resultatene fra analyser av elgens forflytnings- og trekkmonster og leveområder for 12 GPS merka elger i Stabbursdalen nasjonalpark i Porsanger kommune i mars 2018. De 12 GPS-halsbånda gav i gjennomsnitt posisjoner i 684 dager, med en variasjon fra 309 til 1048 dager. I snitt fikk vi 16 323 posisjoner fra hvert dyr som gav nesten 200 000 posisjoner totalt.

Ut fra GPS elgenes posisjoner analyserte vi forflytningsmønster, trekkdistanser, trekkruiter og tidspunkt for vår- og høsttrekket, leveområdestørrelse i løpet av året og i jakttida og bruken av ulike habitat kategorier i løpet av året. I tillegg analyserte vi elgens forflytningsmønstre i forhold til inndelingen i bestandsplanområder og jaktfelt i regionen.

Elgens forflytningsstrategier kan klassifiseres som trekkende, stasjonær, utvandrende eller nomadisk. En trekkende (eller sesongtrekk) elg gjennomfører trekk vår og høst, og som ikke har overlappende vinter- og sommerleveområder. Trekkende individer trekker vanligvis mellom faste sommer- og vinterleveområde. En stasjonær elg som oppholder seg mer eller mindre i det samme området hele året og som har overlappende sesongleveområder gjennom året. En utvandrende elg trekker ut fra vinterområdet, for så å ikke returnere tilbake til dette området. Vanligvis skjer dette blant unge dyr og skjer som regel bare en gang i løpet av dyrets levetid. Individer som bruker flere områder i løpet av året, kalles ofte nomadiske. Dette er individer som beveger seg over større områder, men ikke følger et systematisk mønster fra år til år som er vanlig for sesongtrekkende individer.

Totalt sett ble 66 % av elgene klassifisert som trekkende individer, 17 % som stasjonære og 17 % ble klassifisert som utvandrende individer. Ingen elger ble klassifisert med en nomadisk forflytningsstrategi. Andelen stasjonære elger i Porsanger var lavere enn for elgene merket i Øst-Finnmark. Siden furu er lite preferert som sommerbeite er det naturlig at flesteparten av elgene trekker ut fra Stabbursdalen på våren og har sommerområder andre steder. For de trekkende og utvandrende elgene var vårtrekket var i gjennomsnitt knappe 24 km, varierende fra 6,1 km til 50,3 km. Høsttrekket var i snitt 24,2 km og likt som vårtrekket. Variasjonen var også her betydelig, fra 10,6 til 43,1 km. I gjennomsnitt var trekkene kortere i Tana, mens de i Nesseby var like lange som i Porsanger. Trekkdistansene vi fant i Finnmark er innenfor det vi finner i ulike deler av Sør-Norge, men klart kortere enn hva man har funnet i Nord-Sverige.

Median dato for start av vårtrekket var 16. mai for alle individene. Om lag 74 % av trekkene startet i løpet mai og juni måned. Elgene brukte i gjennomsnitt drøye 10 dager på vårtrekket, varierende fra 1 til 46 dager. For elgene i Porsanger var median startdato for høsttrekket den 17. desember. Om lag 75 % av høsttrekkene skjedde i desember og januar. Elgene fra Stabbursdalen brukte i gjennomsnitt 14 dager på høsttrekket. Variasjonen var imidlertid betydelig, fra i underkant av 2 til 68 dager. Elgene tilbrakte i gjennomsnitt 203 dager (eller 6,7 måneder) i sine sommer- og høstområder, og betyr at de stort sett oppholdt seg i sommerområdet under jakttida.

Elgene i Stabbursdalen trakk i flere ulike retninger, både nordover, sørover og vestover. Det faktum at elgene trakk i ulike retninger og oppholdt seg i vidt forskjellige sommerområder påvirker i stor grad

hvordan forvaltningen må innrettes hvis man skal oppnå målet om å regulere vinterbestanden i Stabbursdalen.

Vi benyttet to metoder for å beregne leveområde-størrelsen, Minimum Convex Polygon (MCP) og Brownian bridge movement model (BB). På denne måten får vi illustrert arealet som benyttes mest (99 % BB som er en konservativ metode) og yttergrensene for området individene har benyttet mest (95 % MCP). Uavhengig av metode så fant vi at okser benytter større årsleveområder enn kyr og at sesongtrekkende elg benytter større områder enn stasjonære individer. Oksenes leveområde omfattet i snitt 183 km² (MCP) for stasjonære individer og 662 km² (MCP) for trekkende individer. Til sammenligning omfattet de stasjonære kyrne i snitt 106 km² (MCP) i løpet av året, mens de trekkende kyrne hadde leveområder som i snitt var 342 km² (MCP). Variasjonen var imidlertid betydelig for begge kjønn. Selv om trekkdistansene var sammenlignbare med andre undersøkte områder i Norge, så har elgene i Finnmark stort sett større årsleveområder. Grunnen til dette er sannsynligvis at elgene i Finnmark må bevege seg mer fordi beiteressursene er mer spredt.

Det minste leveområdet i løpet av jakta var rundt 9 km², mens det største var 83 km². Fordi jakttida overlapper med brunsten, bruker oksene ofte større arealer enn kyrne i denne perioden. I jakttida befant elgene seg i gjennomsnitt 18,7 km fra merkeområdet i Stabbursdalen. Variasjonen var fra 3,4 til 46,8 km. Kun 6 av elgene (halvparten av elgene) var delvis innenfor valdet Porsanger vest som Stabbursdalen nasjonalpark er en del av i jakttida, og totalt sett så dekket de 12 elgene til sammen et areal på 5234 km² (regnet ut som MCP 95 % arealet) i løpet av jakttida.

Totalt ble 86,5% av posisjonene registrert i habitatkategorien skog. I forhold til tilgjengelig areal, foretrakk elgen å oppholde seg i skog, og synes å unngå bruken av åpen fastmark. Bruken av skog fordelt på barskog, lauvskog og blandingsskog varierer betydelig i løpet av året. Elgen oppholdt seg mye i barskog i perioden februar til mai, når den hadde tilhold i vinterområdet. Toppen var i april, da i overkant 60 % av observasjonene ble registrert i barskog. I den perioden oppholdt elgene seg i nedre deler av Stabbursdalen hvor furuskogen dominerer.

I hjorteviltforvaltningen i Norge har man i rundt 60 år forvaltet bestanden ut fra et minsteareal bak hvert fellingsløyve, og dermed en samlet kvote tilpassa det tellende jaktarealet som det enkelte valdet dekker. For at bestandsplaner skal gi mening og effektene av jakta på bestandsutviklingen skal kunne forutsies med en rimelig sikkerhet, bør valda eller bestandsplanområdene omfavne en vesentlig andel av bestanden innen ett område. Innen et slik område kan man bedre planlegge jaktuttaket og man har muligheter til å samkjøre målene over et større område.

I Porsanger og Stabbursdalen har man gode forutsetninger for å nå sine forvaltningsmål siden det er en aktør som har ansvaret for elgforvaltningen. Dette gjør det lettere å ha en felles retning og politikk over større arealer. Fordi elgen krysser jaktvald- og kommunegrenser, er det viktig med et bredt perspektiv for en mest mulig presis forvaltning. Resultatene viser at elgen trekker ut fra Stabbursdalen sommerstid og fortsatt befinner seg i sommerområdene i største delen av jaktperioden. Det området som ble benyttet i jakta var også i stor grad utenfor det jaktvaldet som omfatter Stabbursdalen. Totalt sett gir studien viktig innsikt i elgens arealbruk og kan bidra til bedre forvaltning og bevaring av elgbestanden og å sikre furuskogen i Stabbursdalen.

Summary

The purpose of the project "The Moose in Finnmark – Space use and management in a changing landscape" run by NIBIO from 2016-2021, was to investigate moose space use and migrations in Finnmark. The main goal of the project was to provide research-based knowledge for the management of the moose population. Stabbursdalen National Park with the world's northernmost pine forest is a winter area for parts of the moose population in Porsanger municipality. A 2014 report documented extensive browsing damages on younger pine in and just outside the national park. Knowledge about the moose's movement patterns and migrations in the vicinity of the national park is important for several considerations, including being able to manage the pine forest in Stabbursdalen.

In this report, we summarize the results from analyses of the moose movement patterns, migrations and habitat use for moose in Stabbursdalen. During March 2018, 12 moose were GPS collared in the pine forest in Stabbursdalen National Park. The 12 GPS collars provided positions for 684 days, with a variation from 309 to 1048 days. On average, we got 16,323 positions from each animal, which gave almost 200,000 positions in total.

Based on the GPS positions of the moose, we analyzed movement patterns, migration distances, migration routes, timing of the spring and autumn migrations, home range size during the year and during the hunting season, and the use of different habitat categories throughout the year. In addition, we analyzed the moose's movement patterns in relation to management plan areas and hunting fields in the region.

Moose movement strategies can be classified as migratory, sedentary, emigrating, or nomadic. A migratory (or seasonal migration) moose conducts migrations in spring and autumn and does not have overlapping winter and summer range. Migratory individuals usually migrate between fixed summer and winter ranges. A sedentary moose stays more or less in the same area all year round and has overlapping seasonal ranges throughout the year. An emigrating moose migrates out of the winter range and do not return to this range. Usually, this happens among young animals and usually only once during the animal's lifetime. Individuals who use several ranges throughout the year are often called nomadic. These are individuals who move over larger areas but do not follow a systematic pattern from year to year, which is common for seasonally migrating individuals.

In total, 66% of the moose were classified as migrating individuals, 17% as sedentary, and 17% were classified as emigrating individuals. No moose were classified with a nomadic movement strategy. The proportion of sedentary moose in Porsanger was lower than for the moose marked in eastern Finnmark. Since moose do not prefer pine as summer browse, they naturally move out from Stabbursdalen in the spring and have summer areas elsewhere. For migrating individuals, the spring migration was on average 24 km, varying from 6.1 km to 50.3 km. The autumn migration was on average 24.2 km and thus equally as the spring migration. The variation was also significant here, from 10.6 to 43.1 km. On average, the migrations were shorter in Tana, while those in Nesseby were as long as in Porsanger. The migration distances we found in Finnmark are within what we find in various parts of Southern Norway, but clearly shorter than what has been found in Northern Sweden.

About 74% of the spring migrations started during May and June and the median date for the start of the spring migration was May 16. The moose used on average 10 days on the spring migration, varying from 1 to 46 days. The median startdate for the autumn migration was December 17 and 75% of the autumn migrations took place in December and January. The moose from Stabbursdalen used on average 14 days on the autumn migration, from 2 to 68 days. The moose spent on average 203 days in their summer areas, which means that they stayed in the summer areas during the hunting season.

The moose in Stabbursdalen migrated in several different directions, both northwards, southwards, and westwards. The fact that the moose migrated in different directions and stayed in widely different

summer areas greatly affects how the management must be arranged if the goal is to regulate the winter population in Stabbursdalen by hunting.

We used two methods to calculate the size of the home range, Minimum Convex Polygon (MCP) and Brownian bridge movement model (BB). In this way, we illustrate the area that is most used (99% BB which is a conservative method) and the outer limits of the area the individuals have used the most (95% MCP). Regardless of the method, we found that males use larger annual home ranges than females and that seasonally migrating moose use larger areas than sedentary individuals. The males ranges covered on average 183 km² (MCP) for sedentary individuals and 662 km² (MCP) for migrating individuals. In comparison, the sedentary females covered on average 106 km² (MCP) during the year, while the migrating cows had habitats that on average were 342 km² (MCP). The variation was, however, considerable for both sexes. Even though the migration distances were comparable with areas in Norway, the moose in Finnmark generally have larger annual home ranges. The likely reason for this is that the moose in Finnmark must move more because the grazing resources are more dispersed.

The smallest home ranges during the hunt were around 9 km², while the largest was 83 km². Because the hunting season overlap with the rut, the males are often found to use larger areas than the cows during this period. During the hunting season, the moose stayed on average 18.7 km from the marking area in Stabbursdalen. The variation was from 3.4 to 46.8 km. Only 6 of the moose (half of the moose) stayed partly within the Porsanger west management area, which Stabbursdalen is part of, during the hunting season, and in total all the moose together covered an area of 5234 km² (calculated as MCP 95% of the area) during the hunting season.

In total, 86.5% of the positions were registered in the habitat category forest. In relation to the available area, the moose preferred to stay in the forest and seemed to avoid the use of open terrain. The use of forest divided into coniferous forest, deciduous forest, and mixed forest varies considerably during the year. The moose stayed mostly in the coniferous forest in the period from February to May, when they were in their winter area. The peak was in April when just over 60% of the observations were registered in the coniferous forest. During this period, the moose stayed in the lower parts of Stabbursdalen where the pine forest dominates.

The populations of moose in Norway have been managed based on a minimum area behind each hunting license, and a total quota is given based on the counting area in each hunting unit. To manage the moose population in the best way and the effects of hunting on population development is to be predicted with reasonable certainty, the management plan areas should include a significant proportion of the population within the area during the year.

In Porsanger municipality and Stabbursdalen, there are good prerequisites for achieving management goals as there is only one actor responsible for moose management. This makes it easier to have a common direction and policy over larger areas. Because the moose travel across large areas and stay in different hunting unit during the year, it is important with a broad spatial scale in the management.

The results show that the moose migrate out from Stabbursdalen in the summer and stay in the summer areas for most of the hunting season. These summer areas were mostly located far from Stabbursdalen. Overall, the study provides important insight into the behavior of the moose and can contribute to better management and conservation of the moose population and to secure the pine forest in Stabbursdalen.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål med prosjektet

Prosjektet «Elgen i Finnmark – områdebruk og forvaltning i et landskap i endring» i regi av NIBIO i perioden 2016-2021, har hatt som hovedmål å undersøke elgens områdebruk i Finnmark. Prosjektets fokus har vært å kunne gi forskningsbasert kunnskap til grunnlag for forvaltningen i Finnmark, i første rekke for Finnmarkseiendommen (grunneier), involverte kommuner (lokal forvaltning), og for Finnmark fylkeskommune (regional forvaltning).

I første omgang ble det planlagt å merke elg i Tana kommune og tilgrensende kommuner. Senere ble studieområdet utvidet til Porsanger kommune, hvor det ble merket elg i Stabbursdalen nasjonalpark. I Stabbursdalen finner vi den nordligste furuskogen både i Norge og verden. Over tid har en økende vinterbestand av elg skapt utfordringer med foryngelse av furuskogen, som er en viktig del av verneformålet i Stabbursdalen nasjonalpark. I den forbindelse ønsket styret i nasjonalparken et bedre kunnskapsgrunnlag om elgens arealbruk i området. Kunnskap om forflytningsmønster og arealbruk for elgen som oppholder seg i furuskogen i Stabbursdalen om vinteren er viktig for flere hensyn, blant annet å kunne forvalte furuskogen i Stabbursdalen for framtiden.

I denne rapporten oppsummerer vi resultatene fra analyser av elgens arealbruk, trekkmonster og leveområder for elgene som ble merka i Stabbursdalen i Porsanger kommuner vinteren 2018. I tillegg viser vi hvordan elgens arealbruk og trekk fordeler seg i forhold til inndelingen i bestandsplanområder og jaktfelt i regionen.

En mer inngående analyse av hele materialet fra Elg i Finnmark blir publisert i en egen NIBIO rapport.

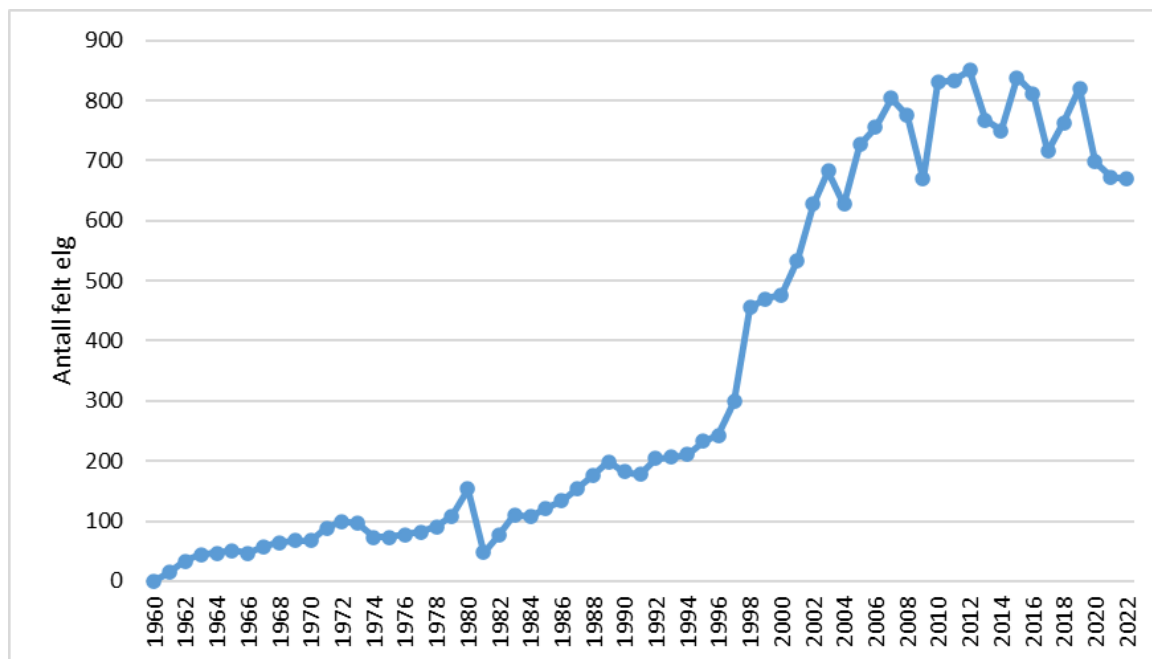
1.2 Elgens bestandsutvikling og kunnskapsgrunnlaget om elgen

1.2.1 Elgbestandens utvikling og forvaltningen av elg i Finnmark

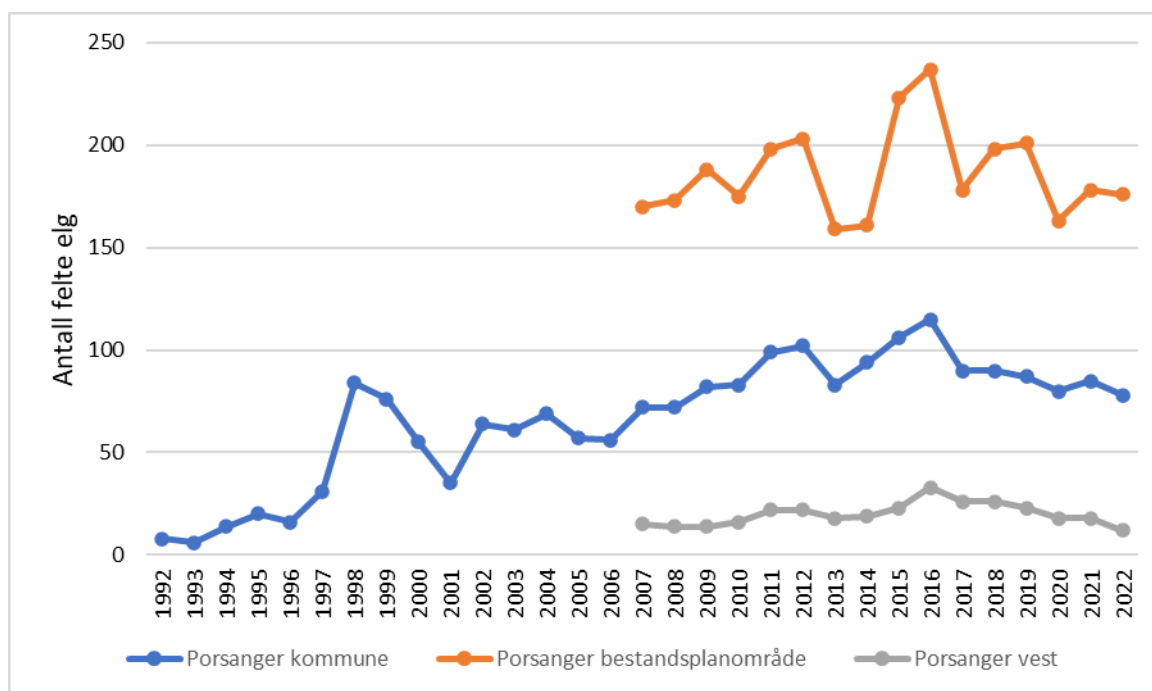
I Finnmark høstes det omkring 700 elg per år. Bestanden ser ut til å ha stabilisert seg de siste 20 årene, etter en kraftig bestandsvekst på 1990-tallet (figur 1). De viktigste leveområdene er de store elvedalene og i de indre delene med mest skogdekning. Mest elg felles det i Tana, Karasjok, Kautokeino og Porsanger. I Porsanger kommune felles det årlig 80-110 elg, mens i det bestandsplanområdet som Porsanger og Stabbursdalen nasjonalpark tilhører felles om lag 200 elg per år. I Porsanger kommune økte fellingen av elg fra om lag 50 dyr i år 2000 til 115 felte elg i toppåret 2016. Antallet felte elg har hatt en svakt nedadgående trend de siste åra, både i kommunen og i bestandsplanområdet totalt sett (figur 2).

Forvaltninga av elgen i Finnmark skjer gjennom bestandsplaner og er styrt av Finnmarkseiendommen (FeFo 2023). Fylket er inndelt i 5 bestandsplanområder med 3-6 vald i disse områdene (FeFo 2023). Porsanger bestandsplanområde omfatter arealer i Karasjok kommune nord for indre riksvei, fastlandsarealet i Porsanger, deler av Hammerfest kommune, Lebesby og Gamvik kommuner, samt Nordkapp kommune på østsiden av Porsangerfjorden.

Porsanger bestandsplanområde er i planen delt inn i seks vald med til sammen 70 jaktfelt i 2019. Dette omfatter 1) Porsanger vest (ni felt, og som inkluderer Stabbursdalen), 2) Kvalsund (fire felt), 3) Porsanger sør (13 felt), 4) Karasjok nord (26 felt), 5) Porsanger øst (åtte felt) og 6) Lebesby-Gamvik-Nordkapp (ti felt) (FeFo 2019). I Porsanger vest som Stabbursdalen er en del av har det stort sett blitt felt mellom 10 og 30 elger de siste 20 årene, og toppen var i 2016 med 33 felte elg. Siden 2016 har den årlige fellingen blitt redusert og i 2023 ble det felt 12 elger i valdet (figur 2).

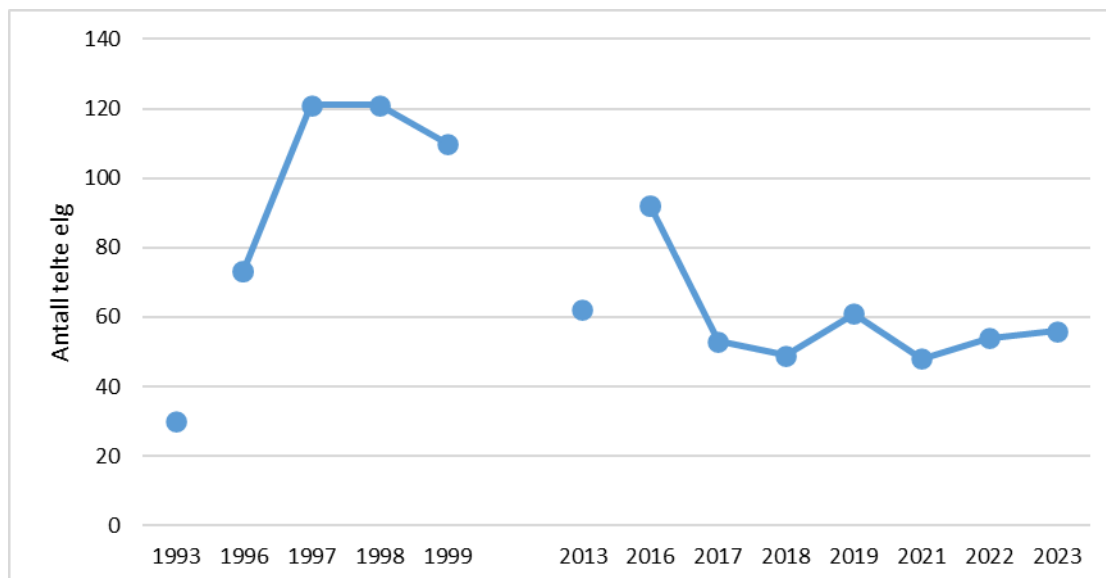

Figur 1. Felte elg i Finnmark fra 1960 til 2019 (kilde: ssb.no, fefo.no). Fellingstallene fra 2020-2022 er mottatt fra FeFo.

Figur 2. Felte elg i Porsanger kommune (1992-2022) og i Porsanger bestandsplanområde og valdet Porsanger vest (2007-2022). Porsanger vest inkluderer Stabbursdalen. Kilde: ssb.no og hjorteviltregisteret.no.

Stabbursdalen nasjonalpark er vinterområde for deler av elgbestanden i Porsanger. I en rapport fra 2014 ble det dokumentert omfattende beiteskader på yngre furu i og like utenfor nasjonalparken (Wegener 2014). Rapporten konkluderer med høy beitegrad på furu, og at de fleste furutrær i beitehøyde var sterkt skadet eller dødende på grunn av beiting av elg. Foryngelse av furuskogen vurderes dermed som ikke bærekraftig over tid. Det tilrådes derfor at bestanden av elg reduseres med 50 % over en fem-årsperiode, med påfølgende vurdering av ytterligere tiltak (Wegener 2014). Siden 2014 har registreringene ikke blitt gjentatt, og oppdaterte tall på skadenivået finnes dermed ikke.

Figur 3. Antall telte elg i Stabbursdalen i perioden 1993 til 2023. Tellingene er gjennomført fra helikopter og er absolutte tall uten korrigering for oppdagbarhet. Dataene fra 1993-1999 er hentet fra FeFo (2019) og ble gjennomført i regi av Porsanger kommune. Tellingene fra 2013-2023 er gjennomført i regi av Stabbursdalen nasjonalparkstyre.

I Stabbursdalen nasjonalpark har det vært flytelling av vinterbestanden i regi av kommunen, og senere nasjonalparkstyret (figur 3). Dette som et ledd i arbeidet med å kartlegge årsakssammenhenger for de registrerte beiteskader på den vernede furuskogen i parken. De høyeste tellingene var i perioden 1996-1999 hvor det i toppårene 1997 og 1998 ble telt 120 elg. Siden 2016 har tellingene blitt gjentatt årlig og i 2016 ble det telt 92 elg. Siden 2017 har antallet telte elg ligget mellom 48 og 61, og har vært rimelig jevnt mellom år. I bestandsplanen for Porsanger bestandsplanområde for perioden 2019-2023 er det et mål om at vinterbeiteslitasten i Stabbursdalen nasjonalpark skal reduseres, og at elgbestanden i valdet Porsanger-vest, der Stabbursdalen inngår, skal stabiliseres.

En presis og god forvaltning av elgen på lokalt nivå avhenger av at man kjenner bestandens utvikling, og dyrenes områdebruk. Som mål på bestandsutviklingen brukes gjerne utviklingen i antall felte elg, antall elg sett- og felt per jegerdag under jakta, og utviklingen i andre typer telldata, som flytellingene etc. Kunnskap om elgens arealbruk er viktig for å forvalte elgbestandene på riktig romlig skala, altså på et geografisk nivå som omfatter elgbestandens årlige leveområde. Det er særlig viktig å vite hvor elgen som forvolder skade i vinterområdet kommer fra, slik at man via jaktuttaket kan oppnå målene man setter seg for bestandsutviklingen (Meisingset mfl. 2018).

2 Metoder

2.1 Studieområdet

Studieområdet var Porsanger kommune i Finnmark med tilgrensende kommuner. Dette studieområdet var en del av det større studieområdet som inngikk i prosjektet Elg i Finnmark, der det også ble merket elg i kommunene Tana, Nesseby og Båtsfjord. Fordi flere av merkete elgene vandret over til nabokommuner i løpet av studieperioden, var det naturlig å inkludere alle berørte kommuner i studieområdet.

Finnmark består hovedsakelig av to vegetasjonssoner, nordboreal- og alpinsonen (Moen 1998). Den nordlige boreale sonen dominerer indre og sørøstlige deler, med smale belter av bjørkeskog og spredt barskog som følger daler ute i kysten (Moen 1998). Den alpine sonen er dominert av uproduktiv lynghei med dvergbusker ispedd flekker med mer produktive grasarealer og våtmark med selje- og bjørkekratt. Tregrensen avtar mot kysten og de nordøstlige delene ligger nord for den arktiske tregrensen, og er dermed klassifisert som lavarktiske områder (Moen 1998). Skogkledde arealer utgjør om lag 26 % av Finnmarks totale areal, mens i Porsanger utgjør det skogkledde arealer om lag 21 %. Dette utgjør 1009 km² av i alt 4873 km² i kommunen totalt sett (ssb.no).

Klimaet i Finnmark varierer betydelig, avhengig av høyde og avstand til kyst. Kystområdene har forholdsvis milde vintre, men kjølige somre. På Finnmarksvidda er det typisk innlandsklima med høye temperaturer om sommeren og lave temperaturer vinterstid. Ved kysten blåser det ofte vind av kuling styrke eller sterkere. I Porsanger ligger gjennomsnittlig vintertemperatur på -3 til -7 grader, mens snitt sommertemperatur ligger rundt 8-9 grader (klimaservicesenter.no). Årlig nedbør varierer mellom 300 og 600 mm. Vekstsesonens lengde ligger på om lag 100-120 dager. Både gjennomsnitt årstemperatur, nedbørsmengde og vekstsesonens lengde er ventet å øke betydelig med endringer i klimaet i løpet av dette århundret (klimaservicesenter.no).

2.2 Merking av elg

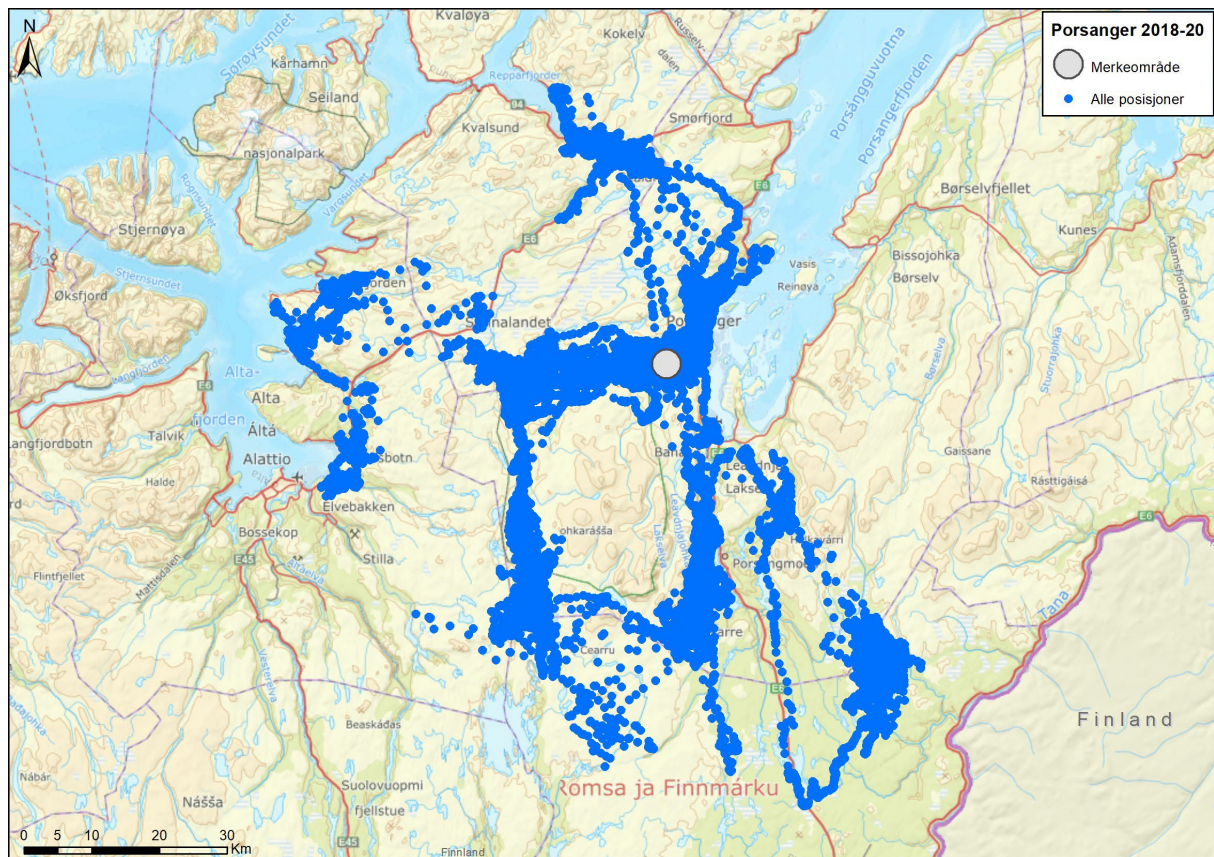
2.2.1 Antall merka elg og merkeplasser

Vi fanget og merket 12 elger i Porsanger i mars i 2018, hvorav 7 elgkyr og 5 elgokser. Merkingen ble gjennomført i Stabbursdalen nasjonalpark i samarbeid med nasjonalparkstyret og foregikk hovedsakelig i furuskogen i hoveddalføret, der mye elg har tilhold om vinteren. Totalt fanget og merket vi 53 elg i prosjektet Elg i Finnmark i årene 2016-2018 (figur 4), hvorav 41 i Tana, Nesseby og Båtsfjord.

2.2.2 Merkeprosedyrer og dataregistrering ved merking av elg

Alle elgene ble merket ved bruk av bedøvelsespiler (kjemisk immobilisering) skutt fra helikopter etter standard prosedyre godkjent av Mattilsynet og Miljødirektoratet. Ved merking av dyra ble det påsatt øremerker (med unik nummerkode) og GPS halsbånd, og registrert kjønn og alder (estimert fra tannslitasje). I tillegg ble det målt maksimum og minimum halsomkrets (cm), skulderhøyde (cm), og lengde på en framfot og bakfot (cm). I tillegg tok vi hår-, feces- (skit) og blodprøver av dyra, og vi vurderte kondisjon/hold ut fra en skala fra 1 (svært god) til 3 (dårlig).

Kyrnes alder ble estimert til mellom 4,5 til 8,5 år, med et snitt på 5,8 år. De merka oksene ble estimert til 3,3 år i snitt ved merketidspunktet, varierende fra 1,5 til 4,5 år. Kondisjonen ble vurdert til svært god for 7 av elgene, mens de 5 resterende ble vurdert til å ha god kondisjon. Blodprøver fra elgene ble blant annet sendt til Veterinærinstituttets prøvebank.

Figur 4. Kart over studieområdet til de 12 GPS-merka elgene i Stabbursdalen. Blå sirkler viser alle registrerte posisjoner for alle elgene innsamlet i løpet av prosjektperioden, mens den store grå sirkelen illustrerer merkeområdet i Stabbursdalen.

2.3 Datainnsamling

2.3.1 GPS halsbånd

GPS halsbåndene benyttet i dette studiet var av typen Prolite, GPS plus eller Vertex fra Vectronic (www.vectronic-aerospace.com). Halsbåndene registrerte GPS posisjoner etter forhåndsprogrammerte tidsintervaller. I GPS halsbåndene var det i tillegg en GSM-modul som oversender posisjoner via GSM mobilnettet daglig til et modem ved NIBIO's og NINA's serversystem, forutsatt dekning fra GSM nettet til Telenor. Dette muliggjorde kontinuerlig oppfølging av dyra hele året og sikring av data underveis. Posisjoner som ble registrert når GPS-sendere var utenfor mobildekning ble ettersendt når dyret var innenfor dekningsområdet. I tillegg ble posisjonene lagret i halsbåndene, som muliggjorde nedlasting av data når vi fikk tilgang til halsbåndet.

I alle halsbåndene var det i tillegg en radiosender med unike frekvenser på VHF-båndet. Denne kan benyttes til å peile inn dyret via mobile antenner og mottakere. Halsbåndene fantes i to størrelser, tilpasset kyr eller okser. I tillegg var de justerbare for best mulig tilpasning til det enkelte dyret. Halsbåndene hadde også en såkalt drop-off funksjon som gjør at halsbåndet kan utløses og falle av dyret, basert på et radiosignal eller automatisk på en forhåndsprogrammert dato.

I tillegg til GPS-enheten, ble tre elgkyr i Stabbursdalen utstyrt med et HD-kamera innbygd i halsbåndet. Målet var å studere elgens atferd og beitevaner i løpet av sommersesongen, men dessverre sviktet alle kameraene. Disse analysene er dermed ikke gjennomført.

2.3.2 Sikring og behandling av posisjonsdata

Datatilfanget var veldig bra for de fleste individene. Totalt sett gav GPS-halsbånda nesten 200 000 posisjoner (tabell 1). GPS-halsbånda registrerte en posisjon pr. time og sendte en SMS med posisjonsdata daglig. På det viset sikret vi oss data underveis og var ikke avhengig av å gjenfinne halsbåndene. Ved behandling av data ble posisjoner fra det første døgnet etter merking sletta for å unngå effekten av merking på elgens bevegelse. Opplagte feilposisjoner og dupliserte posisjoner (posisjoner med samme tidspunkt og nøyaktig samme posisjon) ble også sletta. Etter en fast prosedyre (Bjørneraas mfl. 2010) luket vi også ut noen posisjoner som ble vurdert som unøyaktige. Suksessraten (andel vellykkede forsøk i å ta posisjoner) etter 'datarensing' var over 99 %, noe som er meget bra.

De 12 GPS-halsbånda gav i gjennomsnitt posisjoner i 684 dager, med en variasjon fra 309 til 1048 dager. I snitt fikk vi 16 323 posisjoner fra hvert dyr, varierende fra 7 432 til 25 127. Alle posisjonsdataene ligger tilgjengelig for innsyn i Dyreposisjoner.no under prosjektet Elg i Finnmark. I vedlegg 5.1 ligger kart med posisjonene til hver av de 12 elgene.

Tabell 1. Posisjonsstatistikk for 7 elgkyr og 5 elgokser merket i Stabbursdalen i Finnmark i 2016. Gjennomsnittlig antall dager angir antall dager med posisjonsdata. Spredningen i datautvalget er angitt som standardavviket, SD.

	Gjennomsnittlig antall posisjoner	SD	Sum	Gjennomsnittlig antall dager	SD	Antall individer
Kyr	15 363	8 628,3	107 539	646	377,7	7
Okser	17 666	5 618,8	88 331	738	232,9	5
Begge	16 323	7 313,9	195 870	684	315,9	12

2.3.3 Kartdata

I rapporten har vi benyttet standard digitale topografiske kart (N50/N250) fra Statens kartverk for presentasjon merkete elgenes posisjoner (www.kartverket.no). Habitattype-inndeling er basert på digitale markslagskart fra kartserien AR5 fra NIBIO (www.nibio.no). I analysene ble markslagene inndelt i innmark (fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite), produktiv skog (barskog, blandingsskog og lauvskog med forventet produksjonsevne for bartrevirke større enn 0,5 m³ pr daa og år), lavproduktiv skog (barskog, blandingsskog og lauvskog med forventet produksjonsevne for bartrevirke mindre enn 0,5 m³ pr daa og år), myr, åpen fastmark, vann, bebygd areal/samferdsel og ikke kartlagte områder. Arealoversikt pr. kommune ble hentet fra arealstatistikk for Norge (www.kartverket.no), mens fellingsstatistikk og tellende areal ble hentet fra Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no), hjorteviltregisteret og fra FeFo.

2.4 Analyser og definisjoner

2.4.1 Klassifisering av forflytningsmønster og trekketidspunkt

Elgen kan følge ulike strategier for hvordan den bruker landskapet i løpet av året, ofte kalt forflytningsstrategier. Til å klassifisere hvilken forflytningsstrategi de ulike GPS-elgenes benyttet, brukte vi en metode som kalles "Net squared displacement" (NSD, figur 5). Denne metoden tar utgangspunkt i en posisjon eller et gitt sted, som for eksempel merkestedet eller et definert vinterområde (Bunnefeld mfl. 2011). Deretter beregnes den lineære avstanden fra startposisjonen til alle påfølgende posisjoner for elgen i løpet av året (Figur 5). Mønsteret som da framkommer benyttes som utgangspunkt til å klassifisere elgens forflytningsstrategi. Siden metoden innebærer en viss mulighet for feilklassifisering, inspiserer vi også hvert enkelt dyrs forflytningsmønster spesifikt for å forsikre oss om at best mulig strategi ble benyttet til å beskrive dyret. I utgangspunktet brukte vi det første året til å klassifisere individets forflytningsstrategi, men beregnet også forflytningsstrategien for

påfølgende år med data. Flere av individene ble fulgt i flere år, og vi kunne dermed også undersøke om elgene fulgte samme strategi over tid.

Elgens forflytningsstrategier kan klassifiseres som trekkende, stasjonær, utvandrende eller nomadisk:

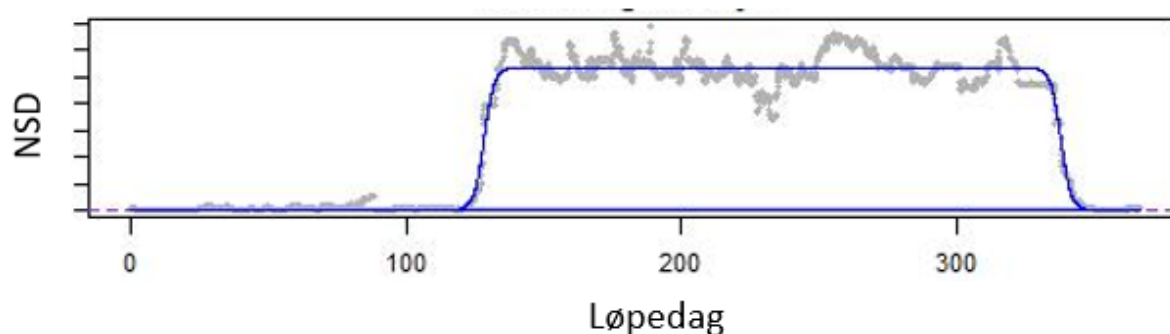
Trekkende – En elg som gjennomfører trekk vår og høst, og som ikke har overlappende vinter- og sommerleveområder. Man kaller gjerne dette for sesongtrekk. Trekkende individer forflytter seg vanligvis mellom faste sommer- og vinterleveområde.

Stasjonær – En elg som oppholder seg mer eller mindre i det samme området hele året og som har overlappende sesongleveområder gjennom året. Slike individer kan benytte ganske store områder totalt sett, men benytter samme område både sommer og vinter.

Utvandrende – En elg som trekker ut fra vinterområdet, for så å ikke returnere tilbake til dette området. Utvandringstrekket skjer som regel om våren eller sommeren og er permanente forflytninger. Vanligvis skjer dette blant unge dyr (1-3 år), og skjer som regel bare en gang i løpet av dyrets levetid.

Nomadisk forflytning – Individer som bruker flere områder i løpet av året. Dette er individer som beveger seg over større områder, men ikke følger et systematisk mønster fra år til år som er vanlig for sesongtrekkende individer. Slike individer kan imidlertid være vanskelig å skille fra stasjonære individer som benytter store leveområder, og utvandrende individer som bruker lang tid på å finne et egnet leveområde. Vi er gjerne avhengig av flere år med data før vi med sikkerhet kan avgjøre om slike elger faktisk er nomadiske.

Basert på forflytningsmønsteret, kan vi også beregne når sesongtrekkende starter og slutter, og distansen elgen tilbakelegger under trekket. Trekkdistansen ble definert som distansen i km mellom senteret i vinterområdet og senteret i sommerområdet, og motsatt for høsttrekket. Distansen ble målt langs den rette linjen mellom punktene, også kalt euklidisk avstand/distanse.

Figur 5. Illustrasjon av et NSD (Net squared displacement) plott med alle posisjonene for hver dag i løpet av et år. Illustrasjonen viser avstanden fra første registrerte posisjon til alle påfølgende posisjoner i løpet av året fordelt på dag (løpedag).

2.4.2 Leveområder og aktivitet

Et leveområde (eller hjemmeområde) er det geografiske området eller arealet som en elg benytter til sine aktiviteter i løpet av en kortere eller lengre tidsperiode. Utstrekningen av elgens leveområder varierer som følge av flere forhold, og vil gjerne variere i løpet av året og mellom ulike sesonger. Leveområdet kan dermed defineres for ulike tidsrom, som for eksempel et år, en måned, eller i løpet av jaktseasonen. Avhengig av metoden som benyttes til å beregne leveområdet kan størrelsen på det estimerte arealet variere. Vi estimerte arealet ved bruk av Minimum Convex Polygon (MCP) og Brownian bridge movement model (BB) (Horne mfl. 2007). MCP definerer leveområdenes ytre

grenser innen et gitt tidsrom ved å trekke rette linjer mellom alle ytterpunktene som bidrar til en konveks utforming av grensen. Vi beregnet 95% MCP, som betyr at 95 % av de registrerte posisjonene til den aktuelle elgen ble inkludert i arealet. Denne metoden vil for enkelte dyr overvurdere det faktiske arealet dyret benyttet, og må derfor betegnes som et maksimumsestimert. Samme metoden er ofte brukt i andre, tilsvarende merkeprosjekter i Norge, og resultatene vil dermed være sammenlignbare. BB-metoden benytter tid og avstand mellom posisjonene til å beregne en såkalt kernel density som angir arealet som dyret benytter. Denne kan også beregnes for ulike %-nivå, der vi valgte 99% BB siden dette danner et mer sammenhengende areal (konturer). BB-metoden er betydelig mer konservativ enn MCP-metoden og beregner i større grad det arealet som dyret faktisk oppholder seg innenfor. Spesielt gjelder det for dyr som trekker over store avstander. MCP-metoden gir imidlertid et bedre utgangspunkt for å beregne bestandens arealbehov (se figur 12).

2.4.3 Habitatbruk

Habitatbruk beskriver den faktiske bruken av habitatet, eller hvor stor andel av tiden en elg oppholder seg i de ulike habitattypene, mens habitatvalg er et resultat av de valga elgen gjør innenfor det landskapet den lever i. Det vil si i hvor stor grad dyra velger spesifikke habitat typer i forhold til habitat typens tilgjengelighet. I denne rapporten har vi sett på habitatbruken fordelt på ulike habitat typer (kategorier). For hver enkelt posisjon ble det definert en habitat type ved bruk av digitalt markslagskart og kartgrunnlaget som ble brukt var fra AR-5 serien. Kategoriene som vi brukt var innmark (alle typer), skog (alle typer), åpne områder (fjell med vegetasjon, andre åpne områder) og annet (eks bebyggelse, bart fjell, mv).

2.4.4 Analyseverktøy

Til dataanalyser og kartframstillinger har vi benyttet ulike dataprogram. Disse inkluderer ArcGIS (www.esri.com), Q-GIS (www.qgis.org), IBM SPSS Statistics 26 (www.https://www.ibm.com/docs/en), R (www.r-project.org) og Microsoft Excel 2016.

2.4.5 Definisjoner av ord og uttrykk

I rapporten er det brukt en del ord og faguttrykk. De fleste av disse er definert og forklart nærmere under:

Leveområde (også kalt hjemmeområde) – Et leveområde er det geografiske området (arealet) som dyret benytter til sine aktiviteter i løpet av en kortere eller lengre tidsperiode i sin livssyklus. Leveområder overlapper ofte med andre individers leveområder. Leveområdets størrelse og utstrekning kan beregnes for ulike tidsperioder (eks. et år eller én måned) og med ulike metoder. I denne rapporten bruker vi Minimum Convex Polygon (MCP) og Brownian bridge movement model (BB) (se egen forklaring).

Minimum Convex Polygon (MCP) – en metode for å beregne leveområdet og dets størrelse/utstrekning. MCP definerer leveområdenes ytre grenser basert på tilgjengelige posisjoner fra i et gitt tidsrom. Dette er en velkjent metode som er brukt for mange ulike arter, inkludert hjortedyr.

Brownian bridge movement modell (BB) - BB er en kontinuerlig tids-stokastisk bevegelsesmodell der sannsynligheten for å være i et område er betinget av start- og slutt plasseringer, tiden som har gått mellom disse punktene og bevegeshastigheten. Kan brukes til å beregne arealet på leveområder som elgen faktisk er innenfor.

Sesongleveområde – sesongleveområdet kan avgrenses til det arealet et individ bruker i en sesong (vinter/vår/sommer/høst).

Sesongtrekk (sesongmigrasjon) – Trekk eller vandringer mellom ulike sesongleveområder. Vi deler ofte elgens sesongtrekk inn i vår- og høsttrekk.

Trekkeavstand – Avstanden (målt som luftlinje) mellom senterpunktene i ulike sesongleveområder, eksempelvis mellom vinter- og sommerområde.

Trekk-elg/trekkdyr – En elg som gjennomfører sesongtrekk og som ikke har overlappende vinter- og sommerleveområder.

Stasjonær elg/dyr – En elg som oppholder seg mer eller mindre i det samme området hele året og som har overlappende sesongleveområder.

Utvandring – prosessen når et individ etablerer seg i et leveområde som ikke overlapper med moras. Det holder altså at dyret flytter så langt at det så vidt kommer utenfor sitt oppvekstområde for at det skal kunne klassifiseres som en utvandring. Vanligvis skjer dette blant unge dyr, 1-3 år og skjer som regel bare en gang i løpet av dyrets levetid.

Aktivitet – elgens aktuelle aktivitet for et gitt tidspunkt eller tidsperiode. Deles inn i aktive (forflytning eller beiting) og inaktive aktiviteter (hvile eller drøvtygging).

Bestandstetthet (ofte bare tetthet) – antallet dyr av en art, eksempelvis elg, innenfor en gitt geografisk enhet (eks. elg pr. km²).

Topografi – beskrivelse av terrengforhold (eks. høyde over havet), men også mange andre naturlige og menneskeskapt forhold som er synlige i landskapet.

Habitat – en arts foretrukne leve- og oppholdssted. I uttrykket habitat ligger alt som et individ trenger for å opprettholde sitt liv og værende. For en elg vil det i hovedsak bety tilgang til næring og skjul.

Habitattype – i denne sammenheng er habitattypen forenklet til en vegetasjonsklasse som består av både næring og/eller skjul (til eksempel innmark eller produktiv skog).

Habitatbruk – bruken av de fysiske og de biologiske ressursene i et habitat. I dette prosjektet betyr det antall/andel posisjoner (fra hvert individ) innenfor habitattypen.

Habitatkvalitet – kan defineres som evnen miljøet har til å bidra med de nødvendige ressursene et individ trenger for å overleve. Dette er et svært dynamisk begrep og varierer med hensyn til tilgjengelige ressurser for overlevelse og reproduksjon.

Landskap - landskapet slik vi tolker det utgjør den groveste skalaen i denne sammenheng, og er definert som et område som har fått sitt særpreg fra både naturlig og menneskelig påvirkning. Landskapet består av flere individer og arters leveområder, samt flere habitat.

Gjennomsnitt – er det mest vanlige målet brukt for sentraltendensen i en bestand/et utvalg/datasett. Regnes ut ved å summere alle verdiene og dele på antallet verdier.

Median – er et sentralitetsmål definert som den verdien av en variabel som ligger midt i det statistiske materialet. Det skal være like mange observasjoner over som under medianen. Dette målet er i mindre grad påvirket av ekstreme verdier enn gjennomsnittet.

Standardavvik (s.d.) – et mål for spredningen av verdiene i et datasett.

Standardfeil (s.e.) – et mål på feilmarginen av en måling eller estimat. Kan brukes til å regne ut et konfidensintervall (C.I.) av estimatet.

Juliansk dato – løpedag fra 1. januar. Det vil si at Julian dato 365 er 31. desember (366 i skuddår).

3 Resultater og diskusjon

3.1 Elgens arealbruk og forflytningsmønster

3.1.1 Fordeling av elgens arealbruk i Porsanger

For alle de 12 elgene hadde vi nok data til å fastslå deres forflytningsstrategi og -mønster. Åtte elger hadde også tilstrekkelig data til å fastslå forflytningsmønster i 2 sesonger og 5 elger hadde nok data til å fastslå forflytningsmønster i en tredje sesong. I utgangspunktet brukte vi dataene fra det første året til å bestemme individets forflytningsstrategi. For de individene som gav nok data til å kunne fastslå forflytningsmønster over flere år, har vi sett på om elgene endret forflytningsmønster mellom åra eller om de fulgte samme mønsteret.

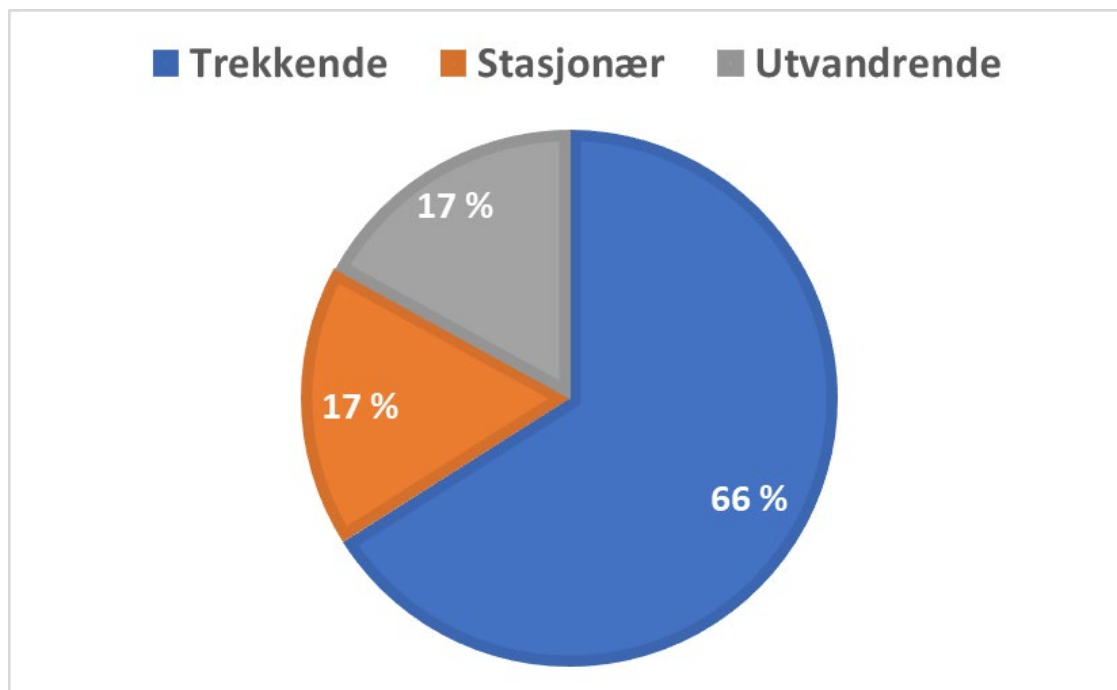
Totalt sett ble 66 % (n=8) av elgene klassifisert som trekkende individer, mens 17 % (n=2) var stasjonære og 17 % (n=2) ble klassifisert som utvandrende individer (figur 6). Ingen elger ble klassifisert med en nomadisk forflytningsstrategi. Av kyrne var 6 av 7 individer trekkende, mens det siste individet ble klassifisert som stasjonært. Blant oksene var det 2 trekkende elger, én stasjonær, og 2 utvandrende.

De to utvandrende elgoksene var henholdsvis 2 og 5 år gamle (figur A8 og A11). De var i snitt yngre sammenlignet med stasjonære og trekkende individer, som ble estimert til henholdsvis 6 (5 og 8 år) og 5 år (fra 3 til 9 år) i snitt. Yngre elger vil ofte søke ut og finner seg nye leveområder. Det var derfor noe overraskende at en 5 år gammel okse utvandret. Denne oksene hadde et noe spesielt forflytningsmønster og opptok et trekkende forflytningsmønster i løpet av det andre året (figur A11).

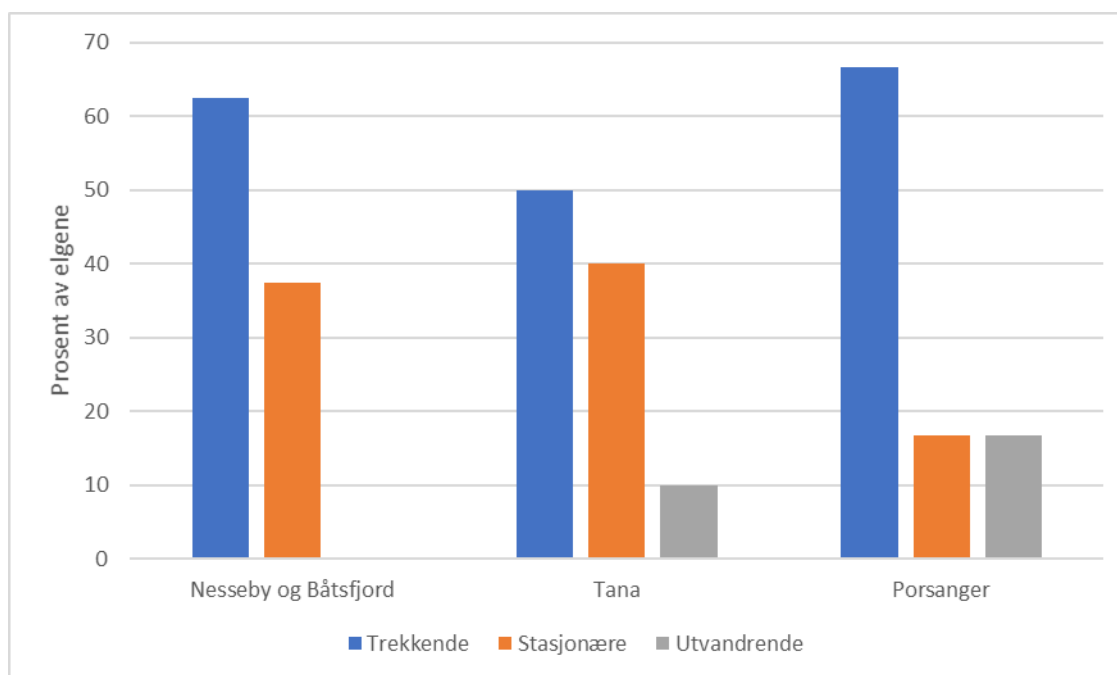
Blant de 8 elgene som gav flere år med data var det kun de to utvandrende oksene (25 %) som endret forflytningsmønster i løpet av registreringsperioden, mens de resterende 6 individene (75 %) fulgte samme mønsteret de påfølgende årene. Den ene ble i år 2 klassifisert som stasjonær, mens den andre ble klassifisert som trekkende.

Andelen stasjonære elger i Porsanger var lavere enn for elgene merket i Tana, Nesseby og Båtsfjord (figur 7). Om dette var et utslag av tilfeldigheter er usikkert, men det er kanskje ikke så unaturlig at få elger har tilhold i furuskogen i Stabbursdalen hele året. Det er rimelig å anta at Stabbursdalen er et godt vinterområde med et betydelig innslag av furu, mens sommerbeiteforholdene sannsynligvis er bedre utenfor dalen, der innslaget av lauvtrær som bjørk og salix-arter (vier og selje) er større. Siden furu er lite preferert som sommerbeite er det naturlig at flesteparten av elgene trekker ut fra Stabbursdalen på våren og har sommerområder andre steder.

Samlet sett er forflytningsmønsteret vi fant i Finnmark rimelig likt det som er funnet andre steder i Norge. I et merkeprosjekt i Hallingdal og Valdres fant man at 65 % av elgene var trekkende, 31 % var stasjonære, mens 3 % var utvandrende (Solberg mfl. 2017). I Trøndelag var andelen trekk-elg 50 %, men her var det tydelige forskjeller mellom ulike områder (Rolandsen mfl. 2010). I et prosjekt på 1990-tallet i Hedmark (Innlandet) var andelen trekk-elg 68 % (Odden mfl. 1996). I Sverige er det påvist betydelige variasjon i andel trekkende elg i ulike bestander (Singh mfl. 2012). Her økte andelen trekk-elg jo lengre nord man kom. Nord i Sverige var andelen trekk-elg 95 %, mens andelen lengst sør var kun 39 %. Siden både klima og vegetasjon i Finnmark avviker mye fra hva vi finner i Sør-Norge, er det litt overraskende at forflytningsmønsteret ikke varierer mere fra nord til sør i de undersøkte områdene i Norge. Muligens er det mindre kupert landskapet i Nord-Sverige enn i Nord-Norge, dvs. i Nord-Sverige må elgen i fjellområdene forflytte seg langt for å finne bedre beiteforhold vinterstid, mens elgen i Nord-Norge i større grad kan finne gode vinterbeiteforhold innenfor et helårsleveområde.

Figur 6. Prosentvis fordeling av elgens storskala forflytningsmønster i Stabbursdalen, Porsanger kommune (n=12). Data er fra individenes første år etter merking.

Figur 7. Prosentvis fordeling av ulike forflytningsstrategier fordelt på merkekommuner i Finnmark. Data er fra individenes første år etter merking.

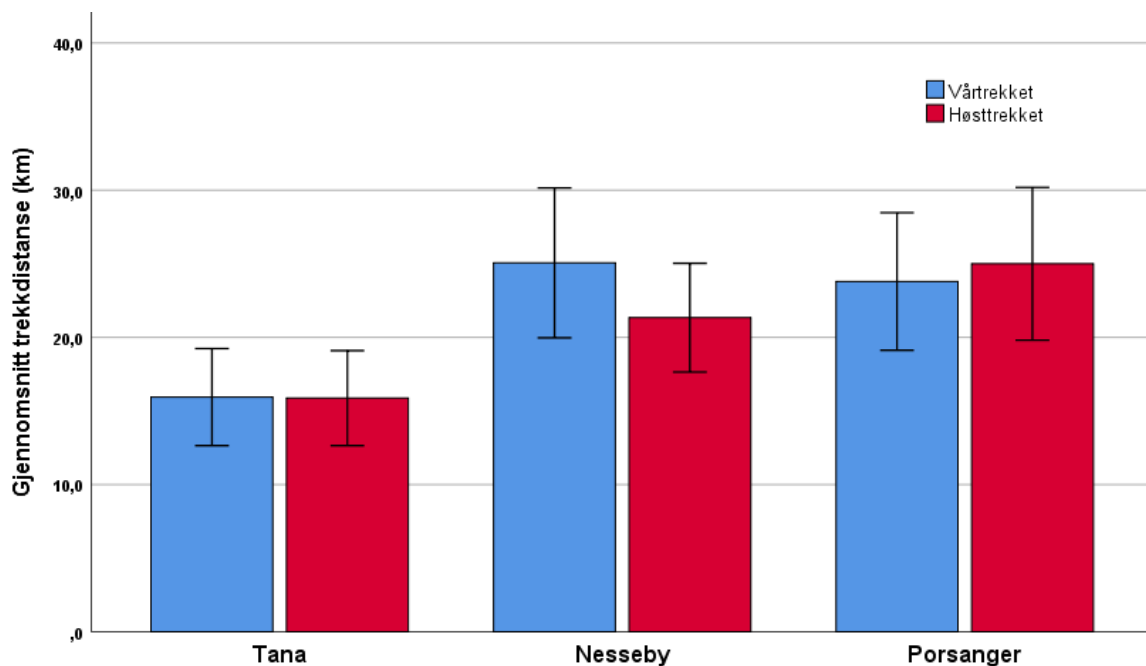
3.1.2 Trekkdistanser vår og høst

Totalt hadde vi data fra 19 vårtrekk og 13 høsttrekk fra trekkende individer (også de utvandrende på vårtrekket) i Stabbursdalen. Fordelt på år kunne vi følge 10 individer på vårtrekket i 2018, 5 i 2019 og 4 i 2020, mens vi fulgte 9 individer på høsttrekket i 2018, 4 i 2019 og 1 i 2020.

Vårtrekket var i gjennomsnitt knappe 24 km, varierende fra 6,1 km til 50,3 km (tabell 2). I gjennomsnitt var trekkene kortere i Tana, mens de i Nesseby var like lange som i Porsanger (figur 8). Det var imidlertid betydelig variasjon mellom individer (tabell 2).

Høsttrekket var i snitt 24,2 km og dermed likt som vårtrekket (tabell 2). Variasjonen var også her betydelig, fra 10,6 til 43,1 km. I likhet med vårtrekket, hadde elgene i Tana et kortere høsttrekk enn i Nesseby og Porsanger (Figur 8).

Trekkdistansene vi fant i Finnmark er innenfor det vi finner i ulike deler av Sør-Norge (Rolandsen mfl. 2010, Milner mfl. 2012, Solberg mfl. 2017), men klart kortere enn hva man har funnet i Nord-Sverige. I sistnevnte fant man trekkdistanse på i gjennomsnitt over 100 km, hvorav enkelte individer tilbakela distanser på over 200 km mellom vinter- og sommerområdene (Singh mfl. 2012). Forklaringen på disse forskjellene mellom Finnmark og Nord-Sverige er usikker, men kan være knyttet til topografi, bestandstetthet og/eller habitatsammensetningen. Også regionale forskjeller i snøforhold kan spille en rolle, uten at dette er undersøkt nærmere.

Figur 8. Gjennomsnittlig trekkdistanse (km) med 95 % konfidensintervall på vår- og høsttrekk (distansen mellom vinter- og sommerområde) fordelt etter merkekommune.

Tabell 2. Oversikt for trekkdistanser vår og høst for elger merket i Porsanger og alle elger merket i Elg i Finnmark-prosjektet. Tabellen viser gjennomsnittlig trekkdistanse (Snitt; km), antall individer (N), standardavvik (SD), minimum-, median- og maksimum-verdier. Resultatene er summert for begge kjønn siden det ikke var tydelige forskjeller mellom okser og kyr.

Variabel	Kommune	N	Snitt	SD	Min.	Median	Maks.
Trekkdistanse vår	Porsanger	19	23,8	9,9	6,1	21,9	50,3
	Alle	83	21,7	12,8	3,5	20,2	58,8
Trekkdistanse høst	Porsanger	14	24,2	9,2	10,6	21,7	43,1
	Alle	69	20,1	9,9	3,1	20,1	43,1

3.1.3 Trekketidspunkt og -varighet

Median dato for start av vårtrekket var 16. mai for alle individene. Det tidligste vårtrekket startet 18. april, mens det siste startet så seint som 19. juli. Sett bort fra sistnevnte så var siste trekkstart den 7. juli. Om lag 74 % av trekkene startet i løpet mai og juni måned. Det var ikke vesentlig forskjell mellom kjønn, men ei ku (nr 1941) skilte seg noe ut. Den startet å trekke seint i alle de tre åra den ble fulgt (mellom 17. juni og 19. juli), noe som sannsynligvis betyr at den fødte kalv før vårtrekket tok til. Dette er uvanlig. Den seineste registrerte oppstarten av vårtrekket blant de andre kyrne var 12. mai.

Elgene brukte i gjennomsnitt drøye 10 dager på vårtrekket, varierende fra 1 til 46 dager. De fleste dyra brukte imidlertid kort tid på trekket og medianverdien var 5,6 dager. 26 % av elgene brukte inntil 3 dager på trekket, mens 74 % brukte inntil 10 dager. 16 % av elgene brukte mer enn 20 dager på vårtrekket.

For elgene i Porsanger var median startdato for høsttrekket den 17. desember. Tidligst oppstart av høsttrekket ble registrert den 27. september. Dette var oxen nr. 1945 som først utvandret for så å oppta en migrerende strategi. Dette var det eneste individet som startet trekket før 28. november. Resten av høsttrekkene foregikk i perioden 28. november til 24. februar. Om lag 75 % (11 av 15) av høsttrekkene skjedde i desember og januar.

Høsttrekket startet tidligere for elgene i Tana og Nesseby, hvor median høsttrekkdato var henholdsvis 22. november og 2. desember. Hva denne forskjellen skyldes er usikkert.

Elgene fra Stabbursdalen brukte i gjennomsnitt 14 dager (median 6 dager) på høsttrekket. Variasjonen var imidlertid betydelig, fra i underkant av 2 til 68 dager. Om lag 67 % av høsttrekka varte mindre enn 10 dager, og 40 % varte mindre enn 5 dager. Elgene med de lengste høsttrekkene brukte naturlig nok lengre tid på trekket. I Tana (7 dager) brukte elgene kortere tid på høsttrekket enn i Nesseby (16 dager) og Porsanger. Høsttrekket varte i snitt om lag 4 dager lengre enn vårtrekket, men om lag 70 % av både høst- og vårtrekkene varte under 10 dager. Elgene som brukte lengre tid på vårtrekket enn gjennomsnittet brukte også lengre tid på høsttrekket, noe som har sammenheng med distansen på trekkene.

Sammenlignet med andre områder i Norge så startet vårtrekket senere i Finnmark. Vårtrekket i Sør-Norge starter stort sett i april og mai (Rolandsen mfl. 2010, Solberg mfl. 2017). Det er naturlig at trekket om våren er senere i Finnmark, siden våren som regel kommer seinere i nord. Man kunne kanskje forvente at høsttrekket var tidligere i Finnmark enn i Sør-Norge, noe som ikke ser ut til å være tilfelle. Starten av høsttrekket er i hovedsak styrt av snødybden og mange elger starter trekket når snøen kommer eller snødybden i sommerområdet overgår et visst nivå (Rolandsen mfl. 2010). Om dette er forklaringen på den relativt seine starten på høsttrekket i Porsanger er usikkert.

Resultatene viser at elgen i Finnmark gjennomførte sine trekk ganske raskt. Til sammenligning så brukte elgene i Valdres og Hallingdal i snitt 15 dager på vårtrekket og hele 86 i snitt på høsttrekket, altså brukte elgene der om lag 6 ganger så lang tid på høsttrekket (Solberg mfl. 2017). Resultatene fra Trøndelag var imidlertid ganske like resultatene i Finnmark, her brukte elgene i snitt i snitt 13 dager på vårtrekket og 20 dager i snitt på høsttrekket.

3.1.4 Tid i sommer/høstområdet for trekkende elg

Elgene tilbrakte i gjennomsnitt 203 dager (eller 6,7 måneder) i sine sommer- og høstområder. Variasjonen var også her betydelig, fra 115 til 283 dager mellom de ulike individene. Elgene fra Stabbursdalen tilbrakte over en måned lengre tid i sommer og høstområdet sammenlignet med elgene i Tana og Nesseby (tabell 3). Starten på høsttrekket var den viktigste forklaringen på variasjonen i antall dager i sommerområdet.

Tabell 3. Oversikt for tid i sommer og høstområde (antall dager) fordelt etter merkekommune. Tabellen viser gjennomsnittlig tid i sommerområde (Snitt; dager), antall individer (N), standardavvik (SD), og minimum-, median- og maksimum-verdiene. Tabellen viser data fra hele perioden, dvs. at ett individ kan ha flere verdier. Resultatene er summert for begge kjønn siden det ikke var tydelige forskjeller mellom dem (se teksten).

Variabel	Kommune	N	Snitt	SD	Min.	Median	Maks.
Tid i sommerområde	Tana	23	163,9	65,9	34,7	170,3	266,2
	Nesseby	30	167,4	61,8	38,9	173,6	273,2
	Porsanger	15	202,8	41,8	115,1	196,7	283,1
	Alle	68	173,7	61,1	34,7	182,4	283,1

De fleste trekk-elgene tilbrakte tiden sin i ett definert sommerområde, mens andre beveget seg mellom flere. Vi registrerte av 83 % (n=15) av trekkelgene brukte ett sommerområde, mens henholdsvis 11 % (n=2) og 6 % (n=2) brukte 2 eller 3 mer eller mindre definerte områder i løpet av sommeren. Siden stort sett alle individene (bortsett fra okse 1945) startet høsttrekket etter 28. november, betyr det at elgene oppholdt seg i sommerområdet under jakta.

3.1.5 Trekkruiter og nærmere beskrivelse av trekkene

Vi undersøkte også i hvor stor grad trekk-elgen velger å følge samme rute mellom vinter- og sommerområdet i ulike år, og om de velger samme ruta om høsten som de brukte på våren innen år. Dette ble gjort manuelt ved å vurdere trekkrutene på kart (figur 9).

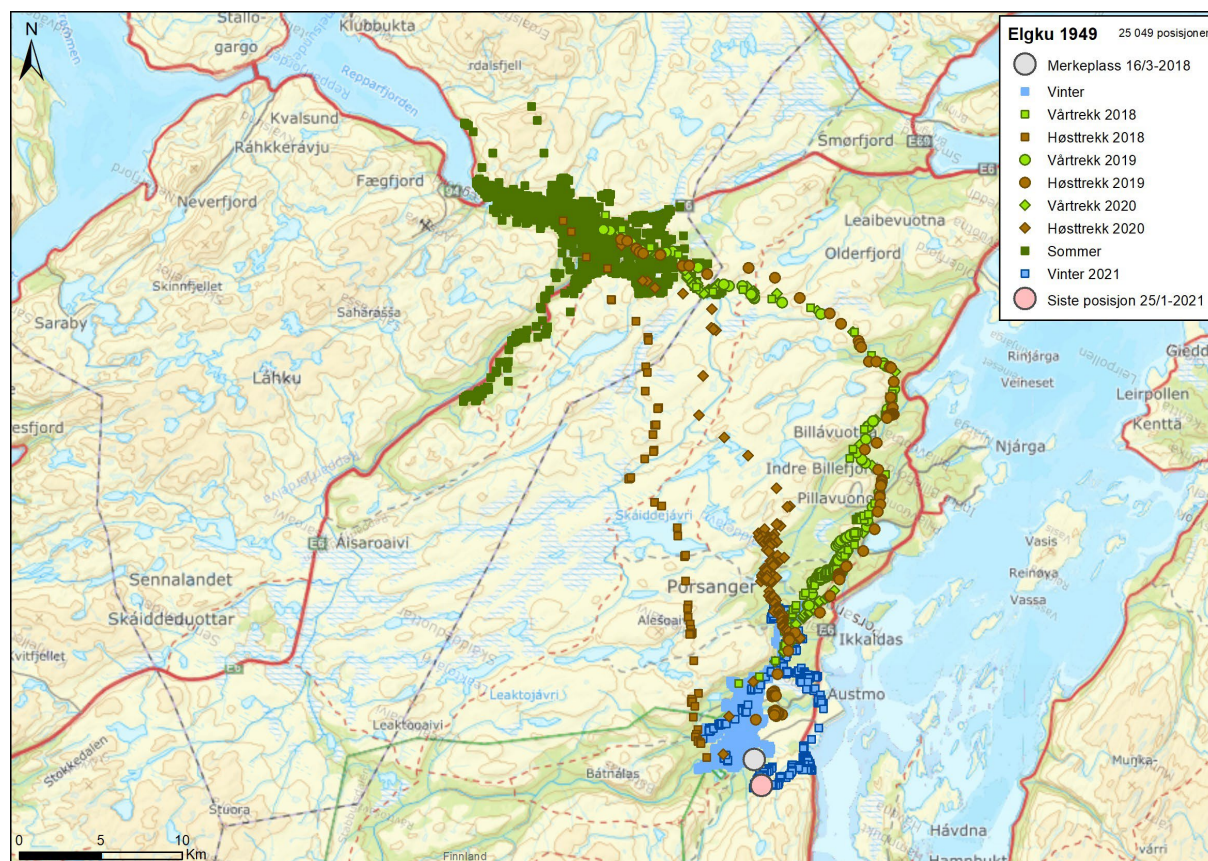
I 85 % av tilfellene brukte trekkelgene samme rute på vårtrekket påfølgende år. For høsttrekket brukte elgen i 40 % av tilfellene samme trekkroute som året før. Innen år var det i 30 % av tilfellene stor grad av overlapp mellom trekkruta vår og høst, mens elgen i de gjenværende 70 % av tilfellene brukte ulike trekkruiter vår og høst.

3.1.6 Hovedtrekkretninger

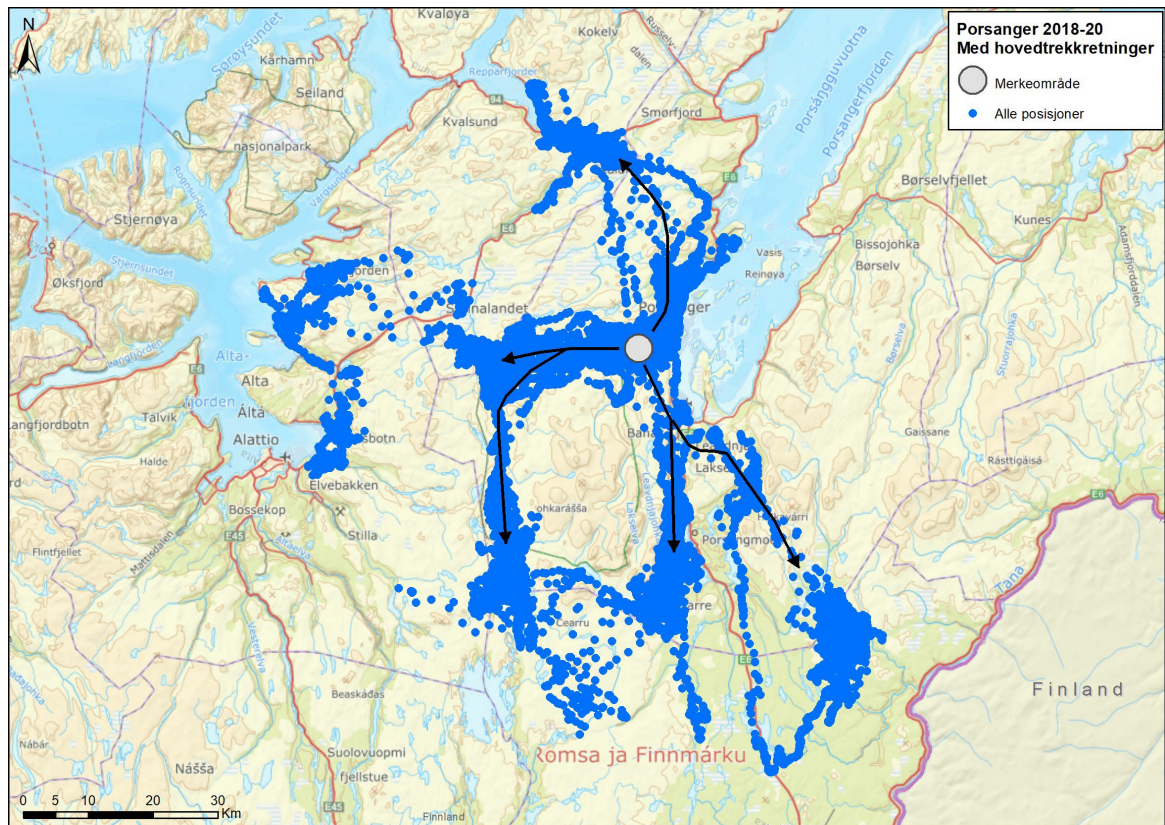
Elgene i Stabbursdalen trakk i flere ulike retninger (figur 10). Tre elgkyr (nr 1949, 1953 og 1954) trakk nordover i retning Skaidi og Repparfjorden hvor de hadde sine sommerområder (se separate kart i vedlegg). Alle tre trakk rett nordover fra Stabbursdalen, men fulgte litt ulike spor. Sommerområdene var i valdet som heter Kvalsund. De tre resterende trekkende elgkyrne (nr 1941, 1946 og 1952) trakk vestover, det vil si innover i Stabbursdalen. Den siste GPS merka kua var stasjonær (nr 1947), men oppholdt seg delvis utenfor selve furuskogen i store deler av sommeren. I kortere perioder var hun lengre vest i dalen, men beveget seg ellers i mye av det samme området gjennom året (figur A3). Sommerområdene til elgkyrne i Stabbursdalen ligger i valdet Kvalsund eller Porsanger Vest. Av de 5 oksene var det et stasjonært individ (nr. 1944). Denne oksen oppholdt seg utenfor furuskogen i store deler av sommerhalvåret og brukte mest arealer nært Porsangerfjorden mellom Lakselv lufthavn i sør og Indre Billefjord i nord. Tre okser trakk sørover og hadde sommerområder sør for Lakselv. Den ene trakk (nr. 1948) først vestover (innover i Stabbursdalen) før den trakk videre sørover i Stabbursdalen retning Iesjavri. Sommerområdet lå mellom Stabbursdalen og Skoganvarre. Området ligger mellom valdene Porsanger vest, Porsanger sør og Karasjok nord. Okse nr. 1943 trakk rett sørover og hadde sitt sommerområde mellom Lakselv og Skoganvarre, hovedsakelig i området vest for Porsangermoen. Dette er innenfor valdet Porsanger sør. De to siste oksene (nr. 1942 og 1945) ble definert som utvandrerne og forflyttet seg fra Stabbursdalen, for så å etablere et nytt vinterområdet året etter. Okse

1942 trakk vestover retning Altafjorden og hadde tilhold i området Leirbotn og Korsfjorden på sommer og påfølgende vinter. Neste vår trakk den sørover og hadde tilhold i nærheten av Alta sommeren 2019. Områdene er innenfor valdene Altafjorden øst og Alta sør-sentral (figur 11). Okse 1945 forflyttet seg sør-østover og oppholdt seg i området øst for Skoganvarre. Den beveget seg betydelig i perioden GPS halsbåndet var aktivt, og var innenfor valdene Porsanger sør og Karasjok nord (figur 11).

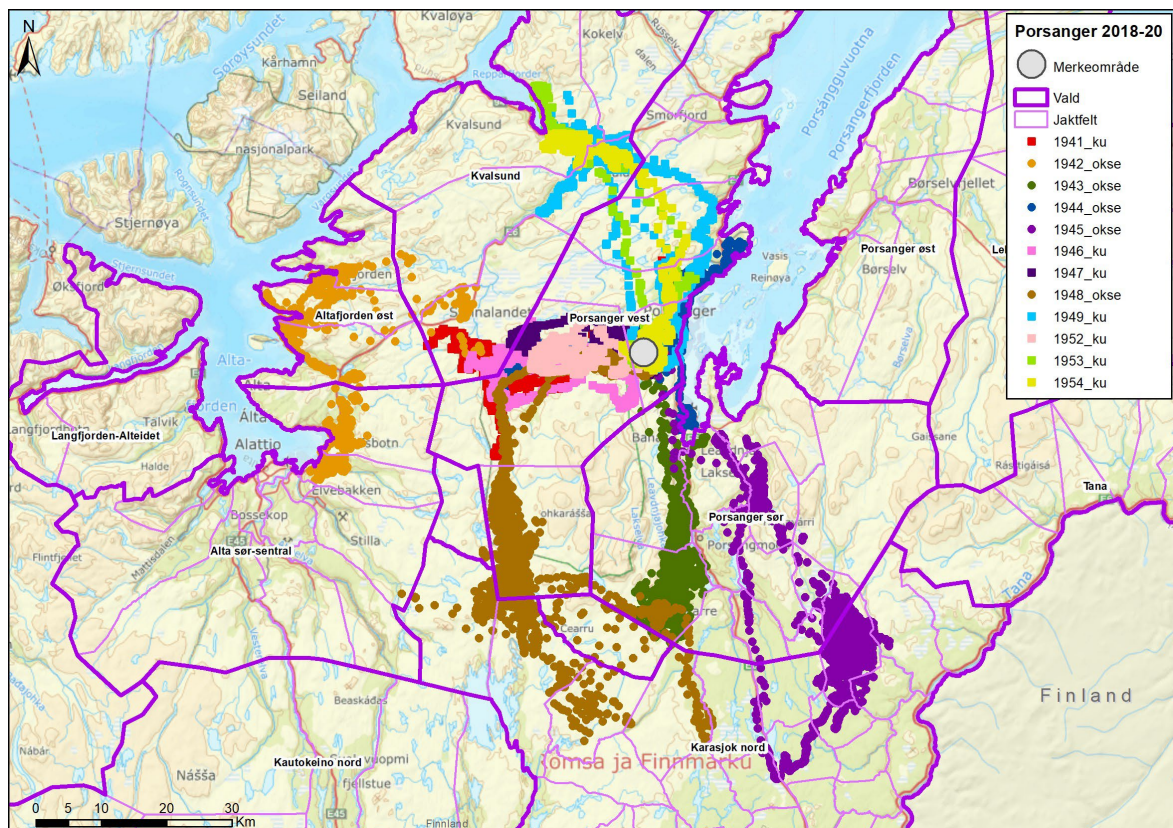
Det faktum at elgene trakk i ulike retninger og oppholdt seg i vidt forskjellige sommerområder påvirker i stor grad hvordan forvaltningen må innrettes hvis man skal oppnå målet om å redusere vinterbestanden i Stabbursdalen.

Figur 9. Elgku 1949 hadde samme trekkroute på vårtrekket i 3 påfølgende år, mens trekkrutene på høsten var forskjellige fra år til år.

Figur 10. Kartet viser posisjonene til de merkete elgene med hovedtrekkretninger. Grå sirkel antyder merkeområdet.

Figur 11. Kartet viser posisjonene til ulike merkete elger. Linjene antyder grensen mellom ulike jaktvald og jaktfelt i studieområdet.

3.2 Elgens leveområder

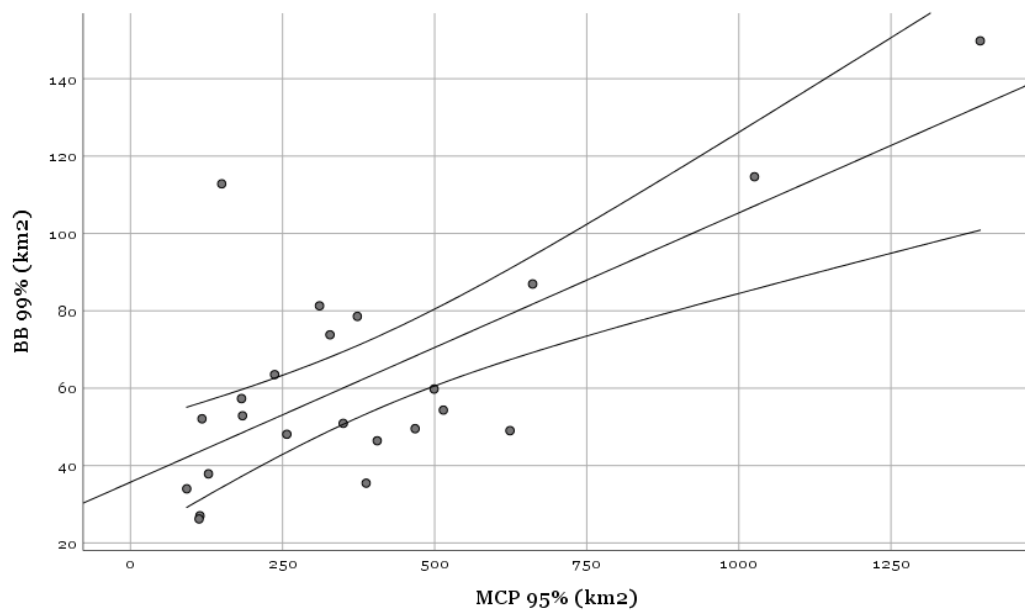
3.2.1 Størrelsen på årlige leveområder

Som nevnt tidligere avhenger estimert leveområdestørrelse av metoden man velger for å beregne arealet. Vi velger her å presentere estimatene fra to ulike metoder, MCP og BB (se metodekapittelet for nærmere forklaring). På denne måten får vi illustrert arealet som benyttes mest (99 % BB som er en konservativ metode) og yttergrensene for området individene har benyttet mest (95 % MCP). Dette kan være viktig informasjon for jaktforvaltningen (se illustrasjon i figur 12). Det er en viss korrelasjon mellom størrelsesestimaterne fra de ulike metodene (figur 13), men den er ikke nødvendigvis veldig høy. Dette er i hovedsak fordi formen på leveområdet påvirker størrelsen av MCP-estimatet. Det vil si at både bevegelsesmønster og landskapets utforming kan påvirke estimatene.

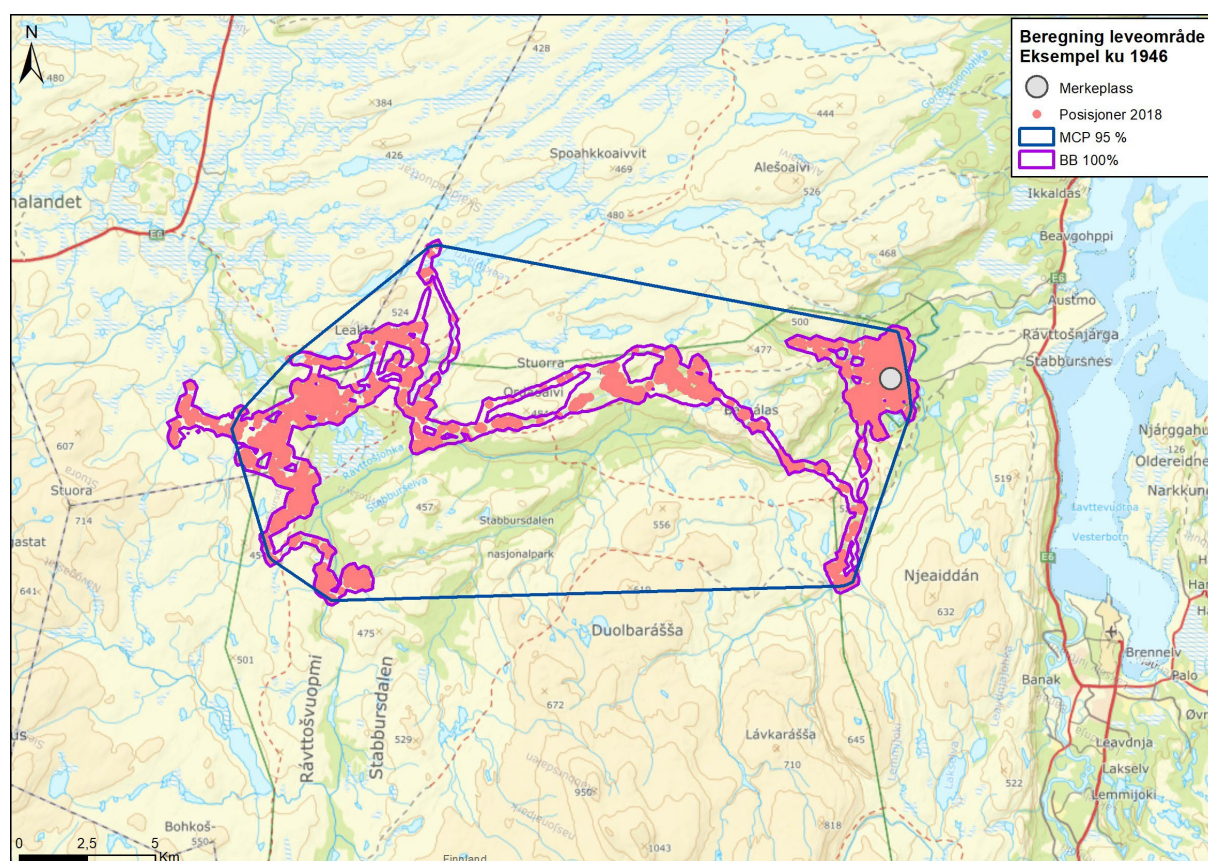
Uavhengig av metode så fant vi at oksker benytter større årsleveområder enn kyr og at sesongtrekkende elg benytter større områder enn stasjonære individer (Figur 14, tabell 4). Oksenes leveområde dekket i snitt 183 km² (MCP) for stasjonære individer og 662 km² (MCP) for trekkende individer. Til sammenligning dekket de stasjonære kyrne i snitt 106 km² (MCP) i løpet av året, mens de trekkende kyrne hadde leveområder som i snitt var 342 km² (MCP, Figur 14). Variasjonen var imidlertid betydelig for begge kjønn både blant stasjonære og trekkende individer. Det faktiske arealet som elgene benyttet (BB) lå mellom 29 og 88 km² i snitt, og samvarierte positivt med størrelsen estimert med MCP-metoden.

Trekkeavstanden var den viktigste forklaringen på variasjonen i størrelse av trekkelgenes årsleveområder. Elg som trakk over lange distanser, hadde også store hjemmeområder. Dette er fordi et stadig større areal inkluderes i hjemmeområdet jo lengre dyra trekker og desto mer trekkretningen avviker fra en rett linje (slik metoden estimerer arealet).

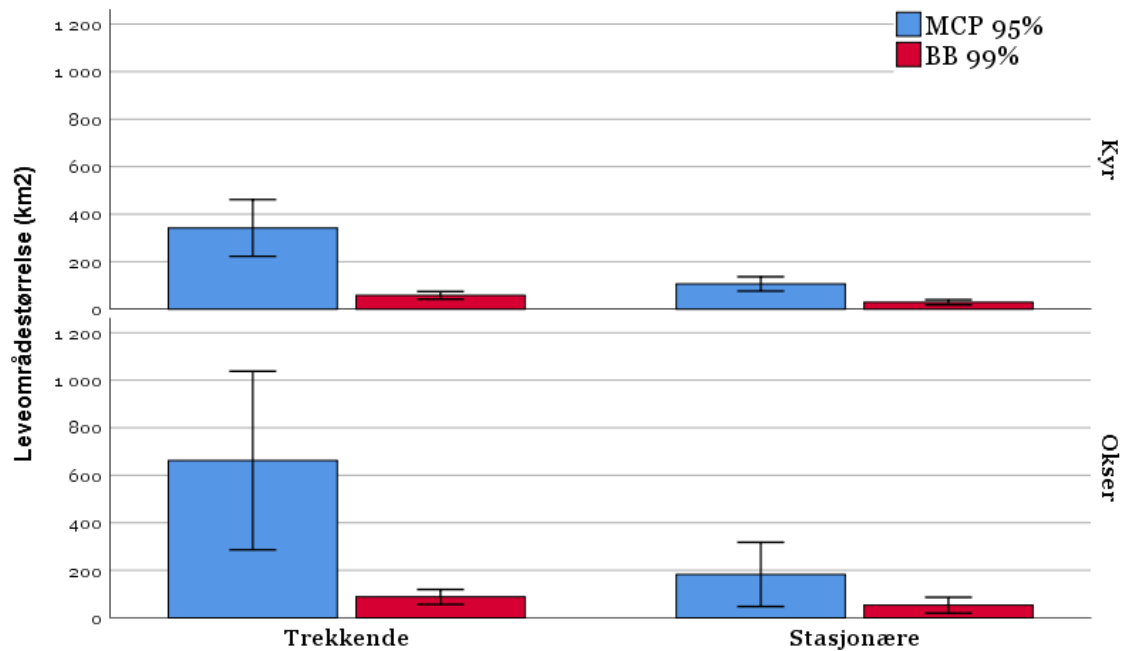
Bortsett fra de trekkende oksene, benytter elgene i Finnmark i gjennomsnitt større leveområder enn i Trøndelag (Rolandsen mfl. 2010) og andre deler av Sør-Norge (Odden mfl. 1996, Milner mfl. 2012, Solberg mfl. 2017). Selv om trekkdistansene var sammenlignbare med andre undersøkte områder i Norge, så har elgene i Finnmark stort sett større årsleveområder. Grunnen til dette er sannsynligvis at elgene i Finnmark må bevege seg mer fordi beiteressursene er mer spredt.

Figur 12. Sammenhengen mellom elgens årsleveområde (km²) estimert ved bruk av MCP 95 % og BB 99%.

Figur 13. Visualisering av hvordan estimert årsleveområde innen individ avhenger av estimeringsmetode (MCP 95 % og BB 100%). MCP er et estimat på arealet (95 %) som elgen kan ha benyttet, mens BB gir et estimat på arealet (99%) som elgen med stor sannsynlighet benyttet i perioden. Fordi ingen av elgene følges kontinuerlig, vil ingen av metodene gi et helt riktig mål på elgens faktiske leveområde, dvs. elgen kan ha vært i andre områder uten at det der ble registrert en posisjon. Jo flere posisjoner som registreres, desto bedre vil BB-estimatet stemme overens med elgens faktiske hjemmeområde i estimeringsperioden (eks. året).

Figur 14. Gjennomsnittlig årsleveområde (km², MCP 95% og BB 99%) for okser og kyr klassifisert som trekkende og stasjonære.

Tabell 4. Gjennomsnittlig størrelse (km²) på årsleveområdet (estimert som BB 99% med MCP 95 % i parentes) for stasjonære og trekkende kyr og okser, med standardavvik (S.D.), median, minimum (min) og maksimum (maks) størrelse, og antall dyr inkludert i hver gruppe (n).

Årsleveområder (km ²)						
	Gjennomsnitt	S.D.	Median	Min	Maks	n
Stasjonære						
Kyr:	29 (107)	4,3 (12,1)	27 (113)	26 (93)	34 (114)	3
Okser:	53 (183)	13,4(54,4)	57 (183)	38 (128)	64 (237)	3
Trekkende						
Kyr:	58 (342)	22,4(167,1)	51 (349)	35 (118)	113 (624)	10
Okser:	88 (662)	34,1(406,5)	79 (499)	51 (328)	150 (1397)	10
Utvandrende						
Okser:	84 (800)	49,8 (239,5)	84 (800)	49 (630)	119 (969)	2

3.2.2 Jaktidsleveområder og opphold under jakta

Siden forvaltningen av elgen i stor grad skjer gjennom jakt, er det av interesse å studere hvor elgene holder til og hvor store områder individene bruker i løpet av jakttida. Leveområdestørrelsen i jakttida er kun beregnet for elger med data fra 25. september til første helga i november i det aktuelle året. I sum gav dette 21 leveområder fordelt på 12 individer.

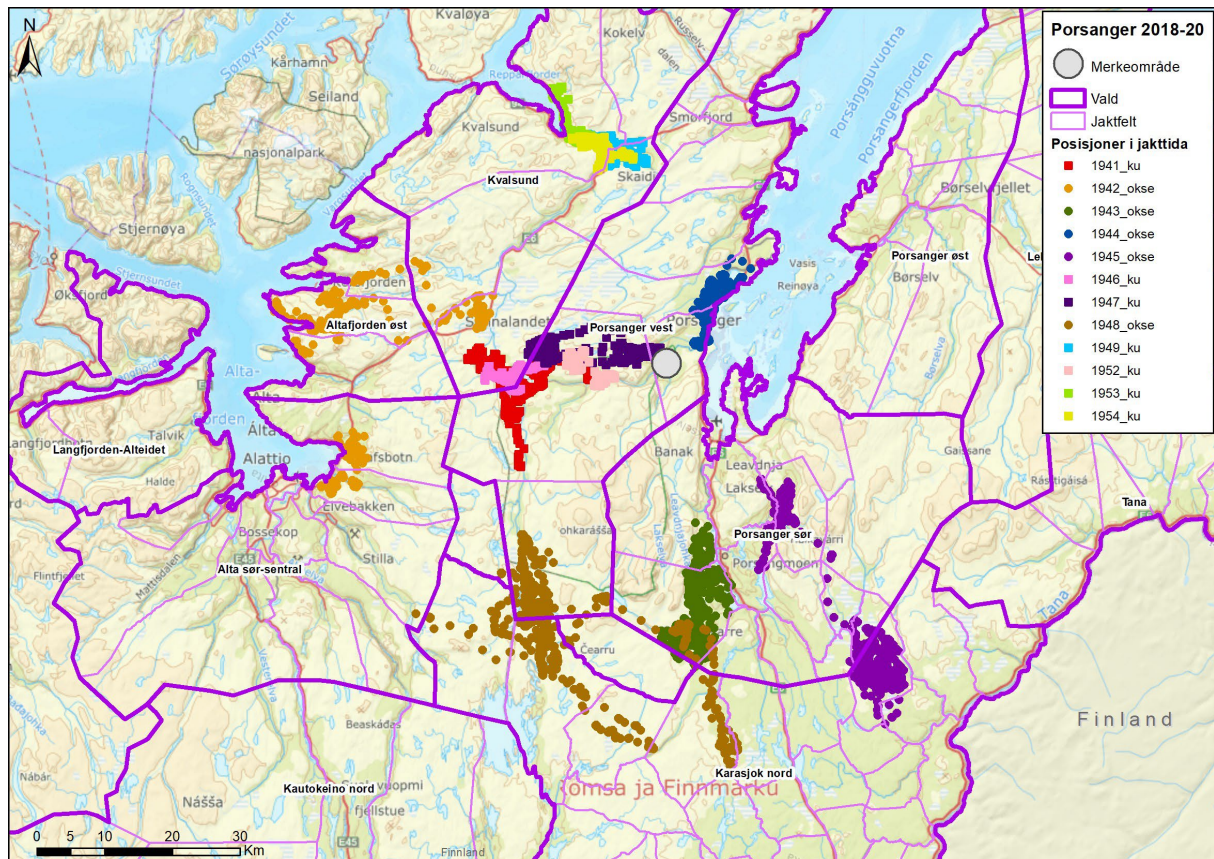
Det minste leveområdet i løpet av jakta var rundt 9 km², mens det største var 83 km². Både trekkende og stasjonære okser brukte større leveområder i jakta enn begge kategorier av kyr (tabell 5). Trekkende okser hadde også større leveområder enn stasjonære okser. Blant kyrne var leveområdene i jakta om lag like store for trekkende og stasjonære individer (tabell 5).

Fordi jakttida overlapper med brunsten, er oksene ofte funnet å bruke større arealer enn kyrne i denne perioden. Snittet var likevel vesentlig høyere enn hva som ble funnet i en tilsvarende undersøkelse i Hallingdal og Valdres, både for okser og kyr (Solberg mfl. 2017).

I jakttida befant elgene seg i gjennomsnitt 18,7 km (i luftlinje) fra merkeområdet i Stabbursdalen. Variasjonen var fra 3,4 til 46,8 km. Hvis vi ser bort fra de to oksene som utvandret, var avstanden 15,9 km i gjennomsnitt, og med maksimum på 25,5 km. Fordelt på trekkende og stasjonære individer var distansen mellom senteret i jaktleveområdet og merkeplassen i Stabbursdalen henholdsvis 16,9 km og 12,5 km. Kun 6 av elgene (dvs. halvparten) var delvis innenfor valdet Porsanger vest som Stabbursdalen er en del av i jakttida (figur 15). Totalt sett så dekket alle elgene til sammen et areal på 5234 km² (regnet ut som MCP 95 % arealet) i løpet av jakttida (figur 18).

Tabell 5. Gjennomsnittlig størrelse (km²) leveområdene i jakttida (25. september til 7. november) for stasjonære og trekkende kyr og okser (basert på BB 99% og MCP 95 % i parentes). I tillegg angis standardavvik (S.D.), median, minimum (min) og maksimum (maks) størrelse, og antall dyr inkludert i hver gruppe (n).

Jaktidsleveområder (km ²)						
	Gjennomsnitt	S.D.	Median	Min	Maks	n
Stasjonære						
Kyr:	17 (45)	4,9 (14,1)	18 (52)	11 (29)	21 (54)	3
Okser:	27 (34)		27 (34)			1
Trekkende						
Kyr:	15 (26)	7,6 (17,2)	12 (23)	9 (9)	33 (68)	9
Okser:	55 (199)	21,6 (180)	50 (155)	33 (37)	83 (512)	6
Utvandrende						
Okser:	53 (161)	9,4 (155,1)	53 (161)	46 (52)	59 (271)	2

Figur 15. Posisjonene for de enkelte elgene (ulike farger) i jakttida (25. september til 7. november).

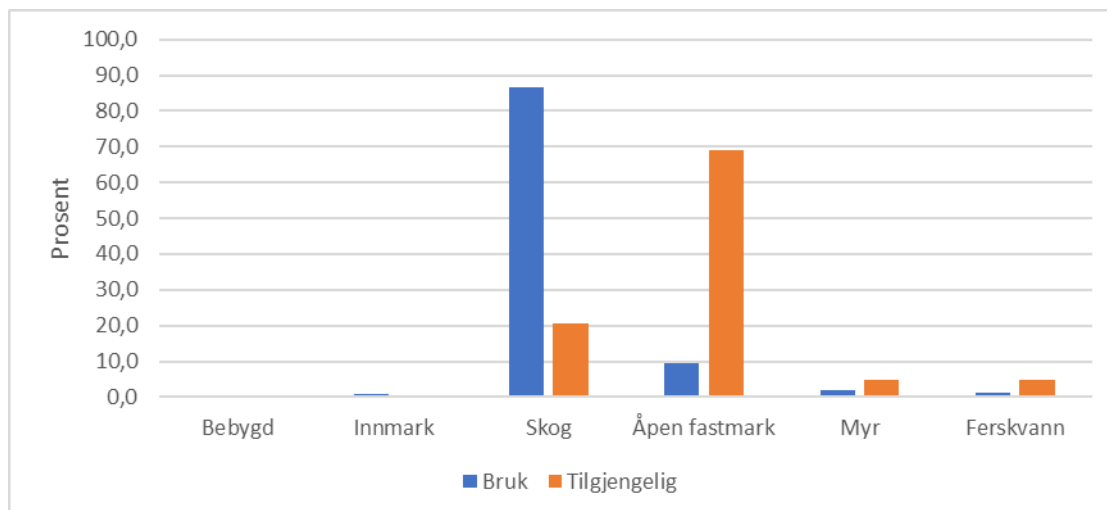
3.3 Elgens habitatbruk

3.3.1 Elgens habitatbruk

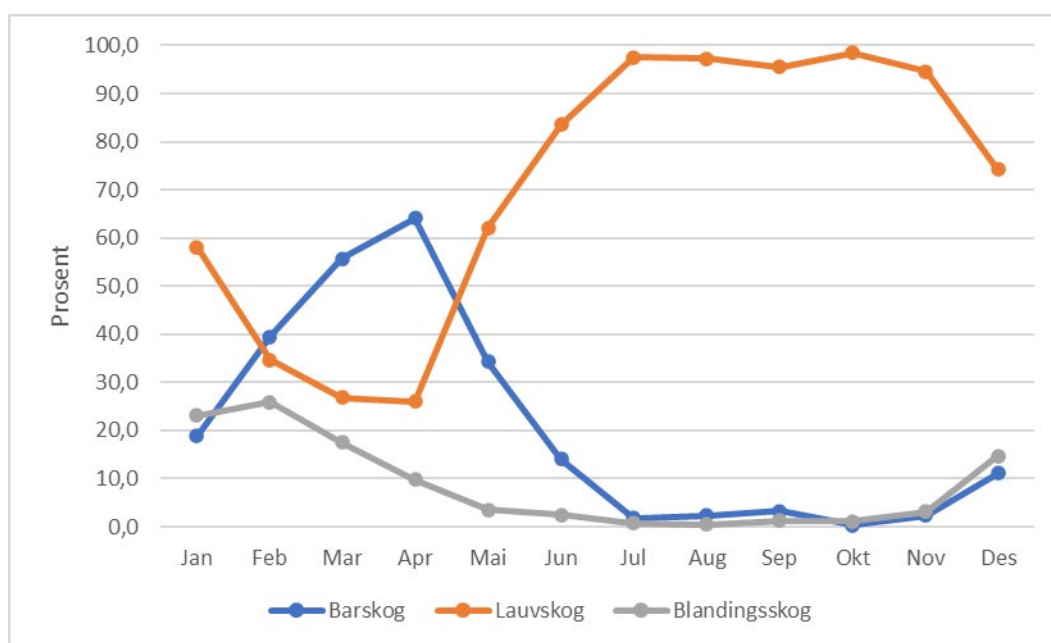
Elgens habitatbruk eller bruk av ulike arealkategorier varierer gjennom døgnet og året, avhengig av hvilke ressurser som til enhver tid er viktig for elgen. De viktigste ressursene som styrer habitatbruken er tilgang på beite og skjul. Habitatbruken er da som regel et kompromiss mellom tilgangen av de ulike ressursene. Disse kompromissene vil kunne variere gjennom året og ikke minst gjennom døgnet. I deler av året kan også andre ressurser være viktige. For eksempel vil gjerne oksene nedprioritere mat til fordel for å oppsøke kyr under brunsten. Ofte vil elgen også måtte forflytte seg gjennom områder som hverken kan tilby mat eller skjul for å komme seg til mer ressursrike habitater.

Totalt ble 86,5% av posisjonene registrert i habitatkategorien skog (figur 15). De resterende posisjonene var fordelt på åpen fastmark/fjell (9,5 %), myr (1,9 %), ferskvann (1,3 %) og innmark (0,8 %). I forhold til tilgjengelig areal, foretrakk elgen å oppholde seg i skog, og synes å unngå bruken av åpen fastmark (figur 15). Den siste kategorien har mindre beite og skjul i store deler av året, så slik sett er dette forventede resultater.

Bruken av skog fordelt på barskog, lauvskog og blandingskog varierer betydelig i løpet av året. Elgen oppholdt seg mye i barskog i perioden februar til mai, når den hadde tilhold i vinterområdet. Toppen var i april, da i overkant 60 % av observasjonene ble registrert i barskog (figur 16). I den perioden oppholdt elgene seg i nedre deler av Stabbursdalen hvor furuskogen dominerer. Fra juli til desember brukte alle dyra >90 % av tida i lauvskogsdominerte områder, mens barskog eller blandingskog knapt ble brukt i denne perioden (figur 16).

Figur 16. Prosentvis fordeling av posisjoner (Bruk) og tilgjengelig areal (Tilgjengelig) av grove habitattyper.

Figur 17. Prosentvis bruk av ulike skogtyper (barskog, lauvskog og blandingsskog) for GPS elger merka i Porsanger, fordelt på måned (n=93063). Dette representerer GPS posisjoner i skog der treslagstypen er registrert (63 % av alle posisjoner).

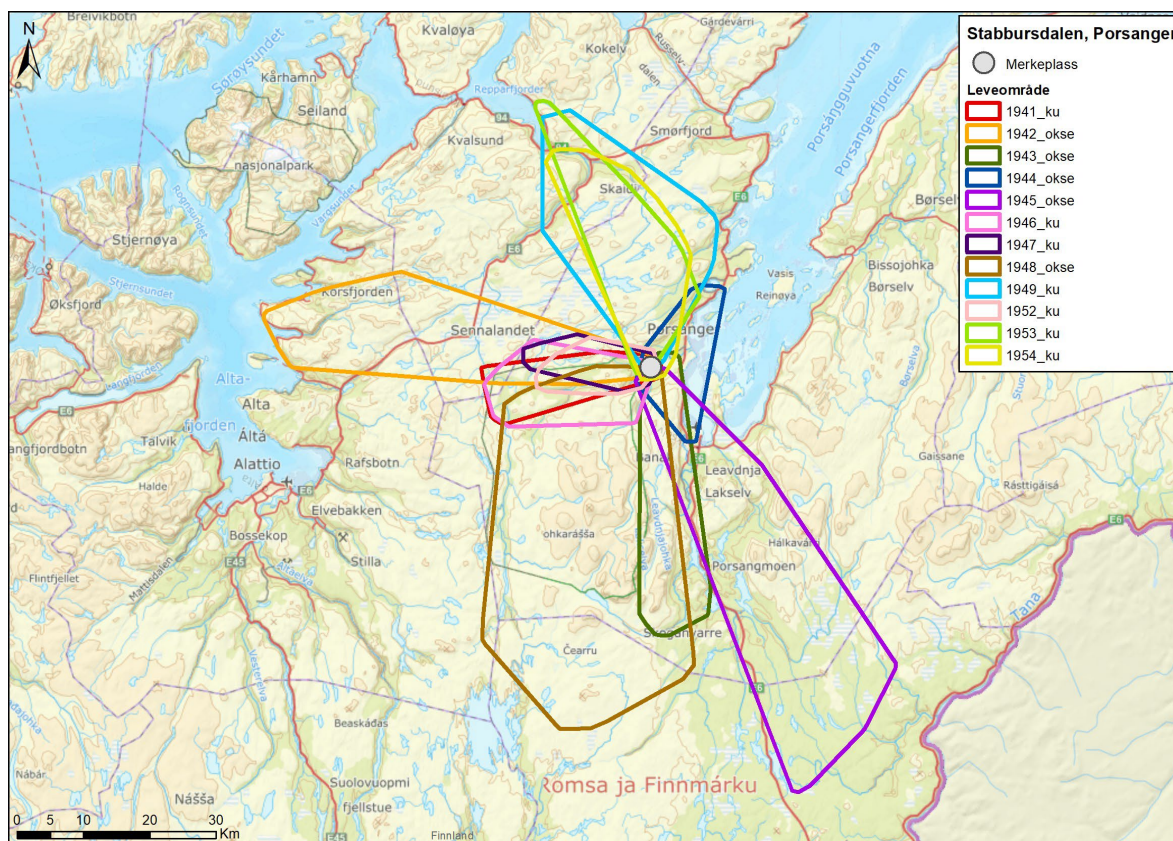
3.4 Elgens arealbruk og skala i forvaltningen

I en optimal forvaltningsverden bør administrative enheter i størst mulig grad fange opp dyras årlige arealbruk (Linnell mfl. 2001). Grenseoverskridende bestander kan være vanskelig å forvalte. Ulike forvaltningsmål for hjortedyr vil kunne medføre ulike avskytningsstrategier (Clutton-Brock & Albon, 1989). I hjorteviltforvaltningen har man i rundt 60 år forvaltet bestanden ut fra et minsteareal bak hvert fellingsløyve, og dermed en samlet kvote tilpassa det tellende jaktarealet som det enkelte valdet besitter. For at bestandsplaner skal gi mening og effektene av jakta på bestandsutviklingen skal kunne forutsies med en rimelig sikkerhet, bør valda eller bestandsplanområdene dermed omfavne en vesentlig andel av bestanden innen ett område (Meisingset mfl. 2018). Det finnes per i dag ingen klare faglige kriterier eller «regler» på hvor stor andel av bestanden man må ha innenfor et område for å kunne kalle det en forvaltning på bestandsnivå. Uttrykket «vesentlig del» bør derfor vurderes ut ifra

fordeler og ulemper som forvaltningen på et større areal fører med seg. Fordelen med forvaltning på bestandsnivå er bedre kontroll på bestandsutviklingen, og bedre muligheter for omfordeling av fordeler og ulemper med det aktuelle hjortedyret (eks. beiteskader, jaktutbytte) innenfor område. Innen et slik område kan man bedre planlegge uttaket og man har muligheter til å samkjøre målene over et større område.

I Porsanger og Stabbursdalen har man gode forutsetninger for å nå sine forvaltningsmål da det kun er en aktør – Finnmarkseiendommen – som har ansvaret for elgforvaltningen. Dette gjør det lettere å ha en felles retning og politikk over større arealer. Det vil likevel være ulike interesser med hensyn til hvordan forvaltningen utformes, og hvilket nivå bestanden bør ligge på.

Fordi elgen krysser jaktvald- og kommunegrenser, er det viktig med et bredt perspektiv for en mest mulig presis forvaltning. Resultatene viser at elgen trekker ut fra Stabbursdalen sommerstid og fortsatt befinner seg i sommerområdene i største delen av jaktperioden. Det området som ble benyttet til jakta var også i stor grad utenfor det jaktvaldet som omfatter Stabbursdalen.

Figur 18. MCP (95 %) arealet for de enkelte elgene. Kartet illustrerer godt den samla utstrekningen av området merkete elgene brukte i løpet av året.

4 Oppsummering

Vår studie har gitt verdifull innsikt områdebruk og forflytningsmønster for elger som har tilhold i furuskogen i Stabbursdalen nasjonalpark. Resultatene viser at det er en betydelig variasjon i elgens forflytningsstrategier, hvor 66 % av elgene klassifisert som trekkende, 17 % som stasjonære og 17 % som utvandrer. Elgene i Stabbursdalen har generelt store årsleveområder, også sammenlignet med andre undersøkte områder i Norge. Elgene trekker i ulike retninger og oppholder seg i vidt forskjellige sommerområder, noe som har stor betydning for hvordan forvaltningen av elgbestanden bør innrettes for å regulere vinterbestanden i Stabbursdalen.

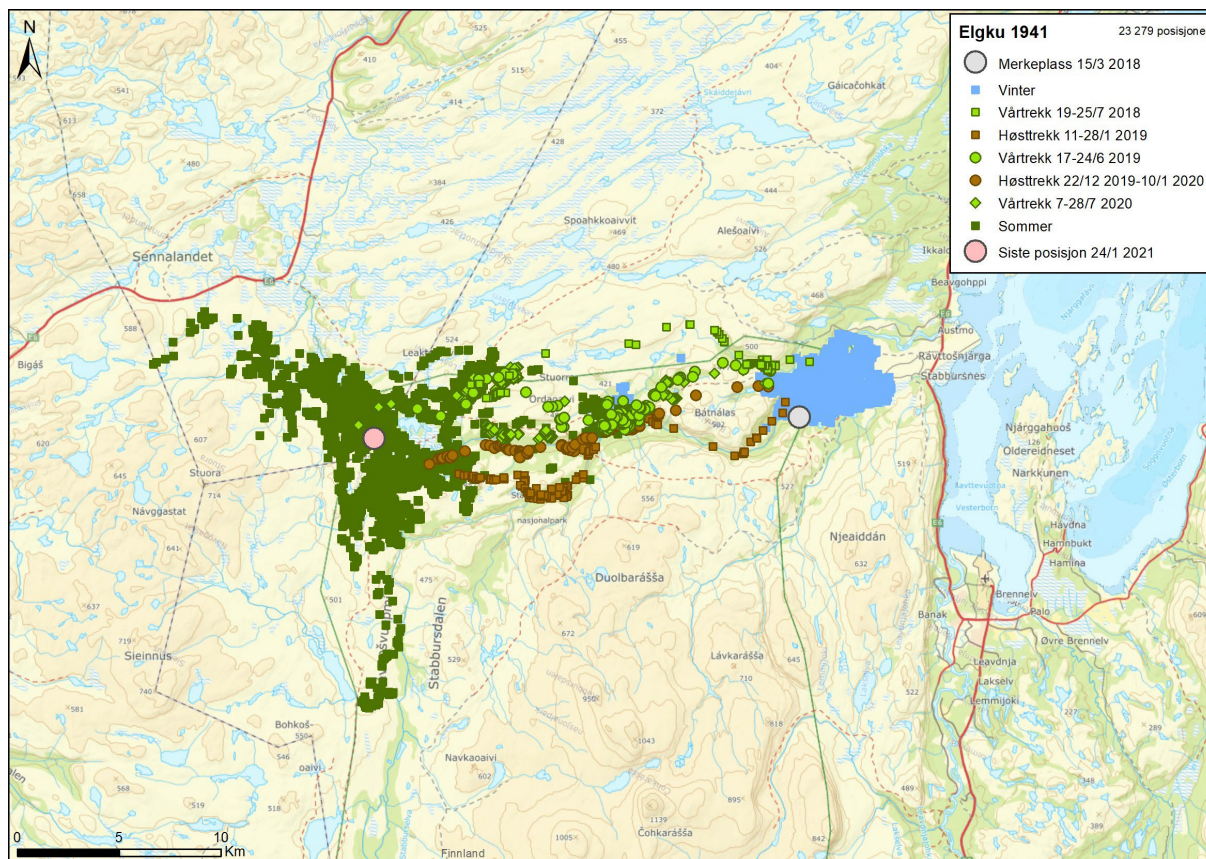
Studien viser at elgen stort sett har tilhold i barskogen i perioden februar til mai. Elgen trekker ut fra Stabbursdalen sommerstid og befinner seg i stor grad i sommerområdene i største delen av jaktperioden, før den trekker tilbake. Disse områdene befinner seg i stor grad utenfor det jaktvaldet som omfatter Stabbursdalen. Dette er viktig informasjon for å kunne forvalte furuskogen i Stabbursdalen for fremtiden. I sum gir studien viktig innsikt i elgens arealbruk som kan bidra til bedre forvaltning av elgbestanden, samt sikring av furuskogen i Stabbursdalen. Den understreker behovet for en felles retning og politikk i forvaltningen av elgbestanden over større arealer.

5 Litteraturreferanser

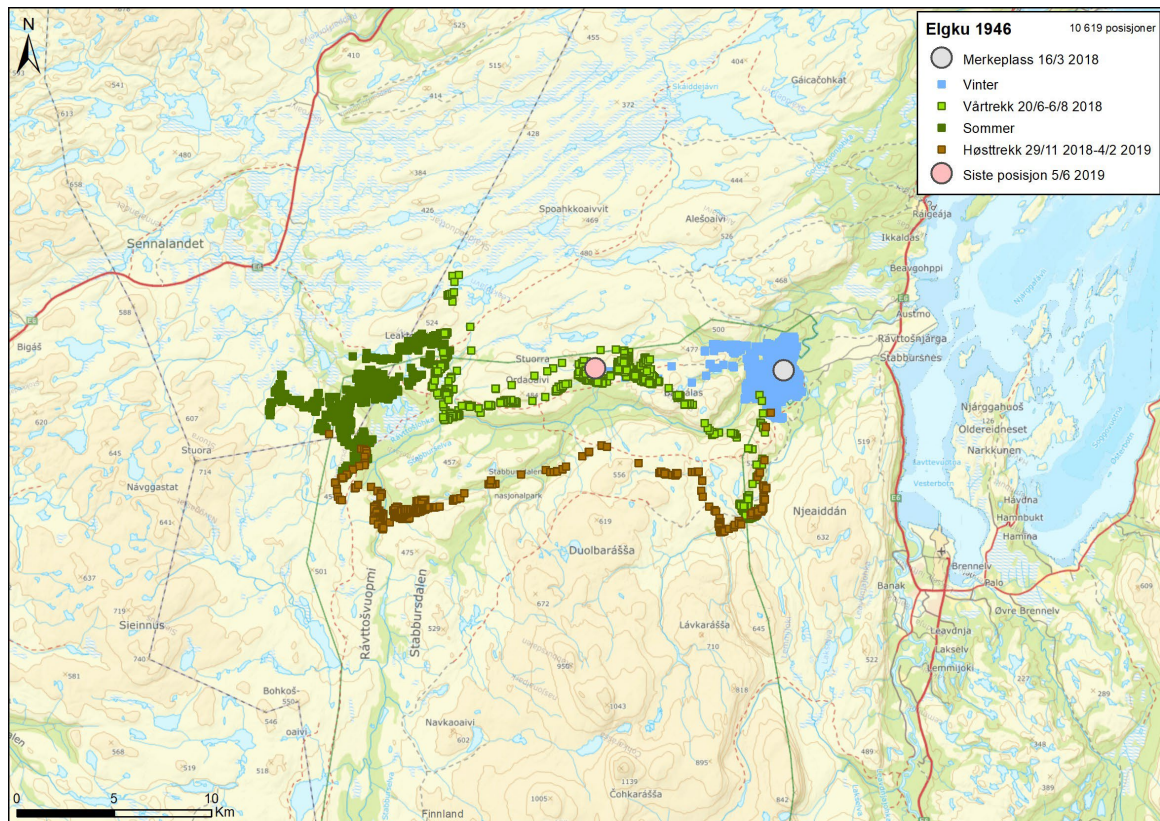
- Bjørneraas, K., B. Van Moorter, C. M. Rolandsen, og I. Herfindal. 2010. Screening Global Positioning System Location Data for Errors Using Animal Movement Characteristics. *Journal of Wildlife Management* 74:1361–1366.
- Bunnefeld, N., L. Börger, B. Van Moorter, C. M. Rolandsen, H. Dettki, E. J. Solberg, og G. Ericsson. 2011. A model-driven approach to quantify migration patterns: Individual, regional and yearly differences. *Journal of Animal Ecology* 80:466–476.
- FeFo. 2019. Bestandsplan for elg - Porsanger bestandsplanområde perioden 2019-2023.
- FeFo. 2023. Bestandsplaner for elg. Finnmarkseiendommen, Generell rammenplan for perioden 2015-18. [http://www.fefo.no/no/jakt/Dokumenter/Elg/2015/Bestandsplan 2015-2018/4. Bestandsplan 2015-18 - Rammeplan.pdf](http://www.fefo.no/no/jakt/Dokumenter/Elg/2015/Bestandsplan%202015-2018/4.Bestandsplan%202015-18%20-%20Rammeplan.pdf).
- Horne, J. S., E. O. Garton, S. M. Krone, og J. S. Lewis. 2007. Analyzing animal movements using Brownian bridges. *Ecology* 88:2354–2363.
- Meisingset, E. L., L. E. Loe, Ø. Brekkum, R. Bischof, I. M. Rivrud, U. S. Lande, B. Zimmermann, V. Veiberg, og A. Mysterud. 2018. Spatial mismatch between management units and movement ecology of a partially migratory ungulate. *Journal of Applied Ecology* 55:745–753.
- Milner, J. M., T. Storaas, F. M. van Beest, og G. Lien. 2012. Sluttrapport for Elgføringsprosjektet.
- Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss (In Norwegian).
- Odden, J., J. D. C. Linnell, O. G. Støen, L. Gangås, E. Ness, og R. Andersen. 1996. Trekk og områdebruk hos elg østre deler av Hedmark. Trondheim.
- Rolandsen, C. M., E. J. Solberg, K. Bjørneraas, M. Heim, B. Van Moorter, I. Herfindal, M. Garel, P. H. Pedersen, B. Sæther, O. N. Lykkja, og Ø. Os. 2010. Elgundersøkelsene i Nord- Trøndelag, Bindal og Rissa 2005 - 2010 - Sluttrapport:142.
- Singh, N. J., L. Börger, H. Dettki, N. Bunnefeld, og G. Ericsson. 2012. From migration to nomadism: Movement variability in a northern ungulate across its latitudinal range. *Ecological Applications* 22:2007–2020.
- Solberg, E. J., C. M. Rolandsen, og M. Heim. 2017. Merkeprosjekt elg i Valdres og Hallingdal elgregion (ValHal) og øvre Hallingdal Sluttrapport. NINA Rapport 1395:1–132.
- Wegener, C. 2014. Fredet furuskog i Stabbursdalen, Porsanger kommune - Registering av beiteskader fra elg 2014. Ecofact rapport 400:1–11.

6 Vedlegg

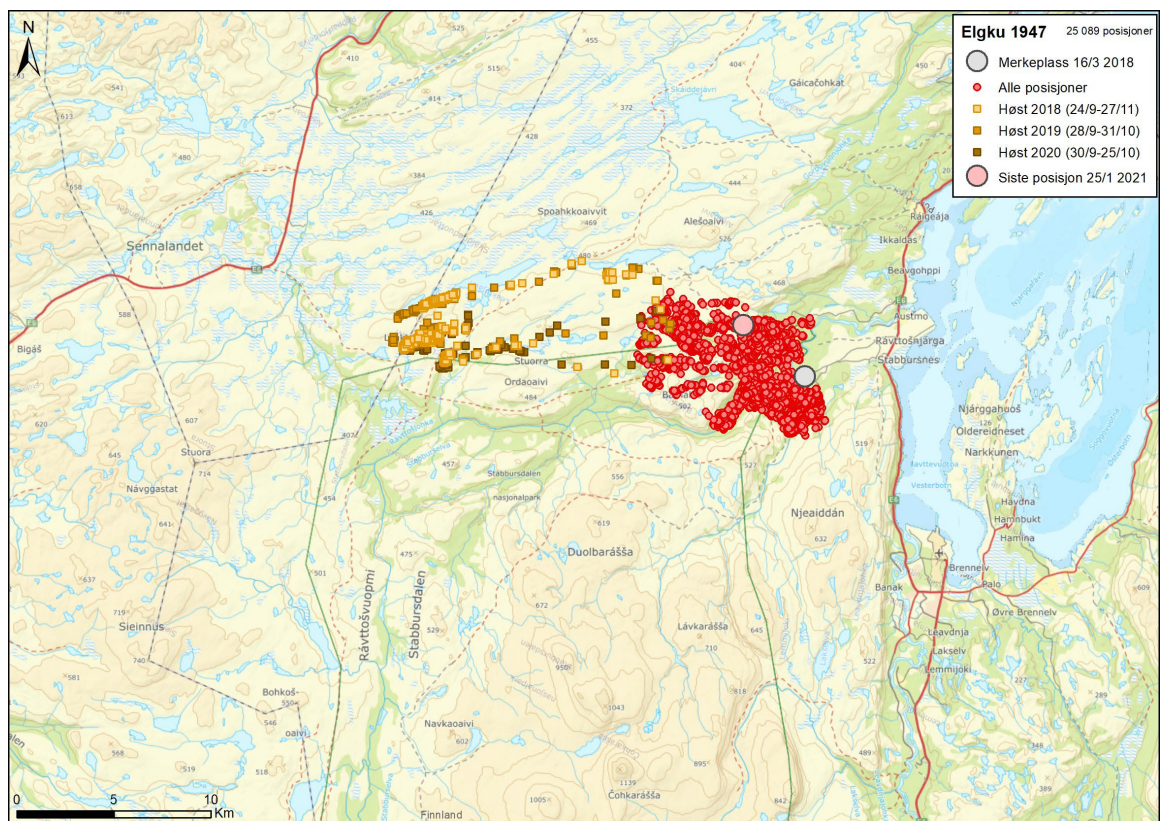
6.1 Kart med alle posisjoner per GPS merka elg.

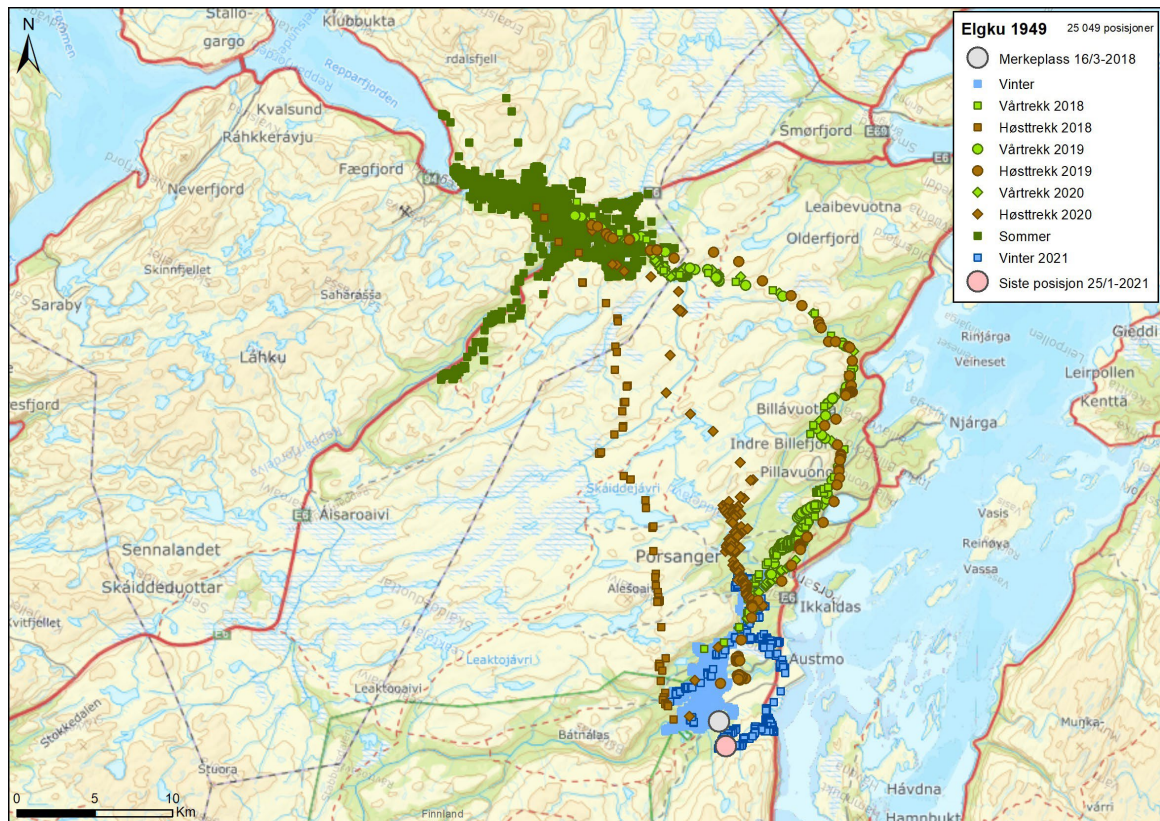
Figur A1. Alle posisjonene til Elgku 1941.

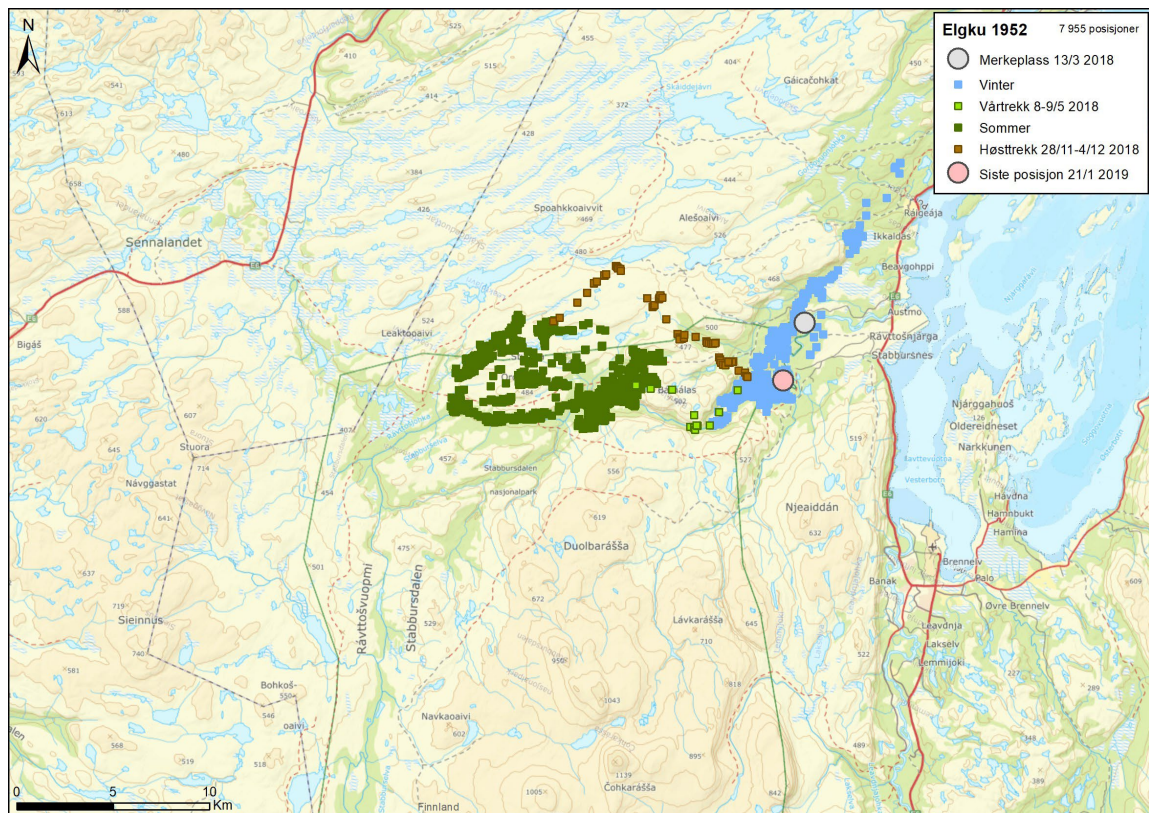
Figur A2. Alle posisjonene til Elgku 1946.

Figur A3. Alle posisjonene til Elgku 1947.

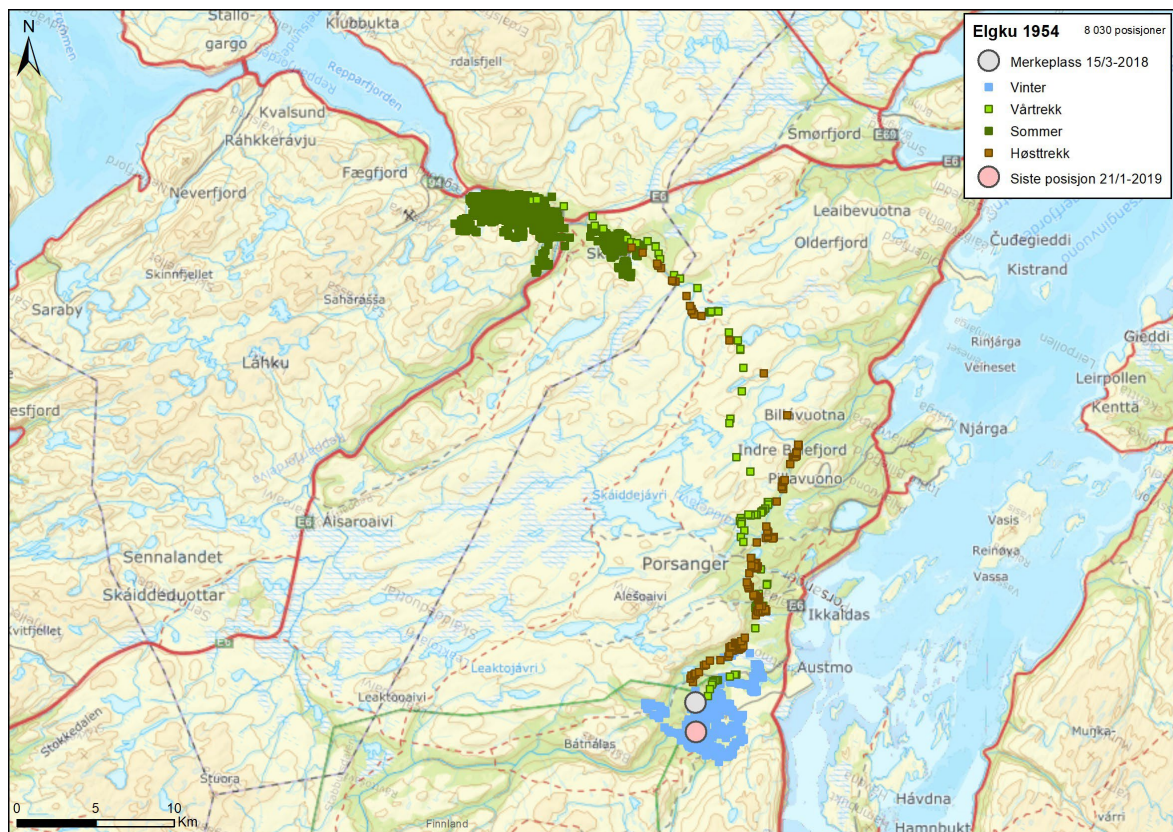
Figur A4. Alle posisjonene til Elgku 1949.

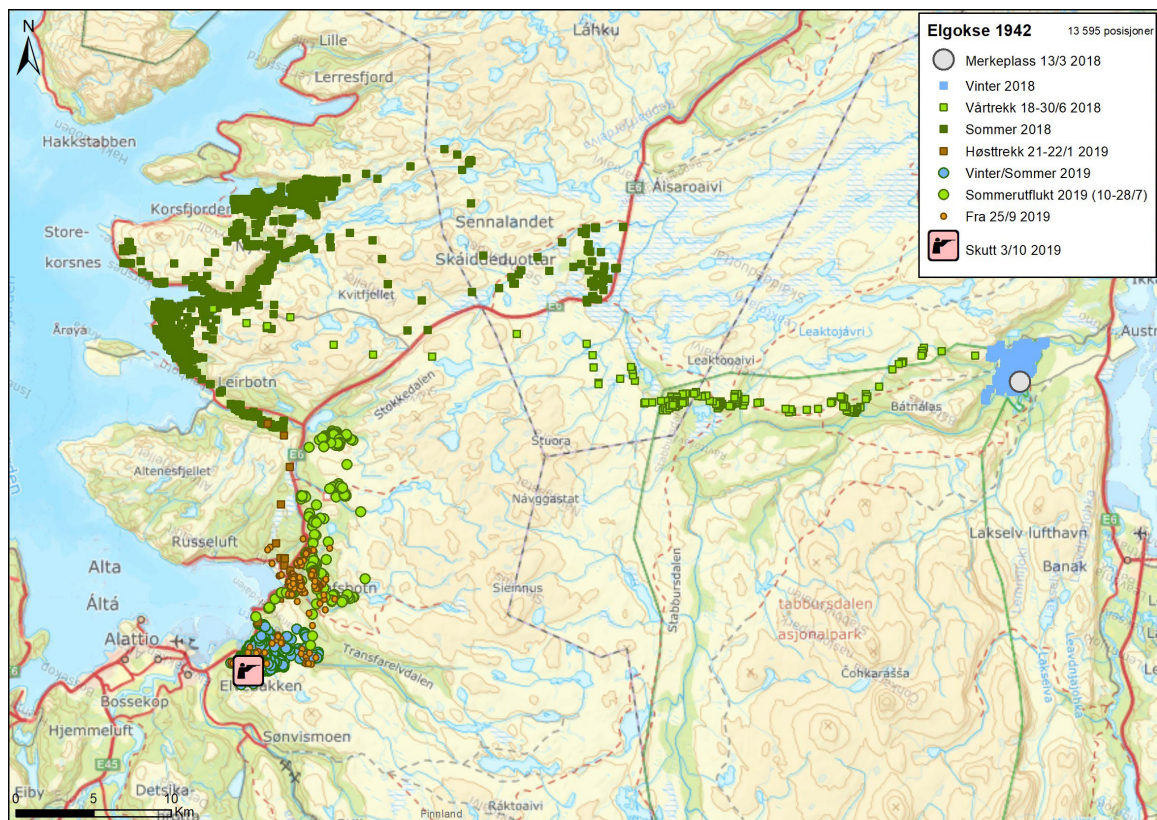
Figur A5. Alle posisjonene til Elgku 1952.

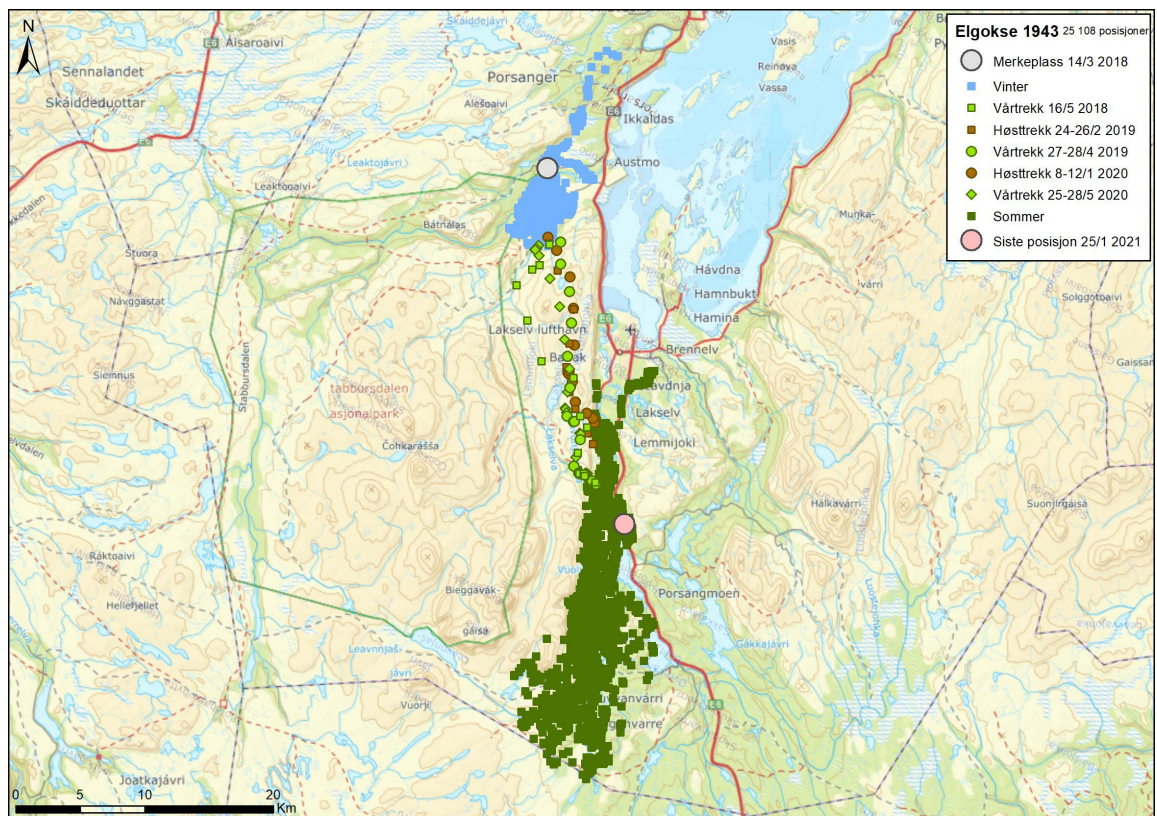
Figur A6. Alle posisjonene til Elgku 1953.

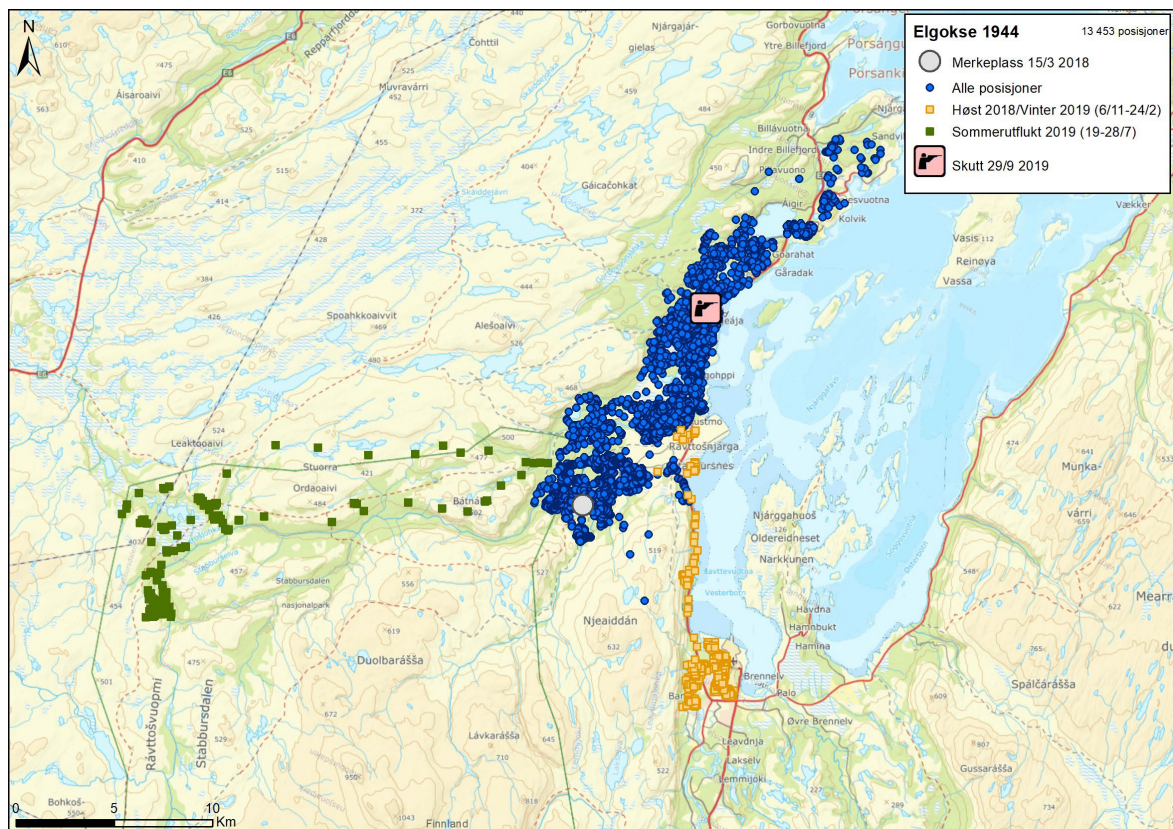
Figur A7. Alle posisjonene til Elgku 1954.

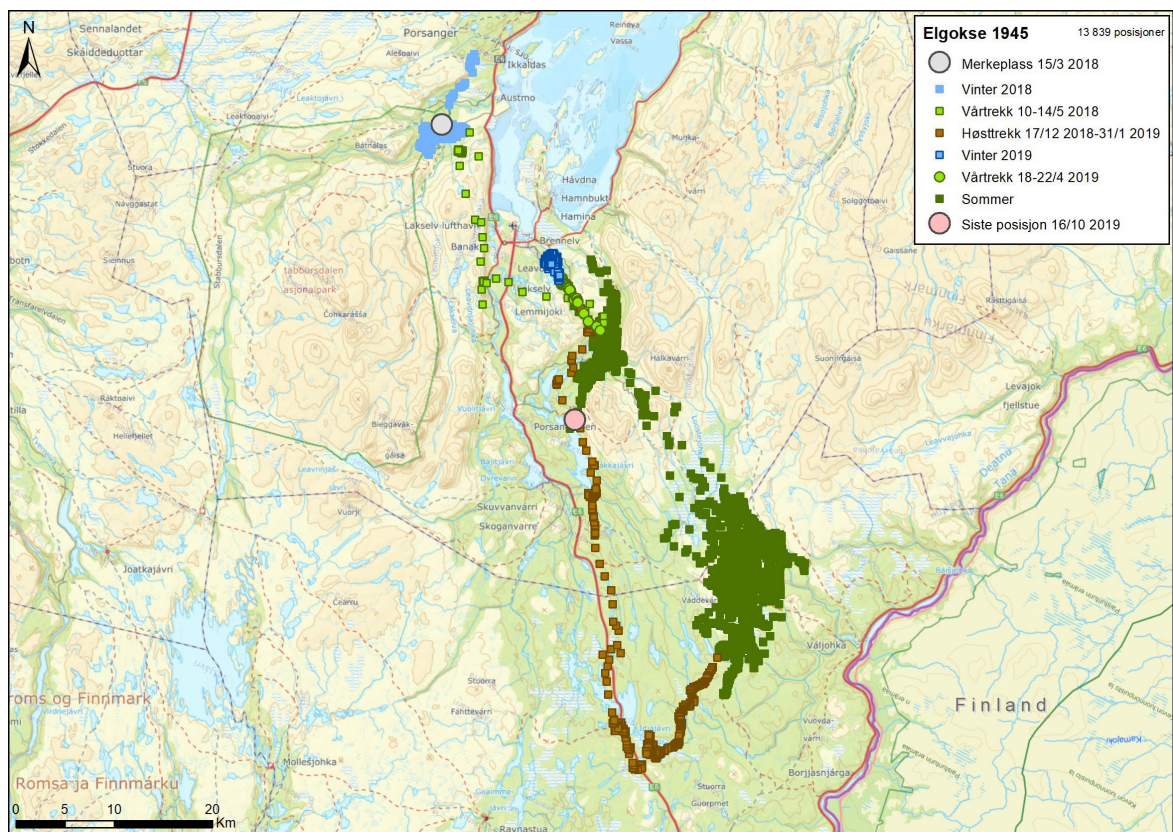
Figur A8. Alle posisjonene til Elgokse 1942.

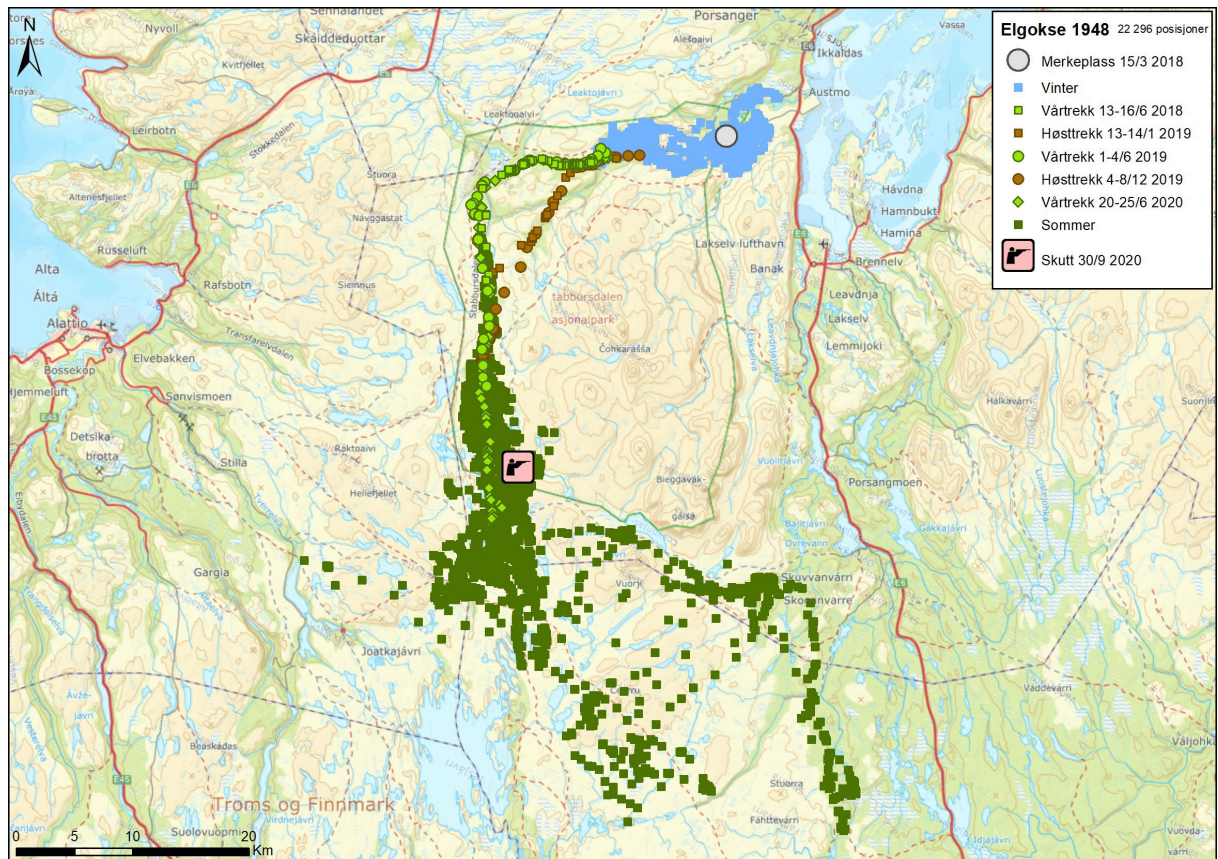
Figur A9. Alle posisjonene til Elgokse 1943.

Figur A10. Alle posisjonene til Elgokse 1944.

Figur A11. Alle posisjonene til Elgokse 1945.

Figur A12. Alle posisjonene til Elgokse 1948.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) ble opprettet 1. juli 2015 som en fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi baserer seg på utnyttelse og forvaltning av biologiske ressurser fra jord og hav, fremfor en fossil økonomi som er basert på kull, olje og gass. NIBIO skal være nasjonalt ledende for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til matsikkerhet, bærekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innenfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringer. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til anvendelse i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO er eid av Landbruks- og matdepartementet som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eget styre. Hovedkontoret er på Ås. Instituttet har flere regionale enheter og et avdelingskontor i Oslo.

Torbjørn Ittelin
Postboks 53
9711 LAKSELV

Trondheim, 04.04.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/3175

Saksbehandler:
Tomas Holmern

Tillatelse til Torbjørn Ittelin for å fotografere ved fjellrevhi i forbindelse med dekning av Statens naturoppsyn sitt feltarbeid

Vi viser til søknad fra journalist i Sagat Torbjørn Ittelin datert 21. mars 2024 angående ønske om å fotografere fjellrev ved en hi lokalitet i forbindelse med dekning av Statens naturoppsyns (SNO) feltarbeid.

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet gir tillatelse på søknaden etter Forskrift om fjellrev (*Vulpes lagopus*) til Torbjørn Ittelin (journalist hos Sagat – Samisk avis AS) for å fotografere SNO i deres feltarbeid ved en hi lokalitet for fjellrev (Rovbase ID: F-NFI-027). Tillatelsen må benyttes innen 30. april 2024 og hiet er lokalisert i Varangerhalvøya nasjonalpark. Vi vurderer at det vil medføre en begrenset forstyrrelse og at dokumentasjonen vil ha merverdi for kjennskapet til fjellreven, fjelløkologi og arbeidet som SNO utfører for å ta vare på den trua arten, for et viktig publikum i Finnmark. Vi setter dessuten krav til gjennomføring og oppfølging som skal sikre at eventuell påvirkning minimeres, og mener at dette kan gjennomføres forsvarlig.

Forstyrrelse

Den omsøkte aktiviteten vil kunne innebære forstyrrelser for fjellreven på den aktuelle lokaliteten. Søknaden om å oppholde seg nært et fjellrevhi for å fotografere SNOs feltarbeid og fjellrev på hilokaliteten krever derfor tillatelse fra fjellrevforskriften. Miljødirektoratet har i denne tillatelsen satt vilkår for gjennomføringa for å avgrense aktiviteten og minimere forstyrrelsen.

Fjellreven i Norge er vurdert som sterkt truet (EN) i Norsk Rødliste for arter 2021 ([link](#)), og utviklingen for arten er positiv (den var vurdert som CR i Norsk Rødliste for arter i 2015). I Norge var bestanden i 2023, beregnet til ca. 300 voksne fjellrever og det var registrert 39 fjellrevkull (se: [Miljøstatus](#)). I det aktuelle fjellområdet er det små populasjoner av fjellrev (effektiv bestandsstørrelse på 10 individer), som i mars-april etablerer territorier og finner make, mens i perioden mai – juli vokser valpene opp.

Ungeperioden er spesielt sårbar. I vår helhetsvurdering så er det gjort en avveining mellom risikoen for forstyrrelser med negativ effekt på fjellreven på den enkelte lokalitet (og samlet), og det positive med informasjon om arten fjellrev og dens utfordringer i et klimautsatt fjelløkosystem, og vi vurderer at i dette tilfellet finner vi det akseptabelt til å innvilge tillatelse etter kravet i naturmangfoldloven § 24 femte ledd.

Vurderinger om kunnskapsgrunnlag, føre-var, og samlet belastning

Naturmangfoldloven § 8-12 skal vurderes ved offentlige beslutninger som berører naturmangfold. Vedtaket baserer seg på et godt kunnskapsgrunnlag om utbredelsen til arten, bevaringsstatus og påvirkningsfaktorer (§ 8). Føre-var-hensyn (§ 9) og potensialet for en stor samlet belastning (§ 10) er i dette tilfellet tatt høyde for i forskriftens generelle forbud mot forstyrrelser, mens omfanget og formen på aktiviteten det gis tillatelse til her innebærer at vi har gode muligheter til å vurdere konsekvensen av å tillate den spesifikke aktiviteten. Basert på kunnskapsgrunnlag og hensyn som nevnt ovenfor og forutsatt i vedtaket, vurderer vi påvirkningen på den aktuelle lokaliteten som begrenset, og sett i forhold til betydningen av å øke formidlingen rundt utfordringene til fjellreven, som akseptabel (jf. § 9&10). Vi mener § 11 ikke er relevant for vedtaket, mens § 12 her kommer til uttrykk i vilkårene om hvordan arbeidet skal utføres.

Informasjon og forholdet til annet regelverk

Vi gjør oppmerksom på at annet regelverk gjelder i tillegg til fjellrevforskriften som prioritert art, og søker må gjøre seg kjent med dette. Siden aktiviteten skjer innenfor Varangerhalvøya nasjonalpark, må det i tillegg søkes nasjonalparkstyret ([link](#)), som vil vurdere søknaden etter verneforskriften (kopier av tillatelser legges ved søknaden). Dersom motorferdsel ol. er aktuelt, så må søker i god tid i forveien gjøre seg kjent med regelverket og søke Varangerhalvøya nasjonalparkstyre og den aktuelle kommune hvor fjellrevhiet er lokalisert (se også: [link](#)).

SNO har informert om at de dessverre ikke kan ta med søker på feltarbeid på sine egne snøskutere.

Vedtak

Journalist Torbjørn Ittelin hos Sagat, gis tillatelse etter Forskrift om fjellrev (*Vulpes lagopus*) som prioritert art § 6, til å oppsøke og være til stede for å fotografere ved ett – 1 - fjellrevhi i delbestanden på Varangerhalvøya nasjonalpark som ligger i Vadsø kommune.

Tillatelsen gjelder kun etter fjellrevforskriften. Siden deler av arealet ligger innenfor Varangerhalvøya nasjonalpark, må søker henvende seg til nasjonalparkstyret for å be om relevante tillatelser etter verneforskriften.

- Dersom vilkårene i denne tillatelsen ikke følges, så vil dette være et brudd på dispensasjonen etter Forskrift om fjellrev (*vulpes lagopus*) som prioritert art.

Tillatelsen gjelder på følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder kun for journalist Torbjørn Ittelin hos Sagat.
2. Inntil ett – 1 – fjellrevhi (Rovbase ID: F-NFI-027) i Vadsø kommune kan oppsøkes en – 1 – gang innen 30 april 2024.
3. Tillatelsen gjelder kun i følge med feltpersonell fra Statens naturoppsyn.
4. I nærheten av fjellrevhiene skal det utvises godt skjønn for å unngå unødig forstyrrelse (jf. faktaarket om fjellrev: [m394.pdf \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/m394.pdf)), dvs. hvor man legger ferdsel, i oppførsel og hvor man plasserer seg i terrenget for å fotografere. Alt av søppel, utstyr ol., skal ryddes opp, transporteres ut og legges i dertil egnet avfallsmottak.
5. Opphold i nærheten av fjellrevhi og fotografering: Det er tillatt å opphold seg i nærheten av fjellrevhiet ved fotografering av SNOs feltarbeid, under følgende betingelser:
 - a. Søkers ankomstrute til hiet skal legges slik at den skaper minst mulig forstyrrelser.
 - b. Søkers ankomst og plassering skal ikke hindre revenes ankomst til foringsautomater
 - c. Søker kan ikke være til stede lenger enn maksimalt 1 time < 300 m fra hiet og må holde en minimumsavstand på 100 m fra hiet under denne tiden.
 - d. Søker må rette seg etter instruksjoner av SNO underveis.
6. Lokaliseringen av fjellrevhi er sensitiv artsinformasjon og unntatt offentlighet. Informasjonen om lokaliteten må ikke deles videre og stedene som blir fotografert må ikke være gjenkjennbare (terrengformasjoner ol.) i bildematerialet eller narrativet som brukes i forbindelse med formidling (avisartikkelen, nettsider, sosiale medier ol.). Denne informasjonen deles på vilkår om at den ikke deles videre, og søker må heller ikke oppsøke dette hiet igjen selv for å fotografere (eller filme) på egen hånd.
7. Denne tillatelsen skal medbringes i felt (inkl. vedlegget). Kontaktperson SNO: Christer Michaelsen, Tlf: +47 95038207

Klagerett

Dere kan klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Fristen for å klage er tre uker fra du/dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Aina Holst
seksjonsleder

Tomas Holmern
sjefingeniør

Kopi til:

Statens naturoppsyn			
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK	Statens hus	9815	Vadsø
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	Vadsø
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ
Norsk institutt for naturforskning	Postboks 5685 Torgarden	7485	Trondheim

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

9815 VADSØ

Vår dato: 14.12.2023

Vår ref.: 202312928-37 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler:

Inger Anette Sandvand Dahlen

22 95 92 82 el. iasd@nve.no

Takk for deltakelse i åpne kontordager og dialogmøter med NVE

De siste ukene har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) hatt åpne kontordager og dialogmøter med både privatpersoner, organisasjoner, næringsaktører og myndigheter i Finnmark. Vi er glade for så bred deltakelse, og ønsker å takke for at dere deltok i disse møtene.

Gjennom møtene har vi fått mange gode innspill som vi tar med oss videre. Tilbakemeldingene i møtene vil helt konkret påvirke hvordan NVE legger opp behandlingen av kraftproduksjons- og nettsaker i Finnmark de neste årene.

Hvilke tilbakemeldinger fikk NVE?

På et overordnet nivå møtte vi mye bekymring rundt antall prosjekter som det jobbes med i Finnmark. Bekymringene var knyttet til mulige virkninger for blant annet naturen, turisme, reindrift og andre samiske interesser, og for lokalbefolkningens utøvelse av friluftsliv. Det er også mange som stiller spørsmål ved det reelle kraftbehovet i Finnmark. På den andre siden var det flere som mente at arbeidet med ny kraftproduksjon og nett går for sakte, med tilhørende konsekvenser for lokal næringsutvikling.

I møtene fikk vi mange innspill til vårt forslag om en samlet behandling av prosjekter som berører samme områder, og som er avhengige av samme nettkapasitet. Selv om flere påpeker at det blir krevende med mange prosjekter på høring samtidig, har vi jevnt over fått tilbakemelding om at dette er bedre enn at sakene behandles hver for seg.

Til de som ikke kunne komme på møtene er det fortsatt mulig å sende inn skriftlige innspill til NVE fram til fredag 5. januar. Innspill kan sendes til nve@nve.no og merk e-posten med «*Innspill - helhetlig prosess Finnmark*».

Hva skjer videre?

Etter 5. januar vil NVE gå gjennom det som har kommet av innspill i løpet av dialogmøtene, de åpne kontordagene og skriftlig direkte til oss. Innspillene vil tas med i vurderingen når

vi legger opp en plan for videre saksbehandling av kraftproduksjon- og nettsaker i Finnmark. Vi ser også for oss å presentere en mer konkret tidsplan for den videre prosessen.

All informasjon om NVEs oppfølging av regjeringens kraft- og industriløft finner du på våre nettsider: [Kraftløft i Finnmark - NVEs oppfølging av regjeringens "Kraft- og industriløft Finnmark"](#)

Med hilsen

Inga Katrine Johansen Nordberg
direktør

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

RIKSANTIKVAREN

STATENS VEGVESEN

Den Norske Turistforening

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

STORFJORD KOMMUNE

NORDREISA KOMMUNE

KVÆNANGEN KOMMUNE

Vardø kommune

Vadsø kommune

Kautokeino kommune - Guovdageainnu suohkan

ALTA KOMMUNE

LOPPA KOMMUNE

Hasvik kommune

Måsøy kommune

NORDKAPP KOMMUNE

PORSANGER KOMMUNE

Karasjok kommune - Kárásjoga gielda

LEBESBY KOMMUNE

Gamvik kommune

BERLEVÅG KOMMUNE

Tana kommune - Deanu gielda

Nesseby kommune - Unjárgga gielda

Båtsfjord kommune

Sør-Varanger kommune

NORGES NATURVERNFORBUND

Forsvarsbygg
MILJØDIREKTORATET
Norges Miljøvernforbund
Birdlife Norge
Sabima Samarbeidsrådet For Biologisk Mangfold
GAIVUONA SUOHKAN KÅFJORD KOMMUNE KAIVUONON KOMUUNI
Norges Naturvernforbund - Finnmark
Sametinget / Samediggi
NORSKE REINDRIFTSAMERS LANDSFORBUND
Mattilsynet
Varangerhalvøya Turlag
WWF Norge AS
Zero Emission Resource Organisation AS
Finnmarkseiendommen (FeFo)
Finnmark Natur og Ungdom
Forum for Natur og Friluftsliv Finnmark
Norges Jeger- og Fiskerforbund Finnmark
Fiettar reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 22, Vest-Finnmark
Gearretnjarga reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 21, Vest-Finnmark
Helligskogen / Nuortanjarga reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 24, Troms
Varangerhalvøya / Varjjatnjarga reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 6 og 5 D, Øst-Finnmark
Statsforvalteren i Troms og Finnmark - Reindriftsavdelingen i Troms og Vest-Finnmark
Raggonjarga (Rakkonjarga) reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 7, Øst-Finnmark
Finnmark Bondelag
Fortidsminneforeningen i Finnmark
Finnmark Bonde- og Småbrukarlag
Favrosorda (Favresorda) reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 35 A, Vest-Finnmark
LA NATUREN LEVE
Hammerfest og Omegn Turlag
Protect Sápmi
Landbruksdirektoratet - Alta
Cohkolat ja Biertavarri (Cåkolat) reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 36, Vest-Finnmark
Norges fiskarlag
Sørøy / Sallan reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 19, Vest-Finnmark
Stjernøya / Stierdna reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 25, Vest-Finnmark
Frakfjord med Silda / Seakkesnjárga ja Sildá reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 29, Vest-Finnmark
Abborassa (Aborassa) reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 34, Vest-Finnmark
Beahcegealli Fimppaid Siida reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 42, Vest-Finnmark
Skarfvaggi reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 37, Vest-Finnmark
Beaskadas (Bæskadas) reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 41, Vest-Finnmark
Nordkinnhalvøya / Corgas/Oarje Deatnu - Reinbeitedistrikt 9, Øst-Finnmark
Ifjordfjellet / Siskit Corgas ja Lagesduottar reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 13, Øst-

Finnmark

Børselvfjellet / Spiertanjarga reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 14, Øst-Finnmark

Spiertanjarga / Spiertagaisa reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 14 A, Øst-Finnmark

REINBEITEDISTRIKT 16 KARASJOK VEST

Karasjok østre sone / Karasjoga Nuorttabealli reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 17, Øst-Finnmark

Alta kvenforening

Norske Kveners Forbund

Norsk Friluftsliv

Landssammenslutninga av norske vindkraftkommuner

Leavvajoga ja Rastigaissa Samesiida LRS

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Karasjok Flyttsameliste/ Kárášjoga Johttisámiidlistu

Øst-Finnmark Regionråd

Vest-Finnmark Regionråd

STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK

MOTVIND NORGE

Hammerfest kommune

TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE

MOTVIND NORD VUOSTABIEGGA DAVIN

FOLKEAKSJONEN MOT DAVVI VINDKRAFTVERK/ ÁLBMOTAKSUVDNA DAVVI

BIEGGAMILLORUSTTEGIID VUOSTÁ

ARRAN - JULEVSAME GUOVDASJ LULESAMISK SENTER

DEATNOGÁTTE SÁMIID SEARVI

SAMISK TRO-OG LIVSSYN/SAMI OSKU-JA EALLIOAIDNU

MOTVIND FINNMARK -VUOSTEBIEGGA FINNMÁRKU

KARASJOK FLYTTSAMELAG

POLMAK FLYTTSAMELAG

VARANGER REINSAMELAG

Kautokeino flyttsamelag

Karasjok sameforening

SAMISK NÆRINGS-OG UTREDNINGSSENTER AS

Tana sameforening – Deanu sámiid searvi

Alta sameforening - Álttá Sámiid Searvi

Nord-Varanger Kvenforening – Varenkin Kvääniseura

Kopimottakerliste:

NORDKYN KRAFTLAG SA

STATNETT SF

FORNYBAR NORGE (tidl. Energi Norge)

BARENTS NETT AS

FRED. OLSEN RENEWABLES AS

FINNMARK KRAFT AS

GRENSELANDET AS
ST1 NORGE AS
VARANGER KRAFTHYDROGEN AS
LEGA NETT AS
GREEN AMMONIA BERLEVÅG AS